

Ny patentlag

Slutbetänkande av Patentlagsutredningen

Stockholm 2015

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2015:41

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst.
Beställningsadress: Fritzes kundtjänst, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Webbplats: fritzes.se

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Svara på remiss – hur och varför.

Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02)

En kort handledning för dem som ska svara på remiss. Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remiss.

Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet.
Omslag: Elanders Sverige AB.
Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2015.

ISBN 978-91-38-24279-7

ISSN 0375-250X

Till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet

Regeringen beslutade den 4 oktober 2012 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att föreslå de författningsändringar som behövdes till följd av införandet av det enhetliga patentskyddet i EU och inrättandet av den enhetliga europeiska patentdomstolen. Utredaren skulle också lämna förslag till en ny patentlag och en ny förordning som skulle vara överskådliga och lättillgängliga. Den del av uppdraget som avsåg ett förbättrat europeiskt patentsystem skulle redovisas i ett delbetänkande.

Den 15 maj 2014 beslutade regeringen att genom tilläggsdirektiv ge utredaren i uppdrag att behandla bl.a. ytterligare några frågor med anknytning till det enhetliga patentsystemet.

Till särskild utredare förordnades från och med den 4 oktober 2012 f.d. justitierådet Severin Blomstrand.

Som sakkunniga förordnades från och med den 17 oktober 2012 ämnesrådet Anna Avenberg, kanslirådet Alexander Ramsay och numera kanslirådet Carl Scheutz. Alexander Ramsay entledigades den 13 mars 2013, och från och med samma dag förordnades numera kanslirådet Claes Almqvist som sakkunnig. Anna Avenberg entledigades från och med den 25 april 2014.

Som experter i utredningen förordnades från och med den 17 oktober 2012 advokaten Håkan Borgenhäll, dåvarande hovrättslagmannen Kristina Boutz, patenträttsrådet Anders Brinkman, professor Bengt Domeij, juristchefen Marie Eriksson, industripatentombudet Malin Keijser-Bergöö, jur. kand. Therese Kraus, patentombudet Jan Modin, professor Jan Rosén och rådmannen Ingeborg Simonsson. Genom beslut den 2 maj 2013 entledigades Therese Kraus från uppdraget från och med den 15 april 2013, och i hennes ställe förordnades från och med samma dag jur. kand.

Patrick Krassén. Jan Rosén entledigades från och med den 1 oktober 2013. Från och med samma dag förordnades ämnesrådet Stina Malmberg som expert och från och med den 20 maj 2014 förordnades rättssakkunnige Carl Wetter som expert.

Sekreterare åt utredningen har från och med den 15 oktober 2012 varit hovrättsassessorn Isabel Andersson.

Utredningen, som har antagit namnet Patentlagsutredningen (Ju 2012:12), överlämnade den 18 juni 2013 delbetänkandet *Patentlagen och det enhetliga europeiska patentsystemet* (SOU 2013:48). Utredningen överlämnar nu sitt slutbetänkande *Ny patentlag* (SOU 2015:41). Utredningens uppdrag är härmed slutfört.

Stockholm i april 2015

Severin Blomstrand

/Isabel Andersson

Innehåll

Sammanfattning	9
1 Författningsförslag	15
1.1 Förslag till patentlag	15
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:434) om ändring i patentlagen (1967:837)	85
1.3 Förslag till patentförordning.....	87
1.4 Förslag till förordning om ändring i patentkungörelsen (1967:838)	121
2 Inledning	127
2.1 Utredningsuppdraget.....	127
2.2 Utredningsarbetet.....	128
2.3 Betänkandets innehåll.....	128
3 En ny patentlag och en ny patentförordning	131
3.1 Den nuvarande patentlagstiftningen.....	131
3.2 Den nya patentlagens utformning	136
3.3 Den nya patentförordningens utformning.....	142
3.4 Föreskrifter i lag, förordning eller myndighetsföreskrifter?	144

4	Ensamrättens innehåll	149
4.1	Bakgrund.....	149
4.2	Skillnader mellan domstolsavtalet och patentlagen.....	150
4.3	Överväganden och förslag.....	153
5	Ombuds- och fullmactsfrågor	159
5.1	Krav på att ge in fullmakt.....	159
5.2	Ombud för utländska patentsökande och patenthavare	161
6	Handläggningen hos Patent- och registreringsverket	169
6.1	Inledning	169
6.2	Granskning av oberoende uppfinningar i en patentansökan	169
6.3	Delning och utbrytning.....	172
6.4	Begäran om förtida offentliggörande av en patentansökan	173
6.5	Beslut i patentansökningsärenden	175
6.6	Preklusionsförelägganden i invändningsärenden?	178
6.7	Några frågor om betalning och återbetalning av avgifter ...	180
6.8	Handläggning av invändningsärenden efter det att patentet upphört att gälla.....	184
7	Ändring av patentansökningar och patent	187
7.1	Ändring av en patentansökan	187
7.2	Upprätthållande av patent i ändrad lydelse efter invändning.....	191
7.3	Förutsättningarna för patentbegränsning	193

8	Straffbestämmelserna i patentlagen	197
8.1	Åtal för patentintrång.....	197
8.2	Följderna av att straffrätt inte omfattas av domstolsavtalet	203
8.3	Brott mot patenthavarens uppgiftsskyldighet	207
9	Register och diarium hos Patent- och registreringsverket	211
9.1	Patentregistret.....	211
9.2	Patentansökningsdiarium och diarium över ansökningar om europeiskt patent för vilka provisoriskt skydd begärs	213
9.3	Diariumernas tillgänglighet för allmänheten	214
10	Några särskilda frågor	219
10.1	Fastställsetalan enligt patentlagen.....	219
10.2	Återställande av förlorade rättigheter.....	223
10.3	Samäganderättsfrågor	226
11	Frågor om det enhetliga patentsystemet.....	229
11.1	Inledning.....	229
11.2	Ska svensk rätt hindra dubbelpatentering?.....	230
11.3	Sekretess hos Justitiekanslern i överträdelseärenden.....	233
11.4	Avstående av europeiska patent med enhetlig verkan	235
11.5	Begäran om enhetlig verkan som avslås efter valideringsfristen.....	240
11.6	Tidigare patentansökningar som nyhetshinder för europeiska patent med enhetlig verkan	244
11.7	Tvångslicens vid utebliven utövning i Sverige.....	247

11.8 Några registreringsfrågor.....	250
12 Genomförandet.....	255
12.1 Ikraftträdande	255
12.2 Övergångsbestämmelser	256
12.3 Följdändringar i andra författningar.....	258
12.4 Konsekvenser.....	259
13 Författningskommentar	263
13.1 Förslaget till patentlag.....	263
13.2 Förslaget till lag om ändring i patentlagen.....	320
Bilagor	
Bilaga 1 Kommittédirektiv 2012:99	323
Bilaga 2 Kommittédirektiv 2014:67	329
Bilaga 3 Jämförelsetabeller	339

Sammanfattning

Uppdraget

Utredningen har tidigare avgett delbetänkandet *Patentlagen och det enhetliga europeiska patentsystemet* (SOU 2013:48), där utredningen föreslog de författningsändringar som bedömdes nödvändiga till följd av införandet av det enhetliga patentsystemet i EU och inrättandet av den enhetliga europeiska patentdomstolen.

I detta slutbetänkande presenteras utredningens förslag i de återstående delarna av uppdraget. Det avser främst en moderniserad patentlag, som ska ersätta den nu gällande patentlagen, samt en patentförordning som ska ersätta den nu gällande patentkungörelsen.

Uppdraget har också innefattat några sakfrågor. Översynen av patentlagen har aktualiserat en del mindre frågor. Utredningen har utöver detta genom tilläggsdirektiv fått i uppdrag att behandla bl.a. ytterligare några frågor om det enhetliga patentsystemet.

I enlighet med sitt uppdrag har utredningen redovisat författningsförslagen angående det enhetliga patentsystemet inte bara i den nya patentlagen och patentförordningen utan även som ändringar i gällande rätt.

Den nya patentlagen och den nya patentförordningen

Utredningens förslag till ny patentlag innebär för det första en språklig modernisering av de nu gällande bestämmelserna. Den nya patentlagen ska enligt förslaget vara kapitelindelas med separat paragrafnumrering för varje kapitel. Paragraferna ska vara kortare än i den nuvarande patentlagen. Lagen ska också innehålla underrubriker som ger information om innehållet i paragraferna och som knyter samman paragrafer som hör ihop till sitt innehåll.

Den nya patentlagen har enligt förslaget ett inledande kapitel, där lagens tillämpningsområde och innehåll klargörs. Det innebär att det redan i lagens inledning kommer att framgå vilka olika vägar det finns till ett patent med verkan i Sverige.

En del av bestämmelserna i lagen anpassas till motsvarande artiklar i den europeiska patentkonventionen (EPC). Det gäller på flera områden, men mest tydligt är det när det gäller villkoren för att få ett patent. Skälet för anpassningarna till EPC är att konventionen kommit att få stort inflytande på området. Svenska domstolar ska redan i dag, inom ramen för den svenska lagstiftningen, beakta den praxis som finns hos den europeiska patentmyndigheten (EPO) vid tillämpningen av EPC. Utredningen har bedömt att en anpassning av bestämmelsernas utformning både förenklar rättstillämpningen i Sverige och gynnar tillgängligheten till lagen för dess användare, som ofta arbetar på en internationell marknad.

I övrigt behålls i stora delar systematiken i den nuvarande patentlagen.

Den nya patentförordningen ska enligt förslaget vara kapitelindelad. Även förordningen ska ha separat paragrafnumrering för varje kapitel och innehålla underrubriker som upplyser om paragrafernas innehåll.

Vissa bestämmelser har flyttats från lagen till förordningen. Andra bestämmelser har flyttats i motsatt riktning. Syftet har varit att regleringen ska överensstämma med nuvarande syn på förhållandet mellan lag och förordning.

Ensamrätten

Utredningen föreslår att bestämmelserna i patentlagen om vilka handlingar som omfattas av patenthavarens ensamrätt och vilka begränsningar det finns i ensamrätten ska harmoniseras med artiklarna 25–27 och 29 i domstolsavtalet. Harmoniseringen är i första hand språklig och strukturell. Sakligt sett är skillnaderna ganska små, och består huvudsakligen i att användning av biologiskt material i syfte att odla fram, upptäcka eller utveckla nya växtsorter samt viss användning av datorprogram undantas från patenthavarens ensamrätt.

Straffbart patentintrång

Utredningens analys av tillämpningen av patentlagens straffbestämmelser leder till slutsatsen att den nuvarande åtalsprövningsregeln ger ett mycket begränsat utrymme för att väcka ett allmänt åtal för patentintrång. Det finns dock enligt utredningen inte några entydiga skäl som talar för att antalet patenträttsliga åtal borde vara större än nu. Utredningen föreslår därför inte några ändringar i åtalsreglerna.

Grundhandlingsbegreppet

Bland de förslag till sakliga ändringar som den allmänna översynen av patentlagen och patentkungörelsen har gett upphov till är det förslaget att ta bort grundhandlingsbegreppet som har störst betydelse.

I dag gäller enligt patentlagen att en patentansökan inte får ändras så att den kommer att omfatta något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen. De närmare reglerna om ändring finns i patentkungörelsen, där det framgår att ramen för de tillåtna ändringarna utgörs av det som har stöd i ansökans grundhandlingar. Med grundhandling avses i en ansökan om svenskt patent den beskrivning av uppfinningen med tillhörande ritningar och det eller de patentkrav (den del av ansökan som definierar den patentsökta uppfinningen) på svenska, engelska, danska eller norska som fanns ingivna på ansökans ingivningsdag eller som först gavs in därefter.

Eftersom ansökningar kan ges in på vilket språk som helst innebär den nuvarande regleringen att användningen av grundhandlingsbegreppet för att ange ramen för patentansökan inte stämmer med lagbestämmelsen om att det är ansökan på ingivningsdagen som är avgörande. Enligt utredningens förslag ska grundhandlingsbegreppet tas bort. I stället ska det, precis som vid tillämpningen av EPC, vara ansökan på ingivningsdagen som – oavsett vilket språk den är skriven på – ska vara avgörande för vilka ändringar som får göras i ansökan.

Frågor som gäller det enhetliga patentsystemet

Av de frågor som gäller det enhetliga patentsystemet har den viktigaste varit att överväga möjligheterna att få verkan i Sverige för ett europeiskt patent för vilket EPO har avslagit en begäran om enhetlig verkan.

För att ett europeiskt patent som inte har enhetlig verkan ska få verkan i Sverige krävs att patenthavaren ger in översättningar i Sverige och betalar en avgift. Detta kallas att patentet *valideras* i Sverige. Valideringen ska ske inom tre månader från det att det europeiska patentet meddelades.

Om patenthavaren i stället väljer att begära enhetlig verkan men begäran avslås av EPO kan de tre månaderna för validering ha gått innan beslutet meddelas. Även om EPO bara undantagsvis kommer att avslå en begäran om enhetlig verkan har det bedömts få orimliga konsekvenser om det sker. Det skulle nämligen kunna göra att patenthavaren inte har möjlighet att få verkan för ett i övrigt giltigt europeiskt patent. För att det enhetliga patentsystemet av den här anledningen inte ska uppfattas som riskabelt föreslår utredningen att tremånadersfristen för validering i en sådan situation ska löpa från det att avslagsbeslutet fått laga kraft. Även fristen för att betala den första årsavgiften i Sverige ska räknas från avslagsbeslutet.

Övriga frågor som gäller det enhetliga patentsystemet har främst att göra med hur det ska säkerställas att uppgifter i det svenska patentregistret och i det register för enhetligt patentskydd som EPO kommer att föra ska bli så rättvisande och heltäckande som möjligt.

Konsekvenser och ikraftträdande

Den redaktionella översynen och den språkliga moderniseringen gör den nya patentlagen mer lättillgänglig än sin föregångare, vilket är ägnat att främja rättssäkerheten.

Enligt utredningens bedömning medför förslaget bara begränsade ekonomiska konsekvenser.

De lagändringar som tidigare har beslutats med anledning av det enhetliga patentsystemet träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Som det här författningsförslaget är uppbyggt förutsätter det att det enhetliga patentsystemet genomförs. Det kan alltså träda i

kraft samtidigt med detta eller vid en senare tidpunkt. Även de aktuella författningsförslagen föreslås därför träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till patentlag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Uppfinnarrätt

1 § Den som har gjort en uppfinning kan efter ansökan få patent på uppfinningen i Sverige enligt denna lag. Flera personer kan göra en uppfinning tillsammans.

Uppfinnarens rätt att söka patent på uppfinningen kan gå över till någon annan. Uppfinnarens namn ska dock anges i en patentansökan och i den patentskrift som ska finnas tillgänglig när ett patent meddelas.

Patenträttighet

2 § Genom patentet får patenthavaren en tidsbegränsad ensamrätt till uppfinningen, såsom den anges i patentkraven.

Grundläggande bestämmelser om patentkrav finns i 3 kap. 1 § och 4 kap. 6 §.

Lagens tillämpningsområde

3 § Denna lag innehåller bestämmelser om

1. svenska patent,
2. europeiska patent som har validerats i Sverige, och

3. europeiska patent med enhetlig verkan.

Svenska patent

4 § Med svenskt patent avses ett patent som meddelas i Sverige enligt denna lag till följd av en ansökan om svenskt patent, vilket innefattar en internationell patentansökan som fullföljts i Sverige och en ansökan om europeiskt patent som omvandlats till en ansökan om svenskt patent.

Internationella patentansökningar

5 § Med internationell patentansökan avses en ansökan som görs enligt den i Washington den 19 juni 1970 avslutade konventionen om patentsamarbete, konventionen om patentsamarbete (PCT), SÖ 1980:1.

Europeiska patent

6 § Med europeiskt patent avses ett patent som meddelas av det europeiska patentverket (EPO) enligt den i München den 5 oktober 1973 avslutade konventionen om meddelade av europeiska patent, den europeiska patentkonventionen (EPC), SÖ 1980:2.

En ansökan om europeiskt patent görs enligt konventionen.

7 § Ett europeiskt patent kan ha enhetlig verkan i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2012 av den 17 december 2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd.

Lagens innehåll

8 § I lagen finns bestämmelser om

- patenterbara uppfinningar (2 kap.),
- ensamrätten (3 kap.),
- patentansökan och meddelande av patent (4 kap.),
- offentlighet i patentansökningsärenden (5 kap.),

- prioritet (6 kap.),
- invändnings- och begränsningsförfarandena (7 kap.),
- patentets upphörande och överföring (8 kap.),
- internationella patentansökningar (9 kap.),
- europeiska patent (10 kap.),
- licens (11 kap.),
- pantsättning (12 kap.),
- straffansvar, vitesförbud, skadestånd m.m. (13 kap.),
- informationsföreläggande och intrångsundersökning (14 kap.),
- årsavgifter (15 kap.),
- överklagande, rättegången m.m. (16 kap.), och
- handläggning av mål i den enhetliga europeiska patentdomstolen (17 kap.).

I 18 kap. finns övriga bestämmelser. Därutöver finns ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.

Arbetstagares uppfinningar

9 § Särskilda bestämmelser om rätten till uppfinningar som har gjorts inom ramen för en anställning finns i lagen (1949:345) om rätten till arbetstagares uppfinningar.

Försvarsuppfinningar

10 § Särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för Sveriges försvar finns i lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar.

2 kap. Patenterbara uppfinningar

Det patenterbara området

1 § Patent kan beviljas på uppfinningar inom alla teknikområden.

Som en uppfinning anses inte det som enbart är

1. en upptäckt, vetenskaplig teori eller matematisk metod,
2. en konstnärlig skapelse,
3. en plan, regel eller metod för intellektuell verksamhet, för spel eller för affärsverksamhet eller ett datorprogram, eller
4. en presentation av information.

Växter och djurraser

2 § Patent beviljas inte på växter eller djurraser. Patent kan dock beviljas på en uppfinning som avser växter eller djur, om uppfinningens genomförbarhet inte är tekniskt begränsad till en viss växtsort eller djurras. Vad som avses med växtsort framgår av 1 kap. 3 § växtförädlarrättslagen (1997:306).

Biologiskt material

3 § Patent kan beviljas på en produkt som består av eller innehåller biologiskt material eller på ett förfarande genom vilket biologiskt material framställs, bearbetas eller används. Ett biologiskt material som isoleras från sin naturliga miljö eller framställs genom ett tekniskt förfarande kan vara föremål för en uppfinning även om det redan förekommer i naturen. Biologiskt material omfattar material som innehåller genetisk information och som kan reproducera sig självt eller kan reproduceras i ett biologiskt system.

Biologiska och mikrobiologiska förfaranden

4 § Patent beviljas inte på ett väsentligen biologiskt förfarande för framställning av växter eller djur. Med detta avses ett förfarande som i sin helhet består i naturliga företeelser, som korsning eller urval. Patent kan dock beviljas på ett mikrobiologiskt förfarande eller ett annat tekniskt förfarande eller på en produkt som framställs genom ett sådant förfarande. Med mikrobiologiskt förfarande avses ett förfarande som utförs på mikrobiologiskt material eller genom vilket sådant material används eller framställs.

Människokroppen

5 § Patent beviljas inte på människokroppen i dess olika bildnings- och utvecklingsstadier och inte heller på enbart upptäckten av en av dess beståndsdelar, inbegripet en gensekvens eller en delsekvens av en gen.

Patent kan dock beviljas på en isolerad beståndsdel av människokroppen eller en på annat sätt genom ett tekniskt förfarande fram-

ställd beståndsdel, inbegripet en gensekvens eller en delsekvens av en gen, även om denna beståndsdelns struktur är identisk med strukturen hos en naturlig beståndsdel.

Kirurgisk och terapeutisk behandling samt diagnostisering

6 § Patent beviljas inte på ett sådant förfarande för kirurgisk eller terapeutisk behandling eller för diagnostisering som ska utövas på människor eller djur. Patent kan dock beviljas på produkter, bland annat ämnen och blandningar av ämnen, för användning vid ett förfarande av detta slag.

Utnyttjanden som strider mot allmän ordning eller goda seder

7 § Patent beviljas inte på en uppfinning vars yrkesmässiga utnyttjande skulle strida mot allmän ordning eller goda seder.

Ett utnyttjande ska inte anses strida mot allmän ordning eller goda seder endast på den grunden att det är förbjudet i lag eller annan författning.

Vid tillämpningen av första stycket ska bland annat följande anses strida mot allmän ordning eller goda seder:

1. förfaranden för kloning av mänskliga varelser,
2. förfaranden för ändring i den genetiska identiteten hos mänskliga könsceller,
3. användning av mänskliga embryon för industriella eller kommersiella ändamål,
4. sådana förfaranden för ändring i den genetiska identiteten hos djur som kan förorsaka dem lidande och som inte medför några påtagliga medicinska fördelar för människor eller djur.

Det som sägs i tredje stycket 4 om ett förfarande för ändring i den genetiska identiteten hos djur tillämpas också på djur som framställs genom ett sådant förfarande.

Patenterbarhetsvillkoren

8 § Patent beviljas bara på en uppfinning som är ny, har uppfinningshöjd och kan tillämpas industriellt.

Nyhet

9 § En uppfinning är ny om den, såsom den anges i patentkraven, inte tillhör känd teknik.

10 § Att uppfinningen ska vara ny hindrar inte att patent beviljas på ett ämne eller en blandning av ämnen som tillhör känd teknik

1. för användning vid ett förfarande som avses i 6 §, om användningen av ämnet eller blandningen av ämnen vid något sådant förfarande inte tillhör känd teknik, eller

2. för en specifik användning vid ett förfarande som avses i 6 §, om en sådan användning inte tillhör känd teknik.

Uppfinningshöjd

11 § En uppfinning, såsom den anges i patentkraven, har uppfinningshöjd om den, med hänsyn till känd teknik, inte ligger nära till hands för en fackman.

Känd teknik

12 § Med känd teknik avses allt som före dagen för en patentansökan har blivit allmänt tillgängligt, vare sig detta skett genom skrift, föredrag, utnyttjande eller på annat sätt.

13 § Innehållet i en patentansökan som har gjorts i Sverige före ansökningsdagen för den ansökan som ska prövas anses vid bedömningen av nyhetsvillkoret tillhöra känd teknik om den tidigare ansökan blir allmänt tillgänglig enligt 5 kap. 1 §. En sådan tidigare ansökan ska däremot inte beaktas vid bedömningen av om uppfinningen har uppfinningshöjd.

Bestämmelser om att en internationell patentansökan eller en ansökan om europeiskt patent i vissa fall har samma verkan som en ansökan om svenskt patent finns i 9 kap. 4 och 16 §§ samt 10 kap. 3 §.

Offentliggöranden som inte hindrar patent

14 § Patent får beviljas även om uppfinningen inom sex månader innan patentansökan gjordes blivit allmänt tillgänglig

1. till följd av uppenbart missbruk i förhållande till sökanden eller någon som sökanden fått sin rätt från, eller

2. genom att sökanden eller någon som sökanden fått sin rätt från har förevisat uppfinningen vid en sådan officiell eller officiellt erkänd internationell utställning som avses i den i Paris den 22 november 1928 avslutade konventionen om internationella utställningar (SÖ 1996:30).

Industriell tillämpbarhet

15 § En uppfinning är industriellt tillämpbar om den, såsom den anges i patentkraven, kan tillverkas eller användas inom något slag av industri.

3 kap. Ensamrätten**Patentets skyddsomfång**

1 § Patentets skyddsomfång bestäms av patentkraven. Vid tolkning av patentkraven får ledning hämtas från beskrivningen.

Biologiskt material

2 § Den ensamrätt som ett patent ger för ett biologiskt material, som på grund av uppfinningen har bestämda egenskaper, omfattar allt biologiskt material i identisk eller differentierad form med dessa egenskaper som erhålls ur det biologiska materialet genom reproduktion eller mångfaldigande.

Den ensamrätt som ett patent ger för ett förfarande som gör det möjligt att framställa ett biologiskt material, som på grund av uppfinningen har bestämda egenskaper, omfattar, förutom det biologiska material med dessa egenskaper som direkt framställs genom detta förfarande, allt annat biologiskt material i identisk eller differentierad form med samma egenskaper som genom reproduktion

eller mångfaldigande erhålls från det först framställda biologiska materialet.

Den ensamrätt som ett patent ger för en produkt som innehåller eller består av genetisk information omfattar, med undantag för sådant som enligt 2 kap. 5 § första stycket inte kan utgöra en patenterbar uppfinning, allt material i vilket produkten införlivas och i vilket den genetiska informationen innefattas och utövar sin funktion.

Utnyttjanden som omfattas av ensamrätten

Direkta utnyttjanden

3 § Ett patent ger patenthavaren rätt att hindra tredje man från att utan patenthavarens samtycke

1. tillverka, bjuda ut, föra ut på marknaden eller använda den patentskyddade produkten eller föra in eller inneha produkten för något av dessa ändamål,

2. använda ett patentskyddat förfarande eller, om tredje man känner till eller borde ha känt till att förfarandet inte får användas utan patenthavarens samtycke, bjuda ut det för användning i Sverige, och

3. bjuda ut, föra ut på marknaden eller använda en produkt som har tillverkats enligt ett patentskyddat förfarande eller föra in eller inneha produkten för något av dessa ändamål.

Indirekta utnyttjanden

4 § Ett patent ger patenthavaren rätt att hindra tredje man från att utan patenthavarens samtycke erbjuda eller tillhandahålla andra än den som har rätt att utnyttja den patentskyddade uppfinningen sådana medel för att utöva den i Sverige som hänför sig till något väsentligt i uppfinningen, om tredje man känner till eller borde ha känt till att medlen är lämpade och avsedda att användas vid utövande av uppfinningen.

Är medlen varor som allmänt förekommer i handeln, gäller detta endast om tredje man verkar för att den som medlen tillhandahållits ska utföra en handling som är förbjuden enligt 3 §.

Den som utför sådana handlingar som avses i 5 § 1, 2, 4 eller 5 ska inte anses ha rätt att utnyttja uppfinningen i den mening som avses i andra stycket.

Utnyttjanden som inte omfattas av ensamrätten

5 § De rättigheter som ett patent ger ska inte omfatta något av följande:

1. Handlingar som utförs privat och utan kommersiellt syfte.
2. Handlingar som utförs i experimentellt syfte och avser själva uppfinningen.
3. Användning av biologiskt material i syfte att odla fram, upptäcka eller utveckla nya växtsorter.
4. Handlingar som är tillåtna enligt artikel 13.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/82 EG av den 6 november 2001 om upprättande av gemenskapsregler för veterinärmedicinska läkemedel, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/28/EEG, eller artikel 10.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG2 av den 6 november 2001 om upprättande av humanläkemedel, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/27/EG, i fråga om varje patent som omfattar produkten i enlighet med något av dessa direktiv.
5. Beredning på apotek av ett läkemedel enligt läkares förskrivning i ett enskilt fall eller åtgärder med läkemedel som beretts på detta sätt.
6. Användning av den patentskyddade uppfinningen ombord på fartyg från länder som är parter i Parisunionen för skydd av den industriella äganderätten eller medlemmar i Världshandelsorganisationen (WTO). Detta gäller bara användning för fartygets egna behov på själva fartyget eller i maskineriet, riggen, utrustningen eller andra tillbehör, när sådana fartyg tillfälligt eller oavsiktligt kommer in på vatten som tillhör Sverige.
7. Användning av den patentskyddade uppfinningen vid konstruktion eller drift av luftfartyg eller markfordon eller andra transportmedel, eller av tillbehör till dessa, från länder som är parter i Parisunionen för skydd av den industriella äganderätten eller medlemmar i Världshandelsorganisationen (WTO), när dessa tillfälligt eller oavsiktligt kommer in på svenskt territorium.

8. Handlingar som avses i artikel 27 i konventionen om internationell civil luftfart av den 7 december 1944 (SÖ 1946:2), när handlingarna avser ett luftfartyg från ett land som är part i den konventionen men inte en avtalslutande medlemsstat där patentet har verkan.

9. En jordbrukares egen användning av sin skörd för reproduktion eller mångfaldigande i det egna jordbruket, förutsatt att det vegetabiliska reproduktionsmaterialet sålts eller på annat sätt saluförts av patenthavaren eller med dennes samtycke till jordbrukaren för användning i jordbruket. Omfattningen av och villkoren för en sådan användning motsvarar det som anges i artikel 14 i förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt, i den ursprungliga lydelsen.

10. En jordbrukares användning av skyddade djurbesättningar för jordbruksändamål, förutsatt att avelsdjur eller annat animaliskt reproduktionsmaterial sålts eller på annat sätt saluförts till jordbrukaren av patenthavaren eller med dennes samtycke och att djuret eller annat animaliskt reproduktionsmaterial görs tillgängligt inom den egna jordbruksverksamheten. Användningen omfattar dock inte försäljning av djuret eller materialet inom ramen för yrkesmässig reproduktionsverksamhet eller i syfte att bedriva sådan verksamhet.

11. Handlingar och användning av insamlad information som tillåts enligt artiklarna 5 och 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/24/EG av den 23 april 2009 om rättsligt skydd för datorprogram, i den ursprungliga lydelsen, särskilt genom dess bestämmelser om dekompilering och samverkansförmåga.

12. Handlingar som är tillåtna enligt artikel 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/44/EG av den 6 juli 1998 om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar, i den ursprungliga lydelsen.

Konsumtion av ensamrätten

6 § De rättigheter som ett patent ger ska inte omfatta handlingar som avser en produkt som skyddas av patentet efter det att produkten har förts ut på marknaden av patenthavaren eller med dennes samtycke, om inte patenthavaren har giltiga skäl för att motsätta sig ytterligare kommersialisering av produkten.

Föranvändarrätt

7 § Den som utnyttjade en uppfinning yrkesmässigt i Sverige eller hade vidtagit väsentliga åtgärder för sådant utnyttjande när ansökan om patent gjordes på uppfinningen får trots patentet fortsätta utnyttjandet, förutsatt att

1. det tidigare utnyttjandet inte innefattade något uppenbart missbruk i förhållande till patentsökanden eller någon från vilken patentsökanden härleder sin rätt, och

2. utnyttjandet sker inom ramen för den tidigare utnyttjandeformen.

En rätt enligt första stycket får övergå till någon annan endast tillsammans med den rörelse där rätten uppkommit eller har avsetts att bli utnyttjad.

Skyddstiden

8 § Ett meddelat patent kan upprätthållas i 20 år från den dag då patentansökan gjordes.

Tilläggskydd

9 § Tilläggskydd eller förlängd giltighetstid för ett tilläggskydd kan meddelas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 469/2009 av den 6 maj 2009 om tilläggskydd för läkemedel. Tilläggskydd kan också meddelas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1610/96 av den 23 juli 1996 om införande av tilläggskydd för växtskyddsmedel.

4 kap. Patentansökan och meddelande av patent

Patentansökan

Var ansökan ska göras

1 § En ansökan om patent ska göras hos Patent- och registreringsverket eller, i fall som avses i 9 kap., hos en patentmyndighet i en annan stat eller hos en internationell organisation.

Sökanden ska betala föreskriven ansökningsavgift.

Ansökans innehåll

- 2 § En ansökan om patent ska innehålla
1. en beskrivning av uppfinningen,
  2. ett eller flera patentkrav,
  3. ritningar som det hänvisas till i beskrivningen,
  4. uppgift om hur uppfinningen kan tillämpas industriellt, om det inte följer av uppfinningens art,
  5. uppgift om uppfinnarens namn och adress och, om patent söks av någon annan än uppfinnaren, grunden för sökandens rätt att söka patent på uppfinningen, samt
  6. ett sammandrag.

Om uppfinningen avser en gensekvens eller en delsekvens av en gen, ska det alltid anges i ansökan hur uppfinningen kan tillämpas industriellt.

- 3 § Beskrivning, patentkrav och sammandrag i en patentansökan ska vara skrivna på svenska eller engelska. I ansökan ska det anges om patent ska meddelas i svensk eller engelsk lydelse.

Beskrivningen

- 4 § Beskrivningen av uppfinningen ska vara så tydlig och utförlig att en fackman med ledning av den kan utöva uppfinningen.

- 5 § Om en uppfinning avser ett biologiskt material som varken är allmänt tillgängligt eller i ansökningshandlingarna kan beskrivas så att en fackman med ledning av dessa kan utöva uppfinningen, ska det biologiska materialet deponeras senast den dag då ansökan görs. Detsamma gäller om uppfinningen innebär användning av ett sådant material.

Det biologiska materialet ska därefter fortlöpande finnas deponerat så att den som enligt denna lag är berättigad att få prov från materialet kan få sitt prov levererat i Sverige.

Om ett deponerat biologiskt material upphör att vara livsdugligt eller om prov inte kan tillhandahållas från materialet av någon annan orsak, får materialet ersättas med en ny deposition av samma biologiska material. I så fall ska den nya depositionen anses gjord redan den dag då den tidigare depositionen gjordes.

Patentkraven

6 § Patentkraven ska genom tekniska särdrag ange den uppfinning sökanden vill få skyddad. Patentkraven ska vara klara och koncisa samt ha stöd i beskrivningen.

Sammandraget

7 § Sammandraget ska ge teknisk information om innehållet i patentansökan men får inte tillmätas betydelse i något annat avseende.

Ansökans enhetlighet

8 § Patentansökan ska avse en enda uppfinning eller en grupp av uppfinningar som har ett sådant tekniskt samband att ansökan inte kan anses omfatta av varandra oberoende uppfinningar.

Delning

9 § Om flera uppfinningar är beskrivna i ansökan på ingivningsdagen, får sökanden dela den i flera ansökningar.

Det ska framgå av en ansökan om den har uppkommit genom delning. Den ursprungliga ansökans nummer ska anges.

Ingivningsdagen för en ansökan

10 § Ingivningsdagen för en patentansökan är den dag då följande uppgifter har getts in:

1. en uttrycklig eller underförstådd uppgift om att det som getts in är en ansökan om patent,
2. uppgifter som gör det möjligt för Patent- och registreringsverket att avgöra vem sökanden är och att kontakta honom eller henne, och
3. något som framstår som
  - a) en beskrivning av uppfinningen eller
  - b) ritningar som avser uppfinningen, eller

4. en hänvisning till en tidigare gjord patentansökan och, om denna ansökan inte gjorts till Patent- och registreringsverket, en kopia av ansökan samt uppgift om dess ingivningsdag, nummer och vilken patentmyndighet den getts in till.

11 § En ansökan som har kommit till genom delning ska på sökandens begäran anses gjord samtidigt med den ursprungliga ansökan.

Ändring av en patentansökan

12 § En ansökan om patent får inte ändras på ett sådant sätt att patent söks på något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen.

Handläggningen av patentansökningar

13 § Patent- och registreringsverket behöver inte påbörja handläggningen av en patentansökan förrän ansökningsavgiften har betalats.

Bestämmande av ingivningsdag

14 § Om kraven för att besluta en ingivningsdag enligt 10 § inte är uppfyllda och Patent- och registreringsverket har uppgifter som gör det möjligt att kontakta sökanden, ska verket förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom två månader från dagen för föreläggandet.

Om bristerna inte har avhjälpats inom den tiden, ska någon patentansökan inte anses ingiven och ärendet avskrivas. Detsamma gäller om ett föreläggande inte har kunnat ges och bristerna inte har avhjälpats inom två månader från den dag då någon av uppgifterna enligt 10 § gavs in. Om bristerna har avhjälpats i tid, ska som ingivningsdag för patentansökan gälla den dag då samtliga brister avhjälpats, om inte något annat följer av 15 §.

15 § Om Patent- och registreringsverket vid prövningen enligt 10 § anser att det saknas en del av beskrivningen eller en ritning som det hänvisas till i beskrivningen eller patentkraven, ska sökanden

föreläggas att komplettera handlingarna inom två månader från dagen för föreläggandet. Om en komplettering med sådana utelämnade delar görs inom den tiden, ska som ingivningsdag gälla den senare dag då kompletteringen gjorts, om inte något annat följer av andra stycket eller 16 §. Detsamma gäller om ett föreläggande inte getts men en komplettering gjorts inom två månader från den dag då någon av uppgifterna enligt 10 § gavs in.

Om kompletterande delar av en ansökan återtas inom en månad från det att de gavs in i enlighet med första stycket, ska den ursprungliga ingivningsdagen för ansökan gälla.

16 § Om kompletterande delar av en ansökan har getts in i enlighet med 15 § första stycket, ska den ursprungliga ingivningsdagen gälla, om

1. prioritet från en tidigare ansökan återropas och de kompletterande delarna i sin helhet framgår av den tidigare ansökan, och

2. sökanden begär det och han eller hon ger in en kopia av den tidigare ansökan inom den tid som anges i 15 § första stycket.

En kopia som avses i första stycket 2 behöver inte ges in, om den tidigare ansökan har getts in till Patent- och registreringsverket.

Andra brister i ansökan

17 § Om sökanden, i andra fall än som avses i 10, 14 och 15 §§, inte har följt vad som är föreskrivet om ansökan eller om Patent- och registreringsverket anser att det finns något annat som hindrar att ansökan beviljas, ska sökanden föreläggas att inom en viss tid yttra sig eller vidta rättelse. Om sökanden inte inom den förelagda tiden yttrar sig eller vidtar någon åtgärd för att avhjälpa en anmärkt brist, ska ansökan avskrivas.

En avskriven ansökan ska återupptas, om sökanden inom fyra månader efter utgången av den förelagda tiden yttrar sig eller vidtar åtgärder för att avhjälpa bristerna och inom samma tid betalar en återupptagningsavgift.

Om sökanden inte betalar årsavgift enligt 15 kap., ska ansökan avskrivnas utan föregående föreläggande. En ansökan som har avskrivits på denna grund får inte återupptas.

Avslag

18 § Om det även efter det att yttrande har getts in finns hinder mot att bifalla ansökan och sökanden har haft tillfälle att yttra sig över hindret, ska ansökan avslås, om det inte finns anledning att ge sökanden ett nytt föreläggande.

Kungörande av beslut om avslag och avskrivning

19 § Om Patent- och registreringsverket avskriver eller avslår en ansökan som har blivit tillgänglig för var och en ska beslutet kungöras när det har fått laga kraft.

Granskning av flera uppfinningar i en ansökan

20 § Om ansökan inte bedöms uppfylla villkoret i 8 §, ska den i patentkraven först angivna uppfinningen granskas.

Sökanden ska ges möjlighet att få övriga i patentkraven angivna uppfinningar granskade inom ramen för samma ansökan. I sådana fall ska sökanden betala en föreskriven avgift för varje uppfinning utöver den först granskade.

Internationell nyhetsgranskning

21 § Om sökanden begär det och betalar en särskild avgift, ska Patent- och registreringsverket låta ansökan bli föremål för sådan nyhetsgranskning vid internationell nyhetsgranskningsmyndighet som avses i artikel 15.5 i konventionen om patentsamarbete (PCT).

Bättre rätt till en patentsökt uppfinning

22 § Om någon inför Patent- och registreringsverket påstår sig ha bättre rätt till att söka patent på uppfinningen än sökanden och saken bedöms tveksam, får Patent- och registreringsverket förelägga honom eller henne att väcka talan vid domstol inom en viss tid. Om föreläggandet inte följs, ska påståendet lämnas utan avseende vid den fortsatta prövningen av patentansökan.

Om en tvist om bättre rätt till uppfinningen pågår vid domstol, får patentansökan förklaras vilande i väntan på att målet avgörs slutligt.

23 § Visar någon inför Patent- och registreringsverket att han eller hon har bättre rätt till uppfinningen än sökanden, ska Patent- och registreringsverket efter yrkande överföra ansökan på honom eller henne. Den som får patentansökan överförd på sig ska betala en ny ansökningsavgift.

Om ett yrkande om överföring har framställts, får ansökan inte avskrivras, avslås eller bifallas förrän yrkandet prövats slutligt.

Meddelande av patent

24 § Om ansökan är fullständig och Patent- och registreringsverket inte funnit något hinder mot patent, ska verket underrätta sökanden om att patent kan meddelas.

Inom två månader från dagen för underrättelsen ska sökanden betala en fastställd meddelandavgift och, om patentkraven är skrivna på engelska, ge in en översättning till svenska av patentkraven. Om detta inte sker, ska ansökan avskrivras. En avskriven ansökan ska återupptas, om sökanden inom fyra månader efter utgången av de två månaderna fullgör sina skyldigheter och dessutom betalar en föreskriven återupptagningsavgift.

Söks patent av en uppfinnare som har avsevärda svårigheter att betala meddelandavgiften, får Patent- och registreringsverket befria sökanden från avgiften, om sökanden skriftligen begär det inom två månader från dagen för underrättelsen. Om Patent- och registreringsverket avslår begäran, ska en avgift som betalas inom två månader därefter anses betald i rätt tid.

25 § Om sökanden har fullgjort det som krävs enligt 24 § och Patent- och registreringsverket fortfarande inte funnit något hinder mot patent, ska ansökan bifallas. Beslutet ska kungöras.

När beslutet att bifalla patentansökan har kungjorts, är ett patent meddelat. Ett meddelat patent ska antecknas i patentregistret. Ett patentbrev ska också utfärdas.

Patentskriften

26 § Från och med den dag då patentet meddelas ska en patentskrift finnas tillgänglig hos Patent- och registreringsverket.

Patentskriften ska innehålla beskrivning, patentkrav och sammandrag samt uppgifter om patenthavaren och uppfinnaren.

5 kap. Offentlighet i patentansökningsärenden

När handlingarna blir offentliga

1 § Från och med den dag då patentet meddelas ska handlingarna i ärendet hållas tillgängliga för var och en.

Om patent inte meddelats inom 18 månader från den dag då patentansökan gjordes, ska handlingarna ändå hållas tillgängliga därefter. Detsamma gäller om patent inte har meddelats inom 18 månader från den dag från vilken prioritet begärs. Om ansökan har avskrivits eller avslagits, ska handlingarna hållas tillgängliga endast om sökanden begär att ansökan återupptas, överklagar eller gör en framställning enligt 18 kap. 7 eller 8 §.

På begäran av sökanden ska handlingarna hållas tillgängliga tidigare än vad som följer av första och andra styckena.

Kungörande

2 § När handlingarna i ärendet blir tillgängliga utan att något patent har meddelats ska det kungöras.

Om en översättning av patentkraven ges in efter det att kungörelse har skett, ska en särskild kungörelse angående översättningen utfärdas om sökanden betalar föreskriven avgift för detta.

Handlingar som innehåller företagshemligheter

3 § Innehåller en handling en företagshemlighet, får Patent- och registreringsverket efter yrkande besluta att handlingen inte får lämnas ut, om

1. handlingen inte rör en uppfinning på vilken patent söks eller har meddelats, och

2. det finns särskilda skäl mot att lämna ut handlingen.

Om ett sådant yrkande har framställts, får handlingen inte lämnas ut förrän yrkandet har avslagits genom ett beslut som har fått laga kraft.

Deponerat biologiskt material

4 § Om ett biologiskt material har deponerats enligt 4 kap. 5 §, har var och en, med de begränsningar som föreskrivs i denna paragraf, rätt att få prov från materialet sedan handlingarna har blivit allmänt tillgängliga enligt 1 §. Detta gäller oavsett om patentet har upphört eller förklarats ogiltigt. Prov får inte lämnas ut till någon som till följd av föreskrift i lag eller annan författning inte får ta befattning med det deponerade materialet. Prov får inte heller lämnas ut till någon vars befattning med provet kan antas vara förbunden med en påtaglig risk med hänsyn till materialets skadebringande egenskaper.

5 § Till dess att patent har meddelats eller patentansökan har avgjorts slutligt utan att ha lett till patent får prov från en deposition lämnas endast till en särskild sakkunnig, om sökanden begär det. Om patentansökan avslås eller återkallas, gäller motsvarande under en period av 20 år från den dag då ansökan lämnades in.

6 § Den som vill få ett prov ska begära det skriftligen hos Patent- och registreringsverket och lämna en förbindelse för att förebygga missbruk av provet. Om ett prov får lämnas ut endast till en särskild sakkunnig, ska förbindelsen i stället lämnas av denne.

6 kap. Prioritet

Förutsättningar för prioritet

1 § Om sökanden begär det, ska en ansökan om patent på en uppfinning, vid bedömningen av villkoren om nyhet och uppfinningshöjd samt vid tillämpningen av bestämmelserna om föranvändarrätt i 3 kap. 7 §, anses gjord samtidigt med en tidigare ansökan (prioritet), om uppfinningen inom tolv månader före ingivningsdagen har angetts i den tidigare ansökan och den avser

1. patent i Sverige,
2. patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell
  - a) i en främmande stat som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten (SÖ 1970:60), eller
  - b) i en stat som är ansluten eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO), eller
3. skydd som avser någon annan stat eller något annat område, om motsvarande prioritet från en ansökan om svenskt patent medges där den tidigare ansökan gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten.

2 § För att sökanden ska ha rätt till prioritet krävs att sökanden följer föreskrifterna i 3–9 §§.

En begäran om prioritet eller en rättelse i en sådan begäran får inte göras om sökanden begärt tidigare offentliggörande enligt 5 kap. 1 § tredje stycket.

3 § Prioritet kan grundas endast på den första ansökan som uppfinningen har angetts i.

Om den som har gjort den första ansökan eller hans eller hennes rättsinnehavare senare till samma myndighet har gett in en ansökan som avser samma uppfinning, får den senare ansökan återopas som prioritetsgrundande. Detta gäller dock bara om den tidigare ansökan när den senare ansökan ges in

1. har återkallats, avskrivits eller avslagits utan att ha blivit allmänt tillgänglig, och

2. inte kvarlämnar någon rätt som grundas på den eller har utgjort grund för någon rätt till prioritet.

Om någon har fått prioritet på grund av en senare ansökan enligt andra stycket, får den tidigare ansökan inte längre åberopas som grund för prioritet.

Partiell prioritet

4 § En sökande kan få prioritet för en del av en ansökan (partiell prioritet).

Prioritet från flera ansökningar

5 § Prioritet kan för en och samma ansökan åberopas från flera tidigare ansökningar. Detta gäller även om de tidigare ansökningarna avser olika länder.

Prioritet vid delade ansökningar

6 § Om ansökan delas ska en begäran om prioritet för den ursprungliga ansökan också omfatta en ny ansökan som uppkommer genom delningen.

Begäran om prioritet för en ansökan om svenskt patent

7 § Om sökanden vill begära prioritet från en tidigare ansökan, ska begäran ges in inom 16 månader från ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande eller, om den tidpunkten infaller senare, inom 4 månader från ingivningsdagen enligt 4 kap. 10 eller 14–16 § för den senaste ansökan.

Sökanden får inom den tid och under de förutsättningar som anges i första stycket göra en ändring i en begäran om prioritet genom en anmälan om detta till Patent- och registreringsverket.

Om ändringen innebär att ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande blir en tidigare dag än den ursprungligen åberopade ingivningsdagen, ska den nya ingivningsdagen gälla vid tillämpningen av första stycket.

Begäran om prioritet för en internationell patentansökan

8 § Om det är fråga om en internationell patentansökan enligt 9 kap., ska prioritet begäras i ansökan eller inom 16 månader från ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande

Sökanden får inom samma tid göra en ändring i en begäran om prioritet genom en anmälan om detta till den mottagande myndigheten eller Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO). Om ändringen innebär att sökanden begär prioritet från en annan ansökan än den som ursprungligen åberopats, ska sökanden i anmälan lämna de uppgifter om ansökan som anges i första stycket. En sådan anmälan ska ges in inom 16 månader från ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande. Om ändringen innebär att ingivningsdagen blir en tidigare dag än den ursprungligen åberopade ingivningsdagen, ska anmälan göras inom 16 månader från den nya ingivningsdagen. Sökanden har dock alltid möjlighet att göra en anmälan om ändring inom 4 månader från den internationella ingivningsdagen.

Handlingar som ska ges in

9 § Inom 16 månader från den dag från vilken prioritet begärs ska sökanden ge in följande handlingar till Patent- och registreringsverket gällande den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande:

1. ett bevis om sökandens namn och om ingivningsdagen utfärdat av den myndighet som har tagit emot ansökan, och
2. en av samma myndighet bestyrkt kopia av ansökan.

Om beviset eller kopian inte har kommit in inom den tiden, ska Patent- och registreringsverket underrätta sökanden och ge denne möjlighet att uppfylla kraven inom 2 månader från dagen för underrättelsen.

Beviset eller kopian behöver dock inte ges in om den tidigare ansökan har getts in till Patent- och registreringsverket.

10 § Om det är fråga om en internationell patentansökan ska sökanden ge in det bevis som avses i 9 § första stycket 1 bara om Patent- och registreringsverket förelägger sökanden att göra det.

I stället för att ge in en kopia enligt 9 § första stycket 2 får sökanden i enlighet med regel 17.1 i tillämpningsföreskrifterna till konventionen om patentsamarbete (PCT)

1. ge in kopian av den tidigare ansökan till Världsgöringsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) eller till den mottagande myndigheten, eller

2. begära att kopian eller ansökan överförs till WIPO.

Om en kopia av den tidigare ansökan har kommit in till WIPO, får Patent- och registreringsverket kräva en kopia och en översättning av en sådan kopia endast i enlighet med regel 17.2 i tillämpningsföreskrifterna till PCT.

7 kap. Invändnings- och begränsningsförfarandena

Invändningar mot ett meddelat patent

Hur förfarandet inleds

1 § Andra än patenthavaren får invända mot ett meddelat patent. En invändning ska göras skriftligen hos Patent- och registreringsverket inom nio månader från den dag då patentet meddelades.

Patent- och registreringsverket ska underrätta patenthavaren om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig.

Om patentet har meddelats med beskrivning, patentkrav och sammandrag skrivna på engelska, får Patent- och registreringsverket förelägga patenthavaren att ge in en översättning av beskrivningen och sammandraget till svenska. Föreläggandet ska innehålla en upplysning om att verket annars kan låta göra en sådan översättning på patenthavarens bekostnad.

Invändning mot patent som upphört att gälla

2 § Ett invändningsärende får inledas eller fortsätta även om patentet upphör att gälla till följd av avstående eller bristande avgiftsbetalning.

Återkallade invändningar

3 § Om invändningen återkallas, får invändningsförfarandet ändå fullföljas om det finns särskilda skäl.

Invändningsgrunder

4 § Patent- och registreringsverket ska efter invändning upphäva patentet, om

1. det har meddelats någon som inte har rätt till det enligt 1 kap. 1 §,
2. det har meddelats trots att villkoren i 2 kap. inte är uppfyllda,
3. beskrivningen av uppfinningen inte uppfyller kravet i 4 kap. 4 §, eller
4. det omfattar något som inte framgick av ansökan när den gjordes.

Upprätthållande av patentet i ändrad lydelse

5 § Patent- och registreringsverket ska förklara att patentet upprätthålls i ändrad lydelse, om patenthavaren under invändningsförfarandet har gjort sådana ändringar att hinder inte finns enligt 4 § mot att patentet upprätthålls i sin ändrade lydelse. Ändringarna får inte heller medföra att patentskyddets omfattning utvidgas. Patentkraven ska även efter ändring vara klara och koncisa samt ha stöd i beskrivningen.

Om patentkraven är skrivna på engelska, får patentet upprätthållas i ändrad lydelse bara om patenthavaren har gett in en översättning till svenska av patentkraven i den ändrade lydelsen.

Kungörande m.m.

6 § När Patent- och registreringsverkets beslut om en invändning har fått laga kraft, ska det kungöras. Om beslutet innebär att patentet ändras, ska en ny patentskrift finnas tillgänglig hos verket och ett nytt patentbrev utfärdas.

Patentbegränsning

Begäran om patentbegränsning

7 § En patenthavare får hos Patent- och registreringsverket begära att ett eller flera patentkrav och, om det behövs, beskrivningen ändras så att patentskyddets omfattning begränsas (patentbegränsning).

Bestämmelserna om patentbegränsning gäller inte i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7 §. De tillämpas dock i fråga om tilläggsskydd som har meddelats av Patent- och registreringsverket, även om grundpatentet är ett europeiskt patent med enhetlig verkan.

För en begäran om patentbegränsning ska patenthavaren betala föreskriven avgift.

8 § Om patentkraven är skrivna på engelska, ska patenthavaren vid en begäran om patentbegränsning ge in en översättning till svenska av patentkraven i den lydelse som begärs.

Handläggningen av ärenden om patentbegränsning

9 § En begäran om patentbegränsning ska avslås om det vid tidpunkten för begäran i fråga om patentet pågår

1. ett invändningsförfarande

a) enligt 1 §,

b) enligt artikel 99 i den europeiska patentkonventionen (EPC),

eller

2. ett mål om ogiltighet enligt 8 kap. 5 §.

Om patenthavaren har begärt eller begär att patentet ska begränsas eller upphävas enligt artikel 105 a i konventionen, ska en begäran om patentbegränsning förklaras vilande tills det europeiska patentverket (EPO) meddelat slutligt beslut i frågan.

10 § En begäran om patentbegränsning får inte utan berörda rättighetshavares samtycke bifallas så länge patentet är utmätt, belagt med kvarstad eller taget i anspråk genom betalningssäkring eller en tvist om överföring av patentet pågår vid en domstol.

11 § Patent- och registreringsverket ska förelägga patenthavaren att inom en viss tid vidta rättelse, om

1. bestämmelserna i 7 och 8 §§ inte har följts,
2. de ändrade patentkraven inte är klara och koncisa eller inte har stöd i beskrivningen,
3. de ändrade patentkraven medför att patentet skulle omfatta något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen, eller
4. de ändrade patentkraven medför att patentets skyddsomfång skulle utvidgas.

Om patenthavaren inte hörs av eller om begäran även efter det att patenthavaren har yttrat sig inte kan bifallas, ska begäran avslås, om

1. patenthavaren har haft tillfälle att yttra sig över hindret, och
2. det inte finns anledning att ge patenthavaren ett nytt föreläggande.

12 § Om Patent- och registreringsverket anser att det inte finns några hinder mot att bifalla en begäran om patentbegränsning, ska patentet begränsas i enlighet med begäran.

Beslutet gäller från ingivningsdagen för patentansökan.

Kungörande m.m.

13 § Patent- och registreringsverket ska kungöra ett beslut om patentbegränsning samt utfärda ett nytt patentbrev och hålla en ny patentskrift tillgänglig.

8 kap. Patentets upphörande och överföring

Upphävande på patenthavarens begäran

Begäran om upphävande

1 § En patenthavare får hos Patent- och registreringsverket begära att patentet upphävs.

Bestämmelserna om upphävande på patenthavarens begäran gäller inte i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7 §. De tillämpas dock i fråga om tilläggsskydd som

har meddelats av Patent- och registreringsverket, även om grundpatentet är ett europeiskt patent med enhetlig verkan.

För begäran ska patenthavaren betala föreskriven avgift.

Handläggningen av ärenden om upphävande

2 § En begäran om upphävande ska avslås om det vid tidpunkten för begäran i fråga om patentet pågår

1. ett invändningsförfarande

a) enligt 7 kap. 1 §,

b) enligt artikel 99 i den europeiska patentkonventionen (EPC),
eller

2. ett mål om ogiltighet enligt 5 §.

Om patenthavaren har begärt eller begär att patentet ska begränsas eller upphävas enligt artikel 105 a i konventionen, ska en begäran enligt 1 § förklaras vilande tills det europeiska patentverket (EPO) meddelat slutligt beslut i frågan.

3 § En begäran om upphävande får inte utan berörda rättighetshavares samtycke bifallas så länge patentet är utmätt, belagt med kvarstad eller taget i anspråk genom betalningssäkring eller en tvist om överföring av patentet pågår vid en domstol.

4 § Om Patent- och registreringsverket anser att det inte finns några hinder mot att bifalla begäran om upphävande, ska patentet upphävas. Beslutet gäller från ingivningsdagen för patentansökan.

Utebliven årsavgift

5 § Om årsavgift inte betalas för patent enligt 15 kap., anses det ha upphört vid ingången av det avgiftsår för vilket avgiften inte har betalats.

Ogiltighet

Ogiltighetsgrunder

- 6 § Behörig domstol ska på yrkande förklara patentet ogiltigt, om
1. det har meddelats någon som inte har rätt till det enligt 1 kap. 1 §,
  2. det har meddelats trots att villkoren i 2 kap. inte är uppfyllda,
  3. beskrivningen av uppfinningen inte uppfyller kravet i 4 kap. 4 §,
  4. det omfattar något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen, eller
  5. skyddsomfånget har utvidgats efter meddelandet.
- Ett patent får inte förklaras ogiltigt på den grunden att den som har fått patentet har haft rätt till bara en viss andel i det.

Patentbegränsning vid partiell ogiltighet

- 7 § Om patentet är ogiltigt endast till en viss del, ska patentets skyddsomfång på yrkande av patenthavaren begränsas i motsvarande utsträckning genom en ändring av patentkraven, om
1. de ändrade patentkraven är klara och koncisa samt har stöd i beskrivningen,
  2. de ändrade patentkraven inte medför att patentet skulle omfatta något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen, eller
  3. de ändrade patentkraven inte medför att patentets skyddsomfång skulle utvidgas, och
  4. patenthavaren, när patentkraven är skrivna på engelska, har gett in en översättning till svenska av patentkraven i den ändrade lydelsen.

En översättning som avses i första stycket 4 ska biläggas domen och det ska framgå av bilagan att det är patentkravens lydelse på engelska som gäller.

Talan om ogiltighet

- 8 § Den som vill få ett patent ogiltigförklarat får föra talan om detta vid domstol. En myndighet får föra en sådan talan om det är påkallat från allmän synpunkt.

En talan som grundas på att någon annan har fått patentet än den som har rätt till det enligt 1 kap. 1 § får dock föras endast av den som påstår sig ha sådan rätt. Talan ska väckas inom ett år från det att den som påstår sig ha sådan rätt fick kännedom om att patentet meddelats och de övriga omständigheter som talan grundas på. Om patenthavaren var i god tro när patentet meddelades eller när det övergick till honom eller henne, får talan dock inte väckas senare än tre år efter det att patentet meddelats.

Överföring av patent

9 § Har någon fått patent på en uppfinning utan att ha rätt till det enligt 1 kap. 1 §, ska rätten på talan av den som har rätt till patentet överföra patentet på honom eller henne. Bestämmelserna i 8 § andra stycket ska tillämpas när det gäller tiden för att väcka talan.

Om den som fråntas patentet i god tro har börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt i Sverige eller vidtagit väsentliga åtgärder för det, får han eller hon mot skälig ersättning och på skäliga villkor i övrigt fortsätta det påbörjade utnyttjandet eller genomföra det planerade utnyttjandet. Utnyttjandet måste dock ske inom ramen för den påbörjade eller planerade utnyttjandeformen. En sådan rätt har under motsvarande förutsättningar även den som har en licens som är antecknad i patentregistret.

En rätt som avses i andra stycket får överlåtas till någon annan endast tillsammans med den rörelse där rätten utnyttjas eller har avsetts bli utnyttjad.

Avstående från patent

10 § Avstår patenthavaren skriftligen hos Patent- och registreringsverket från patentet, ska verket förklara att patentet har upphört i sin helhet. Beslutet gäller från beslutsdagen.

Är patentet utmätt, belagt med kvarstad eller taget i anspråk genom betalningssäkring eller pågår en tvist om överföring av patentet vid domstol, får patentet inte förklaras ha upphört så länge utmätningen, kvarstaden eller betalningssäkringen består eller tvisten inte blivit avgjord slutligt.

Paragrafen gäller inte i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7 §. Den tillämpas dock i fråga om tilläggskydd som har meddelats av Patent- och registreringsverket, även om grundpatentet är ett europeiskt patent med enhetlig verkan.

Kungörande m.m.

11 § Patent- och registreringsverket ska kungöra om ett patent

1. har upphävts eller upphört att gälla, eller
2. genom en dom som har fått laga kraft har förklarats ogiltigt eller blivit överfört.

Om patentet har ändrats genom en dom som fått laga kraft, ska en ny patentskrift finnas tillgänglig hos patentmyndigheten och ett nytt patentbrev utfärdas.

9 kap. Internationella patentansökningar

Vart ansökan ska ges in

1 § En internationell patentansökan ges in till en sådan patentmyndighet eller internationell organisation som enligt konventionen om patentsamarbete (PCT) och tillämpningsföreskrifterna till denna är behörig att ta emot den (mottagande myndighet).

Patent- och registreringsverket som mottagande myndighet

2 § Patent- och registreringsverket är mottagande myndighet för internationella patentansökningar från sökande som

1. är svenska medborgare,
2. har hemvist i Sverige,
3. driver rörelse i Sverige, eller
4. är juridiska personer som bildats enligt svensk lag.

Första stycket gäller också om en internationell patentansökan görs av flera och någon av de sökande är en sådan fysisk eller juridisk person som avses i första stycket.

För en internationell patentansökan som ges in till Patent- och registreringsverket i egenskap av mottagande myndighet ska sökanden betala föreskriven avgift.

3 § Att Patent- och registreringsverket är behörig mottagande myndighet hindrar inte att en internationell patentansökan ges in till det europeiska patentverket (EPO).

Verkan av en internationell patentansökan

4 § En internationell patentansökan, för vilken den mottagande myndigheten har fastställt en internationell ingivningsdag, ska i Sverige ha samma verkan som en ansökan om svenskt patent med samma ingivningsdag. Innehållet i ansökan ska dock anses tillhöra känd teknik enligt 2 kap. 13 bara om ansökan fullföljts enligt 5 §.

Fullföljd av ansökan i Sverige

5 § En sökande som vill fullfölja en internationell patentansökan i Sverige ska inom 31 månader från den internationella ingivningsdagen eller, om prioritet begärts, den dag från vilken prioriteten begärs till Patent- och registreringsverket

1. ge in

a) en kopia av den internationella patentansökan, eller

b) en översättning av ansökan till svenska eller engelska, om ansökan är skriven på något annat språk, och

2. betala föreskriven avgift.

Om sökanden har betalat avgiften i tid, får den översättning eller kopia som krävs ges in högst två månader senare, förutsatt att en tilläggsavgift betalas inom den senare fristen.

Handläggningen av fullföljda ansökningar

6 § Om en internationell patentansökan har fullföljts enligt 5 §, tillämpas 4 kap. för ansökan och dess handläggning, om inte något annat anges i denna paragraf, 8 § eller 10–14 §§.

Ansökan får endast på begäran av sökanden tas upp till prövning före utgången av den frist som gäller enligt 5 § första stycket. Om patentansökan uppfyller de krav på form och innehåll som föreskrivs i konventionen om patentsamarbete (PCT) och tillämp-

ningsföreskrifterna till konventionen, ska ansökan godtas i dessa avseenden.

Ansökans offentlighet

7 § Om inte något annat följer av 8 §, blir handlingarna i ansökningens ärendet tillgängliga enligt 5 kap. 1 § andra och tredje styckena redan innan ansökan har fullföljts så snart sökanden har fullgjort sin skyldighet enligt 5 § att till Patent- och registreringsverket ge in

1. en kopia av ansökan, eller
2. en översättning av ansökan till svenska eller engelska, om ansökan är skriven på något annat språk.

8 § Patent- och registreringsverket får inte utan sökandens samtycke offentliggöra ansökan förrän Världspannsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) har publicerat den.

När ansökan ska anses återkallad

9 § En internationell patentansökan ska anses återkallad såvitt avser Sverige i de fall som avses i artikel 24.1. i och ii i konventionen om patentsamarbete (PCT). Detsamma gäller om sökanden inte följer föreskrifterna i 5 §.

10 § Om en del av en internationell patentansökan inte har varit föremål för internationell förberedande patenterbarhetsprövning på grund av att sökanden inskränkt patentkraven efter att ha uppmanats av en myndighet för sådan prövning att antingen inskränka kraven eller betala tilläggsavgifter, ska den del av ansökan som inte prövats anses återkallad hos Patent- och registreringsverket. Detta gäller inte om sökanden betalar föreskriven avgift inom två månader från det att Patent- och registreringsverket underrättat sökanden om att ansökan kan komma att anses återkallad i den delen.

Tidpunkten för meddelande av patent eller beslut om avslag

11 § Patent- och registreringsverket får inte meddela patent eller avslå ansökan tidigare än fyra månader från utgången av den frist för fullföljd av den internationella patentansökan som anges i 5 § första stycket, om inte sökanden samtycker till att ansökan avgörs innan dess.

12 § Patent- och registreringsverket får inte meddela patent förrän Världspannsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) har publicerat ansökan.

Överprövning av vissa beslut

13 § Om en del av en internationell patentansökan inte har varit föremål för internationell nyhetsgranskning eller internationell förberedande patenterbarhetsprövning på grund av att ansökan har bedömts omfatta av varandra oberoende uppfinningar och att sökanden inte inom föreskriven tid har betalat tilläggsavgift enligt konventionen om patentsamarbete (PCT), ska Patent- och registreringsverket pröva om bedömningen var riktig.

Om Patent- och registreringsverket anser att bedömningen var riktig, ska den delen av ansökan som inte har varit föremål för sådan granskning eller prövning anses återkallad hos Patent- och registreringsverket. Detta gäller inte om sökanden betalar föreskriven avgift till verket inom två månader från det verket sände en underrättelse till honom eller henne om sitt ställningstagande.

Om Patent- och registreringsverket anser att bedömningen inte var riktig, ska verket fortsätta handläggningen av ansökan i dess helhet.

14 § Ett beslut enligt 13 § första stycket, genom vilket Patent- och registreringsverket har funnit att en patentansökan omfattar av varandra oberoende uppfinningar, får överklagas av sökanden. I sådana fall gäller 16 kap. 2 §.

Om rätten kommer fram till att Patent- och registreringsverkets beslut var riktigt, räknas fristen för att betala sådan avgift som avses i 13 § andra stycket från det att verket sände en underrättelse till sökanden om rättens lagakraftvunna beslut.

15 § Har den mottagande myndigheten vägrat att fastställa internationell ingivningsdag för en internationell patentansökan eller förklarat att ansökan ska anses återkallad eller att ett yrkande om att ansökan ska omfatta Sverige ska anses återkallat, ska Patent- och registreringsverket på begäran av sökanden pröva om detta beslut var riktigt. Detsamma gäller i fråga om beslut av Världsgenerationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) att ansökan ska anses återkallad.

Begäran om prövning enligt första stycket ska framställas till WIPO. Sökanden ska till Patent- och registreringsverket ge in en översättning av ansökan samt betala fastställd ansökningsavgift.

Om Patent- och registreringsverket kommer fram till att den mottagande myndighetens eller WIPO:s beslut inte var riktigt, ska verket handlägga ansökan enligt 4 kap. Om en internationell ingivningsdag inte har fastställts av den mottagande myndigheten, ska ansökan anses gjord den dag som Patent- och registreringsverket anser borde ha fastställts som internationell ingivningsdag. Uppfyller ansökan de krav på form och innehåll som föreskrivs i konventionen om patentsamarbete (PCT) och tillämpningsföreskrifterna till konventionen, ska ansökan godtas i dessa avseenden.

16 § Innehållet i en ansökan som har tagits upp till handläggning enligt 15 § anses tillhöra känd teknik enligt 2 kap. 13 §, om ansökan blir allmänt tillgänglig enligt 5 kap. 1 §.

10 kap. Europeiska patent

Var ansökan ska göras

1 § En ansökan om ett europeiskt patent görs hos det europeiska patentverket (EPO). En sådan ansökan får även ges in till Patent- och registreringsverket, som ska vidarebefordra den till EPO. En ansökan som avses i artikel 76 i den europeiska patentkonventionen (EPC) (europeisk delad ansökan) ska dock alltid ges in till EPO.

Rättsverkan av europeiska patent och ansökningar om europeiskt patent

2 § Ett europeiskt patent har samma rättsverkan som ett svenskt patent och följer även i övrigt samma bestämmelser som ett sådant patent, om något annat inte föreskrivs i denna lag.

3 § En ansökan om europeiskt patent, för vilken det europeiska patentverket (EPO) har fastställt ingivningsdag, har i Sverige samma verkan som en ansökan om svenskt patent med samma ingivningsdag. Om ansökan har prioritet enligt den europeiska patentkonventionen (EPC) från en tidigare dag än ingivningsdagen, ska sådan prioritet beaktas.

Vid tillämpning av 2 kap. 13 § ska publiceringen av en europeisk patentansökan som sker enligt artikel 93 i EPC jämföras med att ansökan blir allmänt tillgänglig enligt 5 kap. 1 §. Detta gäller även en publicering som avses i artikel 153.3 eller 153.4 i EPC, om denna publicering av EPO jämföras med en publicering som sker enligt artikel 93.

Validering i Sverige

Åtgärder för validering

4 § Ett europeiskt patent har verkan som ett svenskt patent endast om sökanden har validerat det på följande sätt. Inom tre månader efter den dag då det europeiska patentverket (EPO) kungjort sitt beslut att bifalla patentansökan ska sökanden till Patent- och registreringsverket

1. ge in en översättning, på det sätt som föreskrivs i 7 §, av den text med vilken patentet meddelats av EPO, och
2. betala en avgift för offentliggörandet.

Om EPO beslutar att ett europeiskt patent ska upprätthållas i ändrad lydelse eller begränsas, gäller motsvarande även i fråga om den ändrade texten.

Bestämmelserna om validering gäller inte i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7 §.

5 § Om patenthavaren har begärt enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7 § men begäran har avslagits, ska tiden för att fullgöra åtgärderna för validering enligt 4 § räknas från dagen då avslagsbeslutet fått laga kraft.

Förhindrande av dubbelt patentskydd

6 § Om ett europeiskt patent får enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7 §, är sökandens åtgärder för validering enligt 4 § utan verkan.

Översättningar vid validering

7 § Patentkraven ska alltid ges in i översättning till svenska. Har patentet meddelats på tyska eller franska, ska beskrivningen ges in i översättning till svenska eller engelska.

Kungörande m.m.

8 § Översättningen ska hållas tillgänglig för var och en. Den ska dock inte hållas tillgänglig förrän det europeiska patentverket (EPO) har publicerat den europeiska patentansökan.

Om patentet har validerats och EPO har kungjort sitt beslut att meddela patentet eller beslutat att det europeiska patentet ska upprätthållas i ändrad lydelse eller begränsas, ska detta kungöras av Patent- och registreringsverket.

Återställande av förlorade rättigheter

9 § Om en patenthavare inte inom föreskriven tid har vidtagit en åtgärd för validering, tillämpas det som anges i 18 kap. 7 § om patentsökande. Om det med stöd av den paragrafen förklaras att åtgärden ska anses vidtagen i rätt tid, ska det kungöras av Patent- och registreringsverket.

Om någon, efter det att tiden för att vidta en åtgärd enligt 4 § gått ut men innan kungörelsen utfärdades, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt i Sverige eller vidtagit väsentliga åtgärder för det, har han eller hon den rätt som anges i 18 kap. 10 §.

Provisoriskt patentskydd

10 § Om en europeisk patentansökan har publicerats enligt den europeiska patentkonventionen (EPC) och en översättning till svenska av patentkraven i deras publicerade lydelse har getts in till Patent- och registreringsverket samt föreskriven avgift betalats, ska verket utfärda en kungörelse om detta och hålla översättningen tillgänglig för var och en.

Om någon yrkesmässigt utnyttjar en uppfinning som söks skyddad i en ansökan om europeiskt patent efter det att kungörelse utfärdats enligt första stycket, tillämpas bestämmelserna om patentintrång, förutsatt att ansökan leder till patent för Sverige. I sådana fall omfattar patentskyddet dock endast det skydd som framgår såväl av de publicerade patentkraven som av patentkraven enligt patentet.

Till straff får inte dömas och ersättning för skada får bestämmas endast enligt 13 kap. 7 § andra stycket.

Bestämmelserna i 13 kap. 9 § tillämpas inte om ersättningstalan väcks senast ett år efter det att tiden för invändning mot det europeiska patentet gått ut eller, om invändning gjorts, senast ett år efter det att det europeiska patentverket (EPO) beslutat att patentet ska upprätthållas.

Översättningsrättsverkan

11 § Om en text har översatts och getts in till Patent- och registreringsverket i enlighet med 7 eller 10 §, gäller textens lydelse på handläggningsspråket vid det europeiska patentverket (EPO).

När en sådan översättning hålls tillgänglig av Patent- och registreringsverket, ska det framgå att det är textens lydelse på handläggningsspråket vid EPO som gäller.

Verkan av beslut av det europeiska patentverket (EPO)

Beslut om upphävande och patentbegränsning

12 § Om det europeiska patentverket (EPO) har beslutat att begränsa eller helt eller delvis upphäva ett europeiskt patent, ska detta ha samma verkan som om patentet i motsvarande mån begränsats

eller förklarats ogiltigt i Sverige. För att ett begränsningsbeslut ska få verkan i Sverige måste dock förutsättningarna i 4 § vara uppfyllda. Patent- och registreringsverket ska kungöra beslutet.

Beslut om återställande enligt den europeiska patentkonventionen (EPC)

13 § Om det europeiska patentverket (EPO) har beslutat att begränsa eller helt eller delvis upphäva ett europeiskt patent men verket sedan enligt den europeiska patentkonventionen (EPC) förklarar patenthavaren eller sökanden återinsatt i tidigare rättigheter, gäller detta även i Sverige. Detsamma gäller om det beträffande en europeisk patentansökan inträtt ett sådant förhållande som avses i 15 §.

Om någon i god tro har börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt i Sverige eller vidtagit väsentliga åtgärder för det efter det att beslutet meddelades eller förhållandet inträdde men innan EPO har utfärdat en kungörelse om förklaring som avses i första stycket, har han eller hon den rätt som anges i 18 kap. 10 §.

Undanröjande av besvärskammarens beslut

14 § Om det europeiska patentverket (EPO) har undanröjt ett beslut enligt artikel 112 a i den europeiska patentkonventionen (EPC), gäller beslutet om undanröjande även i Sverige.

Om ett europeiskt patent har fått verkan i Sverige efter det att EPO beslutat om undanröjande av ett beslut, ska 13 § andra stycket tillämpas, om utnyttjandet påbörjats eller åtgärder vidtagits innan beslutet om undanröjande kungjordes. Motsvarande gäller om patentskyddets omfattning för ett europeiskt patent med verkan i Sverige har utvidgats efter det att EPO beslutat om undanröjande av ett beslut.

Avslag

15 § Om en ansökan om europeiskt patent har avslagits, ska detta ha samma verkan som avslag på en ansökan om svenskt patent.

Återkallelse av en ansökan

16 § Om en ansökan om europeiskt patent eller ett yrkande att en sådan ansökan ska omfatta Sverige har återkallats och ansökan inte har återupptagits enligt artikel 121 i den europeiska patentkonventionen (EPC), ska detta ha samma verkan som en återkallelse av en patentansökan hos Patent- och registreringsverket. Detsamma gäller om en sådan återkallelse enligt konventionen ska anses ha skett.

Omvandling av en ansökan om europeiskt patent

17 § Om en ansökan om europeiskt patent som getts in till en nationell patentmyndighet är att anse som återkallad därför att den inte kommit in till det europeiska patentverket (EPO) inom föreskriven tid, ska Patent- och registreringsverket på begäran av sökanden ta upp den som omvandlad till en ansökan om svenskt patent, under förutsättning

1. att begäran ges in till

a) den nationella myndighet som tog emot patentansökan inom 3 månader från det sökanden underrättades om att ansökan ansågs återkallad,

b) Patent- och registreringsverket inom 20 månader från den dag då ansökan gavs in eller, om prioritet yrkas, den dag från vilken prioritet begärs, samt

2. att sökanden betalar föreskriven ansökningsavgift och ger in översättning till svenska eller engelska av patentansökan eller, om ansökan är skriven på engelska, en kopia av ansökan.

Om patentansökan uppfyller de krav på ansökans form som föreskrivs i den europeiska patentkonventionen (EPC) och tillämpningsföreskrifterna till konventionen, ska ansökan godtas i detta avseende.

Utebliven årsavgift

18 § Om årsavgiften inte betalas för ett europeiskt patent i enlighet med 15 kap. anses det ha upphört vid ingången av det avgiftsår för vilket avgiften inte har betalats.

11 kap. Licens

1 § En patenthavare kan ge någon annan rätt att yrkesmässigt utnyttja uppfinningen utan att hindras av patentet (licens). En sådan rätt kan också meddelas av en domstol (tvångslicens).

Licensavtal

2 § En licenstagare får överlåta sin rätt vidare endast om patenthavaren har medgett det.

3 § En licens består om licensgivaren säljer eller i strid med licensavtalet på nytt upplåter licens till patentet. Detsamma gäller om patentet säljs vid utmätning eller i konkurs. Om patentet har pantsatts gäller dock 12 kap. 12 §.

Tvångslicenser

Tvångslicens vid utebliven utövning

4 § En tvångslicens för att utöva en uppfinning i Sverige får meddelas, om

1. det har gått tre år från det att patentet meddelades och fyra år från det att patentansökan gjordes,
2. uppfinningen inte utövas i skälig utsträckning i Sverige, och
3. det saknas godtagbar anledning till att uppfinningen inte utövas.

Vid tillämpning av första stycket 2 jämföras med utövning av en uppfinning införsel av uppfinningen till Sverige från en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller en stat som är ansluten till eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO).

Tvångslicens för beroende uppfinningar

5 § En innehavare av ett patent på en uppfinning, vars utnyttjande är beroende av ett patent som tillhör någon annan, kan få en tvångslicens att utnyttja den uppfinning som skyddas av det andra

patentet. En sådan licens meddelas endast om sökanden visar att den egna uppfinningen utgör ett viktigt tekniskt framsteg av betydande ekonomiskt intresse i förhållande till den andra uppfinningen.

Om en tvångslicens meddelas enligt första stycket, har innehavaren av det patent till vilket tvångslicens meddelas rätt att på skäliga villkor få en tvångslicens (motlicens) att utnyttja den andra uppfinningen.

Tvångslicens för växtförädlare

6 § En växtförädlare kan få en tvångslicens att utnyttja en patentskyddad uppfinning, om

1. växtförädlaren inte kan få eller utnyttja en växtförädlarrätt eller en gemenskapens växtförädlarrätt utan att göra intrång i patentet,

2. en sådan licens är nödvändig för att växtsorten ska kunna utnyttjas, och

3. växtförädlaren visar att växtsorten utgör ett viktigt tekniskt framsteg av betydande ekonomiskt intresse i förhållande till uppfinningen.

Om en patenthavare får en tvångslicens i en växtförädlarrätt eller en gemenskapens växtförädlarrätt, har innehavaren av växtförädlarrätten rätt att på skäliga villkor få en tvångslicens (motlicens) att utnyttja patenthavarens uppfinning.

Tvångslicens av hänsyn till allmänt intresse

7 § Den som vill utnyttja en uppfinning yrkesmässigt kan få tvångslicens till den om det krävs med hänsyn till ett allmänt intresse av synnerlig vikt.

Tvångslicens vid tidigare utnyttjande

8 § Den som utnyttjade en patentsökt uppfinning yrkesmässigt i Sverige när handlingarna i ansökningsärendet blev tillgängliga enligt 5 kap. 1 § kan, om ansökan leder till patent, få tvångslicens till utnyttjandet, om

1. han eller hon inte kände till patentansökan och inte heller skäligen hade kunnat skaffa sig kännedom om den, och

2. det finns synnerliga skäl.

Den som hade vidtagit väsentliga åtgärder för att utnyttja uppfinningen yrkesmässigt i Sverige har under motsvarande förutsättningar samma rätt.

Tvångslicensen kan avse även tid innan patentet meddelades.

Allmänna förutsättningar för tvångslicens

9 § En tvångslicens får beviljas endast den som

1. kan antas ha förutsättningar att utnyttja uppfinningen på ett godtagbart sätt och i överensstämmelse med licensen, och

2. kan visa att han eller hon utan framgång har vänt sig till patenthavaren för att få ett licensavtal på skäliga villkor.

Hur förfarandet inleds

10 § Den som vill få en tvångslicens ska väcka talan om detta vid domstol.

Beslut och villkor

11 § Rätten bestämmer i vilken omfattning uppfinningen får utnyttjas samt fastställer ersättningen och övriga villkor för licensen. Om det behövs på grund av väsentligt ändrade förhållanden, får rätten på yrkande upphäva licensen eller fastställa nya villkor för den.

Patenthavarens rätt när det finns en tvångslicens

12 § En tvångslicens hindrar inte patenthavaren från att själv utnyttja uppfinningen eller att upplåta licenser.

Överlåtelse eller övergång till någon annan

13 § En tvångslicens kan övergå till någon annan endast tillsammans med en rörelse där den utnyttjas eller var avsedd att utnyttjas. För sådana tvångslicenser som avses i 5 eller 6 § gäller dessutom att licensen får överlåtas endast tillsammans med det patent eller den växtförädlarrätt som licensen grundats på.

Bestämmelser om tvångslicenser för utnyttjande av en skyddad växtsort och för en gemenskapens växtförädlarrätt

14 § Bestämmelser om möjlighet för innehavare av ett patent på en bioteknisk uppfinning att under vissa förutsättningar få en tvångslicens att utnyttja en skyddad växtsort finns i 7 kap. 3 a § växtförädlarrättslagen (1997:306) och, i fråga om en gemenskapens växtförädlarrätt, i artikel 29 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt.

Anteckningar i patentregistret

15 § Om en licens har upplåtits eller en tvångslicens meddelats, ska det på begäran antecknas i patentregistret.

Om det visas att en i registret antecknad licens eller tvångslicens har upphört att gälla, ska anteckningen om licensen tas bort.

12 kap. Pantsättning

Hur panträtten uppkommer

1 § Ett patent som har meddelats eller har verkan i Sverige kan pantsättas enligt bestämmelserna i detta kapitel. I fråga om europeiska patent med enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7 § gäller dock inte 3, 5–7 och 9 §§.

Pantsättningen kan också avse

1. en ansökan om svenskt patent,
2. en internationell patentansökan som tagits upp till handläggning enligt 9 kap. 7 eller 15 §, eller

3. en ansökan om europeiskt patent för vilken översättning enligt 10 kap. 10 § finns tillgänglig.

Panträkten i en patentansökan omfattar också en del av ansökan som blir föremål för delning enligt 4 kap. 9 §.

2 § Om det europeiska patentverket (EPO) i det europeiska patentregistret registrerar ett skriftligt avtal om pantsättning av ett europeiskt patent med enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7 §, har pantsättningen verkan enligt bestämmelserna i detta kapitel.

I fråga om europeiska patent med enhetlig verkan gäller det som sägs i

- 3 § andra stycket om registrering enligt 3 § första stycket i stället registrering i det europeiska patentregistret,
- 4 § första stycket och 10 § om Patent- och registreringsverket i stället EPO, samt
- 5 § andra stycket om patentregistret i stället det europeiska patentregistret.

3 § Panträtt i ett patent eller en patentansökan uppkommer genom registrering av ett skriftligt avtal om pantsättning av egendomen. Ansökan om registrering görs hos Patent- och registreringsverket. Den som ansöker om registrering ska betala föreskriven avgift.

Pantsättning av ett patent eller en patentansökan gäller från tiden för ansökan om registrering mot den som senare förvärvar äganderätt eller annan rätt till egendomen.

Företrädesordning vid flera upplåtelser av panträtt

4 § Har panträtt upplåtits till flera var för sig, har den upplåtelse företräde för vilken ansökan om registrering först kom in till Patent- och registreringsverket, om inte något annat har avtalats.

Görs samma dag ansökan om registrering av flera upplåtelser, har de sinsemellan företräde efter den tidsföljd i vilken de har ägt rum, om inte annat har avtalats. Om upplåtelseerna är samtidigt eller det inte kan utredas i vilken ordning de har gjorts, har de lika rätt.

Vem som får ansöka om registrering

5 § En ansökan om registrering enligt 3 § får göras av den som har rätt till patentet eller patentansökan eller av den som panträtten har upplåtits till. Sökanden ska styrka upplåtarens rätt till patentet eller patentansökan.

Vid tillämpning av första stycket ska den som i patentregistret anges som patenthavare anses ha rätt till patentet, om inte något annat framkommer i ärendet. Avser ansökan om registrering pantsättning av en patentansökan, ska den som har registrerats hos Patent- och registreringsverket som uppfinnare eller dennes rättsinnehavare anses ha rätt till patentansökan, om inte något annat framkommer i ärendet.

Hinder på grund av upplåtarens bristande behörighet

6 § En ansökan om registrering enligt 3 § får inte bifallas om upplåtaren, när ansökan om registrering görs, inte är behörig att förfoga över egendomen på grund av utmätning, konkurs, omyndighet, betalningssäkring eller kvarstad eller av någon annan anledning.

När en upplåtelse av panträtt kan registreras

7 § Ett avtal om pantsättning av patent kan registreras när patentet har meddelats eller, om avtalet avser ett europeiskt patent, när detta har validerats enligt 10 kap. 4 §.

Ett avtal om pantsättning av en patentansökan kan registreras när patentansökan har registrerats av Patent- och registreringsverket eller, om avtalet avser en ansökan om europeiskt patent, när kungörelse enligt 10 kap. 10 § har utfärdats.

Om en pantsatt patentansökan leder till patent, gäller därefter patentet som pantobjekt.

Ogiltiga pantavtal

8 § Även om registrering har skett, gäller panträtt i den pantsatta egendomen endast om pantavtalet har ingåtts av någon som var rätt ägare till egendomen och behörig att förfoga över den och om avtalet inte heller av någon annan anledning är ogiltigt.

Grunder för upphörande

9 § Panträtten upphör om det pantsatta patentet eller den pantsatta patentansökan upphör att gälla. Panträtten upphör också om patentet eller patentansökan överförs på någon annan.

Panträtten vid utmätning och konkurs

10 § Bestämmelser i annan lag om handpanträtt vid utmätning eller i konkurs gäller också för panträtt i patent eller patentansökan. När ansökan om registrering enligt 3 § kommer in till Patent- och registreringsverket, medför det samma rättsverkningar som när en panthavare tar en lös sak i besittning.

Försäljning av panten

11 § Panthavaren får sälja panten och ta ut sin fordran ur köpeskillingen endast om han eller hon dessförinnan har underrättat gäldenären och andra kända sakägare om försäljningen och dessa har fått skälig tid att bevaka sin rätt.

Licenstagare

12 § En licens gäller mot panthavaren, om avtalet har ingåtts före ansökan om registrering av pantavtalet.

En sådan licens består också om ett pantsatt patent eller en pantsatt patentansökan säljs, även när försäljningen sker vid utmätning eller i konkurs.

13 kap. Straffansvar, vitesförbud, skadestånd m.m.

Straffansvar

1 § Om någon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet gör intrång i den ensamrätt som ett patent medför (patentintrång), ska han eller hon dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 3 § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms det till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Förverkande av egendom och hjälpmedel vid brott

2 § Egendom med avseende på vilken brott föreligger enligt 1 § ska förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av sådant brott ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott, eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt 1 §.

Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt 1 § får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det finns andra särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt 1 §, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat.

Vitesförbud

3 § På yrkande av patenthavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja uppfinningen får domstolen vid vite förbjuda den som gör eller medverkar till patentintrång att fortsätta med det.

Om kändan visar sannolika skäl för att det förekommer patentintrång eller medverkan till intrång och om det skäligen kan befaras att svaranden, genom att fortsätta intrånget eller medverkan till det, förringar värdet av patentet, får domstolen meddela vitesförbud tills målet har avgjorts slutligt eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas ska svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

4 § Förbud enligt 3 § andra stycket får meddelas endast om kändan ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Bestämmelserna i 2 kap. 25 § utsökningsbalken ska tillämpas i fråga om vilken säkerhet som ska ställas. Säkerheten ska prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden. Om kändan inte kan ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom eller henne från detta.

5 § När målet avgörs ska domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt 3 § andra stycket fortfarande ska bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt 3 § andra stycket eller 4 § samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

6 § Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. Talan ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

Skadestånd

7 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör patentintrång ska betala skälig ersättning för utnyttjandet av uppfinningen samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. När ersättningens storlek bestäms, ska hänsyn särskilt tas till

1. utebliven vinst,

2. vinst som den som har begått intrånget har gjort,
3. skada på uppfinningens anseende,
4. ideell skada, och
5. patenthavarens intresse av att intrång inte begås.

Den som utan uppsåt eller oaktsamhet gör patentintrång ska betala ersättning för utnyttjandet av uppfinningen, om och i den utsträckning det är skäligt.

Provisoriskt patentskydd

8 § Om någon yrkesmässigt utnyttjar en patentsökt uppfinning efter det att handlingarna i ansökningsärendet har blivit tillgängliga enligt 5 kap. 1 §, ska bestämmelserna om patentintrång tillämpas i den utsträckning som ansökan leder till patent. För tiden innan patentet har meddelats omfattar patentskyddet dock endast det skydd som framgår såväl av patentkraven i deras lydelse när ansökan blev allmänt tillgänglig som av patentkraven enligt patentet. Straff får inte dömas ut, förverkande får inte ske och ersättning för skada på grund av utnyttjande som sker innan patentet har meddelats får bestämmas endast enligt 7 § andra stycket.

Om patentkraven är skrivna på engelska, gäller första stycket endast om en översättning av patentkraven till svenska finns tillgänglig i ansökningsärendet och, om översättningen har getts in efter det att kungörelse enligt 5 kap. 2 § har skett, Patent- och registreringsverket har utfärdat en särskild kungörelse angående översättningen.

Det som sägs i 9 § ska inte tillämpas, om ersättningstalan väcks senast ett år efter det att tiden för invändning har gått ut eller, om invändning har gjorts, senast ett år efter det att Patent- och registreringsverket har beslutat att patentet ska upprätthållas.

Preskription av rätten till skadestånd

9 § Talan om ersättning för patentintrång får endast avse skada under de fem senaste åren innan talan väcktes. Om talan inte förs inom den tiden, är rätten till ersättning förlorad.

Åtgärder med egendom och hjälpmedel

10 § På yrkande av den som har lidit patentintrång får domstolen, efter vad som är skäligt, besluta att en patentskyddad produkt som har tillverkats utan patenthavarens lov ska återkallas från marknaden, ändras, sättas i förvar för återstoden av patenttiden eller förstöras eller att någon annan åtgärd ska vidtas med den. Detsamma gäller i fråga om hjälpmedel som har använts eller varit avsett att användas vid intrånget.

Sådan egendom som avses i första stycket får tas i beslag, om det skäligen kan antas att ett brott enligt 1 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Om det finns synnerliga skäl, får domstolen, trots det som sägs i första stycket, på yrkande besluta att en innehavare av egendom som avses i första stycket ska få förfoga över egendomen under återstoden av patenttiden eller del av den, mot skälig ersättning och på skäliga villkor i övrigt. Ett sådant beslut får meddelas endast om innehavaren har handlat i god tro.

Första–tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

11 § Ett beslut om åtgärd enligt 10 § får inte innebära att den som har lidit patentintrång ska betala ersättning till den som åtgärden riktas mot.

Åtgärderna ska bekostas av svaranden om det inte finns särskilda skäl mot detta.

En åtgärd enligt 10 § ska inte beslutas, om förverkande eller någon åtgärd till förebyggande av missbruk ska beslutas enligt 2 § eller enligt brottsbalken.

Spridning av information om domar i mål om patentintrång

12 § På yrkande av käranden får domstolen, i mål om patentintrång, besluta att den som har gjort eller medverkat till intrånget ska bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet.

Första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Skadestånd vid åsidosatt uppgiftsskyldighet

13 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte fullgör sin uppgiftsskyldighet enligt 18 kap. 3 eller 4 § eller som lämnar felaktiga upplysningar ska ersätta uppkommen skada. Är oaktsamheten ringa får ersättningen jämkas.

Hinder mot påföljd m.m.

14 § Om ett patent har upphävts eller förklarats ogiltigt genom ett beslut eller en dom som har fått laga kraft, får domstolen inte döma till påföljd, besluta om förverkande, meddela vitesförbud, döma ut vite eller ersättning eller besluta om någon annan åtgärd enligt detta kapitel.

Intrång i tilläggsskydd

15 § Bestämmelserna i detta kapitel om ansvar ska tillämpas även vid intrång i tilläggsskydd.

14 kap. Informationsföreläggande och intrångsundersökning

Informationsföreläggande

Grundläggande bestämmelser

1 § Om en sökande visar sannolika skäl för att någon har gjort ett patentintrång, får domstolen vid vite besluta att någon eller några av dem som anges i andra stycket ska ge sökanden information om ursprung och distributionsnät för de varor eller tjänster som intrånget gäller (informationsföreläggande). Ett sådant beslut får meddelas på yrkande av patenthavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja uppfinningen. Det får meddelas bara om informationen kan antas underlätta utredning av ett intrång som avser varorna eller tjänsterna.

Skyldigheten att lämna information omfattar den som

1. har gjort eller medverkat till intrånget,
2. i kommersiell skala har förfogat över en vara som intrånget gäller,

3. i kommersiell skala har använt en tjänst som intrånget gäller,
4. i kommersiell skala har tillhandahållit en elektronisk kommunikationstjänst eller en annan tjänst som har använts vid intrånget, eller

5. har identifierats av någon som anges i 2–4 såsom delaktig i tillverkningen eller distributionen av en vara eller tillhandahållandet av en tjänst som intrånget gäller.

Information om varors eller tjänsters ursprung och distributionsnät kan särskilt avse

1. namn på och adress till producenter, distributörer, leverantörer och andra som har innehaft varorna eller tillhandahållit tjänsterna,

2. namn på och adress till avsedda grossister och detaljister, och

3. uppgifter om hur mycket som har producerats, levererats, mottagits eller beställts och om vilket pris som har bestämts för varorna eller tjänsterna.

Första–tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

2 § Ett beslut om informationsföreläggande får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Skyldigheten att lämna information enligt 1 § omfattar inte uppgifter som skulle röja att uppgiftslämnaren eller någon honom eller henne närstående som avses i 36 kap. 3 § rättegångsbalken har begått en brottslig handling.

I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som begränsar hur mottagna personuppgifter får behandlas.

Handläggningen av frågor om informationsföreläggande

3 § Ett beslut om informationsföreläggande får meddelas av den domstol som avses i 16 kap. 10 §, om inte något annat följer av 16 kap. 11 §.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot den som är sökandens motpart i ett mål om intrång, ska bestämmel-

serna om rättegång som gäller för det målet tillämpas. Ett beslut om informationsföreläggande får överklagas särskilt.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot någon annan än den som anges i andra stycket, ska lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas. För prövning av frågan får det även hållas förhör enligt 37 kap. rättegångsbalken. Domstolen får bestämma att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader.

Talan om utdömmande av vite får föras av den som har ansökt om föreläggandet och ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med en sådan talan får talan föras om nytt informationsföreläggande.

Rätt till ersättning samt underrättelseskylldighet

4 § Den som på grund av 1 § andra stycket 2–5 har förelagts att enligt första stycket samma paragraf lämna information har rätt till skäligen ersättning för kostnader och besvär. Ersättningen ska betalas av den som har framställt yrkandet om informationsföreläggande.

Den som tillhandahåller en elektronisk kommunikationstjänst och som till följd av ett informationsföreläggande har lämnat ut information som avses i 6 kap. 20 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska sända en skriftlig underrättelse om detta till den som uppgifterna gäller tidigast efter en månad och senast efter tre månader från det att informationen lämnades ut. Kostnaden för underrättelsen ersätts enligt första stycket.

Intrågsundersökning

Grundläggande bestämmelser

5 § Om det skäligen kan antas att någon har gjort eller medverkat till ett patentintrång, får domstolen för att bevisning ska kunna säkras om intrånget besluta att en undersökning får göras hos denne för att söka efter föremål eller handlingar som kan antas ha betydelse för en utredning om intrånget (intrågsundersökning).

Ett beslut om intrågsundersökning får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt

som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Handläggningen av frågor om intrångsundersökning

6 § Ett beslut om intrångsundersökning meddelas av den domstol som avses i 16 kap. 10 §, om inte något annat följer av 16 kap. 11 §.

En fråga om intrångsundersökning får tas upp endast på yrkande av patenthavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja uppfinningen. Om rättegång inte är inledd, ska yrkandet framställas skriftligen.

Innan ett beslut om undersökning meddelas, ska motparten ha fått tillfälle att yttra sig. Domstolen får dock omedelbart meddela ett beslut som gäller till dess annat har beslutats, om ett dröjsmål skulle medföra risk för att föremål eller handlingar som har betydelse för utredning om intrånget skaffas undan, förstörs eller förvanskas.

I övrigt ska en fråga om intrångsundersökning som uppkommer då rättegång inte är inledd handläggas på samma sätt som om frågan uppkommit under rättegång.

Ställande av säkerhet och överklagande av beslut

7 § Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om sökanden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas motparten. Saknar sökanden förmåga att ställa säkerhet, får domstolen befria sökanden från det. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten ska prövas av domstolen, om den inte har godkänts av motparten.

I fråga om överklagande av domstolens beslut om intrångsundersökning och i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Beslut om intrångsundersökning

8 § Ett beslut om intrångsundersökning ska innehålla uppgifter om

1. vilket ändamål undersökningen ska ha,
2. vilka föremål och handlingar som det får sökas efter, och
3. vilka utrymmen som får genomsökas.

Om det behövs, ska domstolen även besluta om andra villkor för verkställandet.

Verkställande av ett beslut om intrångsundersökning

9 § Ett beslut om intrångsundersökning gäller omedelbart. Om ansökan om verkställighet inte har gjorts inom en månad från beslutet, upphör det att gälla.

10 § Ett beslut om intrångsundersökning verkställs av Kronofogdemyndigheten enligt de villkor som domstolen har beslutat och med tillämpning av 1–3 kap., 17 kap. 1–5 §§ samt 18 kap. utsökningsbalken. Sökandens motpart ska underrättas om verkställigheten endast om beslutet om intrångsundersökning har tillkommit efter det att motparten hörts. Myndigheten har rätt att ta fotografier och göra film- och ljudupptagningar av sådana föremål som den får söka efter. Myndigheten har också rätt att ta kopior av och göra utdrag ur sådana handlingar som den får söka efter.

En intrångsundersökning får inte omfatta en skriftlig handling som avses i 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Juridiskt biträde och rätt att närvara vid intrångsundersökningen

11 § När ett beslut om intrångsundersökning ska verkställas, har motparten rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. undersökningen därigenom onödigt fördröjs, eller
2. det finns en risk att ändamålet med åtgärden annars inte uppnås.

Vid verkställigheten får Kronofogdemyndigheten vid behov anlita en sakkunnig som biträde.

Myndigheten får tillåta att sökanden eller ett ombud för sökanden är närvarande vid undersökningen för att kunna lämna upplysningar. Om ett sådant tillstånd ges, ska myndigheten se till att sökanden eller ombudet inte i större utsträckning än som kan motiveras av verkställigheten får kännedom om förhållanden som kommer fram.

Återgång av en åtgärd vid intrångsundersökning

12 § Om sökanden inte inom en månad från det att verkställigheten avslutats väcker talan eller på något annat sätt inleder ett förfarande om saken, ska en åtgärd som företagits vid verkställigheten av intrångsundersökningen omedelbart gå åter, i den utsträckning det är möjligt. Detsamma gäller om ett beslut om intrångsundersökning upphävs sedan verkställighet genomförts.

Hantering av material från intrångsundersökningen

13 § Kronofogdemyndigheten ska förteckna fotografier och film- och ljudupptagningar av föremål samt kopior av och utdrag ur handlingar från intrångsundersökningen. Materialet ska hållas tillgängligt för sökanden och motparten.

Hinder mot informationsföreläggande och intrångsundersökning

14 § Om ett patent har upphävts eller förklarats ogiltigt genom ett beslut eller en dom som har fått laga kraft, får domstolen inte besluta om informationsföreläggande eller intrångsundersökning.

15 kap. Årsavgifter

1 § Årsavgifter enligt detta kapitel ska betalas till Patent- och registreringsverket för

1. ansökningar om svenska patent,
2. svenska patent,
3. europeiska patent, samt

4. tilläggskydd som har beslutats av Patent- och registreringsverket.

Kapitlet gäller inte i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7 §.

2 § Bestämmelser om konsekvenserna av att betalning inte sker i enlighet med detta kapitel finns i 4 kap. 17 §, 8 kap. 5 § och 10 kap. 18 §.

Årsavgiften för svenska patent och ansökningar om svenskt patent

3 § Ett avgiftsår för ett svenskt patent och en ansökan om svenskt patent omfattar ett år och räknas från ingivningsdagen och därefter från motsvarande dag.

4 § Skyldigheten att betala årsavgift för ett svenskt patent och en ansökan om svenskt patent inträder den sista dagen i den kalendermånad under vilken avgiftsåret börjar. Betalningsskyldigheten för de två första avgiftsåren inträder dock med betalningsskyldigheten för det tredje avgiftsåret.

5 § Skyldigheten att betala årsavgift för en delad patentansökan för ett avgiftsår, som har börjat före den dag då den senare ansökan kom till eller som börjar inom två månader från den dagen, inträder inte förrän två månader har gått från den dag då ansökan kom till.

6 § Om patentet har meddelats innan skyldighet att betala årsavgifter för patentansökan har inträtt, ska patenthavaren, när betalningsskyldighet för den första årsavgiften för patentet inträder också betala årsavgift för det avgiftsår som har börjat före patentmeddelandet.

7 § Om ansökan är en internationell patentansökan som fullföljs i Sverige inträder skyldigheten att betala årsavgift för ett avgiftsår, som har börjat före den dag då ansökan fullföljdes enligt 9 kap. 5 § eller upptogs till behandling enligt 9 kap. 15 § eller som börjar inom två månader från den dagen, inte i något fall förrän två måna-

der har gått från den dag då ansökan fullföljdes eller upptogs till behandling.

8 § Är uppfinnaren sökande eller innehavare av patentet och har han eller hon avsevärd svårighet att betala årsavgifterna, får Patent- och registreringsverket medge anstånd med betalningen. I sådana fall måste anstånd begäras senast när årsavgifterna första gången ska betalas. Anstånd får medges med upp till tre år i sänder, dock längst till dess att tre år har gått från patentmeddelandet.

En begäran om förlängt anstånd ska göras innan det medgivna anståndet har gått ut.

Avslås en begäran om anstånd eller förlängt anstånd, ska en avgift som betalas inom två månader från avslagsbeslutet anses betald i rätt tid.

Om anstånd har medgetts enligt första stycket, får med samma förhöjning som avses i 11 § dessa avgifter betalas inom sex månader efter den tidpunkt anståndet gäller till.

Årsavgifter för europeiska patent

9 § För ett europeiskt patent ska årsavgift betalas för varje avgiftsår som börjar efter det avgiftsår under vilket det europeiska patentverket (EPO) har kungjort sitt beslut att bifalla patentansökan.

Betalningsskyldigheten för den första årsavgiften inträder dock inte förrän tre månader har gått från kungörandet.

Årsavgifter för tilläggskydd

10 § Avgiftsåret för ett tilläggskydd räknas från den dag då skyddet började gälla och därefter från motsvarande dag.

När årsavgift tidigast och senast får betalas

11 § En årsavgift får inte betalas tidigare än sex månader innan betalningsskyldighet har inträtt. En höjd årsavgift får betalas inom sex månader efter det att betalningsskyldigheten inträdde.

16 kap. Överklagande, rättegången m.m.

Överklagande

1 § Ett slutligt beslut av Patent- och registreringsverket om en ansökan om patent får överklagas av sökanden, om det har gått honom eller henne emot. Ett slutligt beslut enligt 4 kap. 14 § andra stycket får överklagas av sökanden. Ett slutligt beslut om en invändning mot patent får överklagas av patenthavaren och invändaren, om det har gått den som vill överklaga emot. Om invändaren återkallar sin talan, får denna ändå prövas om det finns särskilda skäl.

Ett beslut, genom vilket en begäran om återupptagning enligt 4 kap. 17 § andra stycket eller 4 kap. 24 § andra stycket har avslagits eller ett yrkande om överföring enligt 4 kap. 23 § har bifallits, får överklagas av sökanden. Ett beslut, genom vilket ett yrkande om överföring enligt 4 kap. 23 § har avslagits, får överklagas av den som har framställt yrkandet.

Ett beslut, genom vilket ett yrkande om förordnande enligt 5 kap. 3 § har avslagits, får överklagas av den som har framställt yrkandet.

Bestämmelser om överklagande av beslut enligt 15 kap. 8 § eller 18 kap. 7 eller 8 § finns i 3 §.

2 § Överklagande enligt 1 § görs hos Patentbesvärsrätten inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen inom två månader från beslutets dag. Överklagandet får inte avse andra patentkrav än sådana som har prövats genom det överklagade beslutet. I övrigt tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om överklagande av kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut ska innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning i Högsta förvaltningsdomstolen och om de grunder på vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Bestämmelserna i 5 kap. 3 § tillämpas på handlingar som kommer in till Patentbesvärsrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen.

Bestämmelserna i 7 kap. 1 § tredje stycket tillämpas även i Patentbesvärsrätten och Högsta förvaltningsdomstolen.

3 § Andra slutliga beslut av Patent- och registreringsverket än sådana som avses i 1 § samt beslut enligt 15 kap. 8 § eller 18 kap. 7 eller 8 § får överklagas till Patentbesvärsrätten inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen inom två månader från beslutets dag. Vid prövningen tillämpas 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om överklagande av kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut ska innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning i Högsta förvaltningsdomstolen och om de grunder på vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Behandling av personuppgifter

4 § Trots förbudet i 21 § personuppgiftslagen (1998:204) får personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott enligt 13 kap. 1 § behandlas om detta är nödvändigt för att ett rättsligt anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras.

Anmälan av talan i tvistemål

5 § Den som vill väcka talan om patents ogiltighet, överföring av patent eller meddelande av tvångslicens ska anmäla detta till Patent- och registreringsverket samt underrätta var och en som enligt patentregistret innehar licens till eller panträtt i patentet. Om en licenstagare vill väcka talan om intrång i patent eller om fastställelse enligt 13 kap. 2 § rättegångsbalken, ska han eller hon underrätta patenthavaren om detta. Detsamma gäller om en panthavare vill väcka talan med anledning av intrång i ett patent.

Underrättelseskyldigheten enligt första stycket anses fullgjord, när underrättelsen i rekommenderat brev sänts till den adress som antecknats i patentregistret.

Om det när talan väcks inte visas att anmälan eller underrättelse skett, ska käranden föreläggas att avhjälpa bristen inom en viss tid. Följer käranden inte föreläggandet, ska talan avvisas.

Paragrafen gäller inte den som vill väcka talan vid den enhetliga patentdomstol som avses i 17 kap. 1 § eller talan vid en svensk

domstol i fråga om ett europeiskt patent med enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7.

6 § I mål om patentintrång eller patents ogiltighet är patenthavaren skyldig att anmäla till domstolen om en begäran om begränsning eller upphävande av patentet har gjorts.

Vem som presumeras vara patenthavare

7 § I mål eller ärenden om patent anses patenthavaren vara den som senast blivit införd i patentregistret i den egenskapen.

Invändning om ogiltighet

8 § Om det i ett tvistemål om patentintrång görs gällande av den som talan förs mot att patentet är ogiltigt, får frågan om ogiltighet prövas endast sedan talan om detta har väckts. Domstolen ska förelägga den som gör gällande att patentet är ogiltigt att inom en viss tid väcka sådan talan.

Mellandom och vilandeförklaring av mål

9 § Om det i samma rättegång förs talan om patentintrång och talan om patentets ogiltighet och det med hänsyn till utredningen är lämpligt att frågan huruvida patentintrång föreligger avgörs särskilt för sig, får på begäran av någon av parterna särskild dom ges i den frågan. Om särskild dom ges, får domstolen besluta att målet om ogiltighet ska vila till dess domen har fått laga kraft.

Behörig domstol

10 § Stockholms tingsrätt är, om inte något annat följer av 11 §, rätt domstol i mål som gäller

1. bättre rätt till patentsökt uppfinning,
2. patents ogiltighet eller överföring av patent,

3. meddelande av tvångslicens, fastställande av nya villkor för eller upphävande av sådan licens eller rätt som avses i 53 § andra stycket,

4. patentintrång,

5. bestämmande av ersättning enligt 18 kap. 16 §, eller

6. statens skadeståndsskyldighet enligt 17 kap. 4 §.

11 § Om den domstol som avses i 17 kap. 1 § är ensam behörig enligt det avtal som anges i den paragrafen får talan inte tas upp till prövning av en svensk domstol.

Domstolens sammansättning

12 § I mål som anges i 10 § är tingsrätten domför med fyra ledamöter, av vilka två ska vara lagfarna domare och två tekniskt sakkunniga. Fler än tre lagfarna domare och tre tekniskt sakkunniga ledamöter får inte sitta i rätten. En av de lagfarna domarna ska vara rättens ordförande.

Vid avgörande av mål utan huvudförhandling, liksom vid handläggning som inte sker vid huvudförhandling eller syn på stället, är tingsrätten dock domför med en lagfaren domare. I sådana fall får inte fler än en lagfaren domare och en tekniskt sakkunnig ledamot sitta i rätten. Därvid är den lagfarna domaren rättens ordförande.

13 § Hovrätten är i mål, i vars avgörande i tingsrätten en tekniskt sakkunnig ledamot deltagit, domför med tre lagfarna domare och två tekniskt sakkunniga ledamöter. Har tre lagfarna domare deltagit i tingsrättens avgörande, ska dock minst fyra lagfarna domare delta i hovrättens avgörande. Fler än fem lagfarna domare och tre tekniskt sakkunniga ledamöter får inte sitta i rätten.

Om hovrätten anser att medverkan av tekniskt sakkunniga ledamöter uppenbarligen inte behövs, är hovrätten domför utan sådana ledamöter.

Vid behandling av frågor om prövningstillstånd ska hovrätten bestå av tre lagfarna domare. En tekniskt sakkunnig ledamot får dock ingå i rätten i stället för en av de lagfarna domarna.

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förordnar för en viss tid dem som ska tjänstgöra som tekniskt sakkunniga ledamöter i tingsrätten och hovrätten.

Om det medan en tekniskt sakkunnig ledamot deltar i behandlingen av ett mål inträffar en omständighet som medför att förordnandet upphör att gälla, ska förordnandet ändå gälla i det pågående målet.

Rättens ordförande utser bland de förordnade för varje mål dem som ska ingå i rätten. Detta ska ske med beaktande av vilken teknisk sakkunskap som behövs och övriga förhållanden i målet.

Översättning i tvistemål

15 § I tvistemål enligt 10 § får rätten, om patentskriften i sin helhet inte finns tillgänglig på svenska hos Patent- och registreringsverket, förelägga patenthavaren eller någon annan som för talan på grund av en rätt som härleds från patenthavaren att ge in en översättning till svenska av patentskriften. Om den förelagda parten är kärke i målet, ska föreläggandet innehålla en upplysning om att talan annars kan komma att avvisas. Är den förelagda parten svarande i målet, ska föreläggandet i stället innehålla en upplysning om att rätten annars kan låta översätta patentskriften på dennes bekostnad.

Yttrande från Patentbesvärslätten

16 § I mål enligt 10 § ska rätten, om det behövs, inhämta yttrande från Patentbesvärslätten.

17 kap. Handläggning av mål i den enhetliga europeiska patentdomstolen

Bestämmelser om domstolen

1 § I avtalet om en enhetlig patentdomstol finns bestämmelser om en enhetlig patentdomstol som har till uppgift att handlägga tvister om europeiska patent.

Tillämplig lag

2 § När den enhetliga patentdomstolen prövar mål om europeiska patent som avses i 1 kap. 7 §, gäller artiklarna 25–30 i avtalet om en enhetlig patentdomstol som lag här i landet i fråga om vilka handlingar som omfattas av ensamrätten och ensamrättens begränsningar. Artiklarna gäller i originaltexternas lydelse. Originaltexterna har samma giltighet.

Artiklarna 25–30 i originaltext finns tillsammans med en svensk översättning som en bilaga till denna lag.

Verkställande i Sverige av beslut och förelägganden

3 § Ett avgörande som har meddelats av den enhetliga patentdomstolen verkställs här i landet på samma villkor som ett motsvarande svenskt avgörande.

Skadeståndsansvar enligt avtalet om en enhetlig patentdomstol

4 § Staten ska ersätta skada i enlighet med artikel 22.1 och 22.2 i det avtal som anges i 1 §.

18 kap. Övriga bestämmelser

Ansökningar om tilläggsskydd eller förlängd giltighetstid för ett tilläggsskydd

1 § Den som ansöker om tilläggsskydd eller förlängd giltighetstid för ett tilläggsskydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 469/2009 av den 6 maj 2009 om tilläggsskydd för läkemedel eller om tilläggsskydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1610/96 av den 23 juli 1996 om införande av tilläggsskydd för växtskyddsmedel ska betala föreskriven ansökningsavgift.

Var registrering enligt lagen sker

2 § Patent- och registreringsverket ska föra ett patentregister för registrering enligt denna lag.

Registrering kan också ske i Patent- och registreringsverkets diariet över patentansökningar.

Uppgiftsskyldighet

3 § Den som genom att direkt vända sig till någon annan, i annons, genom påskrift på en vara eller dess förpackning eller på annat sätt, anger att ett patent har sökts eller meddelats utan att samtidigt lämna upplysning om ansökans eller patentets nummer, ska på begäran utan dröjsmål lämna sådan upplysning. Om det inte uttryckligen anges att ett patent har sökts eller meddelats men omständigheterna ger intryck av att så är fallet, ska på begäran utan dröjsmål lämnas upplysning om ett patent har sökts eller meddelats.

4 § Om en patentsökande åberopar sin ansökan gentemot någon annan innan handlingarna i ärendet har blivit tillgängliga enligt 5 kap. 1 §, är sökanden skyldig att på begäran lämna sitt samtycke till att denne får ta del av handlingarna. Omfattar patentansökan en sådan deposition av biologiskt material som avses i 4 kap. 5 §, ska samtycket inbegripa också en rätt att få prov från materialet. Bestämmelserna i 4 kap. 4–6 §§ tillämpas då någon vill få prov med stöd av sådant samtycke.

Delgivning med utländska patentsökande och patenthavare

5 § Om den som ansöker om ett svenskt patent saknar hemvist i Sverige och inte heller har något ombud här med behörighet att ta emot delgivning i ärendet, får delgivning ske genom att handlingen skickas till sökanden på hans eller hennes senaste kända adress. Delgivning ska anses ha skett när detta har gjorts.

6 § Om en patenthavare saknar hemvist i Sverige och inte heller har ett ombud här med behörighet att ta emot delgivning, får delgivning i stället ske genom att den handling som ska delges skickas till

den adress som har antecknats för patenthavaren i patentregistret. Om en fullständig adress inte finns antecknad i registret, får delgivning ske genom att handlingen hålls tillgänglig hos Patent- och registreringsverket och genom att ett meddelande om detta och om handlingens huvudsakliga innehåll kungörs. Delgivning anses ha skett när det som nu angetts har gjorts.

Återställande av förlorade rättigheter

För sent vidtagna åtgärder

7 § Om sökanden eller patenthavaren har lidit en rättsförlust på grund av att han eller hon inte inom föreskriven tid har vidtagit en åtgärd hos Patent- och registreringsverket, ska verket förklara att åtgärden ska anses vidtagen i rätt tid om sökanden eller patenthavaren

1. iakttagit all omsorg som rimligen kan krävas, och
2. inom två månader från det att hindret upphörde, dock senast inom ett år från fristens utgång, vidtar åtgärden samt begär förklaringen hos Patent- och registreringsverket och betalar föreskriven avgift.

När det gäller fristen för att åberopa prioritet som avses i 6 kap. 1 § får en förklaring ges endast om den ansökan för vilken prioritet åberopas ges in senast inom två månader från fristens utgång samt en begäran om förklaring gjorts och avgiften betalats inom samma tid.

I fråga om en internationell patentansökan som har fullföljts i Sverige enligt 9 kap. 5 § tillämpas första och andra styckena också om sökanden har lidit rättsförlust på grund av att han eller hon inte har iakttagit en frist gentemot den mottagande myndigheten, den internationella nyhetsgranskningsmyndigheten, myndigheten för internationell förberedande patenterbarhetsprövning eller Världsgesamheten för den intellektuella äganderätten (WIPO). Den åtgärd som inte har vidtagits inom fristen ska i de fall som avses här vidtas hos Patent- och registreringsverket.

Försening beroende på avvikelser från normal postgång

8 § Har, i fall som avses i 9 kap. 5 eller 15 §, en handling eller avgift som skickats med post inte kommit in till Patent- och registreringsverket inom föreskriven tid men blir den med försändelsen avsedda åtgärden vidtagen inom två månader från det sökanden insåg eller borde ha insett att fristen överskridits, dock senast inom ett år från fristens utgång, ska verket på begäran av patentsökanden förklara att åtgärden ska anses vidtagen i rätt tid, om

1. avbrott i postförbindelserna förekommit under någon av de tio dagarna närmast före fristens utgång på grund av krig, revolution, upplopp, strejk, naturkatastrof eller annan liknande omständighet på den ort där avsändaren vistas eller har sin rörelse, samt handlingen eller avgiften avsänts till Patent- och registreringsverket inom fem dagar från det att postförbindelserna återupptagits, eller

2. handlingen eller avgiften skickats till Patent- och registreringsverket i rekommenderad försändelse senast fem dagar före fristens utgång, dock endast om försändelsen sänts med flygpost där så varit möjligt eller avsändaren haft anledning att anta att försändelsen vid yttledes befordran skulle ha anlänt till verket inom två dagar från avsändningsdagen.

Kungörande

9 § Om en framställning enligt 7 eller 8 § har bifallits ska en kungörelse utfärdas, om beslutet innebär att

1. en patentansökan som avskrivits eller avslagits efter det den blivit tillgänglig enligt 5 kap. 1 § ska tas upp till fortsatt handläggning, eller

2. ett patent som upphört att gälla anses upprätthållet.

Föranvändarrätt

10 § Om någon, efter det att tiden för återupptagande av en avskrivna ansökan gått ut eller beslutet om avslag fått laga kraft eller patentet upphört att gälla men innan kungörelsen utfärdades, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt i Sverige, får han eller hon trots patentet fortsätta utnyttjandet inom ramen för den

tidigare utnyttjandeformen. En sådan rätt till utnyttjande har under motsvarande förutsättningar även den som vidtagit väsentliga åtgärder för att utnyttja uppfinningen yrkesmässigt i Sverige.

En rätt enligt första stycket får övergå till någon annan endast tillsammans med den rörelse där rätten uppkommit eller utnyttjandet varit avsett att ske.

Bemyndiganden

Föreskrifter om avgifter

11 § Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt denna lag. I fråga om årsavgifter får regeringen meddela föreskrifter om att ett eller flera av de första avgiftsåren ska vara avgiftsfria.

Föreskrifter om utlämnande av handlingar till utlandet

12 § Regeringen får meddela föreskrifter om att handlingar i ärenden angående ansökan om patent får lämnas ut till en myndighet i en annan stat.

Föreskrifter om granskning utomlands

13 § Regeringen får meddela föreskrifter om att granskning av ansökningar om patent, efter framställning av Patent- och registreringsverket, får äga rum hos en myndighet i en annan stat eller hos en internationell institution.

Föreskrifter om skyldighet att redovisa granskningsresultat

14 § Regeringen får meddela föreskrifter om att den som söker patent på en uppfinning, för vilken han eller hon sökt patent i en annan stat, ska vara skyldig att redovisa vad patentmyndigheten i den staten delgett honom eller henne om prövningen av uppfinningens patenterbarhet.

Föreskrifter om redovisningsskyldighet får dock inte meddelas i fråga om en internationell patentansökan, om den varit föremål för

internationell förberedande patenterbarhetsprövning och en rapport om denna prövning getts in till Patent- och registreringsverket.

Föreskrifter om undantag från skyldigheten att ge in bevis och kopior vid begäran om prioritet

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten enligt 6 kap. 8 och 9 §§ att ge in bevis och kopior.

Expropriation

16 § Befinner sig Sverige i krig eller krigsfara får regeringen, om det bedöms nödvändigt från allmän synpunkt, besluta att rätten till en viss uppfinning ska avstås till staten eller till någon annan som regeringen bestämmer.

Skälig ersättning ska betalas för rätt till uppfinning som tas i anspråk. Om överenskommelse om ersättningen med den ersättningsberättigade inte kan nås, bestäms ersättningen av rätten.

Om rätten till uppfinningen har tagits i anspråk av någon annan än staten och denne inte fullgör sin ersättningskyldighet, ska staten på ansökan av den ersättningsberättigade genast utge ersättningen.

---

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer, då patentlagen (1967:837) ska upphöra att gälla.

2. Lagen ska tillämpas även på patent som har meddelats före ikraftträdandet, om inte annat följer av 3–4.

3. Äldre föreskrifter ska tillämpas i fråga om intrång, eller försök eller förberedelse till intrång, som har begåtts före ikraftträdandet.

4. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om åtgärder som har vidtagits eller rättigheter som har förvärvats före ikraftträdandet.

5. I fråga om förutsättningarna för meddelande av patent och handläggningen av patentansökningsärenden tillämpas äldre föreskrifter på ansökningar som har gjorts före ikraftträdandet.

6. Bestämmelserna i 7 kap. samt 8 kap. 6 § tillämpas på ärenden om invändning och patentbegränsning som inte har avgjorts före ikraftträdandet och i fråga om patentbegränsning i mål om ogiltighet som inte har avgjorts före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:434)¹ om ändring i patentlagen (1967:837)

Härigenom föreskrivs i fråga lagen (2014:434) om ändring i patentlagen (1967:837)²

dels att 44 och 86 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 82 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

44 §

Har patent övergått på annan eller licens upplåtits, *skall* på begäran anteckning *därom* göras i patentregistret.

Visas att i registret antecknad licens upphört att gälla, *skall* anteckningen om licensen *avföras*.

Bestämmelserna i första och andra styckena äga motsvarande tillämpning beträffande tvångslicens och rätt som avses i 53 § andra stycket.

I mål eller ärende *angående* patent anses *den som patenthavare, vilken* senast blivit införd i patentregistret i sådan egenskap.

Har patent övergått på annan eller licens upplåtits, *ska* på begäran anteckning *om detta* göras i patentregistret.

Om det visas att *en* i registret antecknad licens *har* upphört att gälla, *ska* anteckningen om licensen *tas bort*.

Första och andra styckena gäller också för tvångslicenser och rätt som avses i 53 § andra stycket, dock inte tvångslicenser till europeiska patent som avses i 80 § tredje stycket.

I mål eller ärenden *om* patent anses *patenthavaren vara den som* senast blivit införd i patentregistret i sådan egenskap.

82 b §

Om patenthavaren har begärt enhetlig verkan som avses i 80 § tredje stycket men begäran har avslagits, ska tiden för att ge in

¹ Träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

² Lagen omtryckt 1983:433

översättning och betala avgift enligt 82 § räknas från dagen då avslagsbeslutet fått laga kraft.

86 §

För ett europeiskt patent ska årsavgift betalas till patentmyndigheten för varje avgiftsår som börjar efter det avgiftsår under vilket det europeiska patentverket har kungjort sitt beslut att bifalla patentansökan.

Om årsavgift inte betalas för ett europeiskt patent enligt vad som sägs i första stycket och i 41 och 42 §§, tillämpas 51 §. Den första årsavgiften för ett europeiskt patent förfaller dock inte till betalning förrän *två* månader har gått från den dag då patentet meddelades.

Om årsavgift inte betalas för ett europeiskt patent enligt vad som sägs i första stycket och i 41 och 42 §§, tillämpas 51 §. Den första årsavgiften för ett europeiskt patent förfaller dock inte till betalning förrän *tre* månader har gått från den dag då patentet meddelades, *eller, om patenthavaren hade begärt enhetlig verkan som avses i 80 § tredje stycket men begäran hade avslagits, från den dag då beslutet om avslag fick laga kraft.*

Paragrafen gäller inte i fråga om europeiska patent som avses i 80 § tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

1.3 Förslag till patentförordning

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Förordningens tillämpningsområde

1 § I denna förordning finns bestämmelser som kompletterar patentlagen (0000:000). De termer och uttryck som används i lagen har samma betydelse i denna förordning.

Denna förordning är meddelad med stöd av

- 18 kap. 11 § patentlagen i fråga om 9 kap.,
- 18 kap. 12 § patentlagen i fråga om 4 kap. 12 §.
- 18 kap. 14 § patentlagen i fråga om 4 kap. 8 §,
- 18 kap. 15 § patentlagen i fråga om 10 kap. 5 § 4, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

2 § Bestämmelserna i denna förordning om patentansökan gäller, om inte något annat sägs, endast

1. nationella ansökningar om svenskt patent,
2. internationella patentansökningar som har fullföljts enligt 9 kap. 5 § patentlagen (0000:000) eller tagits upp till handläggning enligt 9 kap. 15 § samma lag, samt
3. ansökningar om europeiskt patent som har omvandlats enligt 10 kap. 17 § patentlagen.

Förordningens innehåll

3 § I förordningen finns bestämmelser om

- patentregistret och patentansökningsdiariet (2 kap.),
- patentansökan (3 kap.),
- handläggningen av patentansökningar (4 kap.),
- offentlighet i ansökningsärenden (5 kap.),
- invändningsärenden och ärenden om upphävande och patentbegränsning (6 kap.),
- internationella patentansökningar (7 kap.),

- europeiska patent (8 kap.), och
- avgifter (9 kap.).

I 10 kap. finns övriga bestämmelser. Därutöver finns ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.

2 kap. Patentregistret och patentansökningsdiariet

Allmänt om registret och diariet

1 § Patentregistret innehåller uppgifter i fråga om

1. svenska patent,
2. europeiska patent som har validerats i Sverige, samt
3. tilläggskydd som har meddelats av Patent- och registreringsverket och förlängning av giltighetstiden för sådana tilläggskydd.

Patentverket för ett diarium över inkomna patentansökningar (patentansökningsdiariet).

Patentregistret och patentansökningsdiariet förs med hjälp av automatiserad behandling. Registren ska hållas tillgängliga hos Patent- och registreringsverket.

2 § Patentregistret och patentansökningsdiariet ska ge offentlighet åt den information som ingår i registret och diariet.

I fråga om personuppgifter ska registren ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. affärsverksamhet, kreditgivning, försäkringsgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där den registrerade informationen utgör underlag för prövningar eller beslut,
2. förvärv, upplåtelse eller avyttring av egendom som registreras eller av verksamhet som har anknytning till sådan egendom,
3. aktualisering, komplettering eller kontroll av information som finns i kund- eller medlemsregister eller liknande register,
4. fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande, eller
5. verksamhet för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning och
  - a) som avser verksamhet som har anknytning till egendom som registreras,
  - b) som för att kunna utföras förutsätter tillgång till registrerad information, eller

c) som avser fullgörande av underrättelseskyldighet.

3 § Patent- och registreringsverket är personuppgiftsansvarigt enligt personuppgiftslagen (1998:204) för patentregistret och patentansökningsdiariet.

4 § Patent- och registreringsverket ska se till att det inte uppkommer något otillbörligt intrång i de registrerades personliga integritet eller några risker från säkerhetssynpunkt. För dessa syften får verket i enskilda fall ställa upp villkor för behandlingen av personuppgifter.

5 § Patent- och registreringsverket får för de ändamål som anges i 2 § medge direktåtkomst till patentregistret och patentansökningsdiariet.

6 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna förordning.

Patentregistret

7 § I patentregistret ska följande uppgifter antecknas:

1. den dag då patentet meddelats,
2. patentansökans diarienummer (ansökningsnumret) samt patentets publiceringsnummer och klasser,
3. patenthavarens namn och adress,
4. ombudets namn, om patenthavaren företräds av ombud,
5. uppfinnarens namn och adress,
6. den dag då ansökningshandlingarna blev allmänt tillgängliga enligt 5 kap. 1 § patentlagen (0000:000),
7. om patentet grundas på en nationell ansökan om svenskt patent, en internationell patentansökan eller en omvandlad ansökan om europeiskt patent,
8. ansökans ingivningsdag enligt 4 kap. 10 eller 14–16 § patentlagen, om patentet grundas på en ansökan om svenskt patent som gjorts hos Patent- och registreringsverket,
9. den internationella ingivningsdagen, den internationella ansökningsnumret samt den dag då ansökan fullföljdes enligt 9 kap. 5 §

patentlagen eller kom in enligt 9 kap. 15 § samma lag, om patentet grundas på en internationell patentansökan,

10. den dag då ansökan gavs in för handläggning enligt den europeiska patentkonventionen (EPC) eller, i förekommande fall, den dag som har fastställts som ingivningsdag för en ansökan om europeiskt patent, numret för ansökan om europeiskt patent samt den dag då ansökan kom in till Patent- och registreringsverket för omvandling, om patentet grundas på en ansökan om europeiskt patent som omvandlats,

11. uppgifter om prioritet, var den prioritetsgrundande ansökan getts in, dagen för den ansökan och ansökans nummer,

12. uppfinningens benämning,

13. stamansökans diarienummer, om patentansökan har uppkommit genom delning,

14. den institution där depositionen finns samt det nummer som institutionen har gett depositionen, om patentansökan omfattar en deposition av biologiskt material,

15. den dag då en invändning mot patentet har getts in, och

16. den dag då beslut har meddelats om patentets upprätthållande i ändrad lydelse eller om begränsning eller upphävande av patentet eller om avslag på en invändning.

Anteckningar i fråga om validerade europeiska patent

8 § Ett europeiskt patent ska föras in i registret när det europeiska patentverket (EPO) har kungjort sitt beslut att bifalla patentansökan. När ett europeiskt patent förs in i patentregistret ska följande uppgifter antecknas:

1. dagen då EPO kungjort sitt beslut respektive dagen då översättningen och avgiften enligt 10 kap. 4 § patentlagen (0000:000) kommit in,

2. om en rättelse av en översättning ges in, när detta skett och om rättelsen har föranlett en kungörelse,

3. uppgifter motsvarande dem som anges i 4 kap. 14 § och 15 §, om sådana uppgifter finns.

9 § Om det europeiska patentverket (EPO) har upphävt ett europeiskt patent eller beslutat att ett europeiskt patent ska upprätthållas i ändrad lydelse eller begränsas, antecknas det i registret.

Om patenthavaren i fall då patentet ska upprätthållas i ändrad lydelse eller begränsas har gett in en översättning och betalat avgiften enligt 10 kap. 4 § andra stycket patentlagen (0000:000), antecknas det i registret.

Om EPO enligt artikel 112 a i den europeiska patentkonventionen (EPC) har undanröjt ett beslut avseende ett europeiskt patent, antecknas beslutet i registret.

10 § Patent- och registreringsverket ska i fråga om europeiska patent i förekommande fall se till att patentregistret har ett rättvisande innehåll i förhållande till 10 kap. 6 § patentlagen (0000:000).

Anteckningar om årsavgifter

11 § När årsavgift betalats eller anstånd med betalning av årsavgiften beviljats, antecknas det i registret.

Har ett patent upphört att gälla enligt 8 kap. 5 § eller 10 kap. 18 § patentlagen (0000:000), antecknas det i registret från vilken dag det upphörde.

Om en framställning gjorts enligt 18 kap. 7 § patentlagen om att en årsavgift ska anses betald i rätt tid, antecknas det genast i registret. Även ett slutligt beslut i ärendet antecknas.

Anteckningar om pågående mål och domar

12 § Om någon har anmält till Patent- och registreringsverket att han eller hon har väckt talan om ogiltighet, överföring eller tvångslicens i fråga om ett patent, antecknas det i registret.

När en svensk domstol enligt 10 kap. 4 §, eller den domstol som avses i 17 kap. 1 § patentlagen (0000:000), har underrättat Patent- och registreringsverket om en dom eller ett slutligt beslut, antecknas det i registret. När domen eller beslutet fått laga kraft, antecknas den huvudsakliga utgången i målet.

Om Patent- och registreringsverket har förklarat att ett patent har upphört enligt 8 kap. 9 § patentlagen, antecknas det i registret.

Anteckningar om övergång, licens och nyttjanderätt vid överföring

13 § På begäran av den som överlåtit eller förvärvat ett patent ska anteckning om övergången göras i patentregistret.

Anteckningar om övergång och om licens enligt 11 kap. 15 § patentlagen (0000:000) ska innehålla rättsinnehavarens namn och adress samt dagen för övergången eller upplåtelsen. På begäran ska beträffande en licens antecknas om patenthavarens rätt att upplåta flera licenser har begränsats. Om en fråga om anteckning av övergång eller licensupplåtelse inte omedelbart kan avgöras, ska det ändå anmärkas att en anteckning har begärts.

En nyttjanderätt enligt 8 kap. 9 § patentlagen ska på begäran antecknas i patentregistret. Om det visas att nyttjanderätten har upphört, ska anteckningen tas bort.

Anteckningar om panträtt

14 § En registrering enligt 12 kap. 3 § patentlagen (0000:000) om panträtt i ett patent ska innehålla uppgifter om dagen för pantupplåtelsen, dagen för ansökan om registrering samt panthavarens namn och adress. När en sådan ansökan görs i fråga om ett europeiskt patent med enhetlig verkan som avses i 1 kap. 7 § patentlagen, ska Patent- och registreringsverket informera panthavaren om 12 kap. 1 och 2 §§ samma lag.

Om en registrerad panträtt har övergått på någon annan, ska det på begäran antecknas i patentregistret.

Registreringen av en panträtt ska tas bort, om panträtten genom en dom som har fått laga kraft har förklarats ogiltig eller om panträtten har upphört att gälla.

Övriga anteckningar i fråga om patent

15 § Om ett patent har utmätts, belagts med kvarstad eller tagits i anspråk genom betalningssäkring, antecknas det efter anmälan i registret.

En anmälan om ändring i fråga om ombud antecknas i registret.

Om Patent- och registreringsverket har fått en sådan under rättelse om överföring av deposition som avses i 3 kap. 9 § tredje

stycket eller ett sådant kvitto på ny deposition som avses i 3 kap. 10 § tredje stycket, antecknas överföringen eller den nya depositionen i registret.

Anteckningar i fråga om tilläggskydd

16 § I fråga om tilläggskydd antecknas i patentregistret:

1. uppgifter som har kungjorts enligt artiklarna 9.2, 11 och 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 469/2009 av den 6 maj 2009 om tilläggskydd för läkemedel,

2. uppgifter som har kungjorts enligt artiklarna 9.2, 11 och 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1610/96 av den 23 juli 1996 om införande av tilläggskydd för växtskyddsmedel, och

3. när årsavgift har betalats enligt 15 kap. 1 § patentlagen.

Patentansökningsdiariet

17 § I patentansökningsdiariet antecknas för varje ansökan följande uppgifter:

1. ansökans diarienummer (ansökningsnumret),

2. ansvarig handläggare,

3. sökandens namn och adress,

4. ombudets namn och adress, om sökanden företräds av ombud,

5. om den är en nationell ansökan om svenskt patent, en internationell patentansökan eller en ansökan om europeiskt patent som omvandlats,

6. ansökans ingivningsdag enligt 4 kap. 10 eller 14–16 § patentlagen (0000:000), om den är en ansökan om svenskt patent som gjorts hos Patent- och registreringsverket,

7. den internationella ingivningsdagen samt den dag då ansökan fullföljdes enligt 9 kap. 5 § eller kom in enligt 9 kap. 15 § samma lag, om ansökan är en internationell patentansökan,

8. den dag då ansökan gavs in för handläggning enligt den europeiska patentkonventionen (EPC) eller, i förekommande fall, den dag som har fastställts som ingivningsdag för den europeiska patentansökan samt den dag då ansökan kom in till Patent- och registre-

ringsverket för omvandling, om ansökan är en ansökan om europeiskt patent som omvandlats,

9. var den åberopade tidigare ansökan har getts in, dagen för denna ansökan och ansökans nummer, om prioritet begärts,

10. stamansökans diarienummer, om ansökan har uppkommit genom delning,

11. den delade ansökans diarienummer, om det genom delning från ansökan har uppkommit en ny ansökan,

12. den dag då ansökan i förekommande fall har blivit allmänt tillgänglig enligt 5 kap. 1 § tredje stycket patentlagen,

13. dagen för pantupplåtelsen, dagen för ansökan om registrering samt panthavarens namn och adress, om panträtt har upplåtits i ansökan,

14. det internationella ansökningsnumret, om ansökan är en internationell patentansökan,

15. numret på ansökan om europeiskt patent, om ansökan är en ansökan om europeiskt patent som omvandlats,

16. de skrifter som har kommit in och de avgifter som har betalats, samt

17. de beslut som har fattats.

18 § När ansökningshandlingarna i patentärendet har blivit allmänt tillgängliga enligt 5 kap. 1 § patentlagen (0000:000) antecknas i patentansökningsdiariet för varje ansökan följande uppgifter:

1. de klasser som ansökan har hänförts till,
2. uppfinnarens namn och adress, samt
3. uppfinningens benämning.

19 § Om en patentsökt uppfinning har övergått till någon annan, ska det antecknas på begäran av överlåtaren eller den nya innehavaren. I begäran ska grunden för rättsövergången anges.

20 § Om en registrerad panträtt i en patentansökan har övergått på någon annan, ska det på begäran antecknas i patentansökningsdiariet.

Registreringen av en panträtt ska tas bort, om panträtten genom en dom som har fått laga kraft har förklarats ogiltig eller om panträtten har upphört att gälla.

3 kap. Patentansökan

Ansökans innehåll

1 § En nationell ansökan om svenskt patent som görs hos Patent- och registreringsverket ska vara undertecknad av sökanden eller sökandens ombud och innehålla

1. sökandens namn och adress samt, om sökanden företräds av ombud, ombudets namn och adress,

2. uppfinnarens namn och adress,

3. en kort och saklig benämning på den patentsökta uppfinningen,

4. när patent söks av flera gemensamt, uppgift om huruvida någon av dem är utsedd att för alla ta emot meddelanden från Patent- och registreringsverket, samt

5. i förekommande fall uppgift om att ansökan omfattar en sådan deposition av biologiskt material som avses i 4 kap. 5 § patentlagen (0000:000).

Om uppfinningen har gjorts av någon annan än sökanden ska ansökan innehålla en uppgift om grunden för sökandens rätt.

Därutöver ska ansökan i separata delar innehålla de uppgifter som föreskrivs i 4 kap. 2 § patentlagen.

Elektronisk överföring

2 § En patentansökan får överföras elektroniskt till Patent- och registreringsverket. Den ska då vara undertecknad med en elektronisk signatur.

Översättning av ansökan

3 § I 4 kap. 3 § patentlagen (0000:000) finns en bestämmelse om att beskrivning, patentkrav och sammandrag i en ansökan ska vara skrivna på svenska eller engelska.

Annan text än beskrivning, patentkrav och sammandrag får vara skriven på svenska, engelska, danska eller norska.

Om en ingiven text är skriven på ett annat språk än som följer av första eller andra stycket, ska en översättning ges in. Patent- och registreringsverket får dock avstå från att kräva översättning eller

godta en översättning till ett annat språk än svenska, engelska, danska eller norska i fråga om

1. annan text än beskrivning, patentkrav och sammandrag, samt
2. en sådan text i beskrivning eller patentkrav i en ansökan om svenskt patent som gjorts hos Patent- och registreringsverket men som inte ingick i ansökan på ingivningsdagen.

Patent- och registreringsverket får ta upp en ansökan till prövning innan översättningen har kommit in. Sökanden ska dock föreläggas att lämna in översättningen innan ansökan blir allmänt tillgänglig enligt 5 kap. 1 § patentlagen.

Upplysningar om geografiskt ursprung

4 § Om en uppfinning avser biologiskt material från växt- eller djurriket, eller om sådant material används i en uppfinning, ska patentansökan innehålla en upplysning om materialets geografiska ursprung, om detta är känt. Om ursprunget inte är känt, ska detta anges.

Bristande upplysningar om det geografiska ursprunget eller om sökandens vetskap om ursprunget påverkar inte prövningen av ansökan eller de rättigheter som följer av ett meddelat patent.

Beskrivningen

6 § Beskrivningen får innehålla endast sådant som bidrar till att klargöra uppfinningen. Om en nyskapad eller inte allmänt godtagen term måste användas, ska termen förklaras. Beteckning eller måttenhet får inte avvika från vad som är allmänt brukligt i de nordiska länderna.

Deposition av biologiskt material

7 § Om patentansökan omfattar en sådan deposition av biologiskt material som avses i 4 kap. 5 § patentlagen (0000:000), ska sökanden, när ansökan görs, i handlingarna lämna alla de uppgifter av betydelse om det biologiska materialets egenskaper som sökanden har tillgång till.

8 § Depositionen ska göras enligt den i Budapest den 28 april 1977 avslutade överenskommelsen om internationellt erkännande av deposition av mikroorganismer i samband med patentärenden (Budapestöverenskommelsen).

Depositionen ska göras hos en institution som är internationell depositionsmyndighet enligt Budapestöverenskommelsen. Patent- och registreringsverket upprättar en förteckning över de institutioner som är sådana internationella depositionsmyndigheter.

9 § Har en deposition gjorts, ska sökanden inom 16 månader från den dag då ansökan gjordes eller, om prioritet yrkas, den dag från vilken prioritet begärs lämna Patent- och registreringsverket en skriftlig uppgift om den institution hos vilken depositionen har gjorts och det nummer som institutionen har gett depositionen. I fråga om internationella patentansökningar får uppgifterna inom samma frist lämnas till världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO).

Gör sökanden en framställning om att handlingarna rörande patentansökan ska hållas tillgängliga tidigare än som följer av 5 kap. 1 § första och andra styckena patentlagen (0000:000), ska de uppgifter som avses i första stycket lämnas senast tillsammans med framställningen. Gör sökanden beträffande en internationell patentansökan en framställning om tidigare publicering av ansökan enligt artikel 21.2.b i konventionen om patentsamarbete (PCT), ska uppgifterna lämnas senast tillsammans med framställningen om publicering.

Har en deposition överförs från en internationell depositionsmyndighet till en annan enligt regel 5.1 i tillämpningsföreskrifterna till Budapestöverenskommelsen, ska sökanden underrätta Patent- och registreringsverket om detta och om det nya nummer som depositionen har fått.

Patent- och registreringsverket får som bevis om att de uppgifter som avses i första och tredje styckena är riktiga begära en kopia av det kvitto som institutionen har utfärdat på depositionen.

10 § En sådan ny deposition som avses i 4 kap. 5 § tredje stycket patentlagen (0000:000) ska göras i den ordning som föreskrivs i Budapestöverenskommelsen för ny deposition.

En ny deposition ska göras inom tre månader från den dag deponenten tog emot en underrättelse från den internationella depositionsmyndigheten om att prov från det tidigare deponerade materialet inte längre kan tillhandahållas. Om institutionen har upphört att vara internationell depositionsmyndighet för sådant biologiskt material som depositionen avsåg eller om den har upphört att fullgöra sina förpliktelser enligt Budapestöverenskommelsen och deponenten inte har fått underrättelse om detta inom sex månader efter det att världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) publicerade information om det förhållandet, får dock den nya depositionen göras inom nio månader från den publiceringen.

Inom fyra månader från det att den nya depositionen har gjorts ska deponenten till Patent- och registreringsverket ge in en kopia av det kvitto som institutionen har utfärdat på den nya depositionen. Om den frist som avses i 3 kap. 9 § första eller andra stycket löper ut senare, får kvittot dock ges in inom den fristen. När kvittot ges in, ska uppgift lämnas om numret på den patentansökan eller det patent som depositionen hör till.

Patentkrav

11 § Patentkrav ska

1. om det är lämpligt, innehålla en benämning på uppfinningen
2. innehålla de särdrag som uppfinningen har gemensamt med känd teknik och som är nödvändiga för uppfinningen,
3. innehålla åtminstone ett tekniskt särdrag som anger det för uppfinningen nya i förhållande till känd teknik, och
4. om möjligt hänföra sig till någon av kategorierna produkt, anordning, förfarande eller användning.

De särdrag som avses i första stycket 2 ska när det är lämpligt anges i en ingress. Övriga tekniska särdrag ska då anges i en kännetecknande del.

Den omständigheten att uppfinningen avser en kemisk förening medför inte att en bestämd användning måste anges i patentkravet.

12 § En patentansökan får innehålla flera patentkrav. Finns det flera patentkrav i en ansökan, ska de tas upp och numreras i följd. Ett patentkrav får hänvisa till ett annat patentkrav.

Ett patentkrav kan vara självständigt eller osjälvständigt. Ett osjälvständigt krav är ett krav som hänvisar till ett annat patentkrav och innefattar samtliga särdrag i det patentkravet och ytterligare något särdrag.

Ett eller flera osjälvständiga krav får hänvisa till ett patentkrav. Ett osjälvständigt krav får hänvisa till flera föregående patentkrav. Det ska inledas med en hänvisning till ett sådant föregående patentkrav och därefter ta upp de ytterligare särdrag som kännetecknar uppfinningen.

13 § En patentansökan får innehålla mer än ett självständigt krav som hänför sig till vardera kategorin produkt, anordning, förfarande eller användning endast i de fall ansökan avser

1. ett antal besläktade produkter eller förfaranden,
2. olika användningar av en produkt eller anordning, eller
3. alternativa lösningar till ett specifikt problem, om det inte är lämpligt att låta dessa alternativ omfattas av ett enda patentkrav.

14 § Om en patentansökan omfattar flera uppfinningar, är dessa att anse som beroende av varandra, om det finns ett tekniskt samband mellan uppfinningarna genom att ett eller flera likadana eller motsvarande tekniska särdrag, som varje uppfinning bidrar med till känd teknik, är gemensamma för dessa. Bedömningen av om ett antal uppfinningar är beroende av varandra ska göras utan hänsyn till om de är angivna i separata patentkrav eller som alternativ i ett patentkrav.

Sammandraget

15 § Sammandraget ska avse beskrivningen och patentkraven som de såg ut i ansökan på ingivningsdagen. Sammandraget ska innehålla uppfinningens benämning. Det ska utformas så att det tekniska problem som uppfinningen berör tydligt framgår av sammandraget, liksom principen för den lösning av problemet som upp-

finningen innebär samt den huvudsakliga användningen av uppfinningen.

I sammandraget får Patent- och registreringsverket, utan att höra sökanden, göra de ändringar som bedöms nödvändiga. Sammandragets slutliga lydelse ska, när det är möjligt, fastställas innan ansökan ska hållas allmänt tillgänglig enligt 5 kap. 1 § andra stycket patentlagen (0000:000).

16 § Om det i fråga om en internationell patentansökan eller en ansökan om europeiskt patent som omvandlats finns ett sammandrag som har fastställts av en internationell nyhetsgranskningsmyndighet eller av det europeiska patentverket (EPO), ska det godtas. Annars fastställer Patent- och registreringsverket sammandrag också i en sådan ansökan. Då tillämpas 15 §.

Ändring av en patentansökan

17 § Patentkrav får inte ändras så att de kommer att innehålla något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen. Ändras ett patentkrav så att nya särdrag tillkommer, ska sökanden samtidigt ange var motsvarighet finns i ansökan på ingivningsdagen, eller, i förekommande fall, ingivna översättningar av ansökan.

Efter det att Patent- och registreringsverket har lämnat utlåtande om en utförd nyhetsgranskning får sökanden inte i samma patentansökan ta upp patentkrav som anger en uppfinning som är oberoende av en uppfinning enligt tidigare ingivna krav.

18 § Ändring eller tillägg i patentkrav ska göras genom att en ny handling som i ett sammanhang tar upp samtliga krav ges in, om Patent- och registreringsverket inte medger något annat.

19 § Sökanden får göra ändringar eller tillägg i beskrivning och ritningar endast om det är nödvändigt med hänsyn till 4 kap. 4 § patentlagen (0000:000). Ändringarna eller tilläggen får inte innebära att det framstår som om patentkraven omfattar något annat än det som har motsvarighet i ansökan på ingivningsdagen.

Prioritet

20 § En begäran om prioritet ska göras skriftligen hos Patent- och registreringsverket.

21 § När prioritet begärs ska sökanden lämna följande uppgifter om den återopade ansökan:

1. var och när den ansökan gjordes,
2. vilken mottagande myndighet den gavs in till, om ansökan är en internationell ansökan, och
3. numret på den tidigare ansökan.

Om sökanden begär prioritet från en annan ansökan än den som ursprungligen återopats, ska sökanden i anmälan lämna de uppgifter om ansökan som anges i första stycket.

4 kap. Handläggningen av patentansökningar

Granskningen av patentansökan

1 § Vid prövning av villkoren om nyhet och uppfinningshöjd för meddelande av patent ska Patent- och registreringsverket beakta allt som verket får kännedom om.

Patent- och registreringsverkets granskning ska ske på grundval av patentskrifter, utläggningsskrifter och allmänt tillgängliga patentansökningar. Därutöver kan granskningen, om det bedöms vara befogat, grundas på tillgänglig litteratur och information.

2 § Patent- och registreringsverket ska godta sökandens uppgifter om uppfinnaren om det inte finns särskild anledning att ifrågasätta att de är riktiga. Patent- och registreringsverket ska skicka en underrättelse om ansökan till den som sökanden har angett som uppfinnare om inte detta är uppenbart obehövt.

3 § Om beskrivning, patentkrav och sammandrag i en patentansökan är skrivna på engelska eller om det i patentansökan anges att patent ska meddelas på engelska, får Patent- och registreringsverket i den utsträckning det är lämpligt använda engelska vid handläggningen av patentansökan.

4 § För att få en sådan internationell nyhetsgranskning som avses i 4 kap. 21 § patentlagen (0000:000) ska sökanden inom tre månader från patentansökans ingivningsdag enligt 4 kap. 10 eller 14–16 § patentlagen skriftligen begära detta hos Patent- och registreringsverket och betala en avgift som föreskrivs av verket i dess egenskap av granskningsmyndighet. Om patentansökan inte är skriven på ett språk som godtas av granskningsmyndigheten, ska begäran åtföljas av en översättning av ansökan till ett språk som granskningsmyndigheten bestämmer.

En sådan begäran ska anses återkallad, om patentansökan och föreskriven översättning vid utgången av den frist som anges i första stycket inte uppfyller de formkrav som gäller för en internationell patentansökan.

5 § När Patent- och registreringsverket förelägger sökanden att avhjälpa brister i enlighet med 4 kap. 14 eller 17 § patentlagen (0000:000), ska en upplysning om konsekvenserna av att bristerna inte avhjälpats lämnas i föreläggandet.

6 § Om det behövs för utredningen av en ansökan, får Patent- och registreringsverket anlita en sakkunnig, som inte är anställd hos verket.

7 § Om det behövs för bedömning av den patentsökta uppfinningen, får Patent- och registreringsverket förelägga en sökande att ge in en modell, ett prov eller något liknande eller att låta utföra en undersökning eller ett försök.

8 § Den som ansöker om patent på en uppfinning, som han eller hon har sökt patent på vid en utländsk patentmyndighet, ska redovisa vad den myndigheten har upplyst honom eller henne i fråga om uppfinningens nyhet eller patenterbarhet i övrigt. Patent- och registreringsverket får förelägga sökanden att ge in en bestyrkt kopia av dessa upplysningar eller en försäkran om att något besked inte har lämnats i sådant avseende.

9 § I fråga om en internationell patentansökan får resultatet av nyhetsgranskningen inte lämnas före utgången av den frist som gäller enligt 9 kap. 11 § patentlagen (0000:000), om inte sökanden samtycker till det.

10 § Om en upplysning som har betydelse i ett patentärende kommer in innan patentet har meddelats, ska sökanden underrättas om detta. Patent- och registreringsverket ska, utom när det är fråga om bättre rätt till uppfinningen, göra uppgiftslämnaren uppmärksam på möjligheten att göra invändning, om patent meddelas.

11 § Om Patent- och registreringsverket förelägger någon att väcka talan om bättre rätt till en patentsökt uppfinning, ska föreläggandet innehålla en upplysning om att påståendet om bättre rätt annars lämnas utan avseende vid den fortsatta prövningen av patentansökan.

12 § Patent- och registreringsverket får lämna ut uppgifter om granskningsresultat rörande en inte offentliggjord patentansökan till en utländsk patentmyndighet, om överenskommelse träffats om utbyte av granskningsresultat och den utländska myndigheten förbundit sig att inte göra uppgifterna tillgängliga för allmänheten. Utlämnandet får ske genom att uppgifterna görs åtkomliga i elektronisk form.

Meddelande av patent

13 § När Patent- och registreringsverket bedömer att patent kan meddelas, ska verket, innan underrättelse enligt 4 kap. 24 § patentlagen (0000:000) utfärdas, till sökanden skicka handlingar som visar i vilken lydelse verket avser att meddela patentet. Patent- och registreringsverket får då med stöd av 4 kap. 17 § patentlagen förelägga sökanden att dels yttra sig i frågan, dels skicka tillbaka handlingarna till verket inom en viss tid.

14 § Anstånd med att meddela patent kan på sökandens begäran medges endast när det är fråga om att meddela patent innan ansökan blivit allmänt tillgänglig enligt 5 kap. 1 § patentlagen (0000:000).

Patentets meddelande kan i så fall skjutas upp till dess ansökan blir allmänt tillgänglig enligt den bestämmelsen.

15 § Patent- och registreringsverket ska framställa en patentskrift som avses i 4 kap. 26 § patentlagen (0000:000). Framställningen ska påbörjas snarast möjligt efter det att sökanden har betalat meddelandeavgiften enligt 4 kap. 24 § patentlagen. I patentskriften ska följande uppgifter anges:

1. vilken dag patentet meddelats,
2. patentansökans diarienummer (ansökningsnumret) samt patentets publiceringsnummer och klasser,
3. patenthavarens namn och adress,
4. ombudets namn, om patenthavaren företräds av ombud,
5. uppfinnarens namn och adress,
6. den dag ansökningshandlingarna blev allmänt tillgängliga enligt 5 kap. 1 § patentlagen,
7. om patentet grundas på en nationell ansökan om svenskt patent, en internationell patentansökan eller en ansökan om europeiskt patent som omvandlats,
8. ansökans ingivningsdag enligt 4 kap. 10 eller 14–16 § patentlagen, om patentet grundas på en nationell ansökan om svenskt patent,
9. den internationella ingivningsdagen, det internationella ansökningsnumret samt den dag ansökan fullföljdes enligt 9 kap. 5 § patentlagen eller kom in enligt 9 kap. 15 § samma lag, om patentet grundas på en internationell patentansökan,
10. den dag ansökan gavs in för handläggning enligt den europeiska patentkonventionen (EPC) eller, i förekommande fall, den dag som har fastställts som ingivningsdag för ansökan om europeiskt patent, numret på ansökan om europeiskt patent samt den dag ansökan kom in till Patent- och registreringsverket för omvandling, om patentet grundas på en ansökan om europeiskt patent som omvandlats,
11. uppgifter om prioritet, var den prioritetsgrundande ansökan getts in, dagen för den ansökan och ansökans nummer,
12. uppfinningens benämning,
13. stamansökans diarienummer, om patentansökan har uppkommit genom delning,

14. den institution där depositionen finns samt det nummer som institutionen har gett depositionen, om patentansökan omfattar en deposition av biologiskt material, samt

15. anförda publikationer.

16 § Om patentkraven är skrivna på engelska, ska en översättning av dessa till svenska biläggas patentskriften. Det ska framgå av bilagan att det är patentkravens lydelse på engelska som gäller.

17 § En kungörelse enligt 4 kap. 25 § patentlagen (0000:000) om att patent meddelas ska innehålla de uppgifter som enligt 16 § ska tas in i patentskriften, med undantag för anförda publikationer.

5 kap. Offentlighet i patentansökningsärenden

1 § Om handlingarna i ett ärende som rör en patentansökan blir allmänt tillgängliga enligt 5 kap. 1 § patentlagen (0000:000) innan patentet har meddelats, ska sammandraget offentliggöras så snart dess slutliga lydelse har fastställts. Patent- och registreringsverket får offentliggöra också andra delar av ansökan tillsammans med sammandraget.

2 § Om patentet ska meddelas på engelska och patentkraven är skrivna på engelska samt en översättning av dessa till svenska har getts in i ärendet, ska det, när handlingarna hålls tillgängliga utan att något patent har meddelats, anges på översättningen att det är patentkravens lydelse på engelska som gäller.

3 § En kungörelse enligt 5 kap. 2 § patentlagen ska innehålla följande uppgifter:

1. patentansökans diarienummer (ansökningsnumret) och klass,
2. ingivningsdag enligt 4 kap. 10 eller 14–16 § patentlagen,
3. uppfinningens benämning, samt
4. sökandens och uppfinnarens namn och adress.

Om prioritet har begärts, ska kungörelsen även innehålla följande uppgifter om den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande:

1. var den har getts in,
2. ingivningsdagen för den, samt

3. dess nummer.

Om ansökan omfattar en deposition av biologiskt material, ska detta anges i kungörelsen. Om sökanden med stöd av 5 kap. 5 § patentlagen har begärt att prov från deponerat material ska lämnas ut endast till en särskild sakkunnig, ska också detta anges i kungörelsen.

4 § Om en översättning av beskrivningen och patentkraven i en internationell patentansökan har ändrats inom den frist som gäller enligt 9 kap. 11 § patentlagen (0000:000) men efter det att handlingarna i ärendet har blivit allmänt tillgängliga, ska en kungörelse utfärdas om detta.

5 § En begäran enligt 5 kap. 6 § patentlagen (0000:000) om att få prov från en deposition ska utformas på det sätt som föreskrivs i regel 11 i tillämpningsföreskrifterna till den i Budapest den 28 april 1977 avslutade överenskommelsen om internationellt erkännande av deposition av mikroorganismer i samband med patentärenden (Budapestöverenskommelsen).

Den som vill få ut ett prov ska gentemot patentsökanden eller patenthavaren förbinda sig att innan patentansökan har avgjorts slutligt eller patentet har upphört att gälla

1. inte låta någon annan få tillgång till provet,
2. inte använda provet annat än i experimentsyfte.

Förbindelsen ska också omfatta biologiskt material som härletts ur provet och som har behållit de egenskaper hos det deponerade materialet som är väsentliga för utövandet av uppfinningen. Förbindelsen ska ges in tillsammans med begäran. Om patentsökanden eller patenthavaren uttryckligen avstår från förbindelsen, behöver någon sådan inte lämnas.

6 § En begäran enligt 5 kap. 5 § patentlagen (0000:000) att prov ska lämnas ut endast till en särskild sakkunnig ska göras senast den dag de tekniska förberedelserna för offentliggörande av patentansökan anses avslutade.

Patent- och registreringsverket ska upprätta en förteckning över de personer som har förklarat sig villiga att åta sig uppdrag som sakkunnig och som är lämpliga för det. Beslut om vilka personer

som ska tas upp på förteckningen över sakkunniga ska kungöras enligt 10 kap. 2 §.

Om prov får lämnas ut endast till en särskild sakkunnig, ska det i begäran om prov anges vem som ska anlitas som sakkunnig. Det ska även finnas en skriftlig förbindelse från den sakkunnige gentemot patentsökanden motsvarande den förbindelse som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena. Om framställningen avser prov som ska lämnas ut enligt 5 kap. 5 § patentlagen, ska förbindelsen avse 20 år från den dag patentansökan lämnades in.

Som sakkunnig får den anlitas som är upptagen på förteckningen eller den som i det särskilda fallet har godtagits av patentsökanden.

7 § De förbindelser som föreskrivs i 5 kap. 5 och 6 §§ hindrar inte att biologiskt material som härletts ur provet deponeras för en ny patentansökan, om materialet behöver deponeras för ansökan. En förbindelse om att inte använda provet eller material som härletts ur det annat än i experimentsyfte gäller inte för den som fått en tvångslicens att utnyttja uppfinningen.

8 § Om en framställning om prov har gjorts och det inte finns några hinder enligt patentlagen (0000:000) eller denna förordning mot att prov tillhandahålls, ska Patent- och registreringsverket utfärda ett bevis om detta. Patent- och registreringsverket överlämnar framställningen om prov och beviset till den institution hos vilken depositionen finns. Verket skickar samtidigt en kopia av framställningen och beviset till patentsökanden eller patenthavaren.

Om Patent- och registreringsverket anser att ett sådant bevis som avses i första stycket inte kan utfärdas, ska verket meddela ett beslut om detta. Den som gjort framställningen om provet får överklaga beslutet till Patentbesvärsrätten inom två månader från beslutets dag. Patentbesvärsrättens beslut får inte överklagas.

6 kap. Invändningsärenden och ärenden om upphävande och patentbegränsning

Invändningsärenden

1 § När en invändning enligt 7 kap. 1 § patentlagen (0000:000) görs, ska det anges vad den grundas på.

2 § Patenthavaren ska få en kopia av samtliga skrivelser från invändare. I övrigt gäller bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223).

3 § En kungörelse om beslut angående en invändning enligt 7 kap. 4 § patentlagen (0000:000) ska innehålla uppgift om patentets nummer och klasser, uppfinningens benämning, patenthavarens namn samt den dag beslutet fattades.

4 § Om patentet ska upprätthållas i ändrad lydelse och patentkraven är skrivna på engelska, ska en översättning till svenska av de ändrade patentkraven biläggas beslutet. Det ska framgå av bilagan att det är patentkravens lydelse på engelska som gäller.

Ärenden om upphävande och patentbegränsning

5 § När en begäran görs hos Patent- och registreringsverket om att ett patent ska begränsas eller upphävas enligt 7 kap. 5 § eller 8 kap. 1 § patentlagen (0000:000), ska patenthavaren uppge

1. om det pågår ett invändningsförfarande enligt artikel 99 i den europeiska patentkonventionen (EPC) eller ett mål om ogiltighet enligt 8 kap. 5 § patentlagen som avser patentet,

2. om det har gjorts en begäran om begränsning eller upphävande av patentet enligt artikel 105 a i EPC, eller

3. om patentet är utmätt, belagt med kvarstad eller taget i anspråk genom betalningssäkring eller om en tvist om överföring av patentet pågår vid en domstol.

Om det inträffar något som avses i första stycket efter det att en begäran om begränsning eller upphävande har gjorts hos Patent- och registreringsverket men innan ärendet avgjorts slutligt, ska patenthavaren genast underrätta verket om detta.

6 § Om patentet begränsas och patentkraven är skrivna på engelska, ska en översättning till svenska av de ändrade patentkraven biläggas beslutet. Det ska framgå av bilagan att det är patentkravens lydelse på engelska som gäller.

7 kap. Internationella patentansökningar

1 § När det i detta kapitel hänvisas till tillämpningsföreskrifterna till konventionen om patentsamarbete (PCT) avses tillämpningsföreskrifterna i lydelsen per den 1 juli 2014³.

Vart ansökan ska ges in

2 § En internationell patentansökan som omfattar Sverige ska ges in till en myndighet eller internationell organisation som enligt konventionen om patentsamarbete (PCT) och tillämpningsföreskrifterna till denna är behörig mottagande myndighet.

3 § I sin egenskap av mottagande myndighet tar Patent- och registreringsverket emot, kontrollerar och vidarebefordrar internationella patentansökningar i enlighet med konventionen om patentsamarbete (PCT) och tillämpningsföreskrifterna till denna.

4 § Sökanden ska till Patent- och registreringsverket i dess egenskap av mottagande myndighet betala

1. en sådan internationell ansökningsavgift som avses i regel 15.1 i tillämpningsföreskrifterna till konventionen om patentsamarbete (PCT) inom en månad från det att ansökan togs emot,

2. en sådan nyhetsgranskningsavgift som avses i regel 16.1 i nämnda föreskrifter inom en månad från det att ansökan togs emot,

3. en sådan vidarebefordringsavgift som avses i regel 14.1 i nämnda föreskrifter inom en månad från det att ansökan togs emot, och

---

³ Datum för senaste ändringen av tillämpningsföreskrifterna.

4. en sådan avgift för återställande av prioritet som avses i regel 26bis.3.d i nämnda föreskrifter.

Om en avgift som avses i första stycket trots uppmaning inte har betalats inom föreskriven frist, får Patent- och registreringsverket förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet skickades till sökanden betala det felande beloppet samt, om det inte gäller en avgift enligt första stycket 4, en förseningsavgift. En avgift som har betalats på detta sätt ska anses vara betald i rätt tid.

5 § Patent- och registreringsverket ser till att bevis om tidigare patentansökan hos verket, i enlighet med regel 17.1.b i tillämpningsföreskrifterna till konventionen om patentsamarbete (PCT), överförs till Världsförbundet för den intellektuella äganderätten (WIPO).

6 § En internationell patentansökan som ges in till Patent- och registreringsverket ska vara skriven på svenska, danska, finska, norska eller engelska. Den del av ansökan som innebär en b får vara skriven på engelska även om ansökan i övrigt är skriven på något annat språk.

Om ansökan är skriven på något annat språk än engelska ska sökanden till Patent- och registreringsverket ge in en översättning av ansökan till engelska i enlighet med regel 12.4.a i tillämpningsföreskrifterna till konventionen om patentsamarbete (PCT). Om en sådan översättning inte har getts in inom 14 månader från den internationella ingivningsdagen eller ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande, får Patent- och registreringsverket förelägga sökanden att inom 16 månader från den dagen ge in översättningen och betala en förseningsavgift motsvarande 25 procent av den internationella ansökningsavgift som anges i 4 § första stycket 1.

7 § Patent- och registreringsverket för ett särskilt diarium över internationella patentansökningar som har getts in till verket.

8 § Patent- och registreringsverket ska i enlighet med konventionen om patentsamarbete (PCT) och tillämpningsföreskrifterna till denna vidarebefordra en mottagen internationell patentansökan

till Världsgorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO), om inte något annat följer av lagen (1971:1078) om försvarsuppfindingar.

Fullföljd i Sverige

9 § Om en internationell patentansökan har gjorts på något annat språk än svenska eller engelska, ska en översättning till svenska eller engelska ges in vid fullföljd enligt 9 kap. 5 § patentlagen (0000:000) och vid sådan begäran om prövning som avses i 9 kap. 15 § samma lag. I ett sådant fall gäller 3 kap. 3 § tredje stycket i tillämpliga delar.

10 § Om sökanden beträffande en internationell patentansökan har gjort vad som enligt 9 kap. 5 § patentlagen (0000:000) krävs för fullföljd av ansökan men Patent- och registreringsverket då ännu inte har fått någon underrättelse från Världsgorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) om att ansökningen har kommit in dit, ska verket meddela organisationen detta.

11 § En sådan underrättelse som avses i 9 kap. 10, 13 § andra stycket eller 14 § andra stycket patentlagen (0000:000) ska skickas till sökanden i rekommenderad försändelse.

12 § Fristen för att framställa en begäran om prövning enligt 9 kap. 15 § första stycket patentlagen (0000:000) är två månader från det att den mottagande myndigheten eller Världsgorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) skickade underrättelse till sökanden om ett sådant beslut som avses i det stycket.

Om sökanden visar att han eller hon har tagit emot en sådan underrättelse som avses i första stycket mer än sju dagar efter den dag som anges på underrättelsen, förlängs fristen med så många dagar utöver sju som har gått från dateringen till dess att sökanden tog emot underrättelsen.

8 kap. Europeiska patent

1 § När det i detta kapitel hänvisas till tillämpningsföreskrifterna till den europeiska patentkonventionen (EPC) avses tillämpningsföreskrifterna i lydelsen per den 13 december 2013⁴.

Mottagande av en ansökan om europeiskt patent

2 § Om en ansökan om europeiskt patent ges in till Patent- och registreringsverket, ska verket i enlighet med regel 35.2 och regel 35.3 i tillämpningsföreskrifterna till den europeiska patentkonventionen (EPC) ange inkomstdagen på ansökningshandlingarna, lämna sökanden bevis om mottagandet av handlingarna samt underrätta det europeiska patentverket (EPO).

Patent- och registreringsverket ska i enlighet med artikel 77 i EPC och regel 37 i tillämpningsföreskrifterna till denna översända ansökan till EPO, om inte något annat följer av lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar.

Omvandling av en ansökan om europeiskt patent

3 § Om det till Patent- och registreringsverket kommer in en ansökan om europeiskt patent som översänts enligt artikel 135 i den europeiska patentkonventionen (EPC), ska verket snarast underrätta sökanden om detta.

Ansökningsavgift och översättning som avses i 10 kap. 17 § första stycket patentlagen (0000:000) ska vara Patent- och registreringsverket till handa inom tre månader från det att sökanden tagit emot en underrättelse enligt första stycket. Ansökningsavgiften beräknas som för ansökan enligt 4 kap. 1 § patentlagen.

---

⁴ Datum för senaste ändringen av tillämpningsföreskrifterna.

Diariet över ansökningar om europeiskt patent

4 § Patent- och registreringsverket för ett särskilt diarium över ansökningar om europeiskt patent beträffande vilka översättning som avses i 10 kap. 10 § patentlagen (0000:000) har kommit in till verket.

I diariet antecknas för varje ansökan följande uppgifter:

1. dess nummer vid det europeiska patentverket (EPO),
2. sökandens namn och adress,
3. dagen då översättningen kom in,
4. om översättningen har kungjorts,
5. den dag som har fastställts som ingivningsdag för ansökan,
6. uppfinnarens namn och adress,
7. uppfinningens benämning,
8. sådana uppgifter som avses i 2 kap. 17 § 4, 9 och 13,
9. om ansökan är en europeisk delad ansökan, och
10. om det getts in en översättning som avses i 10 kap. 4 § första stycket patentlagen, och om översättningen har kungjorts.

När en ansökan görs om registrering av panträtt i fråga om en ansökan om europeiskt patent, ska Patent- och registreringsverket informera panthavaren om 12 kap. 1 och 2 §§ patentlagen.

Översättningar och kungörande

5 § En översättning som avses i 10 kap. 4 § första stycket patentlagen (0000:000) ska åtföljas av en uppgift om patentansökans nummer, uppfinningens benämning samt sökandens namn och adress. En översättning som ska ges in enligt 10 kap. 4 § andra stycket patentlagen ska åtföljas av en uppgift om patentets nummer samt patenthavarens namn och adress.

Om bestämmelserna i första stycket inte uppfylls, ska någon översättning inte anses ingiven.

6 § En översättning som avses i 10 kap. 10 § patentlagen (0000:000) ska åtföljas av en uppgift om ansökans nummer samt sökandens namn och adress. Uppfylls inte detta, ska någon översättning inte anses ingiven.

7 § En kungörelse om översättning som avses i 10 kap. 8 § andra stycket patentlagen (0000:000) ska innehålla de uppgifter som ska åtfölja översättningen, benämning på uppfinningen samt uppgift om när det europeiska patentverket (EPO) kungjort sitt beslut att meddela patentet, upprätthålla det i ändrad lydelse eller begränsa det.

En kungörelse om översättning som avses i 10 kap. 10 § första stycket patentlagen ska innehålla de uppgifter som ska åtfölja översättningen, uppgift om vad sådan uppfinning som anges i de över-satta patentkraven avser, uppgift om ansökans ingivningsdag samt, om prioritet yrkats, upplysning om det och om ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande.

8 § Om innehållet i en kungörelse av Patent- och registreringsverket enligt 10 kap. 8 § andra stycket patentlagen (0000:000) senare blir missvisande i förhållande till 10 kap. 6 § samma lag, ska Patentverket utfärda en kungörelse med ett rättvisande innehåll.

9 kap. Avgifter

1 § I ärenden om ansökan om patent ska avgifter betalas med de belopp som anges i avdelning A i bilagan denna förordning.

2 § Årsavgifter för patentansökningar och patent ska betalas med de belopp som anges i avdelning B i bilagan till denna förordning.

3 § I ärenden om meddelat patent betalas avgifter med de belopp som anges i avdelning C i bilagan till denna förordning.

4 § Avgiften för Patent- och registreringsverkets offentliggörande av en översättning enligt 10 kap. 8 § andra stycket patentlagen (0000:000) ska betalas med samma belopp som gäller för meddelandeavgift enligt 4 kap. 24 § samma lag.

5 § I ärenden om tilläggsskydd ska avgifter betalas med de belopp som anges i avdelning D i bilagan till denna förordning.

6 § Avgifter som inte betalats i rätt tid eller betalats med otillräckligt belopp så att de inte kan godtas, ska betalas tillbaka. Återbetalning behöver dock inte ske av belopp som understiger 300 kr.

Om ansökningsavgift har betalats för en patentansökan men ansökan avskrivs eller avslås utan att någon granskning utförs, ska den del av ansökningsavgiften som avser granskning betalas tillbaka.

10 kap. Övriga bestämmelser

Tilläggskydd

1 § En ansökan om tilläggskydd eller förlängd giltighetstid för ett tilläggskydd som görs hos Patent- och registreringsverket ska vara skriven på svenska eller engelska.

Var kungörelser sker

2 § Kungörelser i patentärenden sker i en publikation som ges ut av Patent- och registreringsverket.

Särskild talan om ogiltighet

3 § En talan som avses i 8 kap. 7 § patentlagen (0000:000) förs av allmän åklagare, om inte regeringen för ett särskilt fall förordnar en annan myndighet.

Underrättelse om dom eller slutligt beslut

4 § Domstolen ska underrätta Patent- och registreringsverket om domar och slutliga beslut enligt 16 kap. 10 patentlagen (0000:000).

Bemyndiganden

5 § Patent- och registreringsverket får meddela

1. närmare föreskrifter om innehållet i och handläggningen av en patentansökan,
2. föreskrifter om elektronisk överföring av patentansökningar till verket,
3. närmare föreskrifter om granskningen,
4. föreskrifter om i vilken form bevis och kopior som avses i 6 kap. 8 § patentlagen (0000:000) ska ges in och om undantag från skyldigheten enligt 6 kap. 8 och 9 §§ patentlagen att ge in bevis och kopior,
5. närmare föreskrifter om innehållet i och handläggningen av en invändning, en begäran om patentbegränsning och en begäran om upphävande av patent,
6. föreskrifter om storleken på de avgifter som avses i 7 kap. 4 § första stycket 2–4 samt den förseningsavgift som avses i 7 kap. 4 § andra stycket,
7. föreskrifter om lättnad för sökanden i fråga om översättning i de fall en internationell patentansökan endast till viss del fullföljs avseende Sverige,
8. närmare föreskrifter om innehållet i och handläggningen av en ansökan om tillägsskydd, och
9. föreskrifter om frister och anstånd.

---

1. Denna förordning träder i kraft den dag regeringen bestämmer, då patentkungörelsen (1967:838) ska upphöra att gälla.

2. Äldre föreskrifter ska gälla för ansökningar som har gjorts före ikraftträdandet, dock inte föreskrifter som innebär krav på uppvisande av fullmakt.

3. Bestämmelserna i 9 kap. om återbetalning av avgifter ska tillämpas på betalningar som gjorts till Patent- och registreringsverket efter ikraftträdandet.

*Bilaga***Avgiftslista****Avdelning A**

	Kronor
Ansökningsavgift enligt 4 kap. 1 § patentlagen för nationell ansökan om svenskt patent, bestående av	
a) anmälningsavgift	500
b) granskningsavgift	2 500
c) tilläggsavgift för varje patentkrav utöver tio	150
Ansökningsavgift enligt 4 kap. 1 § andra stycket patentlagen för fullföljd av internationell patentansökan enligt 9 kap. 5 § eller omprövning av sådan ansökan enligt 9 kap. 15 § patentlagen, bestående av	
a) anmälningsavgift	500
b) granskningsavgift	2 500
c) tilläggsavgift för varje patentkrav utöver tio	150
Särskild tilläggsavgift i fall då	
1. ansökan fullföljs enligt 9 kap. 5 § patentlagen och omfattar uppfinning som inte varit föremål för vare sig internationell nyhetsgranskning eller internationell förberedande patenterbarhetsprövning samt varken 9 kap. 10, 13 eller 14 § patentlagen är tillämplig, eller	
2. ansökan fullföljs enligt 9 kap. 5 § patentlagen och omfattar uppfinning som inte varit föremål för internationell förberedande patenterbarhetsprövning samt varken 9 kap. 10, 13 eller 14 § patentlagen är tillämplig	3 000
Tilläggsavgift för ytterligare frist enligt 9 kap. 5 § patentlagen	500
Avgift till patentmyndigheten enligt 9 kap. 10 eller 13 § patentlagen	1 000
Återupptagningsavgift enligt 4 kap. 17 eller 24 §	500

patentlagen

Meddelandeavgift enligt 4 kap. 24 § patentlagen och
avgift enligt 10 kap. 4 § samma lag:

Grundavgift för offentliggörande	1 400
– tilläggsavgift för offentliggörande för varje påbörjad sida som ansökan omfattar utöver åtta sidor (antalet sidor beräknas efter publiceringsformat)	175
– tilläggsavgift för varje patentkrav som har tillkommit efter ansökans ingivningsdag, om antalet krav därmed överstiger det antal som ansökningsavgift har betalats för	150

Avgift för särskild kungörelse enligt 5 kap. 2 § patentlagen	500
---	-----

Avgift för ändring av översättning som har getts in enligt 8 kap. 5 §	900
--	-----

Förklaringsavgift enligt 18 kap. 7 § patentlagen	1 000
--	-------

Avgift enligt 10 kap. 10 § patentlagen	500
--	-----

Registreringsavgift enligt 12 kap. 3 § patentlagen	500
--	-----

Avdelning B

Årsavgifter för patentansökningar och patent ska
betalas med följande belopp

År	Kronor
1	300
2	450
3	550
4	1 000
5	1 300
6	1 600
7	1 800
8	2 200

9	2 500
10	2 800
11	3 100
12	3 400
13	3 800
14	4 100
15	4 400
16	4 700
17	5 000
18	5 400
19	5 700
20	6 000

En årsavgift, som enligt 15 kap. 8 eller 11 § patentlagen betalas senare än när betalningsskyldighet inträdde, ska höjas med 20 procent

Avdelning C

I ärenden om meddelat patent utgår följande avgifter

	Kronor
Förklaringsavgift enligt 18 kap. 7 § patentlagen	1 000
Registreringsavgift enligt 12 kap. 3 § patentlagen	500
Ansökan om anteckning av ny eller ändrad innehavare	500
av licens	500
av adressändring	500
Ansökan om begränsning eller upphävande av patent enligt 7 kap. 7 § eller 8 kap. 1 § patentlagen	8 500

Avdelning D

	Kronor
Avgift för ansökan om tilläggskydd	5 000
Avgift för ansökan om förlängd giltighetstid för ett	3 000

tilläggskydd

Årsavgifter för tilläggskydd, för varje påbörjat år

10 000

1.4 Förslag till förordning om ändring i patentkungörelsen (1967:838)

Härigenom föreskrivs i fråga om patentkungörelsen (1967:838)⁵
dels att nuvarande 68 § ska betecknas 44 a §,
dels att nya 44 a § ska ha följande lydelse,
dels att 38 a, 39, 43, 44 och 59 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det i kungörelsen ska införas en ny paragraf, 40 a §, av
 följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 a §⁶

Patentregistret innehåller
 uppgift om
 1. patent som meddelats här i
 riket, och
 2. europeiskt patent som har
 verkan här i riket.

Patentregistret innehåller
 uppgifter i fråga om
 1. patent som har meddelats i
 Sverige,
 2. europeiska patent som har
 verkan i Sverige utan att ha enbet-
 lig verkan som avses i 80 § tredje
 stycket patentlagen (1967:837),
 och
 3. tilläggskydd och förlängning
 av giltighetstiden för tilläggskydd
 som avses i 105 § patentlagen.

39 §⁷

I patentregistret skall anteck-
 nas de uppgifter som anges i
 31 § 1–14. Därutöver skall anteck-
 nas uppgifter om
 1. den dag då en invändning
 mot patentet har getts in,
 2. den dag då beslut har med-

I patentregistret antecknas de
 uppgifter som anges i 31 § 1–14.
 Där antecknas även uppgifter om
 1. den dag då en invändning
 mot patentet har getts in, och
 2. den dag då beslut har med-
 delats om patentets upprätthåll-

⁵ Kungörelsen omtryckt 1991:1331.

⁶ Senaste lydelse 2001:774.

⁷ Senaste lydelse 2007:519.

delats om patentets upprätthållande i ändrad lydelse eller om begränsning eller upphävande av patentet eller om avslag på en invändning, och

3. den dag då panträtt har upplåtits i patentet och då ansökan gjorts om registrering samt patenthavarens namn och adress.

ande i ändrad lydelse eller om begränsning eller upphävande av patentet eller om avslag på en invändning.

40 a §

Patentverket ska i fråga om europeiska patent i förekommande fall se till att patentregistret har ett rättvisande innehåll i förhållande till 82 a § patentlagen (1967:837).

Om en kungörelse av Patentverket enligt 82 § femte stycket samma lag senare får ett missvisande innehåll i förhållande till 82 a §, ska Patentverket utfärda en kungörelse med ett rättvisande innehåll.

43 §

Har någon till patentverket anmält, att han väckt talan om patents ogiltighet, om överförande av patent eller om tvångslicens, antecknas det i registret.

När avskrift av dom eller slutligt beslut sänts till patentverket enligt 70 § patentlagen, antecknas det i registret. När domen eller beslutet vunnit laga kraft göres sådan anteckning, att den huvudsakliga utgången i målet kan utläsas av registret.

Om någon har anmält till patentverket att han eller hon har väckt talan om ogiltighet, överföring eller tvångslicens i fråga om ett patent, antecknas det i registret.

När en svensk domstol enligt 70 § patentlagen (1967:837), eller den domstol som avses i 93 a § samma lag, har underrättat Patentverket om en dom eller ett slutligt beslut, antecknas det i registret. När domen eller beslutet fått laga kraft görs en

Har patentverket förklarat patent upphört enligt 54 § patentlagen, antecknas det i registret.

anteckning *om målets* huvudsakliga *utgång*.

Om Patentverket *har* förklarat *att ett* patent *har* upphört enligt 54 § patentlagen, antecknas det i registret.

44 §

En anteckning om övergång eller licensupplåtelse *av* patent enligt 44 § patentlagen *skall* innehålla rättsinnehavarens namn och adress samt dagen för övergången eller upplåtelsen. *På begäran skall beträffande licens antecknas* om patenthavarens rätt att upplåta ytterligare licens begränsats. Om en fråga om anteckning av övergång eller licensupplåtelse inte omedelbart kan avgöras, *skall* det ändå *anmärkas* i registret att anteckning *har* begärts.

En anteckning om övergång eller licensupplåtelse *i fråga om ett* patent enligt 44 § patentlagen (1967:837) *ska* innehålla rättsinnehavarens namn och adress samt dagen för övergången eller upplåtelsen. *I fråga om licens antecknas på begäran* om patenthavarens rätt att upplåta ytterligare *en* licens *har* begränsats. Om en fråga om anteckning av övergång eller licensupplåtelse inte omedelbart kan avgöras, *anmärks* det ändå i registret att *en sådan* anteckning *har* begärts.

Har patent utmätts, belagts med kvarstad eller tagits i anspråk genom betalningssäkring, antecknas det efter anmälan i registret.

Om ett patent *har* utmätts, belagts med kvarstad eller tagits i anspråk genom betalningssäkring, antecknas det efter anmälan i registret.

Registrering enligt 95 § patentlagen om panträtt i patent *skall* innehålla *panthavarens namn och adress samt dagen för pantupplåtelsen, dagen för ansökan om registrering och dagen för beslut om registrering*.

En registrering enligt 95 § patentlagen om panträtt i patent *ska* innehålla *uppgifter om* dagen för pantupplåtelsen, dagen för ansökan om registrering *samt panthavarens namn och adress*. När *en sådan ansökan görs i fråga om ett europeiskt patent som har eller kan få enhetlig verkan som avses i 80 § tredje stycket patent-*

Anmälan om ändring rörande ombud antecknas i registret.

Har patentverket fått en sådan underrättelse om överföring av deposition som avses i 17 b § tredje stycket eller sådant kvitto på ny deposition som avses i 17 c § tredje stycket, *skall anteckning om överföringen* eller den nya depositionen göras i registret.

68 §⁸

I patentregistret *skall* antecknas

1. uppgifter som har kungjorts enligt artiklarna 9.2, 11 och 16 i rådets förordning (EEG) nr 1768/92 av den 18 juni 1992 om införande av tilläggskydd för läkemedel,

2. uppgifter som har kungjorts enligt artiklarna 9.2, 11 och 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1610/96 av den 23 juli 1996 om införande av tilläggskydd för växtskyddsmedel, och

3. när årsavgift har betalats enligt 105 § andra stycket patentlagen.

lagen, ska Patentverket informera panthavaren om 94 och 94 a §§ samma lag.

En anmälan om ändring i fråga om ombud antecknas i registret.

Om Patentverket har fått en sådan underrättelse om överföring av deposition som avses i 17 b § tredje stycket eller ett sådant kvitto på ny deposition som avses i 17 c § tredje stycket, *antecknas* överföringen eller den nya depositionen i registret.

44 a §

I patentregistret antecknas

1. uppgifter som har kungjorts enligt

a) artiklarna 9.2, 11 och 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 469/2009 av den 6 maj 2009 om tilläggskydd för läkemedel,

b) artiklarna 9.2, 11 och 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1610/96 av den 23 juli 1996 om införande av tilläggskydd för växtskyddsmedel, och

2. när årsavgift har betalats enligt 105 § andra stycket patentlagen (1967:837).

⁸ Senaste lydelse av tidigare 68 § 1997:42.

59 §⁹

Patentverket för ett särskilt diarium över sådana europeiska patentansökningar beträffande vilka översättningar som avses i 88 § patentlagen (1967:837) har kommit in till Patentverket. Diariet är tillgängligt för allmänheten.

I diariet antecknas för varje ansökan dess nummer vid det europeiska patentverket, sökandens namn och adress *samt* dagen då översättningen kom in *liksom* om översättningen har kungjorts. *I övrigt antecknas* den dag som har fastställts som ingivningsdag för ansökan, uppfinnarens namn och adress, uppfinningens benämning, sådana uppgifter som avses i 7 § tredje stycket 4, 9 och 13 *samt* om ansökan är en europeisk avdelad ansökan.

I diariet antecknas för varje ansökan

1. dess nummer vid det europeiska patentverket,
2. sökandens namn och adress,
3. dagen då översättningen kom in,
4. om översättningen har kungjorts,
5. den dag som har fastställts som ingivningsdag för ansökan,
6. uppfinnarens namn och adress,
7. uppfinningens benämning,
8. sådana uppgifter som avses i 7 § tredje stycket 4, 9 och 13, och
9. om ansökan är en europeisk avdelad ansökan.

När en ansökan görs om registrering om panträtt i fråga om en europeisk patentansökan, ska Patentverket informera panthavaren om 94 och 94 a §§ patentlagen.

Om det ges in en översättning som avses i 82 § första stycket patentlagen, ska detta antecknas i diariet liksom om översättningen har kungjorts.

Denna förordning träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

---

⁹ Senaste lydelse 2014:435.

2 Inledning

2.1 Utredningsuppdraget

Utredningens ursprungliga uppdrag anges i direktiv som beslutades av regeringen den 4 oktober 2012 (Dir 2012:99, bilaga 1). Det kan delas upp i två huvuddelar. Den ena delen bestod av att föreslå de lagändringar som är nödvändiga till följd av införandet av det enhetliga patentskyddet i EU och inrättandet av den enhetliga europeiska patentdomstolen. Den delen av uppdraget behandlades i delbetänkandet *Patentlagen och det enhetliga europeiska patentsystemet* (SOU 2013:48). Den andra delen består i att lämna förslag till en ny patentlag och en förordning som ska vara överskådliga och lättillgängliga. Enligt de ursprungliga direktiven skulle utredningen redovisa sitt uppdrag senast den 3 juni 2014.

Genom tilläggsdirektiv som beslutades den 15 maj 2014 (Dir 2014:67, bilaga 2) har utredningen fått i uppdrag att analysera och ta ställning till om svensk rätt bör anpassas ytterligare till det enhetliga patentsystemet. I tilläggsuppdraget ingår också att analysera tillämpningen av straffbestämmelsen i fråga om patentintrång. Utredningstiden förlängdes så att slutbetänkandet i stället skulle redovisas den 31 mars 2015.

När det gäller författningsförslag som lämnas med anledning av tilläggsuppdraget har utredningen fått i uppdrag att redovisa dem både som en del av den nya patentlagen och patentförordningen samt separat, med utgångspunkt i den gällande patentlagen och patentkungörelsen.

2.2 Utredningsarbetet

Under den första delen av utredningstiden arbetade utredningen med den delen av uppdraget som redovisades i delbetänkandet år 2013. Arbetet med den andra delen av det ursprungliga uppdraget, som alltså avser en moderniserad patentlag och patentförordning, inleddes under juni 2013. Från och med juni år 2014 har utredningen därutöver parallellt arbetat med frågorna i tilläggsdirektiven.

I den här andra etappen av arbetet har 17 sammanträden hållits med experter och sakkunniga.

Utredningens arbete med frågorna i tilläggsdirektiven har skett parallellt med arbetet på europeisk nivå för att genomföra det enhetliga patentsystemet. Ett särskilt utskott under den europeiska patentmyndighetens (EPO) förvaltningsråd (Select Committee, SC) arbetar med att ta fram ett regelverk för EPO:s administration av det enhetliga patentskyddet. Utredningen har löpande fått information om hur det arbetet fortskridit. Information har även gått i den andra riktningen genom att utredningen vidarebefordrat uppgifter till SC om överväganden och slutsaster.

Utredningen har hållit sig informerad om beredningen av förslagen i departementspromemorian Patent- och marknadsdomstol (Ds 2014:2). Vidare har uppgifter inhämtats från Åklagarmyndigheten när det gäller förekomsten av åtalsanmälningar om patentintrång samt beslut från åklagaren med anledning av dessa.

Utredningen har också informerat de ansvariga departementen i Danmark, Finland och Norge om utredningens uppdrag och den huvudsakliga inriktningen på arbetet med en moderniserad patentlag.

2.3 Betänkandets innehåll

Betänkandet inleds med överväganden om strukturen i den nya patentlagen och patentförordningen (3 kap.). I de följande kapitlen 2–10 kap.) behandlas ett antal sakfrågor som antingen angetts i utredningens direktiv eller aktualiserats av den allmänna översynen av patentlagen och patentkungörelsen. De frågor i utredningens tilläggsdirektiv som rör det enhetliga patentsystemet behandlas i 11 kap. Vidare behandlas i 12 kap. frågor om genomförandet av förslagen, dvs. konsekvenserna av förslagen samt frågorna om ikraft-

trädande och övergångsbestämmelser. I 13 kap., slutligen, finns författningskommentarer.

3 En ny patentlag och en ny patentförordning

3.1 Den nuvarande patentlagstiftningen

Nordiskt samarbete

Den nu gällande patentlagen (1967:837) har sin grund i ett nordiskt samarbete, som från början var inriktat på möjligheterna till en nordisk patentgemenskap. I den proposition som lades fram år 1966 (prop. 1966:40 s. 1 f.) föreslogs en total revision av den dåvarande lagstiftningen, som förutom en allmän modernisering syftade till att uppdatera lagstiftningen i enlighet med internationella konventioner på patentområdet. Den nya patentlagen skulle också skapa ett system med s.k. nordiska patentansökningar. Genom en patentansökan till något av de nordiska patentverken skulle man kunna få patent i de nordiska länderna. Ansökan skulle dock behandlas i det land där den gavs in och patent skulle sedan meddelas för varje land för sig. En förutsättning för att detta skulle fungera var att det skapades enhetliga patentlagstiftningar i de nordiska länderna. Därför lades det samtidigt fram förslag till patentlagar i Danmark, Finland, Norge som var helt överensstämmande när det gällde reglerna för beviljande av patent. I allt väsentligt överensstämde också de civilrättsliga bestämmelserna i förslagen. Patentlagen trädde i kraft den 1 januari 1968. Systemet med nordiska patentansökningar genomfördes däremot aldrig.

Huvuddragen i den gällande patentlagen

Patentlagen innehåller bestämmelser om vilka uppfinningar som kan patenteras i Sverige, om förfarandet för att få ett patent och om den ensamrätt till utnyttjande av uppfinningen som ett sådant patent ger. Lagen innehåller också bestämmelser om förutsättningarna för att europeiska patent ska få samma verkan som svenska patent.

Det centrala för patenthavarens ensamrätt är rätten att hindra andra att utföra de handlingar som omfattas av ensamrätten. För att skydda patenthavaren från intrång ger lagen bl.a. patenthavaren möjlighet att utverka ett förbud vid vite för någon att utföra vissa handlingar. Intrång i patenthavarens ensamrätt kan enligt patentlagen leda till skadeståndsskyldighet. I lagen finns också ett straffansvar.

Det finns vissa lagreglerade förfaranden för att invända mot ett beviljat patent och för att inskränka patentskyddet efter beviljandet. Det senare kan ske både genom att patentet upprätthålls i en ändrad lydelse efter en invändning och genom att det begränsas på begäran av patenthavaren.

Ett beviljat patent kan enligt patentlagen upprätthållas i 20 år, förutsatt att föreskrivna årsavgifter betalas. Förutom bristande avgiftsbetalning anges i patentlagen en del andra grunder för att patentet ska upphöra, bl.a. att det upphävs på patenthavarens egen begäran eller förklaras ogiltigt.

En patenträtt är också en förmögenhetsrättslig tillgång, och patentlagen reglerar vissa aspekter av detta. Det finns bestämmelser om licens och om pantsättning av patent och patentansökningar.

Patentlagen innehåller 14 kapitel. Det första kapitlet har rubriken ”allmänna bestämmelser” och innehåller bestämmelser om patenterbarhet (1–2 §§), om vilka utnyttjanden som omfattas av ensamrätten (3–5 §§) samt om prioritet, dvs. möjligheten att få en ansökan att i nyhets hänseende anses vara gjord samtidigt med t.ex. en patentansökan avseende samma uppfinning som tidigare gjorts i Sverige eller ett annat land (6–6 g §§).

Därefter följer bestämmelser om handläggningen av svenska patentärenden (2 kap.). I det kapitlet finns inte bara bestämmelser om ansökningsärenden utan också om invändningar mot ett meddelat patent. Internationella patentansökningar tas upp i ett eget

kapitel (3 kap.). I kapitlet finns både bestämmelser om mottagande i Sverige av internationella patentansökningar och om fullföljd av en sådan ansökan i Sverige.

De följande kapitlen innehåller bestämmelser om patentets omfattning och giltighetstid (4 kap.), patentbegränsning m.m. (4 a kap.), betalning av årsavgifter (5 kap.), överlåtelse och licens (6 kap.), patentets upphörande m.m. (7 kap) och uppgiftsskyldighet (8 kap.).

I kapitlet om ansvar- och ersättningsskyldighet (9 kap.) regleras straff och skadestånd för patentintrång. Utöver det finns i kapitlet bestämmelser om förverkande, vitesförbud för den som gör eller medverkar till patentintrång att fortsätta med det, informationsföreläggande, offentliggörande av uppgifter om patentintrång, åtgärder med egendom och hjälpmedel som kan komma i fråga för att förhindra patentintrång samt om intrångsundersökning. Det finns också bestämmelser om rättegången i patentmål, innefattande bestämmelser om behörig domstol och domstolens sammansättning, om fastställesetalan, mellandom och vilandeförklaring av mål samt om expediering av domar och beslut.

I 10 kap., med rubriken ”Särskilda bestämmelser”, har några bestämmelser utan direkt sakligt samband samlats. Förutom bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter i vissa frågor samt upplysningar om regeringens kompetens att meddela verkställighetsföreskrifter finns det bestämmelser om ombudsskyldighet för utländska patenthavare och om återställande av förlorade rättigheter vid missade frister. Det finns också en hänvisning till lagen om försvarsuppfinningar (1971:1078) för särskilda bestämmelser om sådana uppfinningar.

Bestämmelser om europeiska patent finns i 11 kap. Det följer av bestämmelserna i kapitlet att övriga delar av patentlagen blir tillämpliga när ett sådant patent har fått verkan i Sverige, om inte något annat anges i kapitlet.

De två avslutande kapitlen i lagen gäller pantsättning (12 kap.) och tilläggsskydd (13 kap.).

Många av bestämmelserna i patentlagen har ändrats eller tillkommit som en följd av Sveriges tillträde till internationella konventioner samt implementering av EU-rätt. Det är också anledningen till att kapitel skjutits in i den ursprungliga dispositionen eller lagts till i slutet av lagen. Nedan redogörs för de internationella konventioner som haft störst påverkan på patentlagens innehåll och utformning.

Konventionen om patentsamarbete (PCT)

Konventionen om patentsamarbete (PCT) trädde i kraft år 1978 och omfattar för närvarande 148 länder. PCT-systemet administreras av FN-organet Världsgesamheten för den intellektuella äganderätten (WIPO).

En patentansökan som ges in enligt konventionen anses vara ingiven i samtliga medlemsländer. Den granskas sedan av vissa särskilt utsedda myndigheter, däribland det svenska Patent- och registreringsverket. Efter det att granskning och icke bindande patenterbarhetsbedömning skett kan ansökan fullföljas i de länder sökanden vill. I den fasen tillämpas nationell patenträtt för ansökan.

Sverige tillträdde PCT år 1978. Tillträdet föranledde ett nytt regelverk om internationella patentansökningar. Det gäller både ansökningar som ges in till Patent- och registreringsverket i egenkap av internationell mottagande myndighet enligt PCT och internationella patentansökningar som fullföljs i Sverige. Dessa regler finns i dag huvudsakligen i 3 kap. i den nuvarande patentlagen.

Den europeiska patentkonventionen (EPC)

Den europeiska patentkonventionen (EPC) omfattar 38 europeiska länder och reglerar förutsättningarna för att få ett europeiskt patent. Det sker genom ansökan till det europeiska patentverket (EPO) som granskar ansökningarna och beviljar europeiska patent.

Rättsverkan av det europeiska patentet regleras av nationell rätt och uppnås genom s.k. validering av patentet i ett eller flera medlemsländer. Validering i Sverige innebär att patenthavaren ska ge in översättningar av patentkraven i det europeiska patentet och betala en avgift.

Även EPC trädde i kraft år 1978 och Sverige var redan från början en fördragsslutande stat. De bestämmelser som infördes vid Sveriges tillträde till konventionen var främst ett nytt kapitel i patentlagen, 11 kap., om europeiskt patent. Även en del av de befintliga bestämmelserna ändrades. Det gällde t.ex. vissa bestämmelser om vad som utgör patenterbara uppfinningar. En förändring var att patenterbarhetsvillkoren nyhet och uppfinningshöjd uttrycktes var för sig i lagen (även om termen uppfinningshöjd inte användes i lagtexten).

År 2007 tillträdde Sverige den reviderade europeiska patentkonventionen, EPC 2000. Det innebar bl.a. att det infördes en ny möjlighet för patenthavare att genom en administrativ prövning vid Patent- och registreringsverket begränsa ett patent eller få det upphävt i sin helhet. Patentbegränsning skulle även kunna ske inom ramen för en domstolsprövning av patentets giltighet.

Andra internationella konventioner samt EU-rätten

Flera andra internationella konventioner har lett till att bestämmelser införts i patentlagen eller att befintliga bestämmelser utformning påverkats. Här kan nämnas Patenträttskonventionen (Patent Law Treaty, PLT), som omfattar drygt 50 länder över hela världen. Den innebar harmonisering och förenkling av vissa formalia vid patentansökningar och i fråga om, bl.a. reglerna om ingivningsdag och registrering av överlåtelse. Konventionen som sådan trädde i kraft år 2005 och för Sverige år 2007.

EU-rätten har haft inflytande på flera områden i patentlagen. Implementeringen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (det s.k. civilrättsliga sanktionsdirektivet) medförde bl.a. att möjligheterna till informationsföreläggande och interimistiskt vitesförbud infördes.

Sveriges medlemskap i EU medförde också att regler om tilläggsskydd infördes. Tilläggsskydd regleras i dag huvudsakligen av två EU-förordningar: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 469/2009 av den 6 maj 2009 om tilläggsskydd för läkemedel och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1610/96 av den 23 juli 1996 om införande av tilläggsskydd för växtskyddsmedel. I patentlagen finns det därför inte annat än bestämmelser om avgifter för tilläggsskydd och bestämmelser som gör bl.a. kapitlet om ansvar tillämpligt på tilläggsskydd.

Sist men inte minst kan nämnas Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2012 av den 17 december 2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd (EU:s patentförordning) samt avtalet om en enhetlig patentdomstol. Förordningen och domstolsavtalet har medfört vissa nödvändiga anpassningar, som har genomförts genom en lagänd-

ring som beslutades under år 2014 men som ännu inte har trätt i kraft (SFS 2014:434). Frågan om harmonisering av patentlagen med bestämmelserna i domstolsavtalet om ensamrättens omfattning och begränsningar i ensamrätten har också aktualiserats. Denna fråga omfattas av utredningens direktiv och behandlas i 4 kap.

3.2 Den nya patentlagens utformning

Utredningens förslag:

- Den nya patentlagen ska vara kapitelindelad med separat paragrafnumrering för varje kapitel.
- Paragraferna ska så långt möjligt vara korta och ha underrubriker som upplyser om innehållet.
- Ett nytt, inledande kapitel ska klargöra den nya patentlagens tillämpningsområde och innehåll, samt ge information om viss annan relevant lagstiftning.
- I lagens inledande kapitel ska det lyftas fram att rätten att söka patent på uppfinningen i första hand tillkommer uppfinnaren.
- Bestämmelserna om patenterbarhetsvillkoren ska utformas så att det blir större överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i EPC.
- Bestämmelser om rättegången förs tills vidare över till den nya patentlagen med endast mindre, språkliga ändringar.
- Bestämmelser som har direkta motsvarigheter i varumärkeslagen (2010:1877) ska ha en liknande utformning i den nya patentlagen.

Allmänna utgångspunkter

Som konstateras i utredningens direktiv har någon samlad översyn av patentlagen och patentkungörelsen inte gjorts under den tid de har varit i kraft. Däremot har många paragrafer tillkommit, bl.a. till följd av Sveriges tillträde till internationella konventioner.

Den nuvarande patentlagen är, som framgått ovan, i grunden ett resultat av ett nordiskt samarbete. Utvecklingen efter införandet av patentlagen har dock rört sig från den nordiska gemenskapen mot en ökad internationalisering. Fastän de övriga nordiska ländernas patentlagar har utvecklats i samma riktning kan det inte sägas att grunderna för utvecklingen är den nordiska gemenskapen.

Den europeiska dimensionen har också kommit att bli alltmer betydelsefull på patentområdet. De senaste ändringarna i patentlagstiftningen har sin grund i det fördjupade samarbetet för att skapa ett enhetligt patentskydd i EU. Det innebär att principerna för hur patentskydd i Sverige kan uppnås kommer att skilja sig åt i förhållande till t.ex. Norge som inte är medlem i EU och således inte deltar i det fördjupade samarbetet.

När det gäller rättstillämpningen i Sverige har det redan år 1990 slagits fast att svenska domstolar inom ramen för vad som är förenligt med svensk lagstiftning ska beakta den praxis som kommit till uttryck inom det europeiska patentverket (EPO) (RÅ 1990 ref. 84). Högsta domstolen har också uttalat att en konsekvens av Sveriges anslutning till EPC är att tidigare uttalanden i förarbeten till den svenska patentlagstiftningen inte längre kan tillmätas relevans i den mån de strider mot tolkningsprotokollet till artikel 69 i EPC, som syftar till att uppnå en likartad bedömning av patentets skyddsomfång i de till konventionen anslutna länderna (NJA 2000 s. 497).

En rättstillämpning som ligger i linje med EPO:s praxis försvåras av att både strukturen i patentlagen och enskilda bestämmelser skiljer sig från EPC. Det är därför önskvärt att sådana skillnader minskar där det inte finns sakliga skäl för att behålla en annan reglering i Sverige.

EPC innehåller huvudsakligen bestämmelser om patenterbarhet och vägen fram till ett beviljat europeiskt patent. Det finns också bestämmelser om invändning mot och begränsning av beviljade patent. I dessa delar kan konventionen alltså utgöra en allmän utgångspunkt för moderniseringen av patentlagen.

När det gäller regleringen efter beviljandet av patent finns inte samma europeiska dimension att förhålla sig till. I den mån dessa regler behöver ändras blir den naturliga utgångspunkten i stället de övriga lagarna på immaterialrättsområdet. Störst betydelse har då den moderniserade varumärkeslagen, som trädde i kraft år 2010 (2010:1877). Även om varumärkesrätten skiljer sig från patent-

rätten på många sätt finns det också en del bestämmelser som har ett motsvarande innehåll i varumärkeslagen och patentlagen. Det gäller t.ex. bestämmelserna om licens och om pantsättning. Det är då en fördel om bestämmelserna när det är möjligt också får en liknande utformning och rubricering i de båda lagarna.

Bestämmelserna om informationsföreläggande och intrångsundersökning är redan i dag näst intill likalydande i varumärkeslagen och patentlagen. Det är en relativt ny reglering, där några särskilda lagtekniska eller andra problem inte kunnat identifieras. Det kan också noteras att bestämmelserna om informationsföreläggande och intrångsundersökning berörs av förslaget till lag om patent- och marknadsdomstolar (se nedan om detta). De bestämmelserna ska därför föras över till den nya patentlagen med endast nödvändiga ändringar, som huvudsakligen består i att bestämmelserna delas upp på fler men kortare paragrafer.

Lagens inledning och den övergripande strukturen

Den nuvarande patentlagen inleds med en bestämmelse som innehåller bl.a. uppfinnarens rätt till uppfinningen och att söka patent, patenterbarhetsvillkor och den ensamrätt till utnyttjandet av uppfinningen som patentet ger. Bestämmelsen kan sägas ge en överblick över patenträtten.

Inom utredningen har det ansetts viktigt att den nya patentlagen lyfter fram uppfinnarens rätt till uppfinningen. Denna rätt innefattar både rätten att söka patent och rätten att få sitt namn nämnt i patentansökan och det meddelade patentet. Det är bara rätten att ansöka om patent som kan överlåtas. I den nya patentlagen ska detta tydliggöras.

Frågan om uppfinnarens eventuella rätt till ekonomisk ersättning, som finns inskriven i lagen (1949:345) om arbetstgares uppfinningar men är oreglerad i andra överlåtelssituationer, har berörts inom utredningen. Det har dock inte ansetts möjligt att inom ramen för den här utredningen vare sig behandla den frågan mer ingående eller föreslå någon reglering.

Tillämpningen av den nuvarande patentlagen nämns bara på så sätt att det i 1 § anges att patent meddelas ”enligt 1–10 kap. denna lag”. Därefter görs en hänvisning till 11 kap. för bestämmelser om

europiska patent. Det saknas en bestämmelse som tydligt klargör att bestämmelserna i lagen tillämpas på olika typer av patent som har verkan i Sverige. Den bristen blir än mer tydlig när det enhetliga patentsystemet börjar gälla, och det också kommer att finnas europeiska patent med enhetlig verkan. Den nya lagen ska därför ha en bestämmelse som klargör lagens tillämpningsområde och samtidigt ger en översikt över de olika vägar som finns till ett patent med verkan i Sverige.

En särskild fråga har varit om lagens inledande kapitel ska innehålla definitioner av termer och uttryck som används i lagen. De flesta termer och uttryck i lagen förklaras dock relativt väl i sitt sammanhang, och det är också relativt få termer som förekommer genomgående i lagen. Ett undantag har varit begreppet patentkrav, som är centralt för patenträtten och som återkommer i lagen. I det första kapitlet har det därför förts in två hänvisningar till bestämmelser som ger en förklaring till begreppets innebörd.

Den nuvarande patentlagen är indelad i kapitel med kapitelrubriker. Paragrafnumreringen är dock löpande genom hela författningen. Det har lett till att lagändringar i form av nya paragrafer fått föras in som a- och b- paragrafer. I något fall har ett helt kapitel fogats in på detta sätt. Den nya patentlagen ska också vara kapitelindelad, men med ny paragrafnumrering för varje kapitel.

För att underlätta läsningen ska paragraferna förses med underrubriker som upplyser om innehållet. När flera bestämmelser behandlar olika aspekter av samma sak finns det ibland skäl att använda två nivåer av underrubriker för att knyta ihop paragraferna samtidigt som information ges om innehållet i enskilda paragrafer.

Ordningen mellan bestämmelserna i lagförslaget överensstämmer i stora delar med den nuvarande patentlagen. Efter det nya, inledande kapitlet, tas även i förslaget först upp de centrala bestämmelserna om patenterbarheten och om ensamrättens innebörd och omfattning. Därefter kommer regler om patentärenden i en kronologisk ordning från ansökningsärenden, ärenden som gäller det meddelade patentet och patentets upphörande. Internationella patentansökningar och europeiska patent regleras precis som i den nuvarande patentlagen i separata kapitel. En nyhet i förslaget är att bestämmelser om årsavgiftsbetalningen har samlats i ett eget kapitel för alla typer av patent och ansökningar där årsavgift ska betalas till Patent- och registreringsverket. I ett eget kapitel finns också

bestämmelser som rör handläggningen i den enhetliga patentdomstolen. Det handlar om bestämmelser som fördes in i patentlagen genom lagändringen år 2014 och som ännu inte har trätt i kraft (SFS 2014:434).

De tre sista kapitlen i den nuvarande patentlagen gäller europeiska patent, pantsättning av patent och tillägsskydd. Dessa kapitel har lagts till efter det att patentlagen först trädde i kraft, och har hamnat efter kapitlet som benämns ”Särskilda bestämmelser”. I den nya patentlagen ska bestämmelserna om europeiska patent och om pantsättning läggas tidigare i lagen.

Bestämmelserna om patenterbara uppfinningar

I nuvarande 1 § patentlagen görs en åtskillnad mellan uppfinning (första stycket) och vad som inte ska anses vara det (andra stycket). Vilka uppfinningar som är patenterbara anges inte på annat sätt än genom referensen till industriell tillämpbarhet. Att uppfinningen måste vara ny och ha uppfinningshöjd framgår först av 2 §. Därmed, i 1 a–d §§, anges endast vilka uppfinningar som inte är patenterbara. Begreppet uppfinningshöjd används inte i patentlagen utan får förstås genom uttrycket ”tillika väsentligen skiljer sig därifrån”.

Som Patent- och registreringsverket också har anført i den skrivelse som nämns i utredningens direktiv är den nuvarande patentlagen inte tydlig när det gäller vilka uppfinningar som kan patenteras. Det gäller både själva uppfinningsbegreppet och patenterbarhetsvillkoren.

Utredningen anser att det inte heller i den nya patentlagen går att föra in någon definition av begreppet uppfinning. Däremot föreslås ett klagörande av att utgångspunkten är att patent kan meddelas på uppfinningar inom alla teknikområden.

När det gäller patenterbarhetsvillkoren gäller även nu, trots att detta inte tydligt anges i den gällande patentlagen, att en uppfinning för att kunna patenteras ska vara ny, ha uppfinningshöjd och vara industriellt tillämpbar.

I den europeiska patentkonventionen (EPC) finns det en sammanfattande artikel (artikel 52) som anger dessa patenterbarhetsvillkor. Därefter finns det artiklar som anger när uppfinningen är

ny (artikel 54) samt har uppfinningshöjd (artikel 56) och industriell tillämpbarhet (artikel 57). Utredningen anser att motsvarande bestämmelser ska finnas i den nya patentlagen och att de ska struktureras på ett liknande sätt. Det innebär att begreppet ”uppfinningshöjd”, som är etablerat i praxis, också tas in i den nya patentlagen.

Bestämmelserna om ensamrättens innehåll

Ensamrätten och dess begränsningar omfattar både föremålet för själva ensamrätten, dvs. den patentskyddade uppfinningen, och de handlingar som är förbehållna respektive inte förbehållna patenthavaren. Ensamrätten är också begränsad i tiden. Dessa bestämmelser är i dag inte samlade i lagen. Det finns också vissa sakliga skillnader mellan ensamrättens innehåll enligt patentlagen och motsvarande bestämmelser i domstolsavtalet. I den nya patentlagen ska ensamrätten regleras i ett kapitel. I detta kapitel ska det finnas bestämmelser om hur föremålet för ensamrätten begränsas, vilka handlingar som omfattas och inte omfattas av ensamrätten och ensamrättens utsträckning i tiden. Överväganden om vilka handlingar som ska omfattas respektive inte omfattas av ensamrätten finns i 4 kap.

Bestämmelserna om patentansökan

Bestämmelser om patentansökan och dess innehåll finns i nuvarande 8 § patentlagen. Det är en lång paragraf som innehåller bestämmelser av olika slag. I den nya patentlagen ska bestämmelserna om patentansökan först och främst delas upp i fler och kortare paragrafer. Bestämmelserna som gäller patentansökans olika delar – beskrivning, patentkrav och sammandrag – ska dessutom utformas på ett sätt som liknar motsvarande artiklar i EPC.

Rättegången m.m.

I departementspromemorian Patent- och marknadsdomstol (Ds 2014:2) har det lämnats förslag om att domstolsprövningen av immaterialrättsliga, marknadsföringsrättsliga och konkurrensrättsliga mål och ärenden ska ske samlat i en särskild domstol i första instans (Patent- och marknadsdomstolen) och en särskild domstol i andra instans (Patent- och marknadsöverdomstolen). Som en konsekvens av förslaget ska Patentbesvärsrätten och Marknadsdomstolen upphöra. I den i promemorian föreslagna nya lagen om patent- och marknadsdomstolar finns regler om bl.a. tillämplig processlag, domstolarnas sammansättning och förfarandet i domstolarna. Det innebär att motsvarande regler i bl.a. patentlagen enligt förslaget upphävs. Efter remissbehandlingen av promemorian har den kompletterats med nya överväganden och lagförslag. Den kompletterande promemorian har också remitterats, medan förslagen i övrigt bereds vidare inom Justitiedepartementet. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 september 2016.

Den nya patentlagen kommer inte att träda i kraft före det datum som föreslås för ikraftträdande av lagförslagen i fråga om patent- och marknadsdomstolarna. Det är också lämpligast att de eventuella ändringar i sak som kan vara motiverade, bl.a. när det gäller sammansättningsreglerna i patentmålen, får hanteras inom ramen för förslaget till lag om patent- och marknadsdomstolar. Mot den bakgrunden anser utredningen att de berörda reglerna i patentlagen tills vidare i huvudsak ska föras över till förslaget till ny patentlag med endast nödvändiga språkliga ändringar.

3.3 Den nya patentförordningens utformning

Utredningens förslag: Den nya patentförordningen ska vara kapitelindelad med ny paragrafnumrering för varje kapitel, och paragraferna ska förses med underrubriker. Förordningen ska inledas med bestämmelser om Patent- och registreringsverkets register och diaries, följt av bestämmelser om ansökan och dess handläggning.

Patentkungörelsen (1967:838) har varit i kraft nästan lika länge som patentlagen, men en stor del av paragraferna i kungörelsen har ändrats under årens lopp. I jämförelse med patentlagen är språket generellt modernare och paragraferna relativt lättlästa. Att patentkungörelsen ändrats efter hand och det inte har skett någon total översyn har däremot lett till att den inte längre har någon genomtänkt och logisk struktur. Översynen av patentkungörelsen består därför huvudsakligen i att ordna och strukturera bestämmelserna i den nya patentförordningen. När det gäller hur detta ska göras är det ur användarsynvinkel en fördel om det finns en likhet med varumärkesförordningen (2011:594). Den nya patentförordningen ska därför, på motsvarande sätt som varumärkesförordningen inleds med bestämmelserna om varumärkesregistret och diarier över varumärkesärenden, inledas med bestämmelserna om patentregistret och patentansökningsdiarier.

Den största mängden bestämmelser i patentkungörelsen rör patentansökan och dess handläggning. För att öka överskådligheten ska dessa bestämmelser delas upp på två kapitel. Bestämmelser om själva ansökan och kraven på denna ska placeras i ett av dessa kapitel och bestämmelser om Patent- och registreringsverkets handläggning, inklusive meddelande av beslut, ska placeras i det andra.

Patentkungörelsen innehåller en del bestämmelser om Patent- och registreringsverkets verksamhet i egenskap av internationell mottagande myndighet och granskningsmyndighet enligt PCT. Dessa bestämmelser följer av konventionsåtaganden. Behovet av regleringen övervägdes i samband med Sveriges tillträde till PCT (Se prop. 1977/78:1 s. 158 ff.). Utredningen har inte funnit någon anledning att omvärdera de ställningstaganden som då gjordes. Bestämmelserna om internationella patentansökningar ska därför föras över till den nya patentförordningen med mindre, huvudsakligen språkliga och redaktionella ändringar.

3.4 Föreskrifter i lag, förordning eller myndighetsföreskrifter?

Utredningens förslag: Föreskrifter om verkställigheten av den nya lagen som med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen får meddelas av regeringen bör som utgångspunkt ges i förordning. Vissa detaljföreskrifter om patentansökan som i dag finns i förordning ska i stället ges i myndighetsföreskrifter. Den nya patentlagen ska inte innehålla några upplysningar om till vilka bestämmelser det finns verkställighetsföreskrifter i förordning.

Uppdraget att föreslå en ny patentlag och en ny patentförordning innefattar att uppmärksamma om patentkungörelsen i dag innehåller bestämmelser som i stället bör finnas i lag, liksom om patentlagen innehåller bestämmelser som hellre bör finnas i förordning eller i myndighetsföreskrifter.

Normgivningen på patentområdet

Fördelningen av normgivningsmakten, dvs. principerna för vilket organ som ska besluta om olika föreskrifter, framgår av 8 kap. regeringsformen. Föreskrifter meddelas av riksdagen genom lag och av regeringen genom förordning. Efter bemyndigande kan föreskrifter också meddelas av andra myndigheter än regeringen och av kommuner.

Avgörande för om föreskrifter ska meddelas i lag eller förordning är vad föreskrifterna gäller. Sådana föreskrifter som avser enskildas personliga ställning och det personliga och ekonomiska förhållandet mellan enskilda, dvs. civilrätten, måste meddelas i lag. Eftersom patentlagen är en civilrättslig lagstiftning krävs alltså att föreskrifterna meddelas av riksdagen. Föreskrifterna faller dessutom inom det s.k. obligatoriska lagområdet. Det innebär att riksdagen inte kan delegera sin föreskriftsrätt till regeringen. Regeringen kan då med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela enbart sådana föreskrifter som behövs för verkställigheten av lagen (verkställighetsföreskrifter), dvs. utfyllande föreskrifter som inte tillför något väsentligen nytt.

Det finns dock en del offentligrättsliga i inslag i patentlagen, bl.a. när det gäller förutsättningarna för att få ett patent beviljat, avgifter och straffrättsliga bestämmelser. Offentligrättsliga föreskrifter som är betungande för enskilda faller också inom riksdagens kompetens. På det området finns det, med vissa undantag, möjlighet för riksdagen att bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter. Lagbestämmelserna kan också i viss utsträckning kompletteras med verkställighetsföreskrifter. När det gäller offentligrättsliga föreskrifter som inte är betungande för enskilda finns det också ett utrymme för regeringen att meddela föreskrifter med stöd av den s.k. restkompetensen. Verkställighetsföreskrifter och föreskrifter som regeringen meddelar med stöd av restkompetensen meddelas av regeringen utan något stöd av bemyndigande i lag.

Föreskrifter om patentansökan och dess handläggning

Handläggningen av svenska patentärenden och invändningsärenden regleras i dag i 2 kap. patentlagen, dvs. i 7–27 §§. Regleringen av Patent- och registreringsverkets handläggning innefattar relativt detaljerade bestämmelser om patentansökans innehåll och bestämmelser om hur verket ska agera om ansökan inte uppfyller dessa krav. Den ingående regleringen i patentlagen gör att lagen i dessa delar blir omfattande och till följd av detta ganska svårläst. Regleringen tynger också lagen på ett sätt som gör att de centrala, materiella reglerna för patent inte kommer att stå i fokus på det sätt som hade varit önskvärt. Inom utredningen har det funnits ett starkt intresse av att reglera så mycket som möjligt av denna handläggning på förordningsnivå.

Bestämmelserna om ansökan och dess handläggning har i många fall en direkt rättslig betydelse. Exempelvis regleras vilken dag som ska anses vara ingivningsdagen för en ofullständig ansökan som kompletteras efter föreläggande från Patent- och registreringsverket. Ingivningsdagen är i sin tur avgörande för vad som ska beaktas vid bedömningen av om uppfinningen är ny, vilket är ett villkor för att den ska kunna patenteras. Handläggningsreglerna är på detta sätt sammanflätade med regler som har en materiell, civilrättslig verkan. Dessa handläggningsregler måste därför även fortsättningsvis finnas på lagnivå.

Några av bestämmelserna i patentlagen gäller dock underrättelser som Patent- och registreringsverket i olika situationer ska lämna utan att det medför några förpliktelser för patenthavaren eller att mottagandet av underrättelsen har någon särskild rättslig rättsverkan. De fallen behöver inte regleras i lag och kan med fördel regleras på förordningsnivå. Detsamma gäller anteckningar som verket ska göra om att det i vissa fall är den engelska lydelsen av patentkrav som gäller trots att en översättning till svenska har getts in.

I 4 § patentkungörelsen finns i dag några detaljbestämmelser om patentansökan, bl.a. om vilket typsnitt och vilka färger som får användas. Bestämmelsen har betydelse för att publiceringen ska ske på ett ordnat och enhetligt sätt. Avsteg från bestämmelsen utgör dock inte grund för avslag på ansökan. Det har dessutom framkommit att det vore en fördel om Patent- och registreringsverket skulle kunna hantera även ansökningar i färg, samt att det vid elektronisk ingivning är relativt enkelt att vid behov ändra färg, typsnitt eller format. Bestämmelsen bör därför inte föras över till den nya patentförordningen. I stället kan Patent- och registreringsverket vid behov meddela föreskrifter om detta med stöd av det bemyndigande som finns i den nuvarande patentkungörelsen och som kommer att föras över till den nya patentförordningen.

Bemyndiganden och upplysningsbestämmelser

Bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter i vissa fall finns i dag på flera håll i patentlagen. De är dock inte alltid formulerade på ett sätt som gör det tydligt att det handlar om meddelande av föreskrifter och inte någon annan typ av beslut. Formuleringen av bemyndiganden ska ses över när de förs över till den nya patentlagen. I den nya patentförordningen ska det sedan tydliggöras vilka bestämmelser som har meddelats med stöd av ett bemyndigande i patentlagen.

Att det följer direkt av regeringsformen att regeringen får meddela verkställighetsföreskrifter samt föreskrifter som enligt grundlag inte ska meddelas av riksdagen innebär att det inte behövs något bemyndigande från riksdagen i dessa fall. Frågan är då om det i patentlagen bör upplysas om förekomsten av sådana föreskrifter.

I dag finns det en generell upplysning i 77 § första stycket patentlagen om att regeringen meddelar föreskrifter om verkställigheten av lagen. Det kan dock ifrågasättas vilken hjälp en sådan upplysning ger läsaren av lagen. Alternativet skulle vara att i anslutning till varje paragraf där utfyllande föreskrifter finns i förordning ge en motsvarande upplysning om regeringens kompetens. Det skulle dock tynga dessa paragrafer utan att vara till annat än begränsad nytta för läsaren.

Informationsbehovet kan i stället tillgodoses genom att Patent- och registreringsverket informerar allmänheten om förekomsten av föreskrifter som regeringen eller verket har meddelat. Detta kan Patent- och registreringsverket, i likhet med i dag, göra på sin hemsida och i de publikationer som verket ger ut. Den nya patentlagen ska därför inte innehålla några s.k. upplysningsbestämmelser.

4 Ensamrättens innehåll

4.1 Bakgrund

Ensamrätten och dess begränsningar regleras i 3–5 §§ i den nuvarande patentlagen. När det gäller europeiska patent med enhetlig verkan följer det dock av EU:s patentförordning att de handlingar som omfattas av ensamrätten och ensamrättens begränsningar ska vara enhetliga i alla deltagande medlemsstater. Detta uppfylls genom att domstolsavtalets bestämmelser om ensamrättens innehåll i artiklarna 25–30 införlivats i den nationella rätten.

Utredningen gjorde i sitt delbetänkande bedömningen att de aktuella artiklarna skulle inkorporeras i svensk lagstiftning i sin ursprungliga form. Den uppfattningen delades av regeringen, vilket ledde fram till den lagändring som beslutats i form av en ny 5 a § patentlagen (SFS 2014:434, träder i kraft den dag regeringen bestämmer). Paragrafen innebär att, när den enhetliga patentdomstolen prövar mål om europeiska patent, de aktuella artiklarna i domstolsavtalet ska gälla som svensk lag i fråga om vilka handlingar som omfattas av ensamrätten och ensamrättens begränsningar. Artiklarna gäller i originaltexternas lydelse.

Skälen till att bestämmelserna införlivades på det sättet var dels att de inte ska tillämpas av nationella domstolar eller myndigheter, dels att bara de engelska, franska och tyska språkversionerna av domstolsavtalet är giltiga. Dessutom överensstämmer artiklarna bara delvis med svensk rätt och det ansågs lämpligast att inte upprepa snarlika bestämmelser i patentlagen. (Prop. 2013/14:89 s. 47)

Av EU:s patentförordning följer inte något annat än att artiklarna 25–30 i domstolsavtalet ska tillämpas i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan. Flera remissinstanser har dock ställt sig frågande till att regleringen skiljer sig för olika kategorier av patent. Eftersom det kan vara en generell fördel att bestämmelser

för olika patentkategorier är så likartade som möjligt har utredaren fått i uppdrag att analysera och ta ställning till om bestämmelser i enlighet med artiklarna 25–30 i domstolsavtalet bör införas i patentlagen.

4.2 Skillnader mellan domstolsavtalet och patentlagen

Nedan följer en genomgång av de huvudsakliga skillnaderna mellan artiklarna 25–30 i domstolsavtalet och motsvarande bestämmelser i patentlagen. Som nämndes inledningsvis är det bara de engelska, franska och tyska språkversionerna av domstolsavtalet som är giltiga och någon officiell översättning av avtalet till svenska finns inte. En eventuell harmonisering av patentlagens regler om ensamrättens innehåll med domstolsavtalets kommer dock att ske på svenska. På grund av det och då det underlättar jämförelsen kommer artiklarna på svenska att vara utgångspunkten för jämförelsen. Den svenska översättning som använts är den som bifogades patentlagen vid den beslutade men ännu inte ikraftträdde 5 a §.

Direkt utnyttjande av uppfinningen (artikel 25)

Artikel 25 i domstolsavtalet handlar om rätten att förbjuda direkt utnyttjande av uppfinningen. Den motsvaras av 3 § första stycket i den nuvarande patentlagen. Den svenska lagtexten är dock inte uttryckt som en rätt för patenthavaren att hindra direkt utnyttjande av uppfinningen. I stället anges att – med de undantag som anges i paragrafen – ingen utan patenthavarens samtycke får utnyttja uppfinningen på de angivna sätten.

När det gäller patentskyddade förfaranden anges det i domstolsavtalet att tredje man får hindras från att bjuda ut ett patentskyddat förfarande för användning om den tredje mannen *känner till eller borde ha känt till* att förfarandet inte får användas utan patenthavarens samtycke. I den svenska lagtexten är kravet på den tredje mannens insikt att han eller hon *vet eller det med hänsyn till omständigheterna är uppenbart* att förfarandet inte får användas utan patenthavarens samtycke. Enligt domstolsavtalet får utbudandet inte ske för användning inom territorier som tillhör de avtals-

slutande medlemsstaterna, medan patentlagen endast reglerar när det patentskyddade förfarande bjuds ut för användning i Sverige.

Indirekt utnyttjande av uppfinningen (artikel 26)

Artikel 26 i domstolsavtalet ger patenthavaren rätt att förbjuda indirekt utnyttjande av uppfinningen. Den motsvaras av 3 § andra stycket i den nuvarande patentlagen. Samma skillnader i fråga om vilket territorium som omfattas och om vilket krav som ställs på den tredje mannens insikt finns som när det gäller direkt utnyttjande.

Det finns möjligen också en liten skillnad när medlet för det indirekta utnyttjandet är en vara som allmänt förekommer i handeln. Enligt domstolsavtalet gäller rätten att hindra tredje man från det indirekta utnyttjandet bara om den tredje mannen *verkat för* att den som tillhandahållits varan ska utföra en handling som är förbjuden. Den svenska lagtexten förutsätter att den som erbjuder eller tillhandahåller varan *försöker påverka* mottagaren till en handling som är förbjuden.

Ensamrättens begränsningar (artikel 27)

I artikel 27 anges vilka utnyttjanden som inte omfattas av ensamrätten. Motsvarande bestämmelser finns i 3 § andra stycket samt 3 b och 5 §§ i den nuvarande patentlagen. Genomgående reglerar artikel 27 handlingar som sker på de avtalsslutande medlemsstaternas territorier där patentet har verkan, medan patentlagen bara gäller utnyttjanden i Sverige.

Artikel 27 a) handlar om handlingar som sker *privat och utan kommersiellt syfte*. I 3 § tredje stycket 1 patentlagen talas i stället om utnyttjanden som *inte sker yrkesmässigt*.

Artikel 27 c) handlar om användning av biologiskt material för att odla fram, upptäcka eller utveckla nya växter. Ett sådant undantag saknas i den svenska patentlagen. Däremot finns det i 2 kap. 3 § 3 växtförädlarrättslagen (1997:306) ett undantag som innebär att växtförädlarrätten inte omfattar bl.a. utnyttjanden för framställning av nya växter.

Artikel 27 f) och 27 g) gäller undantag för användning på fartyg respektive luftfartyg. I 5 § första stycket patentlagen regleras fartyg, luftfartyg och andra samfärdsmedel tillsammans. Beträffande formerna för användningen är patentlagen betydligt mindre preciserad än domstolsavtalet. I patentlagen finns det i 5 § andra stycket ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att reservdelar och tillbehör till utländska luftfartyg under vissa förutsättningar får föras in till Sverige. I artikel 27 h) görs i stället ett generellt undantag för handlingar som avses i artikel 27 i konventionen om internationell civil luftfart av den 7 december 1944 (den s.k. Chicagokonventionen).

Artikel 27 k) gäller handlingar och insamlad information som tillåts enligt artiklarna 5 och 6 i direktiv 2009/24 EEG, det s.k. datorprogramdirektivet. Undantagen i de angivna artiklarna avser vad användare av datorprogram har rätt göra, bl.a. att återge programmet genom laddning, visning, körning eller lagring, samt översättning eller anpassning av programmet. Vad gäller det uppnående av samverkansförmåga som nämns i artikel 27 k) ska kravet på rättighetshavarens tillstånd under vissa förutsättningar inte gälla när återgivning av koden eller översättning av kodens form krävs för att få den information som är nödvändig för att uppnå samverkansförmågan mellan ett självständigt skapat datorprogram och andra program.

I svensk rätt finns dessa undantag i 2 kap. 26 g och 26 h §§ upphovsrättslagen (1960:729). Några motsvarande bestämmelser finns däremot inte i patentlagen.

Övriga punkter i artikel 27 har språkligt och innehållsmässigt närliggande motsvarigheter i patentlagen.

Föranvändarrätt (artikel 28)

Artikel 28 hänvisar till nationell rätt på så sätt att den som i en avtalsslutande medlemsstat skulle ha en rätt grundad på tidigare utnyttjande av en uppfinning eller en rätt att inneha den om ett nationellt patent hade meddelats på uppfinningen ska ha samma rättigheter till uppfinningen i den staten. Enligt nuvarande 4 § patentlagen föreligger en föranvändarrätt under vissa förutsättningar för den som utnyttjade uppfinningen yrkesmässigt när patentansökan gjordes. Det finns också andra bestämmelser som ger föranvändarrätt, exempelvis vid återställande av förlorade rättigheter (74 §).

Konsumtion av de rättigheter ett europeiskt patent ger (artikel 29)

Både artikel 29 och nuvarande 3 § tredje stycket 2 patentlagen innebär ett undantag från ensamrätten för utnyttjanden av patentskyddade produkter efter det att produkten har förts ut på unionsmarknaden av patenthavaren eller med patenthavarens samtycke. Enligt domstolsavtalet gäller dock inte det undantaget om patenthavaren har giltiga skäl för att motsätta sig ytterligare kommersialisering av produkten. Den inskränkningen av undantaget finns inte i den nuvarande patentlagen.

Verkan av tilläggskydd (artikel 30)

I artikel 30 anges att ett tilläggskydd ska ge samma rättigheter som patentet och vara föremål för samma begränsningar och skyldigheter. I patentlagen finns en något annan konstruktion, nämligen att det anges i nuvarande 106 § att det som sägs i 9 kap. om ansvar ska tillämpas på tilläggskydd. Att tilläggskyddet har samma verkan som grundpatentet följer i stället av de två EG-förordningar som reglerar tilläggskydd, Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 469/2009 av den 6 maj 2009 om tilläggskydd för läkemedel respektive Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1610/96 av den 23 juli 1996 om införande av tilläggskydd för växtskyddsmedel.

4.3 Överväganden och förslag

Utredningens förslag: Bestämmelserna i patentlagen ska så långt möjligt harmoniseras med artiklarna 25–27 och 29 i domstolsavtalet.

Utredningens bedömning: Även om bestämmelserna i patentlagen om ensamrättens innehåll harmoniseras med artiklarna 25–27 och 29 i domstolsavtalet finns det ett behov av att behålla den beslutade 5 a § patentlagen.

Harmonisering med domstolsavtalet

Som flera remissinstanser framförde vid remissbehandlingen av utredningens delbetänkande och regeringen påtalade i utredningens tilläggsdirektiv finns det en generell nytta av att bestämmelserna om vilka handlingar som omfattas av ensamrätten och om ensamrättens begränsningar är likartade för olika typer av patent. På samma sätt som EPO:s praxis har betydelse för svenska domstolar bl.a. i frågor om beviljande av patent, invändnings- och begränsningsförfarandena och patents giltighet kommer också den enhetliga patentdomstolens praxis i fråga om de handlingar som omfattas av ensamrätten och ensamrättens begränsningar att få betydelse även nationellt i den mån det finns en motsvarande reglering.

Även inom den expertgrupp med företrädare för både myndigheter, domstolar och näringslivet som knutits till utredningen har det funnits ett klart stöd för att harmonisera svensk rätt med domstolsavtalet i detta avseende.

Utredningens utgångspunkt är därför att patentlagens bestämmelser om ensamrätten och dess begränsningar så långt det är möjligt ska harmoniseras med domstolsavtalet.

Användning av biologiskt material i syfte att odla fram, upptäcka eller utveckla nya växtsorter

Användning av biologiskt material i syfte att odla fram, upptäcka eller utveckla nya växtsorter enligt artikel 27 c är ett av två fall där det helt saknas en motsvarande reglering i patentlagen. En motsvarighet finns visserligen i växtförädlarrättslagen (1997:306), men tillämpningen av den bestämmelsen är smalare. En växtförädlarrätt är en ensamrätt för den som har framställt en ny växtsort eller dennes rättighetsinnehavare att utnyttja växtsorten (1 kap. 1 §). Växtförädlarrätten omfattar den registrerade växtsorten, samlingar av växter som inte tydligt skiljer sig från den, växtsorter som är väsentligen avledda från den registrerade samt växtsorter som kan framställas genom upprepad användning av den registrerade. Den ensamrätt som växtförädlarrätten ger hindrar dock inte utnyttjande för framställning av nya växtsorter (2 kap. 3 §).

Undantaget i domstolsavtalet gäller biologiskt material, vilket är vidare än "växtsort" enligt växtförädlarrättslagen. Det har i utred-

ningen inte framkommit några skäl mot att införa ett sådant undantag även i patentlagen.

Undantaget för viss användning av datorprogram

Det andra fallet där reglering saknas i patentlagen är undantagen från ensamrätten enligt artikel 27 k) för viss användning av datorprogram. Artikeln hänvisar till ett direktiv om datorprogram som i svensk rätt har implementerats i upphovsrättslagen (1960:729). I den lagen undantas samma de angivna handlingarna alltså från ensamrätten. Enligt domstolsavtalet ska dessa bestämmelser tillämpas även i förhållande till patent. Det är lämpligt att göra detta även i svensk rätt. En motsvarande bestämmelse ska därför föras in i patentlagen.

Andra sakliga skillnader mellan domstolsavtalet och patentlagen

Att domstolsavtalet är tillämpligt på handlingar inom alla de avtalslutande medlemsstaterna medan patentlagen bara gäller utnyttjanden i Sverige är en naturlig skillnad. Den skillnaden måste vara kvar även om patentlagens bestämmelser i övrigt harmoniseras med domstolsavtalet.

Även andra, mindre skillnader har identifierats. Det gäller t.ex. vilka krav på insikt som ställs för att ett utnyttjande ska innebära ett intrång, eller de preciserade gränserna för vissa av undantagen från ensamrätten. Det skulle vara möjligt att analysera varje situation för att väga fördelarna och nackdelarna av den ena eller andra regeln. Skillnaderna är dock inte dramatiska, och värdet av att ha samma reglering måste överväga eventuella fördelar i ett enskilt fall av att behålla den nuvarande regleringen i patentlagen. Utredningens bedömning är att patentlagen ska ändras i dessa delar.

Skillnader i språk och struktur

I vissa fall är det svårt att avgöra om en skillnad mellan domstolsavtalet och patentlagen innebär en saklig skillnad eller om det bara handlar om olika sätt att uttrycka samma sak. För att undanröja sådan osäkerhet är det utredningens bedömning att bestämmel-

serna ska vara så lika som möjligt även när det gäller språket och strukturen.

Det skulle kunna påstås att det i vissa fall skulle innebära språkliga försämringar. Även här anser dock utredningen att värdet av att så långt möjligt ha likalydande bestämmelser väger tyngre. De ändringar som föreslås innebär därför bara minimala skillnader i förhållande den översättning till svenska av domstolsavtalet som har varit utgångspunkten. Sådana skillnader kan exempelvis bestå i att hänvisningar till EG- eller EU-rättsakter görs enligt de principer som brukar användas i svensk författningstext.

Föranvändarrätt och tilläggskydd

Artikel 28 om föranvändarrätt blir tillämplig när en person har föranvändarrätt enligt nationell lagstiftning. Det finns ett antal bestämmelser i patentlagen som innebär föranvändarrätt, och som följaktligen också ger föranvändarrätt vid tillämpning av domstolsavtalet. Något behov av att ändra patentlagens bestämmelser om föranvändarrätt har inte framkommit.

I artikel 30 anges vilken verkan ett tilläggskydd ger. Detta följer i svensk rätt av två EU-förordningar och det varken ska eller får regleras nationellt. Förordningarna i kombination med den reglering som finns i patentlagen, nämligen att bestämmelserna om ansvar ska tillämpas även på tilläggskydd, är tillräcklig för att ge svensk rätt samma innehåll som domstolsavtalet.

Behovet av den beslutade 5 a § patentlagen

Som konstaterades inledningsvis har den beslutade 5 a § patentlagen motiverats bl.a. med att artiklarna inte i alla avseenden överensstämmer med svensk rätt. Frågan är då hur en harmonisering av bestämmelserna i patentlagen med artiklarna 25–30 i domstolsavtalet påverkar behovet av den beslutade 5 a § patentlagen.

Fastän det kan tyckas vara ett onödigt formellt förhållningssätt är slutsatsen ändå att en svensk, harmoniserad bestämmelse inte kan förutsättas ha exakt samma innebörd som artiklarna i de språkversioner av avtalet som är giltiga. För att kunna säga att domstolsavtalet faktiskt utgör nationell rätt i dessa avseenden måste artik-

larna inkorporeras i sin ursprungliga form på det sätt som har gjorts i 5 a §.

5 Ombuds- och fullmaktsfrågor

5.1 Krav på att ge in fullmakt

Utredningens förslag: Ombud i patentansökningsärenden och invändningsärenden ska behöva styrka sin behörighet genom att visa upp en fullmakt bara om Patent- och registreringsverket anser att det behövs. Bestämmelserna i patentkungörelsen om fullmakt förs därför inte över till den nya patentlagen eller patentförordningen.

Gällande rätt

Patentlagen innehåller inte några krav på att den som företräds av ombud ska ge in fullmakt för ombudet. Däremot finns det två situationer där fullmaktskrav regleras i patentkungörelsen. I patentansökningsärenden gäller enligt 2 § patentkungörelsen att om en sökande företräds av ombud ska en fullmakt bifogas patentansökningshandlingarna om inte ombudet befullmäktigats direkt i ansökningshandlingarna. I invändningsärenden ska enligt 34 § patentkungörelsen en invändare som företräds av ombud ge in fullmakt för ombudet.

Reformbehovet

Patent- och registreringsverket har framfört att kravet på uppvisande av fullmakt nu frångås i många internationella patentsammanhang. Det sker både som ett led i ansträngningarna att minska de formella kraven för sökandena och därför att ansökningsförfarandena digitaliseras, vilket gör det omständligt att ge in fullmakt i original. Av dessa skäl finns det, enligt Patent- och registreringsverket, anledning

att överväga om det bör krävas uppvisande av ombudsfullmakt i några patentärenden.

Överväganden

Om kraven i patentkungörelsen på att ge in fullmakt tas bort i den nya patentförordningen innebär det att förvaltningslagens regler kommer att gälla i denna fråga vid handläggningen hos Patent- och registreringsverket.

Den nu gällande förvaltningslagen (1986:223) innehåller inte några regler om ombuds fullmakt och behörighet. Frågan berördes i förarbetena till den tidigare förvaltningslagen, där det förutsattes att myndigheterna vid behov analogt tillämpar de regler i ämnet som finns i 49 § förvaltningsprocesslagen (prop. 1971:30 s. 362).

Tidigare gällde i förvaltningsprocessen att ett ombud skulle styrka sin behörighet genom att visa upp en fullmakt. Efter en ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291) år 2013 har det kravet lättats. En fullmakt – muntlig eller skriftlig – ska fortfarande finnas, men ombudet behöver bara styrka sin behörighet genom att visa upp en fullmakt om rätten anser att det behövs.

Ändringen i förvaltningsprocesslagen motiverades med att krav på att ombud ska styrka sin behörighet genom fullmakt i original medför visst merarbete för både enskilda och domstolarna. I det sammanhanget påpekade regeringen att det bland förvaltningsmyndigheter alltmer utbredda bruket av elektroniska akter medför ökade praktiska svårigheter att regelmässigt begära in originalfullmakter som getts in till myndigheten. Det framhölls att regler som kan innebära onödigt besvär och tidsspillan för parter och domstolar om möjligt bör tas bort, och att de risker som remissinstanserna pekat på, t.ex. att ombudets behörighet inte blir ordentligt klarlagd, inte skulle överdrivas. Vidare konstaterades att det redan sedan tidigare inte ställdes krav på ombud att ge in fullmakt i original vid förfaranden enligt förvaltningslagen och ärendelagen samt inom den summariska processen hos Kronofogdemyndigheten. Risken att någon obehörigen uppträder som ombud för en part ansågs som så liten att den inte motiverade bibehållandet av ett ovillkorligt krav på att ombud i samtliga mål skulle ge in fullmakt. Däremot ansågs det finnas skäl för att rätten, i de fall den anser att

det behövs, fortfarande skulle kunna kräva att ombud styrker sin behörighet genom fullmakt. Det ansågs vara av stor betydelse att rätten i tveksamma fall genom en fullmakt kunde få klarlagt dels om personen över huvud taget är behörig att föra partens talan, dels om uppdraget är förenat med någon begränsning. Det betonades också att det alltid måste finnas en skriftlig eller muntlig fullmakt från huvudmannen, och att det bara var det obligatoriska kravet på att visa upp fullmakten som togs bort. (Prop. 2012/13:45 s. 108 f.)

Förvaltningslagsutredningen har i ett förslag till ny förvaltningslag tagit in en bestämmelse om att myndigheter ska få begära in fullmakt (se SOU 2010:29 s. 323).

De skäl som regeringen anförde i fråga när det generella kravet på uppvisande av fullmakt togs bort inom förvaltningsprocessen är relevanta även för hanteringen hos Patent- och registreringsverket. Det finns enligt utredningens bedömning inte några skäl för att behålla ett generellt krav på uppvisande av fullmakt vare sig i ansöknings- eller invändningsärenden. Det räcker att Patent- och registreringsverket har möjlighet att begära in fullmakt där det anses behövas.

Det skulle vara möjligt att föra in en bestämmelse om detta i patentlagen. Motsvarande fråga bedömdes dock annorlunda i samband med införandet av den nya varumärkeslagen (2010:1877). Där hänvisade regeringen endast till att myndigheten med ledning av det allmänna kravet i 7 § förvaltningslagen – att handläggningen ska vara så enkel, snabb, och billig som möjligt utan att säkerheten eftersätts – får avgöra om fullmakt behövs (prop. 2009/10:225 s. 330). Någon bestämmelse om detta togs inte in i varumärkeslagen. Utredningen anser inte att det finns skäl att göra på något annat sätt i den nya patentlagen.

5.2 Ombud för utländska patentsökande och patenthavare

Utredningens förslag: Kravet på att patentsökande och patenthavare som saknar hemvist i Sverige ska ha ett ombud här med behörighet att ta emot delgivning tas bort. Regleringen ska i

stället begränsa sig till hur delgivning får ske för det fall ombud här saknas.

Bakgrund

Enligt 71 § patentlagen ska en patenthavare som inte har hemvist i Sverige ha ett ombud som är bosatt här. Ombudet ska antecknas i patentregistret. Den lagändring som har beslutats med anledning av införandet av det enhetliga patentskyddet innebär att kravet inte gäller för innehavare av europeiska patent med enhetlig verkan. Undantaget motiveras bl.a. av att europeiska patent med enhetlig verkan inte ska registreras nationellt. Ett ombudskrav som är kopplat till anteckningar i patentregistret är därför inte relevant för dessa.

När utredningen behandlade frågan i sitt delbetänkande ifrågasatte utredningen om ett sådant ombudskrav över huvud taget är förenligt med EU-rätten, en uppfattning som delades av några remissinstanser. I tidigare lagstiftningsärenden har behovet av att säkerställa delgivning dock ansetts vara ett sådant tvingande skäl av allmänt intresse som gör ett avsteg från EU-rätten objektivt försvarbart.

Mot denna bakgrund har utredningen nu fått i uppdrag att ta ställning till om ombudskravet bör avskaffas helt eller ändras.

Utredningsuppdraget är enligt direktiven inriktat på ombudskravet för patenthavare enligt nuvarande 71 § patentlagen. Skälet till det är att det var en bestämmelse som aktualiserades vid genomgången av de regler som behövde ändras till följd av det enhetliga patentsystemet. Det finns dock även en bestämmelse om ombudskrav på ansökningsstadiet. Enligt nuvarande 12 § patentlagen får Patent- och registreringsverket förelägga en patentsökande som saknar hemvist i Sverige att ställa ett ombud för sig. Till skillnad från ombudskravet enligt 71 § är det alltså en fakultativ regel, dvs. att det ankommer på Patent- och registreringsverket att avgöra om ombud behövs. Även om den bestämmelsen inte uttryckligen omfattas av utredningens uppdrag är det naturligt att behandla dessa regler i ett sammanhang.

Frågans tidigare behandling

Ombudskravet för utländska patenthavare enligt 71 § patentlagen innebar en begränsning av ombudskravet i förhållande till den patentförordning som fanns före patentlagen. Enligt den äldre förordningen krävdes det ett i riket bosatt ombud ”med behörighet att svara för patenthavaren i allt vad patentet angår”. Enligt förarbetena till patentlagen begränsade sig behovet av ombud däremot till fall då någon vill föra talan i domstol. Det bedömdes då tillräckligt – och nödvändigt – att det fanns någon i landet som var behörig att ta emot stämning och andra meddelanden från domstolen. Enligt den tidigare patentförordningen var följden av att föreskrifterna om att ställa ombud för sig inte följdes att ett ombud kunde utses av rätten. Nu ansågs det i stället mer ändamålsenligt att delgivning när något ombud inte angetts kunde ske i förenklad form. (Prop. 1966:40 s. 244 f.)

Medan 71 § patentlagen redan vid lagens tillkomst blev inriktad på delgivning hade nuvarande 12 § en lydelse som innebar krav på ombud som skulle ha rätt att företräda sökanden i allt som rörde ansökningen.

Patentlagens ombudskrav kom under övervägande efter det att Europeiska kommissionen hade överlämnat en formell underrättelse till Sverige, där kommissionen angav att bestämmelserna om ombudskrav för *sökande* i patentlagen var oförenliga med det dåvarande EG-fördragets regler om fri rörlighet för tjänster och etableringsfrihet.

I den departementspromemoria (Ds 2000:30) där frågan behandlades föreslogs det att det obligatoriska ombudskravet för utländska sökande skulle tas bort, och att Patent- och registreringsverket i stället skulle få möjlighet att förelägga sökanden att ställa ett ombud för sig med behörighet att ta emot delgivning i ärendet. Beträffande hemvistkravet i patentlagen för ombudet föreslogs att kravet skulle ändras till att omfatta EES, vilket redan var fallet i den då gällande bestämmelsen om ombud för sökande i växtförädlarrättslagen. Det anfördes att inskränkningen i kravet på ombudets behörighet för sökande till att avse endast delgivning möjligen kunde medföra att bestämmelsen skulle bli förenlig med fördraget (dvs. även vid ett bibehållande av krav på hemvist i Sverige), men att det oavsett detta fanns skäl att ändra hemvistkravet till att om-

fatta EES. Därigenom skulle bestämmelsen även överensstämma med ombudskravet i 33 kap. 8 § rättegångsbalken (Ds 2000:30 s. 29 f.).

Ombudskravet i 71 § patentlagen togs också upp i det sammanhanget. Det konstaterades då att den bestämmelsen mer har karaktären av en delgivningsbestämmelse och att den motiverats huvudsakligen av andra intressen än dem som gäller beträffande utländska sökande. En ensamrätt gäller under en förhållandevis lång tid, och under hela den tiden kan det finnas anledning för en utomstående att väcka en ogiltighetstalan. För att i sådana fall tillgodose intresset av att innehavaren kan nås för delgivning ansågs ett ombudskrav motiverat. Det ansågs dock att kravet på ombudets hemvist, i överensstämmelse med bedömningen som gjordes av ombudskravet för sökande, skulle ändras till att avse EES. (Se Ds 2000:30 s. 25 och 31)

Bestämmelserna ändrades år 2000 i enlighet med förslaget, förutom såvitt avser hemvistkravet för ombudet där man behöll det tidigare kravet på hemvist i Sverige. I propositionen (2000/01:13 s. 29) anfördes att ett krav på att ombudet ska ha hemvist i Sverige i och för sig träffas av fördragets bestämmelser om diskrimineringsförbud och förbud mot åtgärder vars effekt utgör ett hinder för den fria rörligheten för tjänster. Det behov av att säkerställa goda förutsättningar för delgivning som ligger bakom bestämmelserna om ombudskrav måste emellertid enligt regeringen anses utgöra ett sådant tvingande skäl av allmänt intresse som gör ett avsteg från de angivna bestämmelserna i fördraget objektivt försvarbart.

Andra lagar på området för det industriella rättsskyddet

I det ovan nämnda lagstiftningsärendet framhöll regeringen vikten av att de olika lagarna på det industriella rättsskyddsområdet inte innebär skillnader i fråga om ombudskrav som inte är sakligt motiverade. Regeringen konstaterade att det i allt väsentligt var samma skäl som låg bakom de då gällande bestämmelserna om ombudskrav i de olika lagarna på området för det industriella rättsskyddet. Det fanns dock skillnader i vad mån bestämmelserna var obligatoriska eller fakultativa, vilken behörighet som ombudet skulle ha samt var ombudet måste ha sitt hemvist. Dessa skillnader gällde

såväl för de bestämmelser som reglerade utländska sökande som för de bestämmelser som reglerade utländska rättighetsinnehavare. Regeringens uppfattning var att reglerna om ombudskrav skulle vara enhetliga i de olika lagarna i den mån det inte finns goda sakliga skäl mot detta. (Prop. 2000/01 s. 23 f.)

I samband med ändringarna i patentlagen år 2000 gjordes också ändringar i motsvarande bestämmelser i växtförädlarrättslagen (1997:306), där det tidigare varit tillräckligt att sökanden hade ett ombud med hemvist inom EES-området. Varumärkeslagen (2010:1877) och mönsterskyddslagen (1970:485) var vid tillfället redan föremål för utredning, och frågan skulle därför tas upp av respektive utredning.

Den bestämmelse om ombud för utländsk innehavare av en varumärkesregistrering som år 2010 fördes in i den nya varumärkeslagen (4 kap. 4 §) överensstämde med i stort sett med motsvarande regler på patent-, växtförädlarrätts- och mönsterskyddsområdena. Den enda skillnaden är att ombudsskyldigheten enligt varumärkeslagen gäller innehavare som varken har hemvist i Sverige *eller bedriver näringsverksamhet som har etablerats här*. Att undantag från ombudsskyldigheten utsträcktes till att gälla det sistnämnda fallet hade sin grund i Singaporekonventionen om varumärkesrätt (prop. 2009/10:225 s. 455)

Ombudskrav för sökande infördes genom den nya varumärkeslagen. Kravet överensstämmer med patentlagens motsvarande krav förutom att det precis som för innehavare görs undantag för sökande som bedriver näringsverksamhet som har etablerats i Sverige.

Ombudskravet för innehavare av mönsterskydd regleras i 45 § mönsterskyddslagen i princip på samma sätt som ombudskravet i nuvarande 71 § patentlagen.

Överväganden och förslag

När ombudskravet för utländska patenthavare har tagits upp i tidigare lagstiftningsärenden har behovet av att säkerställa delgivning ansetts motivera avsteg från EU-rätten. Formellt gör sig i och för sig samma skäl fortfarande gällande. Vid frågans behandling inom ramen för den här utredningen har det dock framkommit att den praktiska betydelsen av ombudskraven inte är så stor. Enligt

uppgifter från Patent- och registreringsverket förekommer det i och för sig att utländska patenthavare inte anmäler ombud med hemvist i Sverige. Delgivning utomlands innebär dock i regel inte några problem, och verket förelägger i praktiken aldrig patenthavare med stöd av 71 § patentlagen. Det har i undantagsfall förekommit att sökande med stöd av 12 § patentlagen förelagts att ange ombud.

Ombudskravet för sökande är tänkt att dels underlätta kontakterna mellan sökanden och Patent- och registreringsverket, dels göra det lättare för verket att delge sökanden. I samband med att ombudskravet inskränktes till att avse delgivning har det dock påtalats att utvecklingen inom området går mot att såväl utländska sökande som utländska rättighetsinnehavare själva får ta ett allt större ansvar för att bevaka sina rättigheter. Det har också konstaterats att det endast i undantagsfall torde förekomma att en utländsk patentsökande själv inte vidtar de åtgärder som behövs för att den sakliga diskussionen med registreringsmyndigheten ska fungera tillfredsställande (se prop. 2000/01:13 s. 26). Samma argument kan framföras för att ifrågasätta om det över huvud taget är motiverat att ställa krav på ombud för utländska sökande.

Med hänsyn till vad som framkommit om den ringa praktiska betydelsen av ombudskravet och till att det ligger i sökandens intresse att lämna de uppgifter som krävs för att han eller hon ska nås av Patent- och registreringsverkets meddelanden finns det inte längre anledning att ha kvar möjligheten att förelägga sökanden att ange ombud.

Det som tidigare sagts om tredje mans intresse av att under patenttiden kunna väcka en talan om ogiltighet skulle i och för sig kunna medföra att det finns något starkare skäl att ha ett ombudskrav för patenthavaren. När det gäller domstolarnas hantering har det dock upplysts att delgivning i regel inte sker med ett uppgivet ombud med stöd av 71 § patentlagen. I stället tillämpas den s.k. EU-delgivningsförordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 om delgivning av handlingar i civila eller kommersiella ärenden). Patentlagens delgivningsregler tillämpas inte heller för delgivning utanför EU.

Att en talan om ogiltighet kan aktualiseras under en lång tid talar också i den motsatta riktningen. Om en domstol tillämpar nuvarande 71 § patentlagen kanske delgivning sker med ett ombud

som har uppgetts många år tidigare och som kanske inte alls har någon kontakt med patenthavaren.

Till följd av vad som framkommit om den praktiska betydelsen av ombudskravet i patentlagen är utredningens bedömning sammanfattningsvis att ombudskravet bör tas bort både för utländska patentsökande och utländska patenthavare. Möjligheten att delge utländska patentsökande och patenthavare som inte har uppgett något ombud genom delgivning i förenklad form bör dock behållas. I fråga om tvistemål i domstol ankommer det i ett sådant fall på domstolen att avgöra om patentlagens delgivningsbestämmelse ska tillämpas eller om det är lämpligare att delge parten på något annat sätt.

6 Handläggningen hos Patent- och registreringsverket

6.1 Inledning

I kapitlet har samlats några frågor som rör handläggningen hos Patent- och registreringsverket. De flesta av frågorna har väckts av Patent- och registreringsverket genom en skrivelse till Justitiedepartementet (Ju/2012/3666/L3). Verket har i skrivelsen pekat ut några frågor och problemområden, och ibland även skissat på hur en författningsändring skulle kunna se ut. I några fall har dock diskussionerna inom utredningen lett till att Patent- och registreringsverket kommit att förorda en annan lösning än den som angetts i skrivelsen.

Utöver frågorna i verkets skrivelse behandlas i kapitlet några andra frågor som rör handläggningen hos Patent- och registreringsverket. Det är frågor som har aktualiserats av den allmänna översynen av patentlagen.

6.2 Granskning av oberoende uppfinningar i en patentansökan

Utredningens förslag: Patentsökanden ska ges möjlighet att mot avgift få mer än en oberoende uppfinning granskad inom ramen för samma patentansökan.

Bakgrund och problembeskrivning

Enligt nuvarande 10 § patentlagen får en patentansökan inte avse två eller flera uppfinningar som är oberoende av varandra, det s.k. enhetskravet. Om en patentansökan på ingivningsdagen innehåller fler än en uppfinning, dvs. är *oenhetlig*, kan sökanden dela ansökan i två eller flera ansökningar (11 § patentlagen och 22 § patentkungörelsen). För att varken den ursprungliga ansökan eller någon annan patentansökan avseende samma uppfinning som gjorts efter denna ska utgöra nyhets hinder för en ansökan som uppkommit genom delning kan en avdelad ansökan på sökandens begäran få samma ingivningsdag som den första ansökan. Den avdelade ansökan handläggs och granskas i övrigt som en ny ansökan, vilket bl.a. innebär att sökanden ska betala ansökningsavgift för den.

För att handläggningen av en oenhetlig patentansökan inte ska förörsenas utför Patent- och registreringsverket nyhetsgranskning av den uppfinning som beskrivs först i ansökan (se patentavdelningens riktlinje B6:4.1). Sökanden föreläggs därefter att ändra ansökan så att den endast innehåller *en* uppfinning eller enhetliga uppfinningar. I föreläggandet redovisas samtidigt resultatet av nyhetsgranskningen och patenterbarhetsbedömningen för den först beskrivna uppfinningen.

Enligt uppgifter från Patent- och registreringsverket har det blivit vanligt att sökande ger in patentansökningar som innehåller fler än en uppfinning. När de förläggs att ändra sina ansökningar så att de bara innehåller en uppfinning väljer de ofta att i stället inrikta ansökan på en annan uppfinning än den som Patent- och registreringsverket redan har granskat.

På så sätt får sökanden fler än en uppfinning granskad av Patent- och registreringsverket mot en och samma ansökningsavgift. Inget hindrar att sökanden ändrar ansökan ytterligare en gång och begär patent för en tredje uppfinning som också var patentsökt på ingivningsdagen.

Patent och registreringsverket har föreslagit att verket ska få möjlighet att neka granskning av flera uppfinningar mot en och samma ansökningsavgift.

Överväganden

Att Patent- och registreringsverket i den beskrivna situationen tvingas att utföra mer än en nyhetsgranskning mot en och samma ansökningsavgift hänger samman med verkets rutin att genast påbörja nyhetsgranskningen av den först angivna uppfinningen. En möjlighet vore därför att Patent- och registreringsverket, när ansökan bedöms innehålla flera oberoende uppfinningar, i stället för att påbörja granskningen av den först angivna uppfinningen skickar ett föreläggande till sökanden att ange vilken uppfinning som ska granskas. Den lösningen har dock åtminstone två nackdelar. För det första innebär den att handläggningen av patentärendet förseenas. För det andra går det inte alltid att omedelbart avgöra om en ansökan är oenhetlig. Det är i stället något som ofta framkommer när nyhetsgranskningen genomförs. Problemet att Patent- och registreringsverket tvingas utföra mer än en nyhetsgranskning mot en och samma avgift skulle alltså inte lösas fullt ut på det sättet.

Situationen kompliceras också av att Patent- och registreringsverket och sökanden inte sällan har olika uppfattning när det gäller frågan om ansökans enhetlighet. Det förekommer också att verket ställer krav på delning men att sökanden efter överklagande får rätt i att det inte varit fråga om oberoende uppfinningar. Det gör att det är angeläget att granskningen av åtminstone den först angivna uppfinningen snabbt kommer till stånd.

Patent- och registreringsverket har tidigare förespråkade att sökanden ska hindras från att påkalla granskning av andra uppfinningar i ansökan än den först angivna. Sökanden skulle i den situationen i stället vara hänvisad till att dela ansökan.

Diskussionerna inom utredningen har dock lett fram till slutsatsen att det väsentliga inte är att flera uppfinningar inte ska få granskas inom ramen för samma ansökan, utan att verket ska få täckning för de kostnader som granskningen medför. En annan sak är att ansökan inte kan leda till att ett patent meddelas på mer än en av de varandra oberoende uppfinningarna.

En generell justering av de i dag förhållandevis låga ansökningsavgifterna skulle kunna göra att Patent- och registreringsverkets kostnader för en mer omfattande granskning täcks. Det skulle dock innebära att hela sökandekollektivet belastas. Utredningen har därför i stället stannat för att ge sökanden möjlighet att mot

avgift få flera uppfinningar granskade inom ramen för samma ansökan. En sådan möjlighet finns både hos EPO och i regelverket kring konventionen om patentsamarbete, PCT.

En bestämmelse ska alltså införas om att Patent- och registreringsverket, i de fall verket bedömer att ansökan är oenhetlig, ska granska den först angivna uppfinningen. Sökanden ska sedan ges möjlighet att få övriga i patentkraven angivna uppfinningar granskade om han eller hon betalar en avgift för varje uppfinning utöver den först granskade.

6.3 Delning och utbrytning

Utredningen förslag: Reglerna om delning av en patentansökan, som i dag finns huvudsakligen på förordningsnivå, förs in i den nya patentlagen. Utbrytningsinstitutet avskaffas helt.

Som framgick i föregående avsnitt kan en patentsökande vars ansökan innehåller flera av varandra oberoende uppfinningar dela sin ansökan i flera. Den eller de nya ansökningarna kan då på sökandens begäran få samma ingivningsdag som den första ansökan.

Om det i stället är så att det genom tillägg till beskrivning eller patentkrav eller på annat sätt har angetts en uppfinning, som inte framgår av ansökan när den gavs in, kan en ny ansökan uppkomma genom utbrytning ur den första ansökan.

Vad delning och utbrytning är framgår inte av patentlagen utöver bestämmelserna i 11 §, där det anges att om patent söks på en uppfinning som framgår av en tidigare av sökanden ingiven patentansökan som inte slutligt avgjorts, ska den senare ansökan på de villkor regeringen bestämmer anses gjord vid den tidpunkt då de handlingar av vilken uppfinningen framgår kom in till Patent- och registreringsverket, om sökanden yrkar det. Bestämmelserna om förutsättningarna för delning och utbrytning finns sedan i patentkungörelsen, där också den enda förklaringen till de båda termerna finns. Termerna delning och utbrytning används dock på annat håll i patentlagen, nämligen när det gäller rätten till prioritet samt pantsättning av patent och patentansökningar.

Att *delning* på detta sätt regleras enbart på förordningsnivå är inte lämpligt. Enligt utredningens bedömning bör reglerna om delning föras in i den nya patentlagen.

När det gäller *utbrytning* är det dock så att institutet tillämpas mycket sällan. Patent- och registreringsverket har upplyst att antalet ärenden ligger på omkring fem per år. Visserligen kan utbrytning utnyttjas av en sökande som genom att tillföra något till en tidigare ansökan kan som ansökningsdag för en utbruten ansökan få tillgodoräkna sig den dag då det tillförda inkom. Sökanden riskerar därmed inte att få en senare ansökningsdag än nödvändigt jämfört med om en ny ansökan getts in.

Den begränsade användningen av utbrytningsinstitutet gör emellertid att det kan ifrågasättas om det finns något egentligt behov av det. Det föreskrivs inte någon möjlighet till utbrytning i EPC. Mot den bakgrunden och till följd av det närmast försumbara utnyttjandet är det utredningens uppfattning att utbrytningsinstitutet ska avskaffas i den nya patentlagen.

6.4 Begäran om förtida offentliggörande av en patentansökan

Utredningens förslag: Patent- och registreringsverket ska inte behöva påbörja handläggningen av ett patentansökningsärende förrän ansökningsavgiften har betalats. Det innebär att några åtgärder för offentliggörande heller inte behöver vidtas.

Bakgrund och problembeskrivning

Enligt nuvarande 22 § tredje stycket patentlagen kan en sökande begära att handlingarna i en patentansökan hålls tillgängliga tidigare än vad som följer av huvudregeln i paragrafens andra stycke, dvs. i regel efter 18 månader från ansökningsdagen. Patent- och registreringsverket offentliggör då handlingarna i ansökan och utfärdar enligt nuvarande 25 § patentkungörelsen en kungörelse i Svensk Patenttidning. För offentliggörandet framställer verket en särskild skrift, kallad A-dokument, med ansökans innehåll. A-dokumentet görs tillgängligt i de databaser som används av handläggare både vid

Patent- och registreringsverket och vid andra patentverk när patentansökningar granskas. Genom offentliggörandet blir uppfinningen en del av känd teknik och kan inte patenteras av någon annan, även om den aktuella ansökan avgörs utan att leda till patent.

Enligt uppgifter från Patent- och registreringsverket har det blivit vanligt att sökande lämnar in ansökningar om patent i form av exempelvis broschyrer på produkter som beskrivs någorlunda detaljrikt, och samtidigt med ansökan begär att handlingarna ska hållas tillgängliga enligt 22 § tredje stycket patentlagen. När sökanden inte heller efter föreläggande betalar in någon ansökningsavgift avskrivs ansökan. Ett syfte med att använda patentansökningsförfarandets inledande del på det beskrivna sättet kan vara att man utan kostnad vill hindra att någon annan får patent på uppfinningen.

Patent- och registreringsverket lägger dock ner en inte obetydlig arbetsinsats för att offentliggöra ansökan. Verkets hantering av ansökan består av registrering, inkrävande av ombudsfullmakt, administration kring förelägganden och avskrivningsbeslut samt arbetet med publikationen av A-skriften och kungörelsen i Svensk Patenttidning. Enligt uppgifter från patentavdelningen är det ungefär 50 patentansökningar per år som avskrivs utan att årsavgift betalats men där förtida offentliggörande skett på sökandens begäran.

Överväganden

Patent- och registreringsverket har i dag ingen laglig möjlighet att vägra ett förtida offentliggörande på den grunden att sökanden inte har betalat ansökningsavgiften. Verket har föreslagit att sökandens möjlighet att begära ett förtida offentliggörande av handlingarna ska vara villkorat av att ansökningsavgiften har betalats.

Utredningen delar Patent- och registreringsverkets uppfattning att verket inte ska behöva vidta några åtgärder för offentliggörande innan sökanden har betalat ansökningsavgiften. Det skulle i och för sig vara möjligt att villkora just det förtida offentliggörandet på sökandens begäran med att ansökningsavgiften betalats. Det rimligaste är dock att Patent- och registreringsverket ges stöd att över huvud taget inte påbörja handläggningen av ärendet innan ansökningsavgiften har betalats. Det innebär att några åtgärder för offentliggörande inte heller behöver vidtas innan dess.

6.5 Beslut i patentansökningsärenden

Utredningens bedömning: Patent- och registreringsverkets beslut att bifalla en patentansökan tar sig uttryck endast genom att en kungörelse enligt nuvarande 32 § patentkungörelsen utfärdas. För att Patent- och registreringsverkets beslut ska vara i överensstämmelse med patentlagen och myndighetsförordningen (2007:515) krävs att beslutet att bifalla patentansökan formaliseras.

Regleringen i patentlagen

Om det finns hinder mot att bifalla en patentansökan ska ansökan enligt nuvarande 16 § patentlagen avslås. Avslagsbeslutet får överklagas av sökanden om det har gått honom eller henne emot.

Om Patent- och registreringsverket i stället bedömer att patent kan meddelas, ska verket enligt 29 a § patentkungörelsen till sökanden skicka handlingar som visar i vilken lydelse verket avser att meddela patentet. Detta kan förenas med ett föreläggande till sökanden att yttra sig i frågan. Därefter ska Patent- och registreringsverket enligt 19 § patentlagen underrätta sökanden om att patent kan meddelas. Sökanden ska då betala den fastställda meddelandavgiften och, om ansökan är skriven på engelska, ge in en översättning till svenska av patentkraven. Om sökanden fullgör detta ska ansökan enligt 20 § bifallas och bifallsbeslutet kungöras. När beslutet har kungjorts är patentet meddelat.

Beslutsordningen i praktiken

Den ordning som beskrivits ovan innebär i praktiken följande. När en patentansökan uppfyller de formella kraven lämnas den vidare för teknisk granskning. Det är under granskningsförfarandet som bedömningen görs om uppfinningen är patenterbar eller inte. Något beslut fattas dock inte som en direkt följd av granskningen, utan den mynnar ut i ett föreläggande till sökanden. Om det finns brister i ansökan eller hinder mot patentet ges ett s.k. tekniskt föreläggande som sökanden kan svara på.

Om det inte upptäcks vare sig några hinder mot patentet eller några brister i ansökan får sökanden i stället ett föreläggande i enlighet med 29 a § patentkungörelsen. Detta föreläggande benämns "slutföreläggande". Till föreläggandet bifogas de handlingar som verket menar kan ligga till grund för patentet. Sökanden föreläggs att kontrollera handlingarna och eventuellt rätta till brister och småfel. Sökanden måste svara på slutföreläggandet och aktivt godkänna handlingarna för att handläggningen ska fortsätta.

När sökanden har svarat på slutföreläggandet och åtgärdat eventuella brister skickas underrättelsen enligt nuvarande 19 § patentlagen om att patent kan meddelas förutsatt att meddelandeavgiften betalas. När meddelandeavgiften har betalats framställer Patent- och registreringsverket en patentskrift. Sökanden får sedan meddelandet "Information om patentmeddelande". I meddelandet anges att Patent- och registreringsverket har bifallit patentansökan och avser att meddela ett patent, samt när kungörandet kommer att ske. Uppgifterna i patentskriften, med undantag för anförda publikationer, kungörs sedan i Svensk Patenttidning, under rubriken "meddelade patent". I och med det är patentet meddelat.

Överväganden

De förelägganden och underrättelser som Patent- och registreringsverket skickar till sökanden har stöd i patentlagen och patentkungörelsen. Enligt nuvarande 20 § patentlagen ska beslutet att bifalla en patentansökan sedan kungöras. Det som i själva verket kungörs är dock inte något annat än innehållet i patentskriften med undantag för anförda publikationer. Kungörandet föregås inte av något formaliserat bifallsbeslut. Meddelandet som skickas till sökanden om att patentansökan har bifallits utgör i sig inte något beslut. Det ger däremot intryck av att ett beslut om att bifalla patentansökan har fattats. I det skedet har något formellt beslut inte fattats, utan det är först genom kungörandet som det står klart att ansökan faktiskt har bifallits. Det finns alltså en tydlig skillnad mellan lagtexten och den praktiska hanteringen

Enligt 21 § myndighetsförordningen (2007:515) ska det, om inte annat sägs i någon annan lag eller förordning, för varje beslut i ett ärende upprättas en handling som bl.a. visar dagen för beslutet,

beslutets innehåll och vem som har fattat beslutet. Inget av detta sker i dag i fråga om beslut att bifalla patentansökningar.

Det har visserligen inte framkommit att Patent- och registreringsverkets beslutsordning medför några särskilda problem i praktiken. Beslutet att bifalla patentansökan får inte några rättsverkningar förrän det har kungjorts. Bifallsbeslutet får inte överklagas av sökanden, eftersom det inte har gått honom eller henne emot. Det får heller inte överklagas av någon annan, utan avsikten är att andra som är missnöjda med beslutet ska använda sig av invändningsförfarandet (prop. 1993/94:22 s. 44 f.). Det innebär att tidpunkten för beslutet endast har betydelse för om ett överklagande eventuellt ska avvisas av Patent- och registreringsverket vid en rättidsprövning eller om Patentbesvärsrätten ska ta ställning till överklagandet. Oavsett vilket saknas det utsikter till framgång med ett överklagande.

Helt betydelselöst kan det dock inte sägas vara att det saknas uppgifter om tidpunkten för beslutet. Det kan exempelvis skapa en osäkerhet kring invändningstiden, som enligt nuvarande 24 § patentlagen löper från den dag patentet meddelades. I bland anges det dock i Patent- och registreringsverkets handlingar att det börjar löpa en invändningstid när patentet beviljas, vilket skulle kunna tolkas som att ett bifallsbeslut fattas någon gång före kungörandet.

Det är inte bara tidpunkten för beslutet som saknas. Av ett kungörande under rubriken ”meddelade patent” kan man visserligen dra slutsatsen att beslutets innehåll var att bifalla patentansökan. Någon handling med det innehållet finns däremot inte. Det går inte heller att utläsa vem som har fattat beslutet.

En möjlighet är naturligtvis att anpassa lagtexten i patentlagen så att det inte anges att det är ett bifallsbeslut som kungörs, utan att kungörandet faktiskt innebär att beslutet fattas. Det skulle i så fall kunna kombineras med föreskrifter om att kungörelsen ska innehålla de uppgifter som kan anses krävas, exempelvis en direkt uppgift om beslutets innehåll.

En annan möjlighet är att ta efter den ordning som EPO tillämpar vid beviljande av europeiska patent. Sökanden får även då ett meddelande (i enlighet med artikel 71(3) i tillämpningsföreskrifterna till EPC) om att EPO avser att meddela patentet och hur stor meddelandavgiften som ska betalas är. När betalning har skett får sökanden ett beslut benämnt ”Decision to grant a european patent”

med information om att beslutet får rättsverkan när det publiceras och när detta kommer att ske. Detta är helt i överensstämmelse med texten i artikel 97 i EPC. Skillnaden är alltså att EPO faktiskt meddelar ett formellt beslut att bifalla ansökan, även om beslutet får rättsverkan först vid den efterföljande publiceringen.

Om Patent- och registreringsverket likt EPO skulle fatta ett formellt beslut som ges rättsverkan i och med kungörelsen skulle det i och för sig stå i överensstämmelse med patentlagens nuvarande lydelse. Det är dock först efter det att meddelandeavgiften har betalats som Patent- och registreringsverket påbörjar framställandet av patentskriften. Som verket har påpekat finns det stora fördelar med att det är först inför kungörandet som innehållet i patentskriften blir slutligen fastställt samt att det är detta som sedan kungörs. Att låta det meddelande som i dag skickas ut om att patent kan meddelas vara ett formellt beslut är alltså inte den mest praktiska lösningen. Däremot bör Patent- och registreringsverkets rutiner innebära att det före kungörandet fattas ett formellt beslut att bifalla patentansökan. Det beslutet bör då uppfylla kraven i myndighetsförordningen. Under dessa förutsättningar krävs det inte någon ändring av bestämmelserna i patentlagen om meddelande av beslut att bifalla en patentansökan.

6.6 Preklusionsförelägganden i invändningsärenden?

Utredningens bedömning: Det är inte lämpligt att införa en möjlighet för Patent- och registreringsverket att besluta om preklusionsförelägganden i invändningsärenden eller att förklara förberedelsen i ärendet avslutad.

Bakgrund och problembeskrivning

Patent- och registreringsverket har påtalat att handläggningstiderna i ärenden om invändning mot patent är långa. Oftast är processmaterialet i ärendena omfattande. Det är också vanligt att någon av parterna ger in nytt processmaterial av betydelse i ärendet efter det att muntlig förhandling hållits och efter att skriftväxlingen ansetts avslutad men innan beslut fattats. Patent- och registreringsverket

har därför ansett att det bör övervägas att ge verket möjlighet att besluta om preklusionsförelägganden eller förklara handläggningen avslutad på ett sätt som motsvarar det en domstol kan göra med stöd av 42 kap. 15 § eller 15 a § rättegångsbalken. Patent- och registreringsverket har påpekat att en sådan möjlighet finns i regelverket för patenthandläggningen vid EPO.

Överväganden

När det är påkallat med hänsyn till hur en part utfört sin talan under målets handläggning ger rättegångsbalken enligt 42 kap. 15 § en tingsrätt möjlighet att förelägga parten att slutligt bestämma sin talan och uppge de bevis han eller hon åberopar, s.k. preklusionsföreläggande. Efter det att tiden för ett sådant yttrande har gått ut, får parten inte åberopa någon ny omständighet eller något nytt bevis om han eller hon inte gör sannolikt att det funnits en giltig ursäkt att inte göra det tidigare. Tingsrätten kan också enligt 42 kap. 15 a § rättegångsbalken meddela parterna att förberedelsen i målet vid en viss tidpunkt ska anses vara avslutad. Efter den tidpunkten krävs det också en giltig ursäkt för att föra in nytt material. Det krävs också att det nya materialet inte fördröjer målets handläggning i någon väsentlig mån.

I förvaltningsprocesslagen finns det inte några motsvarande möjligheter för rätten att hindra parterna från att föra in nytt material under målets handläggning. Till skillnad från rättegångsbalken ger förvaltningsprocesslagen inte heller en högre instans möjlighet att hindra parterna från att föra in nytt material där. Detta följer av officialprövningsprincipen, som innebär att domstolen i dessa mål har en skyldighet att se till att den utredning som behövs för ett materiellt riktigt avgörande läggs fram. Utredning som anses onödig kan dock avvisas med stöd av 8 § förvaltningsprocesslagen.

Eftersom Patentbesvärsträtten i ett mål om invändning tillämpar förvaltningsprocesslagen måste frågan om Patent- och registreringsverkets möjligheter att hindra en utdragen process övervägas mot bakgrund av det regelverket. Även om Patent- och registreringsverket skulle ha möjlighet att förklara handläggningen där avslutad skulle det inte hindra parterna från att föra in nytt material

i processen efter ett överklagande till Patentbesvärsrätten. En ordning där processen i högre instans skulle bli mer omfattande än hos den beslutande myndigheten kan inte anses särskilt ändamålsenlig. Att ge Patentbesvärsrätten en motsvarande möjlighet innebär ett avsteg från officialprövningsprincipen som inte kan anses motiverat. Det är därför inte lämpligt att ge Patent- och registreringsverket möjlighet att vare sig utfärda preklusionsförelägganden eller hindra parterna från att föra in nytt material genom att förklara förberedelsen avslutad.

6.7 Några frågor om betalning och återbetalning av avgifter

Utredningens bedömning: Den praxis som Patent- och registreringsverket tillämpar i fråga om att kräva in årsavgifter för tilläggskydd som meddelas efter det att tilläggskyddstiden börjar löpa förefaller fungera väl. Detsamma gäller verkets praxis att ta emot och eventuellt senare återbetala årsavgifter under pågående resningsförfaranden hos EPO och förfaranden om återställande av förlorade rättigheter enligt patentlagen. Det krävs inte någon författningsreglering av dessa situationer.

Utredningens förslag: Patent- och registreringsverket ska i den nya patentförordningen få stöd för att

- återbetala granskningsavgiften i de fall någon granskning inte utförs av en patentansökan, och
- låta bli att återbetala för sent inbetalda avgifter eller avgifter som betalats med otillräckligt belopp, om beloppet att återbetala understiger 300 kr.

Årsavgifter för tilläggskydd som meddelas efter det att tilläggskyddstiden börjat löpa

Den som innehar ett tilläggskydd ska enligt nuvarande 105 § patentlagen betala årsavgift för detta. Avgiftsåret räknas från den dag då skyddet började gälla och därefter från motsvarande dag.

Det förekommer att EPO beviljar europeiska patent i slutet av patentets 20-åriga skyddstid. Det förekommer också att marknads-godkännandet för den produkt som tilläggs-skyddet söks för meddelas först i slutet av patentets skyddstid. I dessa fall kommer en begäran om tilläggs-skydd inte in i så god tid att Patent- och registreringsverket hinner fatta beslut innan patentet löpt ut. I dag tillämpar Patent- och registreringsverket en praxis som innebär att årsavgiften i dessa fall krävs in inom två månader från beslutsdagen. Denna praxis har dock ingen förankring i regelverket utan är endast en pragmatisk lösning av situationen. Verket har efterfrågat en reglering av situationen.

Patent- och registreringsverkets praxis för när årsavgiften för tilläggs-skydd begärs in i den aktuella situationen saknar visserligen direkt stöd i bestämmelserna om när årsavgifter ska betalas. Det som sker i praktiken är dock inte något annat än att avgiften krävs in något senare än den tidpunkt när avgiftsskyldigheten har inträtt. Det har inte framkommit att detta innebär några problem i praktiken eller att det skulle vara någon utomstående till nackdel. Att det dröjer så länge som 20 år att få ett patent meddelat eller ett produkt-godkännande är dessutom en ovanlig situation.

Utredningens bedömning är därför att det inte är nödvändigt att författningsreglera betalningstidpunkten för årsavgifter för tilläggs-skydd som meddelas först efter det att tilläggs-skyddstiden börjar löpa.

Årsavgifter när ett beslut att upphäva ett europeiskt patent undanröjts efter resning

I artikel 112 a i EPC finns ett särskilt resningsinstitut, ”petition for review”. Det innebär att den som påverkats negativt av ett beslut i ett överklagandeärende under vissa förutsättningar kan begära att stora besvärskammaren undanröjer en besvärskammares avgörande.

Resningsinstitutet kan användas exempelvis mot ett beslut i ett invändningsärende att upphäva det europeiska patentet. Under den tid som den stora besvärskammaren handlägger begäran om resning är det ovisst om beslutet att upphäva patentet kommer att undanröjas eller inte. Frågan är då vad som gäller för patenthavarens skyldighet att betala årsavgifter.

I svensk rätt är det oreglerat hur patenthavaren ska göra med årsavgifter för patentet under ett sådant resningsförfarande. I praktiken tar Patent- och registreringsverket emot årsavgifter även om patentet undanröjts efter ett invändningsförfarande för det fall det finns ett pågående mål om resning beträffande undanröjandebeslutet. Om begäran om resning avslås betalar Patent- och registreringsverket tillbaka de inbetalade årsavgifterna.

Patent- och registreringsverket har efterfrågat en reglering av hur årsavgifterna ska betalas i den här situationen och vilken rättsföljden ska vara om årsavgift under dessa omständigheter inte betalas i rätt tid.

Vad gäller praxisen att ta emot och eventuellt betala tillbaka årsavgifterna framstår den som välfungerande. Det är därför inte nödvändigt med någon författningsreglering. När det gäller den motsatta situationen, att årsavgifter inte betalas under ett pågående resningsförfarande mot ett beslut att upphäva patentet, är det frågan om rättsföljden av detta.

Det enhetliga patentsystemet innebär att avgifter för europeiska patent med enhetlig verkan ska betalas till EPO. Det kommer därför att bli nödvändigt för EPO att reglera eller utarbeta en praxis för hur avgiftsbetalningen ska ske om patentet undanröjts men ett resningsförfarande pågår.

Mot bakgrund av att även detta är en mycket ovanlig situation framstår det som lämpligast att i avvaktan på EPO:s reglering eller praxis inte införa någon reglering i Sverige.

Årsavgifter under förfaranden om återställande av förlorade rättigheter

Om ett patent förfallit på grund av bristande avgiftsbetalning trots att patenthavaren iakttagit all omsorg som betingats av omständigheterna kan han eller hon begära återställande av förlorade rättigheter enligt nuvarande 72 § patentlagen. För att en förklaring om att åtgärden (i det här fallet avgiftsbetalningen) gjorts i rätt tid måste patenthavaren betala avgiften inom två månader från det att förfallet upphörde.

Enligt rådande praxis ska patenthavaren sedan fortsätta att betala årsavgifterna i rätt tid under det att saken prövas enligt 72 § patentlagen. Skulle begäran om återställande avslås betalar Patent-

och registreringsverket tillbaka de årsavgifter som betalats efter det att patentet upphörde att gälla. Samma praxis tillämpas vid prövning enligt 72 § patentlagen av europeiskt patent som inte validerats i rätt tid och av patentansökan som avskrivits och där återupptagningstiden försuttits.

Det saknas dock författningsreglering av hur de löpande avgifterna ska betalas under ett förfarande om återställande av förlorade rättigheter. Inte heller är återbetalningen vid ett eventuellt negativt beslut reglerad. Det framstår dock som rimligt att det inte är enbart den obetalda avgiften som måste betalas, utan att även kravet på löpande avgiftsbetalning kvarstår. Utredningen har därför inte något att invända mot Patent- och registreringsverkets praxis i det här fallet heller.

Återbetalning av granskningsavgifter när någon granskning inte utförs

Den föreskrivna ansökningsavgiften för en patentansökan består enligt bilagan till patentkungörelsen av tre delar; en anmälningsavgift, en granskningsavgift och ett tillägg för varje patentkrav utöver tio.

Det förekommer att en ansökan även efter kompletteringsförelägganden är så bristfällig att ansökan avskrivs utan att någon granskning utförs. Patent- och registreringsverket har efterfrågat en möjlighet att då återbetala granskningsavgiften. Verket har pekat på att nuvarande 48 § patentkungörelsen endast ger stöd för att återbetala avgifter som inte har betalats i rätt tid eller med otillräckligt belopp, och att något stöd inte finns för att betala tillbaka en del av en avgift.

Att den ansökningsavgift som ska betalas enligt patentlagen består av olika delar framgår enbart av bilagan till patentkungörelsen. Enligt regleringen ska patentsökanden betala hela avgiften direkt vid ansökan, trots att avgiften omfattar olika delar. Utredningen har dessutom gjort bedömningen att Patent- och registreringsverket över huvud taget inte behöver påbörja handläggningen förrän ansökningsavgiften har betalats (se avsnitt 6.4 ovan). Mot den bakgrunden kan det finnas skäl att ge verket inte bara en möjlighet utan också en skyldighet att återbetala den del av avgiften som avser granskning om någon granskning inte utförs. Ett tillägg om

detta ska därför göras i bestämmelsen om återbetalning av avgifter i den nya patentförordningen.

Återbetalning av små belopp

Enligt nuvarande 48 § patentkungörelsen ska Patent- och registreringsverket betala tillbaka avgifter som inte har betalats i rätt tid eller betalats med otillräckligt belopp.

I 6 § förordningen (2006:1097) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning anges att betalningar till och från en myndighet ska ske på ett sätt som är kostnadseffektivt och säkert för staten som helhet. Enligt Riksgäldskontorets allmänna råd till paragrafen bör myndigheter ha beloppsgränser för sina utbetalningar.

Patent- och registreringsverket har interna föreskrifter som på andra områden hindrar utbetalningar under 300 kr, då dessa inte anses kostnadseffektiva. Verket har dock ansett att den nuvarande lydelsen av 48 § patentkungörelsen inte ger utrymme för att neka återbetalning även med små belopp. Det bör därför göras ett tillägg i motsvarande bestämmelse i den nya patentförordningen som innebär att återbetalning inte behöver ske av belopp som understiger 300 kr.

6.8 Handläggning av invändningsärenden efter det att patentet upphört att gälla

Utredningens förslag: En invändning mot ett meddelat patent kan prövas även om patentet upphör att gälla till följd av avstående eller obetalda årsavgifter. Detta ska framgå uttryckligen av den nya patentlagen.

Efter det att ett patent meddelats kan andra än patenthavaren enligt nuvarande 24 § patentlagen göra invändning mot patentet inom nio månader. Upphävs patentet efter att invändningen har prövats har beslutet verkan från dagen då patentansökan gjordes. Det innebär att patenthavaren aldrig har haft någon ensamrätt att grunda ett intrångspåstående på.

Den 1 januari 1994 ändrades patentlagen så att tiden inom vilken invändning mot patentet får göras löper från patentmeddelandet. Dessförinnan gällde en ordning där ansökan först godkändes för utläggning, varpå var och en hade möjlighet att invända mot ansökan. Först efter det att invändningsförfarandet hade avslutats meddelades patentet. När lagen ändrades berördes dock inte frågan om vad som ska gälla om patentet förfaller under den tid då en invändning mot patentet handläggs (se prop. 1993/94:22).

Om patenthavaren inte betalar årsavgift för patentet förfaller patentet från och med ingången av det avgiftsår för vilket avgiften inte har betalats (nuvarande 51 § patentlagen). Patentet har då varit i kraft under viss tid, och patenthavaren har för den tiden möjlighet att hävda sin ensamrätt i ett intrångsmål. Detsamma gäller om patenthavaren avstår från patentet.

När skälet till att patentet upphör att gälla är bristande avgiftsbetalning finns också en möjlighet för patenthavaren att begära återställande av förlorade rättigheter enligt nuvarande 72 § patentlagen. Patenthavaren kan då under vissa förutsättningar få en förklaring om att avgiften betalats i rätt tid, vilket innebär att patentet åter gäller. Möjligheten till invändning mot patentet har då gått förlorad.

I EPC har situationen reglerats annorlunda. Enligt regel 75 i tillämpningsbestämmelserna till konventionen kan en invändning vid EPO göras även om patenthavaren har avstått från patentet eller om det har upphört att gälla i alla medlemsstater. På samma sätt kan ett beslut i invändningsärendet vid EPO överklagas även om patentet inte har verkan i någon kontraktsstat (regel 98).

Patent- och registreringsverket har tidigare regelmässigt avskrivit invändningsärenden om patentet upphört att gälla. Frågan har dock ställts på sin spets sedan en invändare överklagat ett sådant avskrivningsbeslut till Patentbesvärsrätten. Invändaren pekade på att den omständigheten att årsavgift inte betalats gjorde att patentet upphört att gälla bara från avgiftens förfallodag, men att patentet varit i kraft till dess att det förföll. Genom en dom den 28 januari 2014 (mål nr 13-054) undanröjde Patentbesvärsrätten det överklagade beslutet och visade ärendet åter till Patent- och registreringsverket.

I domskälen anges visserligen inte annat än att det inte kan utslutas att en invändare vill att ärendet prövas trots att patent-

havaren slutat att betala årsavgifter, och att de därför får anses åligga patent- och registreringsverket att innan ett invändningsärende avskrivs underrätta invändaren om att patenthavaren har slutat att betala årsavgifter och fråga om invändaren ändå begär att ärendet ska prövas. Det sägs alltså inte uttryckligen att invändningen hade kunnat prövas i den situationen. Om så inte vore fallet skulle dock Patent- och registreringsverkets underlåtenhet att underrätta invändaren ha saknat betydelse för utgången i ärendet, och någon anledning att återförvisa ärendet inte föreläggat.

Genom Patentbesvärsträttens avgörande får det därför anses vara klarlagt att en invändning kan prövas trots att patentet upphört att gälla om det inte innebär att patentet retroaktivt förlorar den verkan det tidigare haft. De två situationer som kan vara aktuella är att patentet upphör att gälla till följd av ett avstående eller till följd av bristande avgiftsbetalning. Det är alltså samma situationer som regleras i regel 75 i tillämpningsbestämmelserna i EPC. För att tydliggöra detta ska en motsvarande bestämmelse föras in i den nya patentlagen.

7 Ändring av patentansökningar och patent

7.1 Ändring av en patentansökan

Utredningens förslag: Ansökan på ingivningsdagen ska utgöra ramen för de ändringar som kan göras i en patentansökan. Begreppet grundhandling ska inte längre användas.

Grundhandlingsbegreppet

Begreppet grundhandlingar används på flera ställen i patentkungörelsen, främst när det gäller att slå fast vilka begränsningar som finns av möjligheterna att ändra en patentansökan. Det som är avgörande för om en ändring är tillåten eller inte är då vad som framgår av grundhandlingarna. Begreppet används också på ett ställe i den nuvarande patentlagen, nämligen i 6 a § som handlar om förutsättningarna för prioritet. Vad som avses med grundhandlingar är dock inte definierat i lagen, utan regleras enbart i patentkungörelsen. Att begreppet flutit in i lagen utan att definieras där kan möjligen ha sin bakgrund i att bestämmelserna om prioritet lyftes ut ur kungörelsen och fördes in i lagen år 2007. Definitionen av grundhandlingar finns i nuvarande 21 och 24 §§ patentkungörelsen.

I fråga om en svensk patentansökan är det enligt 21 § första stycket patentkungörelsen den beskrivning med tillhörande ritningar och det eller de patentkrav på svenska, engelska, danska eller norska som fanns ingivna på ansökans ingivningsdag som utgör grundhandlingar. Detsamma gäller i fråga om en patentansökan som tas upp till handläggning enligt 38 § patentlagen och en europeisk patentansökan som begärs omvandlad. Om det inte fanns

någon sådan handling ingiven vid den tidpunkten, ska den beskrivning med tillhörande ritningar och det eller de patentkrav på svenska eller engelska som därefter först kom in anses utgöra grundhandling i den utsträckning som innehållet har en tydlig motsvarighet i de handlingar som fanns ingivna på ansökans ingivningsdag.

I fråga om en internationell patentansökan som fullföljs enligt 31 § patentlagen är grundhandlingarna enligt 21 § andra stycket patentkungörelsen den kopia av beskrivningen, ritningarna och patentkravet eller patentkraven på svenska eller engelska som har getts in enligt samma paragraf, om ansökan är skriven på svenska eller engelska. Om det krävs översättning för att fullfölja ansökan, avses med grundhandling i stället den översättning av beskrivningen, ritningarna och patentkravet eller patentkraven som har getts in enligt samma paragraf med de ändringar i översättningen som kan ha gjorts inom den frist som gäller enligt 58 § (fristen för att meddela patent eller besluta om avslag enligt 34 § patentlagen, nämligen fyra månader från utgången av fristen för fullföljd av ansökan). Om sökanden har samtyckt till att ansökan tas upp till avgörande innan den frist som anges i 58 § har löpt ut, avses med grundhandling beskrivningen, ritningarna och patentkravet eller patentkraven som de fanns ingivna vid den tidpunkt då beslut fattades om avslag eller underrättelse enligt 19 § första stycket patentlagen.

I 24 § patentkungörelsen anges att det vid delning eller utbrytning är den beskrivning med tillhörande ritning och patentkrav som inges samtidigt med ansökningshandlingen i den nya ansökningshandlingen som ska anses som grundhandling.

I vilken mån grundhandlingarna är detsamma som beskrivningen och patentkraven i ansökan när den gavs in beror alltså på vilket språk som använts i ansökningshandlingarna.

Grundhandlingarna som ram för tillåtna ändringar

I 13 § patentlagen anges att en ansökan om patent inte får ändras så att patent söks på något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen. Ytterligare bestämmelser om ändring av en patentansökan finns sedan i patentkungörelsen.

I 19 § patentkungörelsen anges att ett patentkrav inte får ändras så att det kommer att innehålla något som inte framgår av handling

som enligt 21 § första eller andra stycket eller 24 § första stycket utgör grundhandling. Ändras patentkrav så att nya bestämmingar tillkommer, ska sökanden samtidigt ange var motsvarighet finns i grundhandlingarna. Tillägg till beskrivning och ritningar får heller inte göras så att det får patentkraven att framstå som om de omfattar något som inte har motsvarighet i grundhandlingarna.

Det är alltså innehållet i grundhandlingarna, och inte ansökan på ingivningsdagen, som är avgörande för om en ändring av en patentansökan kan tillåtas eller inte.

Grundhandlingsbegreppet infördes bl.a. för att det vid ändring av en ansökan inte skulle vara nödvändigt att kontrollera ändringen mot innehållet i en text som var skriven på ett annat språk. Det ansågs tillgodose tredje mans intresse av att kunna avgöra hur stort skyddsomfång ett patent som grundas på en viss ansökan maximalt kan få. Det skulle också underlätta patentmyndighetens handläggning av patentansökningar. (Jacobsson m.fl. *Patentlagstiftningen – en kommentar*, 1980, s. 177 f.)

Överväganden och förslag.

Som konstaterats ovan används grundhandlingsbegreppet – med ett undantag – inte i patentlagen, och inte i det sammanhang där begreppet har sin huvudsakliga betydelse, nämligen när det gäller att avgöra vilka ändringar i en patentansökan som får göras.

I EPC används uttrycket ”the application as filed”, och det är också det begreppet som är avgörande för vilka ändringar som kan göras i en patentansökan. Enligt artikel 70 (1) är det visserligen ansökan på handläggningspråket som ska utgöra grundtext i förfarandet hos EPO. Om ansökan skulle ges in på något språk som inte är officiellt språk hos EPO, är det dock enligt artikel 70 (2) ändå den texten som räknas som ”ansökan när den gavs in”, dvs. ”the application as filed” i konventionens mening. Det innebär att det är möjligt att den ursprungliga ansökan och de senare översättningarna inte helt överensstämmer. I EPO:s handläggning är dock utgångspunkten att sökanden svarar för att de översättningar som krävs för att ansökan ska handläggas blir korrekta.

När det i 13 § patentlagen talas om ”ansökan på ingivningsdagen” har uttrycket alltså inte samma betydelse som ”the application as

filed” i EPC. Först när ansökan i relevanta delar har getts in på ett språk som godtas eller översatts till ett sådant språk finns det en handling som utgör grundhandling. Det är sedan innehållet i den handlingen som styr vilka ändringar som kan göras. Det räcker alltså inte att ändringen inte innebär att patent söks på något som inte framgick på ingivningsdagen. Ändringen får heller inte innebära att patent söks på något som inte har stöd i grundhandlingarna.

Att det är grundhandlingarna som utgör ramen för tillåtna ändringar av en patentansökan är dock inte något som framgår av patentlagen, utan endast av patentkungörelsen. Det är enligt utredningens bedömning inte tillfredsställande att en så central reglering finns endast på förordningsnivå. För det fall grundhandlingsbegreppet och dess betydelse för ändring av en patentansökan ska bevaras bör det alltså föras in i den nya patentlagen.

Det finns dock anledning att gå ett steg längre än så och även ta ställning till behovet av grundhandlingsbegreppet. Alternativet, om begreppet utmönstras, är att i stället låta ansökan på ingivningsdagen styra vilka ändringar i en patentansökan som ska vara tillåtna. Senare ingivna översättningar skulle då sakna betydelse i det hänseendet.

Ur Patent- och registreringsverkets synvinkel är det naturligtvis en fördel att kunna utgå från en översatt handling när ansökan har getts in på ett språk som inte godtas. Grundhandlingsbegreppet gör att Patent- och registreringsverket direkt kan utgå från de relevanta handlingarna vid sin prövning av om en ändring ska tillåtas.

Grundhandlingsbegreppet har också fördelar för tredje man. Om de handlingar som är relevanta för en tredje man som vill bedöma om han hon kan starta eller fortsätta en verksamhet utan att begå patentintrång är skrivna på ett språk som han eller hon förstår underlättar det den bedömningen.

För sökanden innebär dock grundhandlingsbegreppet vissa risker. Problem kan uppkomma om det visar sig att något råkar ha översatts felaktigt eller fallit bort vid översättningen. Med dagens bestämmelser om vad som utgör grundhandling är ett sådant fel irreparabelt trots att ansökan på ingivningsdagen har ett annat innehåll. Ur sökandens perspektiv skulle det i ett sådant fall vara en fördel om det är ansökan på ingivningsdagen som utgör ramen och inte grundhandlingarna.

Om man i stället utgår från ansökan på ingivningsdagen, oavsett språk, måste Patent- och registreringsverket kunna förutsätta att de översättningar som ges in är riktiga, om något annat inte visas. Det är på det sättet EPO hanterar översättningar av ansökningar om europeiskt patent. Bedömningen i första hand av om en ändring ska tillåtas kommer då att grunda sig på det som anges i översättningen vilket inte utgör förstahandsuppgifter.

Detta skulle kunna leda till att tyngdpunkten i prövningen skulle kunna förskjutas från den första prövningen, och möjligen minska sökandens incitament att direkt göra en så bra översättning som möjligt. Det skulle också kunna medföra ökad risk för tvister om en ingiven översättnings överensstämmelse med ansökan på ingivningsdagen. Det ska dock påpekas att även systemet med grundhandlingar kan ge upphov till tvister om översättnings överensstämmelse med den ursprungligen ingivna ansökan. Med de nu gällande reglerna skulle en sökande nämligen kunna ge in en översättning som ger ett vidare patentskydd än vad som framgår av ansökan på ingivningsdagen, och få den översättningen betraktad som grundhandling.

Som framkommit finns det både fördelar och nackdelar med att behålla grundhandlingsbegreppet. Eftersom fördelarna i vart fall inte är entydiga anser utredningen att det är mest lämpligt att ansluta sig till hur EPO hanterar ansökningar om europeiskt patent enligt EPC och översättningar av dessa. Det innebär att grundhandlingsbegreppet tas bort och att det i stället ska vara ansökan på ingivningsdagen som ska vara avgörande för vilka ändringar som får göras av en patentansökan.

7.2 Upprätthållande av patent i ändrad lydelse efter invändning

Utredningens förslag: Bestämmelserna om upprätthållande av patent i ändrad lydelse efter invändning ska kompletteras så att det framgår att de ändringar som gjorts inte får medföra att patentskyddet utvidgas. Även de ändrade patentkraven ska vara klara och koncisa samt ha stöd i beskrivningen.

Nuvarande 25 § första stycket patentlagen handlar om Patent- och registreringsverkets prövning av invändningar mot ett meddelat patent. De omständigheter som enligt 25 § första stycket kan föranleda att patentet upphävs är desamma som kan medföra att patentet kan förklaras ogiltigt enligt 52 § första stycket 1–3, dvs. att patentet har meddelats trots att villkoren i 1–2 §§ inte är uppfyllda, att det avser en uppfinning som inte är så tydligt beskriven att en fackman med ledning av beskrivningen kan utöva uppfinningen eller att det omfattar något som inte framgick av ansökan när den gjordes. Föreligger någon sådan omständighet ska det meddelade patentet upphävas. I annat fall ska invändningen avslås.

En patenthavare som riskerar att få patentet upphävt till följd av denna bestämmelse kan under invändningsförfarandet göra ändringar i patentet som medför att det inte finns någon grund för upphävande. I sådana fall kan patentet upprätthållas i ändrad lydelse. Frågan är då vad en prövning av om ett patent kan upprätthållas i ändrad lydelse ska omfatta.

Enligt nuvarande 25 § tredje stycket ska Patent- och registreringsverket förklara att patentet upprätthålls i ändrad lydelse om patenthavaren under invändningsförfarandet har gjort sådana ändringar att hinder *enligt första stycket* mot att patentet upprätthålls i ändrad lydelse inte föreligger. Detta kan uppfattas som att det enbart är hinder enligt första stycket som inte får finnas för att patentet ska upprätthållas i ändrad lydelse.

I förarbetena till den aktuella paragrafen anges bara att hinder mot att patentet upprätthålls i ändrad lydelse inte får finnas. Det framgår inte där att det enbart är hinder enligt paragrafens första stycke som inte får föreligga. (Se prop. 1993/94:22 s. 56)

I praktiken har prövningen av om ett patent kan upprätthållas i ändrad lydelse dock kommit att omfatta mer än det som uttryckligen framgår av nuvarande 25 § patentlagen.

Enligt nuvarande 20 § tredje stycket patentlagen får patentkraven efter det att patentet har meddelats inte ändras så att patentskyddets omfattning utvidgas. Den begränsningen gäller även när ändringarna görs inom ramen för ett invändningsärende. Patentbesvärsrätten har i flera fall tagit ställning till om upprätthållande av patentet i ändrad lydelse innebär en utvidgning av skyddsomfånget (se t.ex. domarna i mål nr 98-301, 00-133, 05-415 och 07-047).

Enligt nuvarande 8 § patentlagen ska en ansökan om patent innehålla bestämda uppgifter om vad som söks skyddat med patentet (patentkrav). Även om det i den nuvarande lagtexten inte är tydligt uttryckt ligger i detta ett krav på att patentkraven inte får vara oklara. Även frågan om eventuell avsaknad av bestämd uppgift om vad som söks skyddat har av Patentbesvärsrätten prövats inom ramen för invändningsärenden där patentkrav ändrats (se t.ex. domarna i mål nr 01-236, 08-126 och 08-180). Det framstår som självklart att det krav på klarhet som ställs på patentkraven i ett ansökningsärende måste gälla även när patentkraven ändras inom ramen för ett invändningsärende.

Utredningens bedömning är alltså att nuvarande 25 § patentlagen fått en för snäv utformning vad gäller förutsättningarna för att upprätthålla ett patent i ändrad lydelse efter invändning.

Det skulle vara möjligt att ta bort hänvisningen till första stycket och låta kravet vara helt enkelt att hinder inte får föreligga mot att patentet upprätthålls i ändrad lydelse. Den utformningen skulle ligga i linje med motsvarande bestämmelse i EPC, artikel 101(3)(a), där det anges att konventionens krav ska vara uppfyllda i den del ändringar har gjorts. En sådan lydelse riskerar dock att ge intryck av att prövningen är mer omfattande än den är. Den praxis som EPO tillämpar innebär inte heller att en prövning faktiskt görs av samtliga konventionens krav.

Det lämpligaste är i stället att klart uttrycka vilka förutsättningarna är för att patentet ska kunna upprätthållas i ändrad lydelse efter invändning. När de aktuella bestämmelserna förs över till den nya patentlagen ska det därför läggas till att de gjorda ändringarna inte får medföra att patentkraven blir oklara eller att patentskyddet utvidgats.

7.3 Förutsättningarna för patentbegränsning

Utredningens förslag: Förutsättningarna för patentbegränsning ska anpassas till EPC. Det innebär att något krav på beskrivningens tydlighet inte ska ställas i ett ärende om patentbegränsning eller vid prövningen av ett yrkande om patentbegränsning i ett ogiltighetsmål. Däremot ska det krävas att även de ändrade patentkraven är klara och koncisa samt har stöd i beskrivningen.

Patentbegränsning innebär att ett eller flera patentkrav och, om det behövs, beskrivningen ändras så att patentskyddets omfattning begränsas. En patenthavare kan när som helst under patentets giltighetstid begära patentbegränsning enligt ett särskilt förfarande som regleras i nuvarande 4 a kap. patentlagen. Det kan också ske inom ramen för en process om ogiltighet, som ett alternativ till ogiltigförklaring av ett patent som visat sig ogiltigt bara till viss del.

I båda fallen (nuvarande 40 b § respektive 52 § andra stycket patentlagen) anges som en förutsättning för patentbegränsning att begäran respektive yrkandet ska vara förenligt med bestämmelserna i 52 § första stycket 2–4 om ogiltighet. De ogiltighetsgrunder som det hänvisas till är alltså att patentet avser en uppfinning som inte är så tydligt beskriven att en fackman med ledning av beskrivningen kan utöva uppfinningen (2), att det omfattar något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen (3) och att patentskyddets omfattning har utvidgats efter det att patentet har meddelats (4).

Att den första punkten i nuvarande 52 § inte omfattas innebär att någon allmän prövning av patenterbarheten inte ska göras vid patentbegränsning. Till skillnad från nuvarande 25 §, som behandlades i föregående avsnitt, finns det däremot i bestämmelserna om patentbegränsning ett uttryckligt krav på att skyddsomfånget inte får utvidgas. Det finns dock inte något krav på patentkravens klarhet, bara beskrivningens tydlighet.

När begränsningsinstitutet infördes år 2007 var det med motsvarande bestämmelser i EPC som förebild (se prop. 2006/2007:56 s. 148). Enligt EPC ska EPO först av allt ta ställning till om den begärda ändringen faktiskt innebär en begränsning av de ursprungliga eller tidigare ändrade patentkraven. Därefter omfattar prövningen att de ändrade patentkraven är förenliga med artikel 84, dvs. att de är klara och koncisa och har stöd i beskrivningen samt att ändringen inte innebär en utvidgning av patentets skyddsomfång.

Någon avsikt att innehållet i bestämmelserna om prövningen av förutsättningarna för patentbegränsning enligt patentlagen skulle skilja sig från EPC framgår inte av förarbetena. Det förefaller också vara delvis oklart vilka faktiska skillnader som finns. Trots paragrafernas lydelse anges exempelvis i litteratur att prövningen omfattar att de nya kraven är tydliga och har stöd i grundhandlingarna (se t.ex. Adamsson m.fl., *Lagarna inom immaterialrätten En kommentar* (1 jan 2008, Zeteo), kommentaren till 40 a §).

Eftersom det inte har framkommit några sakliga skäl för att prövningen av förutsättningarna för patentbegränsning enligt patentlagen skulle skilja sig från den prövning EPO gör enligt EPC är det utredningens uppfattning att patentlagen ska anpassas till EPC. Det innebär att något krav på beskrivningens tydlighet inte ska ställas i ett ärende om patentbegränsning eller vid prövningen av ett yrkande om patentbegränsning i ett ogiltighetsmål. Däremot ska det krävas att även de ändrade patentkraven är klara och koncisa.

I den nuvarande patentlagen (40 b §) görs en hänvisning till ogiltighetsgrunderna för att ange förutsättningarna för patentbegränsning. I den nya patentlagen ska förutsättningarna för patentbegränsning anges direkt i motsvarande paragraf.

8 Straffbestämmelserna i patentlagen

8.1 Åtal för patentintrång

Utredningens bedömning: Möjligheterna att väcka åtal för patentintrång är i dag mycket starkt begränsade genom åtalsprövningsregeln i nuvarande 57 § patentlagen. Skälen för att mjuka upp åtalsprövningsregeln på det sätt som skulle krävas för att möjliggöra fler åtal är inte så entydigt starka att de ändrar den intresseavvägning som ligger bakom regeln.

Bakgrund och problembeskrivning

Enligt 57 § patentlagen kan straffrättsligt ansvar komma i fråga för den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet gör sig skyldig till ett patentintrång. Även försök och förberedelse till brottet är straffbelagda. Egendom med avseende på vilken brott föreligger ska enligt 57 a § förklaras förverkad. En förutsättning för att en åklagare ska få väcka åtal för brottet är, förutom att målsäganden gör en åtalsanmälan, att åtal för brottet av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt. I olika sammanhang har uppfinnare ifrågasatt att straffbestämmelsen inte tillämpas mer än den gör. Regeringen har, enligt utredningens direktiv, ansett att det är viktigt att bestämmelsen är tydlig och att allmänt åtal väcks när det är motiverat. För att öka kunskapen om hur situationen ser ut har utredningen fått i uppdrag att kartlägga och analysera tillämpningen av patentlagens straffbestämmelse. Utredningen ska också ta ställning till om det finns ett behov av författningsändringar.

Förekomsten av åtal

Patenträttsliga åtal är inte bara sällsynta, de allmänna åtalen kan sägas vara icke existerande. Inget allmänt åtal har väckts i patentmål sedan patentlagen trädde i kraft (Adamsson m.fl., *Lagarna inom immaterialrätten, En kommentar*, 1 juli 2013, Zeteo, kommentaren till 57 §).

Inte bara är de allmänna åtalen obefintliga, antalet anmälningar är också mycket litet. Vid den översyn av patentprocessen och sanktionssystemet inom patentprocessen som gjordes av patentprocessutredningen år 1983 noterades att endast sex anmälningar gjorts under åren 1970–1981. I samtliga fall lades förundersökningarna ner eftersom åklagaren inte ansåg sig kunna styrka straffbart handlande. Under samma tidsperiod förekom ett enskilt åtal. (SOU 1983:35 s. 91).

Uppgifter om förekomsten av anmälningar som har inhämtats från Åklagarmyndigheten visar att situationen är likartad i dag. Sedan 2008 har fyra anmälningar om patentintrång kommit in till åklagaren. I ett fall beslutades att inte inleda förundersökning. I de andra tre inleddes förundersökningar som senare lades ner.

Tidigare överväganden

Den nyss nämnda Patentprocessutredningen kom till slutsatsen att patentintrång borde avkriminaliseras. Det hade delvis att göra med att en ny specialdomstol för patentmål föreslogs. Domstolens avgöranden skulle inte kunna överklagas, vilket skulle vara i strid med vedertagna rättsgrundsatser i fråga om brottmål. Utredningen ansåg även att straffet som sanktion mot patentintrång inte spelade någon större roll och att kostnaderna för åklagaren att utreda mer komplicerade frågor om intrång inte kunde anses motiverade. Patenthavarens intresse var dessutom oftast mer inriktat på att snabbt få slut på intrånget och få ersättning för skada än att få intrångsgöraren straffad. (SOU 1983:34 s. 91 f.)

Utvecklingen på immaterialrättsområdet har dock gått i riktning mot att på olika sätt stärka skyddet för rättighetshavarna. Det har bl.a. inneburit införande av vitesförbud och utökade möjligheter till ersättning. Även straffbestämmelserna har ändrats.

Det straffbara området utvidgades 1994 till att avse inte bara uppsåtliga brott utan även grov oaktsamhet, samt försök och förberedelse till brott. Straffskalan ändrades samtidigt på så sätt att maxstraffet höjdes från sex månaders fängelse till fängelse i två år. Ändringarna motiverades bl.a. med att det inte skulle var möjligt att medvetet hålla sig okunnig, att straffsatserna skulle ligga i nivå med straffen som gäller inom upphovsrätten och möjliggöra användande av tvångsmedel samt att ingripande skulle kunna ske på ett tidigare stadium. (Prop. 1993/94:122 s. 54 ff.)

Även åtalsprövningsregeln övervägdes vid detta tillfälle. I den departementspromemoria som låg till grund för lagstiftningsärendet (Ds 1993:24) föreslogs att åtalsprövningsregeln skulle ändras så att kravet på att åtal av *särskilda skäl* skulle vara påkallat från allmän synpunkt skulle tas bort.

Regeringen konstaterade också i sin proposition (s. 58 f.) att en åtalsprövningsregel med den aktuella utformningen normalt sett medför en mycket stor restriktivitet vid åtalsprövningen. För att belysa detta nämndes att riksåklagaren i ett överprövningsbeslut gällande ett påstått varumärkesintrång (där åtalsprövningsregeln var formulerad på samma sätt) anfört att de principer som skulle vara vägledande vid prövningen måste grunda sig på att det är fråga om ”en åtalsprövning av det mest restriktiva slag som förekommer i lagstiftningen för fall där allmänt åtal över huvud taget kan förekomma”.

De flesta remissinstanserna biträdde promemorians förslag i den här delen. Riksåklagaren invände dock att det skulle få konsekvenser i form av ett ökat antal utredningar och därmed ett ökat antal insatser av polis- och åklagarmyndigheter. Det dåvarande statsfinansiella läget gjorde att regeringen menade att det inte kunde bli aktuellt med några nya kostnadskrävande åtgärder. Det fanns heller inte någon annan sektor där motsvarande resurser kunde tas. Regeringen ansåg därför att det då inte var möjligt att lägga fram något förslag om ändring i åtalsreglerna.

Organisationen av den brottsbekämpande verksamheten

Åklagarmyndigheten fick år 2005 ett regeringsuppdrag att tillsammans med Ekobrottsmyndigheten och Rikspolisstyrelsen göra en översyn av den brottsbekämpande verksamheten på immaterialrättsområdet.

I den rapport där arbetsgruppen som genomfört översynen redovisade sina slutsatser (ÅM-A-2005/1121) konstaterades att antalet ärenden som hamnar hos polis och åklagare är litet, och att detta försvårar möjligheterna att bygga upp en tillräcklig kompetens. Arbetsgruppen föreslog därför specialisering hos både åklagare och polis, så att vissa åklagare och utredare hos polisen skulle utses att centralt eller regionalt hantera samtliga ärenden i landet.

Inom åklagarmyndigheten har översynen lett fram till att verksamheten koncentrerats till en enda åklagarkammare och att specialiserade åklagare utsetts. Det finns i dag fyra specialiserade åklagare och en beredningsjurist som arbetar heltid med immaterialrättsbrotten.

Även inom polisen har specialisering skett genom att det år 2010 beslutades att immaterialrättsbrotten, som tidigare handlagts i hela landet, skulle hanteras i särskild ordning. En nationell samordnare samt tre särskilda utredningsgrupper (i Stockholm, Göteborg och Malmö) tillsattes. Utredningsgrupperna har ett nationellt ansvar och har sedan dess hanterat alla polisutredningar. Det har funnits planer på att öka koncentrationen av dessa utredningar till en enda central enhet. I avvaktan på den nya polisorganisationen har sådana förändringar dock skjutits upp.

Andra lagar

I varumärkeslagens straffbestämmelse (8 kap. 1 §) finns en åtalsprövningsregel med samma utformning som den i patentlagen. Detsamma gäller växtförädlarrättslagen (9 kap. 1 §) och mönsterskyddslagen (35 §). Det krävs alltså även i dessa lagar att åtal *av särskilda skäl* ska vara påkallat från allmän synpunkt.

Det kan jämföras med 59 § upphovsrättslagen (1960:729), där det finns en åtalsprövningsregel som innebär att åtal får väckas av åklagaren, om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt (alltså inget krav på särskilda skäl).

Bakom kravet på angivelse från målsäganden, som funnits i lagen sedan dess tillkomst, ligger synen att de intressen som berörs är så personliga att åtal inte bör ske om inte målsäganden önskar det. Möjligheten för åklagaren att ändå åtala infördes år 2005, då det ansågs att det även från kulturpolitiska och andra rent samhällliga synpunkter var viktigt att upphovsrättslagstiftningens regler efterlevs (prop. 1981/82:152 s. 21). Det är i de fallen åtalsprövningsregeln blir tillämplig.

När det gäller varumärkeslagen kan det också nämnas att Varumärkeskommittén i betänkandet Ny varumärkeslag och ändringar i firmalagen (SOU 2001:26, s. 354) konstaterade att åtalsprövningsregeln medförde en så stor restriktivitet att straff inte var någon effektiv sanktion mot t.ex. varumärkesintrång. Utredningen föreslog därför att åtalsprövningsregeln i den nya varumärkeslagen skulle ändras så att det inte längre skulle krävas särskilda skäl.

Åtalsprövningsregeln fördes dock över oförändrad till den nya varumärkeslagen. I propositionen anförde regeringen att det pågick förhandlingar på EU-nivå som syftade till att harmonisera det straffrättsliga regelverket på immaterialrättens område och att dessa förhandlingar omfattade även åtalsprövningsreglerna. Regeringen ansåg det därför inte lämpligt att vid det tillfället överväga ändringar i åtalsreglerna i varumärkeslagen. Några andra skäl mot ändringsförslaget lades inte fram. (Prop. 2009/10:225 s. 271.)

De nämnda förhandlingarna på EU-nivå har i dagsläget inte lett till några förändringar eller konkreta ändringsförslag.

Överväganden

Tidigare har bristen på patenträttsliga åtal antagits bero bl.a. på att varken polisen eller åklagaren haft tillräckliga resurser eller kompetens att utreda patentintrång. Efter de förändringar som genomförts i syfte att öka specialiseringen hos både polis och åklagare kan detta inte längre anses vara de begränsande faktorerna.

Skälet till att åtal inte har väckts beträffande de senast inkomna anmälningarna är att åtal inte av särskilda skäl varit påkallat från allmän synpunkt. Eftersom något allmänt åtal inte har väckts någonsin finns det ingen praxis beträffande vad som kan utgöra särskilda skäl. Åklagarnas bedömning ansluter dock till den praxis som finns

vid åtalsprövningen beträffande varumärkesintrång. Den innebär en helhetsbedömning av situationen, där såväl vissa typiska beteenden som rättighetshavarens personliga omständigheter och hans eller hennes relation till den påstådde intrångsgöraren beaktas. Faktorer gällande intrångshandlingarna som kan tala för att det föreligger särskilda skäl kan vara att det varit fråga om stor omfattning eller upprepade intrång, att det skett på ett förslaget sätt, att värdet eller skadan varit betydande, att det handlat om skadliga eller farliga produkter, eller att intrånget skett i en verksamhet som är kriminell eller har samband med kriminalitet. När det gäller relationen mellan rättighetshavaren och intrångsgöraren beaktas om det är en enskild gentemot ett stort företag. Det är även av vikt om rättighetshavaren har försökt att stoppa intrånget på egen hand, liksom om han eller hon saknar möjlighet att göra det.

Som anges i direktiven har det ansetts angeläget att åtal faktiskt väcks när det är befogat. En åtalsprövningsregel som begränsar åklagarens möjligheter till fall då åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt ger uttryck för den grundläggande uppfattningen att åtal bara är befogat i väldigt speciella situationer.

Betydelsen av effektiva åtgärder mot intrång i de immateriella rättigheterna har framhållits i många sammanhang, inte minst på varumärkesområdet där det skett en utveckling bl.a. mot ökande piratkopiering. Straffsanktioner har i det sammanhanget en viss betydelse, men i allmänhet antagligen mindre än betydelsen av möjligheten att ålägga förbud eller skadeståndsskyldighet. För att få ett skydd mot patentintrång bör särskilt betydelsen av tidig ombudskontakt framhållas. Det ger förutsättningar för att snabbt få tillgång till de civilprocessuella tvångsmedlen.

Det finns också ett principiellt problem med ökad användning av straffrätt på patentområdet. Det är inte så att varje påstått intrång utgör en grund för ingripande från samhället. Parter som verkar på samma marknad kan lätt hamna i konfliktsituationer, då avgränsningen mellan deras respektive uppfinnings skyddsomfång kan vara svår att göra. Det finns också ett intresse i att kunna utnyttja närliggande uppfinningar utan att riskera åtal.

Det har inte gått att utröna varför patentintrång så sällan anmäls till åtal. En möjlig förklaring är åtalsprövningsregelns utformning. Kravet på särskilda skäl skulle kunna tänkas avhålla uppfinnare från åtalsanmälan. Konkreta belägg för ett sådant antagande har dock

inte kommit fram. Andra förklaringar är också tänkbara. I sammanhanget bör noteras att enskilda åtal tycks vara sällsynta.

Det finns inte något egenvärde i att antalet åtal för patentintrång ökar. Det finns heller inte underlag för slutsatsen att åtal i dag inte väcks trots att det hade varit befogat. Bakom åtalsprövningsregeln ligger ett intresse av att koncentrera samhällets resurser till de allvarligaste brotten. När det gäller patentintrång är det också fråga om komplicerade bedömningar som i de flesta fall kräver omfattande teknisk expertis. Det är inte bara ett problem för den åklagare som ska föra talan. Det finns dessutom bara ett fåtal personer i landet som har tillräcklig kompetens för att fastställa uppfinningens skyddsomfång, och även bland dem råder det inte sällan delade meningar. Under de förutsättningarna är det tveksamt om en enskild individ bör ställas till ansvar för brott.

Sammantaget finns det inte några skäl som entydigt talar för att antalet åtal för patentintrång bör öka. Den nu gällande åtalsprövningsregeln, med de starka begränsningar av möjligheterna till allmänt åtal som den innebär, ska därför föras över till den nya patentlagen.

8.2 Följderna av att straffrätt inte omfattas av domstolsavtalet

Utredningens bedömning: När en svensk domstol prövar intrångsfrågan i ett brottmål som gäller ett europeiskt patent med enhetlig verkan ska domstolen tillämpa patentlagens bestämmelser om vilka handlingar som omfattas av ensamrätten och ensamrättens begränsningar.

Utredningens förslag: Det ska framgå av den nya patentlagen att begränsningarna av rätten att i mål om patentintrång göra invändning om ogiltighet inte gäller i brottmål. En svensk domstol ska alltså kunna pröva en sådan invändning även om brottmålet gäller intrång i ett europeiskt patent med enhetlig verkan. Domstolens bedömning av patentets giltighet ska dock inte få någon rättsverkan utanför brottmålet.

Bakgrund

Domstolsavtalet reglerar inte straff och förverkande som följd av patentintrång, och dessa frågor omfattas därför inte av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet enligt domstolsavtalet.

Regeringen har gjort bedömningen att svensk domstol har behörighet att pröva sådana frågor även när det gäller patent och tilläggskydd som i princip omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet. Däremot är den svenska domstolen inte behörig att ta upp en talan om ogiltighet eller ett enskilt anspråk om skadestånd eller vitesförbud.

I utredningens direktiv hänvisas till ett remissyttrande som Sveriges advokatsamfund lämnade över utredningens delbetänkande. I yttrandet anförde samfundet att konsekvenserna av att domstolsavtalet inte omfattar de straffrättsliga patentintrången måste analyseras vidare. Bland de frågor som behövde klargöras var hur processordningen skulle se ut i ett fall då den tilltalade vid sitt försvar vill väcka en ogiltighetstalan. Samfundet menade att det skulle vara problematiskt om en tilltalad i ett svenskt brottmål skulle vara hänvisad till att väcka en ogiltighetstalan vid den enhetliga patentdomstolens centrala avdelning. Å andra sidan menade samfundet att det också föreföll problematiskt att en svensk domstol skulle kunna ta upp en ogiltighetstalan som en genstämning i ett brottmål.

Regeringen bemötte synpunkterna från Sveriges advokatsamfund i sin proposition (prop. 103/14:89 s. 46). Enligt regeringens bedömning är svensk domstol förhindrad att även i samband med ett åtal om patentintrång ta upp till prövning ett genkärsmål om ogiltighet av ett europeiskt patent med enhetlig verkan eller ett tilläggskydd vars grundpatent är ett sådant patent. En åtalad som vill väcka en sådan talan är alltså hänvisad till att göra det i den enhetliga patentdomstolen.

I utredningens direktiv anges dock att, som Sveriges advokatsamfund påpekar, konsekvenserna av att straffrätt inte regleras i domstolsavtalet kan behöva analyseras vidare.

En annan fråga som pekas ut i direktiven är vilka bestämmelser en nationell domstol ska tillämpa när den prövar intrångsfrågan i ett nationellt brottmål. Artiklarna 25–30 i domstolsavtalet reglerar vilka handlingar som omfattas av ensamrätten och ensamrättens

begränsningar. Samtidigt som dessa artiklar inte varit avsedda att tillämpas nationellt finns det inget i EU:s patentförordning eller domstolsavtalet som hindrar att dessa tillämpas även i ett brottmål i fråga om alla patent och tilläggsskydd som omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet.

Vilka bestämmelser ska tillämpas i brottmålet?

Bestämmelser om vilka handlingar som omfattas av ensamrätten och ensamrättens begränsningar finns i nuvarande 3–5 §§ patentlagen. Genom den lagändring som beslutats och som träder i kraft den dag regeringen bestämmer ska dock artiklarna 25–30 i domstolen gälla som svensk lag när den enhetliga patentdomstolen handlägger mål om europeiska patent. Frågan är då om dessa regler också ska tillämpas om en svensk domstol i ett brottmål prövar en fråga om intrång i fråga om ett patent som i och för sig omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet.

Den lagändring som beslutats (5 a § patentlagen) innebär att domstolsavtalets regler i dessa delar tas in i svensk lag genom inkorporering. Den valda lagstiftningstekniken motiverades bl.a. av att reglerna inte är avsedda att tillämpas av nationella domstolar och att det bara är de engelska, franska eller tyska språkversionerna som är giltiga.

Att en sådan bestämmelse skulle tillämpas av nationella domstolar i ett brottmål framstår däremot som mindre lämpligt. För att ålägga någon ett straffansvar måste det finnas klara och tydliga bestämmelser i den nationella straffrätten.

En annan sak är att patentlagens bestämmelser om ensamrättens omfattning enligt utredningens bedömning så långt det är möjligt ska harmoniseras med artiklarna 25–30 i domstolsavtalet, se avsnitt 4.3.

Invändningar om ogiltighet

När det gäller en tilltalads möjligheter att göra invändning om ogiltighet i ett brottmål om ett europeiskt patent med enhetlig verkan gör utredningen följande överväganden.

I mål om patentintrång gäller enligt 61 § patentlagen att, om den mot vilken talan förs gör gällande att patentet är ogiltigt, får frågan om ogiltighet prövas endast sedan talan om detta väckts.

Det är inte helt klart om detta gäller också om det är en straffrättslig talan. Frågan berördes något i förarbetena till paragrafen. Stockholms rådhusrätt hade framfört kritik mot det då föreliggande kommittéförslaget, som innebar vissa inskränkningar i rätten att göra invändning om ogiltighet. Rådhusrätten anförde bl.a. att det stred mot gängse rättsuppfattning på straffrättens område att ”förmäna en tilltalad person att till sitt försvar åberopa allt, som i sådant hänseende kan synas honom tjänligt”. Det förhöll sig enligt rådhusrätten till och med så, att domstolen ex officio var skyldig att utan invändning pröva allt som utgör förutsättning för den åtalade gärningens straffbarhet. (prop. 1966:40 s. 226)

Denna kritik bemöttes av departementschefen, som anförde att intrång i ett i vederbörlig ordning meddelat patent i princip bör anses som en i sig straffbar handling. Att då gällande rätt innebar att straff inte fick utdömas om patentet ansågs ogiltigt fick ses som ”en av billighetsskäl grundad inskränkning i den nämnda principen”. Med den principen ansågs det inte ligga något stötande i att ogiltighetsfrågan inte kom upp till bedömning i intrångsmålet. (Se prop. 1966:40 s. 227).

Det lagförslag som slutligen lades fram skiljde sig dock från kommittéförslaget. I stället för inskränkningar i rätten att göra invändning om ogiltighet innebar förslaget att den som ville göra gällande att patentet var ogiltigt skulle väcka talan om ogiltighet. Det angavs inte att det skulle vara några särskilda regler för det fall talan om patentintrång fördes i ett brottmål. Både paragrafens ordalydelse och resonemangen som förts tidigare talar för att avsikten var att den skulle gälla både tvistemål och brottmål om patentintrång. Frågan är dock hur detta skulle bedömas av en domstol i dag.

Eftersom det inte har förekommit några patenträttsliga åtal finns det inte någon praxis beträffande hur en invändning om ogiltighet i ett sådant mål skulle hanteras. Allmänt sett gäller dock att en tilltalad i ett brottmål får åberopa vad han eller hon vill till sitt försvar så länge det är relevant för prövningen av åtalet. De förarbetsuttalanden som gjordes vid patentlagens tillkomst är inte tillräckliga för att omkullkasta den principen. Förekomsten av ett

giltigt patent utgör en förutsättning för att kunna föra ett åtal för patentintrång. Om den tilltalade gör en invändning om ogiltighet, skulle nog domstolen – trots 61 § patentlagen – svårligen kunna undvika att ta ställning till giltighetsfrågan.

Att skyldigheten att väcka talan om ogiltighet som en förutsättning för att göra gällande att patentet är ogiltigt inte gäller för en tilltalad i brottmål ska enligt utredningens uppfattning framgå av den nya patentlagen. Det är i det avseendet inte någon skillnad om det påstås ett intrång i ett svenskt patent eller ett europeiskt patent med enhetlig verkan.

Om domstolen gör bedömningen att patentets giltighet kan ifrågasättas på ett sätt som medför att den tilltalade inte kan dömas för patentintrång, innebär det självfallet inte att patentet ogiltigförklaras. Domstolens bedömning av ogiltighetsfrågan kommer inte att ha någon rättsverkan utanför brottmålet. Vill den tilltalade verkligen få patentet ogiltigförklarat, måste han eller hon naturligtvis väcka talan om detta, vilket för ett europeiskt patent med enhetlig verkan innebär en talan vid den enhetliga patentdomstolen.

Om en svensk domstol ogillat ett åtal för patentintrång på grund av en invändning om ogiltighet ankommer det på den domstol som senare ska pröva ogiltighetsfrågan att ta ställning till vilket bevisvärde den tidigare domen har.

Den omvända situationen är också tänkbar, nämligen att den tilltalade döms i brottmålet och patentet senare ogiltigförklaras. Den möjlighet som då finns är att begära resning i brottmålet.

8.3 Brott mot patenthavarens uppgiftsskyldighet

Utredningens förslag: Straffsanktionen för patentsökandes och patenthavares lagstadgade uppgiftsskyldighet tas bort.

Innebörden av uppgiftsskyldigheten enligt gällande rätt

Förutom straffbart patentintrång finns ytterligare en straffbestämmelse i patentlagen, nämligen brott mot patentsökandes och patenthavares uppgiftsskyldighet enligt nuvarande 56 §. Båda styckena i paragrafen är straffbelagda genom 62 §, som också innehåller en

åtalsprövningsregel med samma utformning som den beträffande patentintrång. De två styckena i 56 § reglerar olika situationer.

Första stycket handlar om att en patentsökande åberopar sin patentansökan gentemot någon annan innan handlingarna har blivit tillgängliga i ärendet. Sökanden är då skyldig att på begäran lämna sitt samtycke till att denne får ta del av handlingarna, och få prov från ett eventuellt deponerat biologiskt material.

Andra stycket handlar om den situationen att någon i annons eller genom påskrift på en produkt eller förpackning påstår att patent har sökts eller meddelats. I sådana fall måste, om det inte redan har skett, på begäran en upplysning lämnas om patentets eller patentansökans nummer.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte är ringa inte fullgör sina skyldigheter enligt 56 § kan dömas till böter. Detsamma gäller den som lämnar felaktiga uppgifter.

Sedan 2008 har en enda anmälan om sådant brott kommit in. Förundersökningen lades ner.

Överväganden

Uppgiftsskyldigheten har funnits i patentlagen sedan dess tillkomst. Frågan är då vad straffsanktionen har för betydelse i dag, särskilt mot bakgrund av att den inte tillämpas i någon särskild omfattning.

Första stycket avser åberopande av en patentansökan mot en eller flera bestämda personer innan handlingarna i patentärendet blivit allmänt tillgängliga. En sådan situation kan vara att någon skickar ett varningsbrev till någon annan som utnyttjar en uppfinning, med påstående om att uppfinningen är patentsökt.

För tiden innan ansökan blivit allmänt tillgänglig kan sökanden inte åberopa något provisoriskt patentskydd med stöd av 60 § patentlagen. Ett varningsbrev syftar alltså bara till att informera om att ett patentskydd kan komma att uppkomma i framtiden. Om uppgiften är riktig är en sådan varning inte till någon nackdel för den som blir varnad.

Om uppgiften är oriktig kan den däremot föranleda skadeståndsskyldighet (NJA 1953 s. 775). Varningsbrev har också ansetts utgöra marknadsföringsåtgärder, och oriktiga påståenden om att något utgör intrång i upphovsrätt har bedömts bryta mot god marknads-

föringsssed. Det har i ett sådant fall bedömts finnas grund för vitesförbud (se MD 2009:27 och 2011:25).

Det mest väsentliga är dock att den patentsökande som eventuellt inte samtycker till att den varnade får ta del av ansökningshandlingarna inte kan åberopa något patentskydd, och att ett utnyttjande av uppfinningen under den här tidsperioden alltså inte kan föranleda skadeståndsskyldighet. En straffsanktionerad skyldighet att samtycka till att den som varnas får ta del av handlingarna fyller därför inte någon beaktansvärd funktion. Om frågan om att få ta del av handlingarna i stället aktualiseras i en tvist, gäller rättegångsbalkens regler om editionsföreläggande. Den aktuella bestämmelsen bör därför inte föras över till den nya patentlagen.

Andra stycket handlar om att sökanden gentemot en obestämmd krets påstår att patent har sökts eller meddelats. Att uppgiften i ett sådant fall måste vara riktig följer av 10 § 5 p. marknadsföringslagen (2008:486). Förbudet mot vilseledande marknadsföring omfattar nämligen också felaktiga påståenden om innehav av rättigheter. Enligt 24 och 26 §§ samma lag kan en näringsidkare som vid sin marknadsföring låter bli att lämna väsentlig information åläggas vid vite att lämna informationen.

Ett åläggande vid vite är ett mer ändamålsenligt instrument än en straffsanktionerad skyldighet att lämna en uppgift. Den som har ett intresse av att få uppgiften får ju ingen nytta av att ett straff döms ut.

Det ska också påpekas att det i dag är betydligt enklare att genom olika databaser få fram uppgifter om sökta eller meddelade patent än vad det var när 56 § patentlagen infördes. På grund av detta och då marknadsföringslagen bör kunna tillämpas i merparten av de fall som ryms inom nuvarande 56 § andra stycket är det utredningens uppfattning att även den straffsanktonerade uppgiftsskyldigheten i andra stycket ska tas bort.

9 Register och diaries hos Patent- och registreringsverket

9.1 Patentregistret

Utredningens förslag: Det ska framgå av den nya patentlagen att Patent- och registreringsverket för ett patentregister för den registrering som ska ske enligt lagen. Anteckningar i patentregistret som kan göras på begäran av någon part ska inte regleras i den nya patentlagen om anteckningarna inte får någon civilrättslig verkan. Att dessa anteckningar kan göras ska i stället framgå av den nya patentförordningen.

Patent- och registreringsverket för ett patentregister över de patent som meddelas i Sverige. Detta framgår av nuvarande 20 § andra stycket patentlagen. Där anges att ett meddelat patent ska antecknas i patentregistret, som förs av patentmyndigheten.

Förutom uppgifter om det meddelande patentet antecknas vissa uppgifter löpande i patentregistret, exempelvis om patentet pantsätts. När det gäller pantsättning är registreringen av pantsättningsavtalet hos Patent- och registreringsverket en förutsättning för att pantsättningen ska få verkan mot tredje man. Det framgår dock inte av den nuvarande patentlagen att registreringen innebär att en anteckning görs i patentregistret. För att få information om detta måste man vända sig till patentkungörelsen, där det anges att pantsättning av ett patent ska antecknas i patentregistret. För att tydliggöra att registreringen sker i patentregistret ska det i den nya lagen finnas en bestämmelse om att Patent- och registreringsverket för ett patentregister för registrering enligt lagen.

Andra förhållanden än pantsättning som kan registreras under patentets giltighetstid är att patentet har övergått på någon annan,

licens har upplåtits, eller en patenthavare eller licenstagare har fått fortsätta ett påbörjat utnyttjande eller påbörja ett planerat utnyttjande trots att patentet överförs på någon annan. Dessa anteckningar görs om någon part begär det, och anteckningarna har en begränsad verkan.

När det gäller anteckningar om äganderätten eller övergång av äganderätten finns en presumtionsregel i nuvarande 44 § fjärde stycket patentlagen. Den innebär att i mål eller ärende angående patent ska den som senast blivit införd i patentregistret i sådan egenskap anses som patenthavare. Anteckningen i registret har alltså ingen rättsverkan i fråga om äganderätten, utan bara när det gäller vem som har talerätt. Eftersom det är en presumtionsregel gäller den dessutom bara om något annat inte visas. En liknande regel finns i nuvarande 95 § patentlagen när det gäller den i registret antecknade patenthavarens rätt att registrera ett avtal om pantsättning.

Den som innehar en licens som antecknats i patentregistret ska underrättas om någon vill väcka talan om patentets ogiltighet, överföring av patentet eller meddelande av tvångslicens (nuvarande 64 § patentlagen). Den som har en antecknad licens kan också under vissa förutsättningar ha rätt att fortsätta sitt utnyttjande av uppfinningen även om patentet överförs på någon annan (nuvarande 53 § patentlagen). En anteckning om licens kan alltså få en viss civilrättslig verkan då den innebär att ett utnyttjande som annars kunde ha varit att betrakta som patentintrång får fortsätta.

Eftersom det är fråga om anteckningar som Patent- och registreringsverket ska göra på begäran av en part är det inte nödvändigt att lagreglera dessa anteckningar om de inte har någon civilrättslig verkan. Det är bara anteckningar om licens som har sådan verkan. Andra anteckningar som ska göras på begäran av part kan regleras i den nya patentförordningen.

9.2 Patentansökningsdiariet och diariet över ansökningar om europeiskt patent för vilka provisoriskt skydd begärs

Utredningens förslag: Eftersom rättsverkningar enligt patentlagen knyts till registrering i Patent- och registreringsverkets diarium ska det framgå av lagen att registrering kan ske i diarierna.

Patent- och registreringsverket för ett diarium över inkomna patentansökningar (patentansökningsdiariet). Diariet regleras inte i den nuvarande patentlagen utan enbart på förordningsnivå. Detsamma gäller diariet över ansökningar där översättning har getts in till Patent- och registreringsverket, dvs. ansökningar för vilka provisoriskt skydd i Sverige begärs.

När det gäller pantsättning av patentansökningar anges det dock i nuvarande 97 § patentlagen att ett sådant pantavtal kan registreras när ansökan har registrerats i patentmyndighetens diarium eller, om avtalet avser en ansökan om europeiskt patent, när kungörelse enligt 88 § har utfärdats (den kungörelse som Patent- och registreringsverket ska utfärda när översättningar som krävs för provisoriskt skydd har getts in).

Rättsverkan av pantsättningen är alltså knuten till patentansökningsdiariet på två sätt när det gäller svenska patentansökningar. Det är för det första en förutsättning att patentansökan har registrerats i diariet för att pantsättningen över huvud taget ska kunna registreras. För det andra sker själva registreringen av pantsättningsavtalet också i patentansökningsdiariet. Det sistnämnda regleras enbart i den nuvarande patentkungörelsen. Detsamma gäller ansökningar om europeiskt patent, där registreringen av pantsättningen görs i diariet över ansökningar om europeiskt patent för vilka provisoriskt skydd begärs. Eftersom rättsverkningar knyts till Patent- och registreringsverkets diarium är det lämpligt att även möjligheten till registrering i diarierna nämns i den nya patentlagen.

9.3 Diariernas tillgänglighet för allmänheten

Utredningens bedömning: Patentansökningsdiariet och diariet över ansökningar om europeiska patent för vilka provisoriskt skydd begärs är tillgängliga för allmänheten utan någon särskild reglering i den nya patentlagen eller den nya patentförordningen.

Utredningens förslag: Diariet över internationella patentansökningar ska vara tillgängligt för allmänheten.

Patentansökningsdiariet och diariet över ansökningar om europeiska patent för vilka provisoriskt skydd begärs

Patentansökningsdiariet är – liksom andra myndigheters diariéer – som utgångspunkt tillgängligt för allmänheten. Detta framgår också av 38 b § patentkungörelsen. Där slås syftet med patentregistret och patentansökningsdiariet fast, nämligen att ge offentlighet åt den information som ingår i registret och diariet.

Patentansökningsdiariet har dock inte alltid varit offentligt, utan enligt äldre rätt gällde ansökningssekretessen även diariéanteckningar. Anteckningarna blev då inte offentliga förrän vid den s.k. utläggningen, eller när sökanden begärt att ansökan skulle vara offentlig. Vid införandet av patentlagen ville man åstadkomma en sekretessbrytande reglering i fråga om patentansökningsdiariet. I förarbetena till patentlagen konstaterades att anteckningarna i diariet inte avslöjar ansökans innehåll, bortsett från den antydning om detta som benämningen utgör. Intresset av att ta del av uppgifterna vägdes i förhållande till sekretesskyddet, och slutsatsen var att det borde vara möjligt att förordna om att diarierna skulle vara allmänt tillgängliga. Det gjordes genom införandet av en bestämmelse i dåvarande 74 § första stycket patentlagen (motsvarar nuvarande 77 § patentlagen), som hade lydelsen ”Diariéer hos patentmyndigheten skola vara tillgängliga för allmänheten i den utsträckning Konungen bestämmer”. Förslag till ett sådant förordnande fanns i förslaget till tillämpningsföreskrifter (NU 1963:6 s. 363 f.).

Enligt 31 kap. 20 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller i dag sekretess i ärende om ansökan om patent för uppfinning eller företagshemlighet, om inte annat följer av patent-

lagen. I nuvarande 22 § patentlagen anges vid vilken tidpunkt ansökan i sin helhet blir offentlig. De uppgifter som enligt nuvarande 7 § patentkungörelsen förs in i patentansökningsdiariet när ansökan kommer in rör annat än uppfinningen och avslöjar inte heller några företagshemligheter. Uppgifter som rör uppfinningen förs in i diariet först vid den tidpunkt då ansökan har blivit offentlig. Patentansökningsdiariet innehåller alltså inte vid någon tidpunkt några uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen.

Mot denna bakgrund finns det nu inte någon anledning att behålla bemyndigandet i nuvarande 77 § patentlagen som ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om i vilken utsträckning Patent- och registreringsverkets diarium ska vara tillgängliga för allmänheten. Eftersom patentansökningsdiariet är tillgängligt för allmänheten utan särskild föreskrift finns det inte heller någon anledning att ha någon bestämmelse om detta i den nya patentförordningen.

Även diariet över europeiska patentansökningar för vilka provisoriskt skydd begärs är tillgängligt för allmänheten utan några särskilda föreskrifter om detta.

Diariet över internationella patentansökningar

Enligt nuvarande 54 § patentkungörelsen för Patent- och registreringsverket ett särskilt diarium över internationella patentansökningar som getts in till verket i egenskap av mottagande myndighet enligt konventionen om patentsamarbete (PCT). I samma paragraf anges att diariet inte är tillgängligt för allmänheten. Att ansökningarna är hemliga följer av PCT.

Samtidigt som konventionsåtagandena ska uppfyllas upphör inte Patent- och registreringsverket att vara en svensk myndighet bara för att verket fullgör uppgifter som internationell myndighet. Det innebär att offentlighetsprincipen fortfarande gäller för allmänna handlingar som kommit in till myndigheten.

Inte bara svenska patentansökningar utan också internationella ansökningar faller under begreppet ”handlingar i ärenden angående ansökan om patent”. För sådana handlingar gäller sekretess enligt 31 kap. 20 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för upp-

gifter om uppfinning eller företagshemlighet, om inte något annat följer av patentlagen. Undantag från sekretessen regleras i 22 § patentlagen, där bestämmelserna om offentliggörande av ansökan finns. Bestämmelserna om offentliggörande är dock begränsade till ansökningar som handläggs enligt nuvarande 2 kap. patentlagen. Det innebär att internationella patentansökningar som Patent och registreringsverket tar emot i sin egenskap av mottagande myndighet enligt PCT inte omfattas. En internationell patentansökan som fullföljs i Sverige handläggs däremot enligt 2 kap. patentlagen, vilket gör att 22 § patentlagen blir tillämplig. (*Offentlighets- och sekretesslagen, En kommentar*, Lenberg m.fl. s. 31:20:1)

I ärenden om internationella patentansökningar är uppgifter om uppfinningen eller företagshemlighet alltså sekretessbelagda enligt svensk rätt. Detta innebär dock inte per automatik att också diariumet över ansökningarna är sekretessbelagt. I den mån diariumet innehåller andra uppgifter än sådana som gäller uppfinningen eller företagshemlighet kan dessa inte sekretessbeläggas med stöd av 31 kap. 20 § offentlighets- och sekretesslagen.

I artikel 30.2 (a) i PCT finns en bestämmelse om sekretess för internationella patentansökningar. Bestämmelsen har i SOU 1974:63 (s. 149) tolkats som att sekretess gäller, inte bara för uppgifter om t.ex. företagshemligheter och uppfinningar i själva ansökan, utan att sekretess också gäller för diariumuppgifter. Alltså att sådana uppgifter som ska registreras enligt 5 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen måste hållas hemliga. Enligt nämnda betänkande skulle det följaktligen vara ett konventionsåtagande att uppgifter i det diarium som Patent- och registreringsverket för med anledning av internationella patentansökningar ska omfattas av sekretess. Det ansågs då att det verkade lämpligast att föreskriva att diariumet över internationella patentansökningar som förs vid det svenska patentverket i dess egenskap av mottagande myndighet inte skulle vara tillgängligt för allmänheten.

En sådan tolkning av bestämmelsen i artikel 30.2 (a) kan dock diskuteras. Syftet med konventionsbestämmelsen torde vara att uppgifter i en patentansökan som rör själva uppfinningen inte ska tillgängliggöras för allmänheten. Det skulle innebära att uppgifter om det som patentansökan avser ska omfattas av sekretess. Att uppgift om uppfinning eller företagshemlighet omfattas av sekretess följer redan av 31 kap. 20 § offentlighets- och sekretesslagen. Upp-

gifter som ska framgå av registret, bl.a. handlingens avsändare och datum för när ansökan kom in, är inte sådana uppgifter om det som patentansökan avser. Något beaktansvärt skyddsintresse för sådana uppgifter har inte heller framkommit. Det finns därför inte anledning att införa någon sekretessbestämmelse som gäller dessa för uppgifter. Det innebär att även diariumet över internationella patentansökningar ska vara tillgängligt för allmänheten.

10 Några särskilda frågor

10.1 Fastställsetalan enligt patentlagen

Utredningens förslag: Bestämmelser om fastställsetalan tas inte in i den nya patentlagen.

Den nuvarande regleringen

Med stöd av 13 kap. 2 § första stycket rättegångsbalken kan en part föra en talan om fastställelse huruvida ett visst rättsförhållande består eller inte består, förutsatt att rättsförhållandet är ovisst och denna ovisshet är till nackdel för parten. I paragrafens tredje stycke anges att om det finns andra lagregler om att fastställsetalan i ett visst fall får föras, gäller dessa regler.

En sådan specialreglering finns i nuvarande 63 § patentlagen. Enligt den paragrafen kan en patenthavare eller en licenstagare föra en fastställsetalan i fråga om han eller hon på grund av patentet åtnjuter skydd gentemot någon annan. Enligt andra stycket kan en sådan talan också föras av den som driver eller avser att driva en verksamhet för att fastställa om ett visst patent utgör hinder mot verksamheten.

Det finns eller har funnits en motsvarande reglering även i andra författningar på immaterialrättsområdet. Huvudskälet till att dessa regler infördes var att ett rättsförhållande inte generellt ansågs föreligga mellan en innehavare av en immateriell rättighet och en intrångsgörare. Begreppet rättsförhållande var reserverat för att beteckna en rättslig relation mellan två avtalsparter. Det ansågs därför nödvändigt med en särreglering för att fastställsetalan skulle kunna föras i andra fall.

Begreppet rättsförhållande enligt 13 kap. 2 § rättegångsbalken har dock utvidgats efter hand. Numera anses det möjligt att med stöd av den paragrafen exempelvis föra talan om fastställelse av skadeståndsskyldighet. Frågan är då vad den utvecklingen har för betydelse när det gäller behovet av specialreglering om fastställsetalan i den nya patentlagen.

Positiv fastställsetalan

Nuvarande 63 § första stycket handlar om positiv fastställsetalan, dvs. en talan om fastställelse av ett visst förhållande.

När specialregleringen av fastställsetalan inte fördes över till den nya varumärkeslagen (2010:1877) konstaterades det att eftersom det numera anses möjligt att föra talan om fastställelse av skadeståndsskyldighet kan även en orättshandling medföra att ett rättsförhållande uppstår. Slutsatsen var att inte bara tvister rörande huruvida en rätt till ett visst varukännetecken består eller inte består, utan också tvister rörande huruvida ett visst förfarande utgör intrång i en sådan rätt eller inte, borde kunna föras med stöd av den allmänna bestämmelsen om fastställsetalan i rättegångsbalken. (Se prop. 2009/10:225 s. 273 f.)

Mot bakgrund av den rättsutveckling som skett när det gäller fastställsetalan med stöd av 13 kap. 2 § rättegångsbalken och de överväganden som gjordes i samband med införandet av den nya varumärkeslagen kan det inte råda någon tvekan om att förhållandet mellan en patenthavare och en eventuell intrångsgörare också ryms inom begreppet rättsförhållande. Det behövs därför inte någon reglering i patentlagen för att en patenthavare ska kunna föra talan om fastställelse huruvida han eller hon åtnjuter skydd på grund av ett patent.

En skillnad mellan regleringen i nuvarande 63 § första stycket patentlagen och rättegångsbalken är att det i patentlagen också anges vem som har talerätt, nämligen en patenthavare eller en licenstagare. Vid fastställsetalan enligt rättegångsbalken blir detta i stället en del av saken. Det borde dock inte innebära någon inskränkning i möjligheterna att föra fastställsetalan. Både nuvarande 63 § patentlagen och rättegångsbalkens regler förutsätter att ovissheten om

förhållandet är till nackdel för den som vill föra talan om fastställelse.

Bestämmelserna i nuvarande 63 § patentlagen om positiv fastställsetalan behöver alltså inte föras över till den nya patentlagen.

Negativ fastställsetalan

En negativ fastställsetalan handlar om fastställelse att ett visst förhållande inte föreligger. Med stöd av nuvarande 63 § andra stycket kan en negativ fastställsetalan föras för att det ska fastställas att ett visst patent inte utgör hinder mot en verksamhet. Rätten att föra en sådan talan har både den som driver en verksamhet och den som avser att driva en verksamhet.

För det fall det handlar om en pågående verksamhet skulle en talan, i linje med vad som anförts beträffande positiv fastställsetalan, kunna föras med stöd av 13 kap. 2 § rättegångsbalken. Det finns alltså inte något behov av specialreglering i patentlagen.

Lite mer osäkert är det när det gäller en talan om ett framtida rättsförhållande, som det är fråga om när någon som *avser att driva* en verksamhet vill få fastställt att verksamheten inte hindras av ett visst patent.

Även här kan en jämförelse göras med hur man resonerat på varumärkesområdet. Motsvarande bestämmelse i den tidigare varumärkeslagen (1960:644) innebar att en fastställsetalan kunde föras om huruvida ”rätt till varukännetecken består eller icke består eller om visst förfarande utgör intrång i sådan rätt eller ej” (44 §). Den hade alltså en lite annan lydelse än nuvarande 63 § patentlagen.

I förarbetena till 44 § i den tidigare varumärkeslagen konstaterades att vissa typer av fastställsetalan skulle kunna föras med stöd av rättegångsbalken, men att fastställsetalan ändå, i analogi med vad som redan var fallet inom patenträtten, skulle regleras uttömmande i varumärkeslagen. Trots att lydelsen var i princip densamma som i rättegångsbalken gjordes vissa uttalanden som tydde på att bestämmelsen i varumärkeslagen kunde ha ett vidare tillämpningsområde. Det angavs bl.a. att det ofta kan råda tvekan om användningen av visst varukännetecken innebär varumärkesintrång och att sådan ovisshet kan vara till förfång för de berörda parterna och verka hämmande på deras handlande. Detta ansågs gälla fram-

för allt ”för den som står i begrepp att ta ett kännetecken i bruk och är i tvivel om omfattningen och innebörden av en äldre känneteckensrätt”. (Prop. 1960:167 s. 194 f.)

När frågan om behovet av att behålla regleringen om fastställsetalan i den nya varumärkeslagen övervägdes konstaterades det att det verkade råda delade meningar om ett fastställseyrkande som framställs med stöd av 13 kap. 2 § rättegångsbalken måste avse någonting i närvarande tid. Här nämndes bl.a. rättsfallet RH 2001:7, där ett yrkande om fastställsetala att en tidigare användning utgjort intrång i en varumärkesrätt godtogs. Det konstaterades vidare att det faktum att den särskilda bestämmelsen om fastställsetalan i varumärkeslagen i detta hänseende utformats på samma sätt som den allmänna bestämmelsen i rättegångsbalken talade för att likartade bedömningar måste göras av rättsförhållandet enligt den varumärkesrättsliga och den allmänna bestämmelsen i rättegångsbalken om fastställsetalan. En prövning av frågan om en kärande kan få framgång med ett yrkande om fastställsetala som avser förestående, men ännu inte påbörjad användning av ett varukännetecken enligt 13 kap. 2 § rättegångsbalken borde därför inte skilja sig från den prövning som hittills hade behövt företas enligt 44 § i den då gällande varumärkeslagen. (Prop. 2009/10:225 s. 278 f.)

Slutsatsen var alltså att en talan som skulle ha kunnat föras med stöd av 44 § i den tidigare varumärkeslagen också kan föras med stöd av 13 kap. 2 § rättegångsbalken, och att det därför inte fanns något behov av en särreglering i den nya varumärkeslagen.

Det sägs däremot inte uttryckligen i förarbetena till den nya varumärkeslagen att detta innebär att en fastställsetalan faktiskt kan avse ett framtida rättsförhållande. I det avseendet skiljer sig nuvarande 63 § andra stycket patentlagen från rättegångsbalken, eftersom det anges att talan kan föras av den som avser att driva en verksamhet. För att komma fram till att det inte heller krävs någon särreglering i patentlagen måste man därför dra slutsatsen att detta ändå gäller enligt rättegångsbalken.

Förförarbetena till den tidigare varumärkeslagen ger stöd för att avsikten var att en talan skulle kunna föras av någon som avsåg att driva en verksamhet, även om detta inte angavs uttryckligen i lagtexten. Det går heller inte att utläsa att avsikten varit att olika regler om rätten att föra fastställsetalan skulle gälla på olika delar

av immaterialrättsområdet. Några skäl för att det skulle vara så har heller inte framkommit.

När särregleringen av fastställsetalan på varumärkesområdet togs bort var avsikten inte att det skulle bli några inskränkningar i rätten att föra fastställsetalan. Detta kan inte föranleda någon annan slutsats än att en fastställsetalan av någon som avser att driva en verksamhet huruvida ett varumärke eller ett patent utgör hinder mot verksamheten kan föras med stöd av 13 kap. 2 §. Det finns därför inte behov av att föra över bestämmelsen om negativ fastställsetalan till den nya patentlagen.

Negativ fastställsetalan mot en licenstagare

Nuvarande 63 § första stycket patentlagen innehåller en uttrycklig rätt för en licenstagare att föra en positiv fastställsetalan. I andra stycket talas däremot endast om talan mot en patenthavare, inte en licenstagare. Genom en skrivelse till Justitiedepartementet som överlämnats till utredningen (Ju 2003/4734) har utredningen uppmärksammat på att paragrafen har tolkats e contrario, dvs. så att en rätt att föra negativ fastställsetalan mot en licenstagare inte föreligger.

De allmänna reglerna i 13 kap. 2 § rättegångsbalken utesluter inte att en talan sker mot en licenstagare. När specialregleringen av fastställsetalan i patentlagen tas bort blir det tydligt att några särskilda begränsningar i rätten att föra tala mot en licenstagare inte ska finnas.

10.2 Återställande av förlorade rättigheter

Utredningens bedömning: Bestämmelserna i nuvarande 72 och 73 §§ patentlagen om återställande av förlorade rättigheter vid missade frister är inte anpassade till en modern lagstiftning. Eftersom bestämmelserna bygger på internationella konventioner saknas det dock utrymme att göra annat än mindre, språkliga ändringar av dem.

Utredningens förslag: En begäran om återställande på grund av avbrott i postförbindelserna ska inte behöva göras skriftligen.

Missad frist trots den omsorg som betingats av omständigheterna

I nuvarande 72 § patentlagen finns det bestämmelser som ger en part som har underlåtit att inom en viss tid vidta en åtgärd hos Patent- och registreringsverket möjlighet att få en förklaring om att åtgärden ska anses vidtagen i tid. Parten ska då ha missat fristen trots att han eller hon "iakttagit all omsorg som betingats av omständigheterna". Vidare ska åtgärden ha vidtagits inom två månader från det att förfallet upphörde, dock senast inom ett år från fristens utgång, och begäran om att få en förklaring ska ha inkommit inom samma tid.

Paragrafen är en motsvarighet till artikel 122 i EPC och tillkom till följd av Sveriges tillträde till konventionen. Det var visserligen inte en nödvändighet att föra in bestämmelsen i svensk lag, men det ansågs ändå fördelaktigt med en möjlighet att återställa lagstadgade frister som missats i förhållande till patentverket. Möjligheterna enligt förvaltningsprocesslagen (1971:291) till återställande av förutten tid gäller nämligen bara för överklagande eller därmed jämförbara åtgärder.

När det gäller paragrafens närmare formulering framstår uttrycket att någon "iakttagit all omsorg som betingats av omständigheterna" som ålderdomligt. Uttrycket övervägdes dock noggrant när paragrafen infördes. I förarbetena (prop. 1977/78:1 s. 366) poängteras att paragrafen på denna punkt har utformats i nära anslutning till konventionstexten. Det hade övervägts att i stället använda den formulering som finns i 32 kap. 8 § första stycket rättegångsbalken för att ange när laga förfall ska anses ha förelegat. Där föreskrivs att laga förfall föreligger, då någon genom avbrott i allmänna samfärdseln, sjukdom eller annan omständighet som han inte hade bort förutse eller rätten eljest finner utgöra giltig ursäkt, har hindrats att fullgöra vad som har ålegat honom. Från danskt och norskt håll hade det dock anförts att en sådan avfattning i dansk och norsk rätt inte skulle ge bestämmelsen samma innebörd som konventionstexten. För att få till stånd överensstämmelse mellan lagtexterna i de nordiska länderna valdes därför att utforma den svenska lagtexten i nära anslutning till konventionstexten. Det konstaterades dock att utgångspunkten vid bedömningen av vad som skulle anses vara godtagbart förfall enligt paragrafen skulle vara densamma som vid prövningen av laga förfall enligt 32 kap. 8 §

rättegångsbalken. Dock skulle, enligt uttalanden vid den diplomatiska konferens vid vilken artikel 122 i EPC antogs, den artikeln tolkas restriktivt. Detsamma skulle därför gälla 72 §.

Mot bakgrund av de tidigare övervägandena går det alltså inte att utan vidare ersätta frasen ”iakttagit all omsorg som betingats av omständigheterna”. En viss modernisering uppnås dock om texten genom att språkligt närmas till den danska och norska lagtexten i motsvarande bestämmelse. Det innebär att kravet i stället uttrycks som att parten ska ha iakttagit all omsorg som rimligen kan krävas. Även i övrigt får den språkliga moderniseringen ske med viss försiktighet.

Missad frist till följd av avbrott i postförbindelserna

I fråga om internationella patentansökningar finns även andra möjligheter att återställa missade frister enligt nuvarande 73 § patentlagen. Den gäller parter som missat frister i 31 eller 38 § på grund av att postgången försenats. De aktuella fristerna handlar om att ge in översättningar och betala avgifter vid fullföljd samt att begära omprövning i de fall där en internationell ingivningsdag vägrats. I 73 § regleras två olika anledningar till försening. Den första punkten handlar om avbrott i postförbindelserna till följd av krig, upplopp, strejk, naturkatastrof eller liknande omständigheter. Den andra punkten handlar om andra avbrott i postförbindelserna. I det fallet anges hur många dagar i förväg en försändelse ska ha skickats med flygpost respektive för yttledes befordran för att en förklaring ska kunna ges om att handlingen ska anses ha inkommit i tid.

Nyttan av att ha denna specialreglering för internationella patentansökningar kan ifrågasättas. Det som anges i den första punkten borde i allmänhet också utgöra skäl för att få en förklaring enligt nuvarande 72 § patentlagen, och det är också valfritt för sökanden att i sådana fall åberopa den paragrafen. Till skillnad från nuvarande 72 § kräver en förklaring enligt 73 § emellertid inte att sökanden visar att förseningen varit ursäktlig, utan det räcker att ett sådant avbrott som anges i paragrafen förelegat. Det krävs inte heller att sökanden lidit någon rättsförlust och inte att han eller hon betalar någon avgift för att få en förklaring.

Eftersom nuvarande 73 § grundar sig på bestämmelser i PCT måste regleringen finnas kvar för att Sverige ska uppfylla sina konventionsåtaganden. Att den innehåller minimikrav som finns i PCT gör också att det inte går att ändra innehållet i de delar där den inte är uppdaterad när det gäller modern teknik och kommunikationer. Kravet på att begäran om återställande ska göras skriftligen kan däremot tas bort utan att det inkräktar på minimikraven. Skriftlighetskravet har redan tagits bort i nuvarande 72 patentlagen och det finns inte någon anledning att behålla det när det gäller avbrott i postförbindelserna.

I övrigt får paragrafen föras över till den nya patentlagen med endast mindre, språkliga ändringar.

10.3 Samäganderättsfrågor

Utredningens bedömning: De är inte möjligt att inom ramen för den här utredningen föreslå en reglering som löser de i dag oregrerade frågorna om uppfinningar som har framställts av flera gemensamt och om patent som innehas av flera gemensamt. Den nuvarande rättstillämpningen får anses fungera tillräckligt väl för att samäganderättsfrågorna tills vidare ska kunna lämnas oregrerade även i den nya patentlagen.

Den nuvarande rättstillämpningen

Den nuvarande patentlagen saknar bestämmelser som samäganderätt. I både den skrivelse från Patent- och registreringsverket som ligger till grund för en del av utredningsuppdraget (Ju/2012/3666/L3) och i den allmänna översynen av lagen har utredningen uppmärksammat på att det finns en problematik kring samäganderättsfrågor. Exempelvis kan det, när det finns flera uppfinnare, råda delade meningar om patent ska sökas eller inte. Och när ett beviljat patent har flera innehavare kan dessa inte vara oeniga om vilka dispositioner som ska ske.

Lagen om samäganderätt (1904:48 s.1) gäller fastigheter, lösa saker, aktier, obligationer och skuldebrev. Den är alltså inte direkt tillämplig på immateriella rättigheter. I brist på annan lagstiftning

är den allmänna uppfattningen att en försiktig, analog tillämpning av lagen om samäganderätt får ske när det finns fler än en patenthavare. Om det råder oenighet mellan patenthavarna, är förvaltning genom god man och försäljning på offentlig auktion de enda möjligheterna att komma till rätta med oenigheten.

Om förhållandet mellan patenthavarna är avtalsreglerat kan i stället ett enkelt bolag anses vara bildat. I sådana fall tillämpas i stället lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag.

Andra lagar

På det immaterialrättsliga området är det bara lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) som har bestämmelser som reglerar samäganderätt. I 6 § upphovsrättslagen anges att om ett verk har två eller flera upphovsmän, vilkas bidrag inte utgör självständiga verk, tillkommer upphovsrätten dem gemensamt. Var och en av dem får dock beivra intrång i upphovsrätten. När det gäller förfoganden över de rättigheter som innehas gemensamt måste alla delägare vara eniga. Det saknas möjlighet att tvinga fram olika slags förfoganden.

Överväganden

Samäganderätsfrågor aktualiseras både när en uppfinning har två eller flera uppfinnare och ett beviljat patent har två eller flera patenthavare. Precis som Patent- och registreringsverket har påpekat skiljer sig de immateriella rättigheterna från annan lös egendom. Frågan hur dispositioner ska ske när det finns flera uppfinnare eller patenthavare kan kräva andra svar än de som ges genom en tillämpning av samäganderättslagen.

En reglering motsvarande den i upphovsrättslagen om att rättigheter tillkommer uppfinnarna respektive patenthavarna gemensamt har dock inte några odiskutabla fördelar framför den nuvarande rättstillämpningen när det gäller samägda uppfinningar och patent. Uppfinnarrätten och patenträtten har både en ideell och en kommersiell sida, och att ändra reglerna i riktning mot att enbart godta gemensamma dispositioner skulle inte innebära en bättre balans mellan delägarnas olika intressen.

Samtidigt som immateriella rättigheter på vissa sätt skiljer sig från rätten till fast eller lös egendom finns det ändå många gemensamma drag. Frågan om samäganderätt till uppfinningar och patent har därför också en horisontell, civilrättslig dimension. En reglering av samäganderätt på patentområdet bör därför inte ske enbart utifrån det patenträttsliga perspektivet. Den skulle kräva en genomlysning av både hela immaterialrättsområdet och av andra rättsområden. Den skulle också kräva en analys ur ett internationellt perspektiv, eftersom både utveckling av uppfinningar och utövning av patentskyddade uppfinningar sker i ett internationellt sammanhang. En sådan fullständig utredning låter sig inte göra inom ramen för det här arbetet, som främst gäller en moderniserad patentlag och patentförordning.

Det bör också framhållas att det som i många fall vållar problem är att slå fast om någon är att anse som meduppfinnare eller bara har medverkat i mindre grad till uppfinningen. Den typen av frågor skulle inte i praktiken lösas med en reglering i patentlagen. Det kan egentligen inte regleras på annat sätt än genom avtal mellan dem som gemensamt utvecklar en uppfinning. Detsamma gäller förhållandet mellan dem som kommersialiserar uppfinningen efter det att patent beviljats. I brist på avtalsreglering blir det en bevisfråga om partsavsikten i det enskilda fallet.

Sammantaget stannar utredningen alltså vid konstaterandet att den nuvarande rättstillämpningen inte i alla delar är tillfredsställande men att den, i brist på den bredare utredning som skulle krävas för att fånga upp alla aspekter av samägda uppfinningar och patent, fungerar tillräckligt väl för att frågorna tills vidare kan förbli oreglerade i patentlagen.

Samäganderättsfrågan nämns inte särskilt i utredningens direktiv. Som framgår av det föregående handlar det inte om en sådan begränsad saklig ändring som utredningen enligt direktiven får ta upp under förutsättning att den ryms inom tiden för utredningens uppdrag.

11 Frågor om det enhetliga patentsystemet

11.1 Inledning

Utredningen har i delbetänkandet *Patentlagen och det enhetliga europeiska patentsystemet* (SOU 2013:48) lämnat förslag till författningsändringar som utredningen ansåg nödvändiga till följd av införandet av det enhetliga patentskyddet i EU och inrättandet av den enhetliga patentdomstolen. Delbetänkandet begränsade sig i huvudsak till nödvändiga författningsändringar. I dessa delar har författningsändringar också skett genom SFS 2014:434, som träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

I utredningens tilläggsdirektiv har ytterligare några frågor med anknytning till det enhetliga patentsystemet pekats ut. Det handlar i huvudsak om sådant som bör övervägas för att systemet ska fungera väl.

Samtidigt som utredningen har arbetat med dessa frågor har det skett en utveckling på europeisk nivå. Ett regelverk för EPO:s administration av det enhetliga patentskyddet tas fram av ett särskilt utskott under den europeiska patentorganisationens förvaltningsråd (Select Committee, SC). Förutsättningarna har därför ändrats efter hand när det gäller några av frågorna i kapitlet. De överväganden som utredningen presenterar i kapitlet har gjorts med beaktande av den senast kända utvecklingen. Det kan dock tänkas att det fortsatta arbetet inom SC förändrar bilden ytterligare.

11.2 Ska svensk rätt hindra dubbelpatentering?

Utredningens bedömning: Svensk rätt bör inte innehålla något förbud mot att samma uppfinning skyddas i Sverige av ett svenskt patent och ett europeiskt patent.

Bakgrund

I delbetänkandet behandlades förbudet mot dubbelt patentskydd i artikel 4.2 i patentförordningen, dvs. att ett europeiskt patent som får enhetlig verkan inte ska anses ha fått verkan som ett nationellt patent i en deltagande medlemsstat den dag då beslutet att bevilja patentet offentliggjorts i Europeiska patenttidningen. Frågan om dubbelpatentering gäller i stället om *samma uppfinning* samtidigt skyddas i Sverige av ett europeiskt patent (med eller utan enhetlig verkan) och ett nationellt patent.

Något uttryckligt förbud mot dubbelpatentering finns inte i EU:s patentförordning, och det finns i dag inte heller någon reglering i svensk rätt som hindrar detta. Risken för att dubbelpatentering leder till problem ökar dock något när domstolsavtalet börjar tillämpas. Det beror främst på att olika patent för samma uppfinning kan komma att prövas av olika domstolar, och att de olika domstolarnas avgöranden kan bli motstridiga.

Ett exempel på en problemsituation är att en samtidig innehavare av ett europeiskt och ett nationellt patent för samma uppfinning får framgång med en intrångstalan i den enhetliga patentdomstolen, medan Stockholms tingsrätt meddelar en ogillande dom i ett motsvarande mål om det svenska patentet. När patenthavaren vänder sig till Kronofogdemyndigheten med den enhetliga patentdomstolens dom som exekutionstitel kan motparten komma att åberopa den svenska domen som grund för att invända mot verkställigheten.

Frågans tidigare behandling

Frågan om dubbelpatentering togs upp av Patentpolicykommittén redan inför Sveriges tillträde till EPC. Kommitténs slutsats var att något förbud inte skulle införas. Slutsatsen grundades på de svårig-

heter det skulle innebära att reglera frågan när identitet skulle anses föreligga mellan flera ansökningar. Enligt kommittén var det godtagbart att ett europeiskt patent och ett nationellt patent som avsåg samma uppfinning och som grundades på ansökningar med samma ingivnings- eller prioritetsdag skulle kunna gälla samtidigt i Sverige. Regeringen delade kommitténs uppfattning och något förbud infördes inte i svensk rätt. (Se prop. 1977/78:1 Del A, s. 257 och 267)

Andra länder

I Danmark har det funnits en invändningsrätt gentemot ett nationellt patent då ett sådant innebär dubbelpatentering i förhållande till ett europeiskt patent. Invändningsrätten har dock knappast tillämpats, och i Danmark överväger man nu att ta bort den. Det främsta skälet för detta är att ett europeiskt patent inte kan gälla för Grönland och Färöarna. Ett förbud mot nationell dubbelpatentering i förhållande till europeiska patent med enhetlig verkan skulle alltså begränsa patenteringsmöjligheterna i dessa områden och därmed bli problematiskt. Enligt uppgifter från Danmark är detta den genomförandefråga kring det enhetliga patentsystemet som diskuteras mest.

Från tysk sida görs bedömningen att det faktiskt finns en skyldighet för medlemsstaterna att hindra dubbelpatentering. Tysklands syn på saken bör dock ses i ljuset av att andra EU-medlemsstater enligt uppgift redan har ett förbud mot dubbelpatentering i förhållandet mellan europeiska patent och nationella patent. Ett uttryckligt förbud mot dubbelpatentering fanns också inskrivet i utkastet till patentförordning under den tid då förhandlingar pågick om införande av ett EU-patent. Detta saknas dock i den antagna förordningen. Det talar för att den allmänna uppfattningen inom EU-länderna har varit att dubbelpatentering bör förbjudas. Några långtgående slutsatser kan dock inte dras av detta eftersom ingen slutlig text antogs.

Överväganden

Skälen för att nu förbjuda dubbelpatentering är dels att en sådan förpliktelse skulle kunna tolkas in i patentförordningen, dels att det skulle kunna uppstå verkställighetsproblem utan ett förbud.

Det finns praxis från EPO som innebär att det inte finns något befogat intresse av att ha två europeiska patent på samma uppfinning. Immaterialrättsligt finns det dock inga hinder mot att ha flera skydd för samma sak. I så fall är det en kostnadsfråga för den som vill upprätthålla ett dubbelt patentskydd. Det i sig skulle i och för sig kunna vara ett principiellt problem, nämligen att en stark aktör kan köpa sig ett bättre patentskydd och exempelvis gardera sig mot den situationen att det ena patentet ogiltigförklaras. Det finns dock inte något som talar för att det skulle vara vanligt förekommande att identiska uppfinningar söks skyddade av olika patent.

Precis som konstaterades på 1970-talet är det svårt att reglera frågan om när identitet ska anses föreligga. Det som i så fall kan övervägas är ett förbud som inte i lagtexten definierar när identitet ska anses föreligga utan överlämnar identitetsfrågan till rättstillämpningen.

Eftersom identitetsfrågan är så svår att avgöra, för ett förbud även med sig stora nackdelar. I de länder där dubbelpatentering är förbjuden innebär systemet att ansökningar mer eller mindre automatiskt sorteras bort trots att de inte avser exakt samma sak. Om man å andra sidan tillåter flera patent så länge de inte avser exakt samma sak skulle ett förbud lätt kunna kringgås genom mindre ändringar. För att ett förbud skulle vara effektivt skulle det alltså behöva fånga upp inte bara identitet utan även andra fall av överlappande skyddsomfång.

Man kan dessutom fråga sig hur stort problemet skulle bli i praktiken, och om det inte kan hanteras på samma sätt som andra fall där olika domstolar kan komma till olika slut beträffande samma fråga. Utredningens bedömning är att nyttan med ett förbud mot dubbelpatentering inte skulle väga upp problemen med att bestämma när identitet föreligger och de tvister denna fråga skulle kunna ge upphov till.

11.3 Sekretess hos Justitiekanslern i överträdelseärenden

Utredningens bedömning: Ingenting tyder på att den enhetliga patentdomstolen skulle kunna neka Justitiekanslern att få tillgång till relevanta uppgifter från domstolen som kan behövas för att bevaka statens rätt i ett överträdelseärende. Några författningsändringar framstår därför inte som nödvändiga för att Justitiekanslern ska få tillgång till uppgifterna.

Bakgrund

Avtalsstaterna är enligt avtalet om en enhetlig patentdomstol (domstolsavtalet) solidariskt ansvariga för skada som uppstår genom att den enhetliga patentdomstolens överinstansrätt begår en överträdelse av EU-rätten (artikel 22). Genom den lagändring som beslutades under år 2014 (SFS 2014:434) infördes en ny paragraf i patentlagen som innebär att en enskild i vissa fall får rikta ett sådant ersättningsanspråk mot Sverige. Prövningen sker vid frivillig skadereglering eller i domstol. I båda fallen bevakar Justitiekanslern statens rätt.

Den enhetliga patentdomstolen kommer enligt rättegångsreglerna att vara skyldig att tillgodose en behörig nationell myndighets begäran att få tillgång till relevanta uppgifter. Justitiekanslern har dock ställt sig tveksam till att myndigheten enligt gällande rätt kan garantera sekretess i ett sådant fall. Enligt Justitiekanslern är det i gränsöverskridande situationer svårt att få information, om sekretess inte kan garanteras. Utredaren har därför fått i uppdrag att analysera och ta ställning till om den svenska offentlighets- och sekretessregleringen behöver ändras.

Gällande rätt

Den 1 januari 2014 infördes en ny paragraf i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), 15 kap. 1 a §. I denna anges bl.a. att sekretess gäller för uppgift som en myndighet har fått från ett utländskt organ på grund av en bindande EU-rättsakt eller ett av EU ingånget eller av riksdagen godkänt avtal med en annan stat eller med en

mellanfolklig organisation, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i det internationella samarbete som avses i rättsakten eller avtalet försämras om uppgiften röjs.

Införandet av paragrafen hade sin bakgrund i att utrikessekretessen i 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen inte ansågs tillräcklig för att säkerställa att svenska myndigheter kan uppfylla internationella förpliktelser rörande sekretess.

Till skillnad från bestämmelsen om utrikessekretess saknar det vid tillämpningen av 15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen betydelse vad det är för typ av uppgifter. Det krävs dock att det finns en tydlig sekretessbestämmelse i den aktuella EU-rättsakten eller avtalet i fråga.

Överväganden

Inledningsvis kan det konstateras att den nu gällande 15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen trädde i kraft efter det att Justitiekanslern lämnade de synpunkter som låg till grund för tilläggsuppdraget i den här delen. Den första frågan blir då om ändringen i sekretesslagen förändrar bilden på något sätt.

En tillämpning av 15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen förutsätter en tydlig sekretessbestämmelse i den rättsakt som ligger till grund för utlämnandet av uppgiften till den svenska myndigheten. Domstolsavtalet innehåller i sig inte några regler om vare sig utlämnande av uppgifter eller om sekretess, även om det anses underförstått att domstolen ska lämna ut nödvändiga uppgifter. De rättegångsregler som håller på att utarbetas kommer däremot enligt vad som nu är känt att innehålla en skyldighet för den enhetliga patentdomstolen att tillgodose en behörig nationell myndighets begäran att få tillgång till relevanta uppgifter. Det kommer troligen också att finnas grund för att sekretessbelägga uppgifter. Såvitt nu är känt kommer det dock inte att finnas någon sekretessbestämmelse i eller i direkt anslutning till den regel som säger att nationella myndigheters behov att få uppgifter ska tillgodoses. Utredningens bedömning är därför att det saknas förutsättningar för Justitiekanslern att sekretessbelägga uppgifter från den enhetliga patentdomstolen med stöd av 15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen.

Annat har inte framkommit än att den enhetliga patentdomstolens skyldighet att tillgodose nationella myndigheters behov av relevanta uppgifter skulle vara ovillkorlig. Det finns alltså inte något som tyder på att den enhetliga patentdomstolen skulle kunna neka ett utlämnande av uppgifter till Justitiekanslern på den grunden att sekretess inte kan garanteras. Författningsändringar framstår därför inte som nödvändiga för att ge Justitiekanslern tillgång till de uppgifter som behövs för att bevaka statens rätt i ett överträdelseärende.

En annan fråga är om det ändå är lämpligt att införa en sekretessbestämmelse för uppgifter som Justitiekanslern får ta del av i ett överträdelseärende. Frågan är då vad det är för typ av uppgifter det kan röra sig om. De uppgifter som det skulle kunna vara aktuellt att skydda är uppgifter om affärsförhållanden. Det är oklart om Justitiekanslern kommer att behöva ta del av sådana uppgifter för att ta ställning till ett påstående om att överinstansrätten begått en överträdelse av EU-rätten. För att kunna göra en intresseavvägning mellan behovet av insyn och enskildas intresse av att känsliga uppgifter skyddas krävs det att man närmare känner till vilka uppgifter det kan handla om. Det är dessutom inte tillräckligt att det finns ett intresse av att vissa uppgifter skyddas, utan det krävs också att ett röjande av uppgifterna skulle leda till skada. Sammantaget finns det med utgångspunkt i vad som nu är känt inte tillräcklig grund för att motivera att en ny sekretessbestämmelse införs för dessa uppgifter.

11.4 Avstående av europeiska patent med enhetlig verkan

Utredningens bedömning: Det bör inte införas några sakrättsliga eller andra nya bestämmelser i fråga om avstående av europeiska patent med enhetlig verkan.

Bakgrund

Om en patenthavare hos Patent- och registreringsverket skriftligen avstår från patentet ska myndigheten enligt nuvarande 54 § första stycket patentlagen förklara att patentet har upphört i sin helhet. I andra stycket finns en regel som skyddar eventuella borgenärer vid ett avstående. Där anges att om patentet är utmätt, belagt med kvarstad eller taget i anspråk genom betalningssäkring eller om en tvist pågår vid domstol om överföring av patentet, får patentet inte förklaras ha upphört så länge utmätningen, kvarstaden eller tvisten inte har blivit slutligt avgjord.

Genom den lagändring som har beslutats under år 2014 (SFS 2014:434) har ett tredje stycke lagts till i paragrafen. Det nya stycket innebär att europeiska patent med enhetlig verkan undantas från hela paragrafens tillämpning. Undantaget är en följd av kravet i EU:s patentförordning på att ett europeiskt patent med enhetlig verkan ska ha enhetlig karaktär och därför får begränsas, överlåtas, upphävas eller upphöra endast avseende alla medlemsstater som deltar i det fördjupade samarbetet om ett enhetligt patentskydd (artikel 3.2). Patent- och registreringsverket kommer därför inte att få förklara att ett sådant patent har upphört med stöd av 54 § första stycket patentlagen. I en eventuell avståendesituation är den sakrättsliga skyddsregeln i andra stycket inte heller tillämplig.

När Lagrådet behandlade det nu genomförda ändringsförslaget ställdes frågan om en innehavare av ett europeiskt patent med enhetlig verkan kan avstå från patentet med verkan i alla de deltagande medlemsstaterna, trots att patentet är utmätt. Lagrådets fråga grundade sig på att 54 § andra stycket patentlagen är en sakrättslig regel. Artikel 7 i EU:s patentförordning innebär att ett europeiskt patent med enhetlig verkan som förmögenhetsobjekt, i sin helhet och i alla deltagande medlemsstater, ska anses som ett nationellt patent i den medlemsstat där sökanden hade hemvist eller huvudsakligt säte eller i annat fall ett driftsställe den dag då den europeiska patentansökan gavs in. Det innebär, enligt Lagrådets uppfattning, att resultatet borde bli att 54 § andra stycket är tillämpligt trots att det i paragrafen anges att det inte ska tillämpas för europeiska patent med enhetlig verkan. Lagrådet efterfrågade ytterligare överväganden i frågan. Utredningen fick därför i tilläggsuppdrag att analysera och ta ställning till om det i svensk rätt behöver

införas sakrättsliga eller andra bestämmelser i fråga om avstående av europeiska patent med enhetlig verkan.

Förhandlingarna

Under det förhandlingsskede då föremålet för diskussionen var ett EU-patent innehöll förordningsutkastens en särskild artikel som gav patenthavaren rätt att avstå från patentet. Avståndet skulle ske skriftligen hos EPO och avse patentet i dess helhet. Verkan skulle inte uppstå förrän avståndet registrerats av EPO. En sådan registrering skulle i sin tur kräva samtycke från innehavarna av de sakrätter som i förekommande fall registrerats i förhållande till patentet.

När förhandlingarna senare gick över i ett fördjupat samarbete om ett enhetligt patentskydd, hade bestämmelserna om avstående tagits bort. EU:s patentförordning innehåller därför inga bestämmelser om avstående.

Avståendefrågan kom ändå att väckas i Select Committee, SC, i samband med diskussionerna om regelverket för EPO:s administration av det enhetliga patentskyddet, de s.k. UPP-reglerna. Utgångspunkten var att avstående ansågs vara ett klassiskt förmögenhetsrättsligt institut. En avståendemöjlighet skulle, åtminstone i teorin, kunna underlätta förlikningsförhandlingar och förhindra tvister om redan utbetalda royalties, förutsatt att avståndet bara hade framtida (ex nunc) verkan, inte retroaktiv (ex tunc) verkan. Olika förslag till reglering av avstående avlöste varandra i utkastet till UPP-regler. Förslagen berörde i olika grad central nivå, i form av EPO och registret för enhetligt patentskydd, och nationell nivå i form av nationella patentverk och nationella patentregister. I fråga om procedur handlade förslagen om t.ex. vem ett avstående skulle riktas till och var det skulle registreras. I materiellt hänseende berörde de förutsättningarna för avstående (t.ex. krav på tredjemansskydd och möjlighet till partiellt avstående) och verkan av det (t.ex. ex nunc eller ex tunc). Användningen av EPO:s register var avsett att förenkla för användarna.

Vid en första anblick framstod en avståendemöjlighet i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan för flera delegationer som en önskvärd och gångbar möjlighet.

Någon uttrycklig rättslig grund för att involvera EPO och dess register i fråga om avstående av europeiska patent med enhetlig verkan finns emellertid inte i vare sig EU:s patentförordning eller EPC. Att blanda in den centrala nivån uppfattades därför av många delegationer som problematiskt, åtminstone i materiella hänseenden. När en rättslig grund angavs i anslutning till ett förslag, var det i stället de allmänna bestämmelserna i EU:s patentförordning i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan ”som förmögenhetsobjekt”(artikel 7).

Artikel 7 i EU:s patentförordning är en lagvalsregel. Den pekar som tillämplig ut den nationella rätt där sökanden enligt det europeiska patentregistret hade sin hemvist eller sitt huvudsakliga säte eller, i avsaknad av detta, ett driftsställe den dag då den europeiska patentansökan gavs in. Anknytningsfaktorerna i artikel 7 gör att olika staters nationella rätt kommer att pekas ut från fall till fall.

Avståendens reglering varierar också stort från en deltagande medlemsstat till en annan. Det gäller både procedur och substans. I Storbritannien t.ex. ska begäran om avstående publiceras, så att tredje män kan göra invändning, och det är ”the Comptroller of Patent” som bestämmer om patentet får avstås. I Sverige görs en skriftlig anmälan till Patent- och registreringsverket, som förklarar att patentet upphört efter att ha kontrollerat att det inte finns vissa registrerade sakrättsliga begränsningar. På vissa håll tas det hänsyn till patenthavarens eventuella borgenärer, på andra inte. Och där det finns ett tredjemansskydd varierar innehållet från stat till stat. I Sverige och i vissa andra medlemsstater måste ett avstående avse hela patentet, medan det i t.ex. Frankrike går att avstå partiellt. Avståndets verkan är ex nunc i bl.a. Sverige och Belgien, förvisso med olika innehåll, medan verkan är ex tunc i bl.a. Frankrike.

Delegationer påpekade att fragmentiseringen på nationell nivå innebär att en lösning som involverar nationell nivå blir komplicerad, oförutsebar och dyr för användarna. Osäkerhet om hur, under vilka förutsättningar och med vilken verkan ett europeiskt patent med enhetlig verkan kan avstås får även andra oönskade följder. Otydligheter i fråga om tredjemansskydd skulle t.ex. kunna avskräcka kreditgivare från att låna ut pengar mot säkerhet i patentet. Det skulle inte gynna reformens övergripande syfte att främja innovation, tillväxt och jobb.

Givet bristen på rättslig grund för en central lösning och fragmentiseringsproblemen på den nationella nivån, ställdes frågan vilken betydelse avståendeinstitutet egentligen har. Som alternativ till ett avstående uppmärksammades patenthavarens möjligheter att begära hos EPO att patentet upphävs (artikel 105 a–c EPC) och att sluta betala årsavgifter, låt vara att upphävandena får verkan ex tunc och att andra än patenthavaren (t.ex. licenstagare) kan fortsätta att betala årsavgifter. Ingen delegation kunde ge några konkreta exempel på fall där avståendeinstitutet varit kritiskt. Sverige rapporterade en förekomst av i genomsnitt två fall av avstående per år de senaste åren i fråga om europeiska patent. Storbritannien anmälde liknande förhållanden. Ingen invände mot bilden av att avståendeinstitutet i praktiken används i mycket begränsad omfattning.

Mot den bakgrunden uppstod konsensus i SC (inklusive bland de deltagande medlemsstaterna, Europeiska kommissionen och användarorganisationerna) om att europeiska patent med enhetlig verkan inte bör kunna avstås. Därför ströks all text om avstående ur UPP-reglerna.

Överväganden

SC:s nu beskriva arbete har lett till att förutsättningarna för utredningens uppdrag i den här frågan har ändrats över tiden. En stor del av den utvecklingen har också skett efter det att Lagrådet yttrade sig över utredningens delbetänkande. Med hänsyn till vad som nu är känt har utredningen inte anledning att göra någon annan bedömning av avståendeinstitutet i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan än den som gjorts inom SC. Utredningens slutsats blir därför att några sakrättsliga eller andra nya bestämmelser inte bör införas i svensk rätt i fråga om avstående av europeiska patent med enhetlig verkan.

11.5 Begäran om enhetlig verkan som avslås efter valideringsfristen

Utredningens förslag: Om en begäran om enhetlig verkan avslås, ska tremånadersfristen för validering av det europeiska patentet respektive fristen för att betala den första årsavgiften räknas från dagen då avslagsbeslutet fått laga kraft. Den tidigaste tidpunkten för skyldighet att betala årsavgiften till Patent- och registreringsverket för ett validerat europeiskt patent ska generellt vara tre månader från det att patentet meddelades.

Problembeskrivning

Enligt EU:s patentförordning ska en ansökan om enhetlig verkan göras inom en månad från det att det europeiska patentet meddelades. Den enhetliga verkan registreras sedan av EPO. I regel ska det inte inträffa att en begäran om enhetlig verkan avslås. Det har dock påtalats att detta undantagsvis kan komma att ske och att det då skulle kunna ske efter att fristen för att validera det europeiska patentet eller att betala den första årsavgiften har gått ut. I ett sådant fall skulle patenthavaren förlora möjligheten att få verkan för ett i övrigt giltigt europeiskt patent.

Utredningen har därför fått i uppdrag att analysera och ta ställning till om det svenska regelverket bör ändras för att en innehavare av ett europeiskt patent som begär men inte får enhetlig verkan ska ha möjlighet att i stället validera patentet. En sådan ändring kan enligt direktiven exempelvis innebära en förlängd frist för validering eller för betalning av den första årsavgiften.

Varför skulle en begäran om enhetlig verkan avslås?

Som nämndes ovan ska en begäran om enhetlig verkan i regel inte avslås. Frågan är då vad som kan vara anledningen till att det ändå händer. Den prövning som EPO ska göra av en begäran om enhetlig verkan är inte omfattande. Det finns dock vissa materiella och formella krav som måste vara uppfyllda för att begäran ska kunna bifallas.

På den materiella sidan gäller att patentet måste ha beviljats med samma uppsättning patentkrav för alla deltagande medlemsstater. Om designeringen för någon av medlemsstaterna har återtagits är det alltså grund för avslag på en begäran om enhetlig verkan.

Formella skäl för avslag på en begäran om enhetlig verkan kan vara att den har gjorts för sent, att numret på det patent för vilket enhetlig verkan begärs inte har angetts, att uppgifter om patenthavaren eller hans eller hennes ställföreträdare saknas, att begäran inte har gjorts på handläggningsspråket, eller, under den övergångstid då detta krävs, att översättning inte har getts in.

Förutom de skäl för avslag som nu har nämnts kan det naturligtvis också tänkas att en begäran på grund av ett rent misstag inte blir behandlad i tid eller att en komplettering från patenthavaren av förbiseende inte beaktas.

Tremånadersfristen för validering

Enligt nuvarande 82 § patentlagen ska en patenthavare som vill validera ett europeiskt patent i Sverige vidta åtgärderna för validering, dvs. ge in en översättning av patentet och betala en avgift, senast tre månader efter det att patentet meddelades.

Fristen för validering har sin grund i artikel 65 (1) i EPC. Där anges att konventionsstaterna får kräva översättning av europeiska patent, och att tidsfristen för att ge in sådana översättningar ska vara tre månader från patentets meddelande om inte staten föreskriver en längre frist. Det är alltså fritt för konventionsstaterna att ha en längre frist än tre månader.

Det går inte att utläsa särskilt mycket om de överväganden som gjordes om fristens längd när Sverige tillträdde EPC. I 82 § patentlagen angavs då att översättning skulle ges in inom tid som regeringen bestämmer. Tremånadersfristen fanns sedan angiven i patentkungörelsen. I motiven till 82 § angavs att det ankommer på regeringen att fastställa längden av den frist inom vilken sökanden respektive patenthavaren ska ge in de översättningar som avses i paragrafen. Det påpekades att den minimifrist som föreskrivs i EPC är densamma som fristen för att betala de avgifter och ge in de översättningar som krävs för att EPO ska meddela patentet eller besluta att patentet ska upprätthållas i ändrad lydelse. Vidare an-

gavs att det torde saknas anledning att medge en längre frist än den som gäller för att komma in med översättningar och avgift till EPO. (Prop. 1977/78:1 s. 377)

Tidsfristerna har ändrats hos EPO sedan införande av valideringsfristen i svensk rätt. De svenska översättningskraven vid validering lättade genom den s.k. Londonöverenskommelsen år 2008. I samband med lagändringen fördes valideringsfristen över från patentkungörelsen till patentlagen. Fristens längd berördes dock inte särskilt i det lagstiftningsärendet. (Se prop. 2005/06:189).

Fristen för att betala den första årsavgiften

För en ansökan om europeiskt patent betalas årsavgifter till EPO till och med det år då patentet meddelas. För åren därefter kan de nationella patentverken ta ut årsavgifter. Enligt nuvarande 86 § patentlagen ska årsavgift betalas till Patent- och registreringsverket för varje avgiftsår som börjar efter det under vilket EPO kungjorde sitt beslut att meddela patentet. Den första årsavgiften förfaller dock inte till betalning förrän två månader efter det att patentet meddelades. Även nuvarande 41 § patentlagen gäller för europeiska patent. Det innebär bl.a. att en årsavgift får betalas inom sex månader efter det att den förföll till betalning, dock med den förhöjning regeringen föreskriver. Om årsavgift inte betalas i enlighet med 86 eller 41 §, och anstånd inte har medgetts i enlighet med 42 §, upphör patentet enligt 51 § att gälla från och med ingången av det avgiftsår för vilket avgiften inte har betalats.

Överväganden och förslag

Den första frågan att ta ställning till är om det finns skäl att tillåta att ett patent valideras senare eller att den första årsavgiften betalas senare för det fall en begäran om enhetlig verkan avslås.

De anledningar till ett avslagsbeslut som har nämnts är i de flesta fall sådana att de är inom patenthavarens kontroll. Det ankommer på den som vill begära enhetlig verkan att se till att patentet uppfyller kraven för att få sådan verkan, att begäran görs i tid och att den i övrigt uppfyller de formella kraven. Det är dessutom så att den patenthavare som vet med sig att hans eller hennes begäran

kanske har brister som kan leda till avslag skulle kunna gardera sig med att även validera patentet redan innan EPO meddelat beslut med anledning av en begäran om enhetlig verkan. För de fall patentet skulle få enhetlig verkan blir åtgärderna för validering i Sverige, enligt den lagändring som beslutats, utan verkan. Patenthavarens förlust skulle då endast bestå i kostnaderna för valideringen.

Skälen för att ge en patenthavare som inte har gjort något av detta en möjlighet att validera patentet i Sverige trots att fristen för validering löpt ut är därför inte särskilt starka. Det som gör att det ändå finns anledning att erbjuda en möjlighet att validera patentet vid avslag på en begäran om enhetlig verkan är främst två saker.

För det första går det inte att utesluta att en begäran om enhetlig verkan avslås trots att patenthavaren gjort allt som ankommer på honom eller henne. Det bör då finnas någon form av skydd mot att ett giltigt europeiskt patent inte kan ges verkan någonstans.

Om ett avslagsbeslut meddelats trots att patenthavaren gjort allt som får anses ankomma på honom eller henne finns det i och för sig möjlighet att återropa bestämmelsen i nuvarande 72 § patentlagen om återställande av förlorade rättigheter. Paragrafen är tillämplig även på åtgärder för validering men tillämpningen av den har de nackdelarna att den dels innehåller en bortre tidsgräns, dels är förknädd med en avgift. Bestämmelserna om återställande av förlorade rättigheter löser därför inte problemet på ett tillfredsställande sätt.

Oavsett om avslagsbeslutet berott på något misstag från patenthavarens sida eller inte, är det för det andra så att konsekvenserna av ett avslag på en begäran om enhetlig verkan för ett i övrigt giltigt europeiskt patent blir orimligt hårda. De kan ju innebära att ett i och för sig giltigt europeiskt patent inte kan få verkan i något land. Det skulle i sin tur kunna leda till att det enhetliga patentsystemet anses alltför riskabelt och göra att intresset för att begära enhetlig verkan minskar. Även detta gör att det är befogat med något slags skydd för det fall en begäran om enhetlig verkan skulle avslås.

Det finns ett utrymme för att generellt förlänga fristen för validering i Sverige. Det skulle dock vara svårt att göra den så lång att rättsförluster helt skulle kunna undvikas, och det skulle i så fall vara på bekostnad av en generellt längre tids osäkerhet om vilka patent som har verkan i Sverige.

Att en begäran om enhetlig verkan avslås får anses vara en extraordinär händelse, och det är mer lämpligt att hitta en lösning som

fångar upp just de fallen. Den rimligaste lösningen är därför att en förlängning av fristen för validering kopplas till avslagsbeslutet. Tremånadersfristen för validering bör fortfarande gälla, men för det fall enhetlig verkan begärts men avslagits bör fristen börja löpa först från det att avslagsbeslutet fick laga kraft.

För att det ska kunna gå att validera patentet senare i fall då begäran om enhetlig verkan avslagits måste också fristen för att betala den första årsavgiften justeras. En generell förlängning av fristen är inte heller här den bästa lösningen, utan även fristen för att betala den första årsavgiften bör räknas först från det att ett eventuellt avslagsbeslut på en begäran om enhetlig verkan fått laga kraft.

Däremot finns det andra skäl att flytta fram tidpunkten för betalning av den första årsavgiften för ett europeiskt patent som valideras i Sverige. Den första årsavgiften ska i dag betalas två månader efter det att det europeiska patentet meddelades. Det kan innebära att valideringsfristen om tre månader ibland inte har hunnit löpa ut innan betalningsskyldigheten för den första årsavgiften inträder. Det kan skapa osäkerhet hos patenthavare och vara grund för misstag. Den tidigaste tidpunkten då betalningsskyldighet inträder för den första årsavgiften bör därför generellt flyttas fram till tre månader efter det att det europeiska patentet meddelades.

11.6 Tidigare patentansökningar som nyhetshinder för europeiska patent med enhetlig verkan

Utredningens bedömning: Svensk rätt bör inte ändras för att en innehavare av ett europeiskt patent med enhetlig verkan mot vilket ett nyupptäckt nyhetshinder i någon annan medlemsstat åberopas ska ha möjlighet att validera patentet.

Problembeskrivning

En tidigare patentansökan kan utgöra nyhetshinder för ett europeiskt patent, under förutsättning att ansökan blir allmänt tillgänglig. Liknande bestämmelser kommer att finnas i andra stater som

deltar i det fördjupade samarbetet. En oro finns för att den enhetliga patentdomstolen kan komma att ogiltigförklara patentet trots att nyhetshindret åberopas bara i förhållande till någon eller några deltagande medlemsstater. Europeiska patent med enhetlig verkan ska nämligen enligt artikel 3.2 i EU:s patentförordning ha enhetlig karaktär och får därför begränsas eller ogiltigförklaras bara med avseende på samtliga medlemsstater. Det har anförts att detta skulle kunna avhålla patenthavare från att begära enhetlig verkan.

Som en lösning har det, som det anges i direktiven, under de pågående europeiska förberedelserna diskuterats att en innehavare av ett europeiskt patent med enhetlig verkan ska ha möjlighet att validera och betala årsavgift för patentet även om fristerna har löpt ut när en nyhetshindrande tidigare patentansökan upptäcks.

Utredaren har därför fått i uppdrag att analysera och ta ställning till om det svenska regelverket bör ändras för att en innehavare av ett europeiskt patent med enhetlig verkan som det åberopas ett nyhetshinder mot ska ha möjlighet att i stället validera patentet. En sådan ändring kan t.ex. innebära en förlängd frist för validering eller för betalning av den första årsavgiften.

Överväganden

Om patenthavaren i stället för att begära enhetlig verkan hade valt att validera patentet hade ett patent med verkan i alla andra länder än det där nyhetshindret finns kunnat uppnås. Att begära enhetlig verkan för patentet i stället för att validera det skulle därför kunna uppfattas som ett visst risktagande. Det kan därför framstå som tilltalande att ge en patenthavare möjlighet att validera patentet i Sverige för det fall ett nyhetshinder dykt upp i ett annat medlemsland.

En reglering som tillåter validering i ett fall då ett nyupptäckt nyhetshinder i något medlemsland åberopas mot patentet är dock problematisk. Ett teoretiskt scenario är att den enhetliga patentdomstolen till följd av en ogiltighetstalan redan har ogiltigförklarat patentet med avseende på alla medlemsstater. En förutsättning för validering är naturligtvis att det finns ett gällande patent. I det fallet är det därför uteslutet att ge patenthavaren möjlighet att validera patentet.

Ett annat scenario är att ett nyhetshinder just har upptäckts eller påtalats, och att valideringsmöjligheten då skulle förekomma en hotande talan om ogiltighet. Det skulle också kunna vara fråga om en pågående process där den enhetliga patentdomstolen ännu inte har prövat innebörden av nyhetshindret. I de fallen handlar det alltså om ett alltjämt gällande europeiskt patent med enhetlig verkan. Frågan är då om en valideringsmöjlighet skulle kunna erbjudas i Sverige.

Enligt artikel 4.1 i EU:s patentförordning är medlemsstaterna skyldiga att förhindra att dubbelt patentskydd uppstår i en och samma medlemsstat för de europeiska patenten. Lagändringen som beslutats till följd av den förpliktelsen innebär att åtgärder för validering blir utan verkan om ett europeiskt patent får – eller har – enhetlig verkan.

Även om man hade konstruerat bestämmelsen som hindrar dubbelt patentskydd på något annat sätt hade det varit problematiskt att tillåta validering. Ett påstående om ett nyhetshinder eller ens en pågående process om saken innebär inte att talan kommer att bifallas. Att tillåta validering i en sådan situation skulle innebära en svår avgränsning mot att helt fritt ge patenthavare rätt att validera europeiska patent med enhetlig verkan. Utredningen anser därför att det inte går att ge patenthavaren möjlighet att validera patentet på grund av en *risk* för ogiltigförklaring.

En tänkbar möjlighet, beroende på yrkandenas utformning, är att den enhetliga patentdomstolen i stället för att ogiltigförklara det europeiska patentet till följd av nyhetshindret beslutar att helt upphäva den enhetliga verkan. Då är det fråga om ett fortfarande giltigt europeiskt patent som i och för sig skulle kunna valideras i Sverige. I det fallet skulle det vara möjligt att exempelvis låta valideringsfristen räknas först från beslutet om upphävande av den enhetliga verkan. Det är dock i nuläget osäkert om den enhetliga patentdomstolen kommer att kunna fatta beslut om att upphäva den enhetliga verkan, och om domstolen i så fall skulle göra det i fråga om patent som annars riskerar att bli ogiltiga till följd av nyhetshinder.

Det har också förts fram som en möjlighet att den enhetliga patentdomstolen i stället för att ogiltigförklara patentet skulle kunna upphäva den enhetliga verkan för endast ett land och låta

den bestå i övrigt. I en sådan situation skulle det vara olämpligt om medlemsstaterna inför lagstiftning som tillåter validering.

Varje tänkbar lösning kan inte bli mer än hypotetisk, eftersom den är beroende av den ännu inte inrättade domstolens rättspraxis. Utredningen anser därför att något författningsförslag som i den beskrivna situationen ger möjlighet till validering i Sverige inte kan lämnas i nuläget.

11.7 Tvångslicens vid utebliven utövning i Sverige

Utredningens bedömning: Europeiska patent med enhetlig verkan bör inte undantas från bestämmelserna i patentlagen om tvångslicens vid utebliven utövning av uppfinningen i Sverige.

Bakgrund

Enligt nuvarande 45 § patentlagen får en tvångslicens meddelas om den patentskyddade uppfinningen inte utövas i skälig utsträckning i Sverige. Eftersom utgångspunkten är att tvångslicenser ska regleras av nationell rätt träffar den regeln även europeiska patent med enhetlig verkan. I utredningens direktiv har frågan ställts om det är rimligt att upprätthålla ett sådant användningstvång i förhållande till europeiska patent med enhetlig verkan.

Gällande rätt och tidigare överväganden

En tvångslicens vid utebliven utövning får enligt nuvarande 45 § patentlagen meddelas om det har gått tre år från det att patentet meddelades och fyra år från det att patentansökan gjordes, uppfinningen inte utövas i skälig utsträckning i Sverige och det saknas godtagbar anledning till att uppfinningen inte utövas.

Bestämmelser om tvångslicens vid utebliven utövning fanns redan i den patentförordning som föregick patentlagen. Det fanns då ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna att utövning av uppfinningen i en annan stat, under förutsättning av ömsesidighet, skulle jämföras med utövning i Sverige. Ett sådant bemyndigande togs även in i patentlagen vid dess tillkomst. Detta motiverades

med att svenska industrier skulle få möjlighet att exportera sina här framställda patenterade produkter till ett annat land där produkten var patenterad men inte tillverkad, utan att något utövningstvång skulle gälla i det landet. Vidare var avsikten att bestämmelsen skulle tillämpas i förhållandet mellan de nordiska länderna så att utövning i ett nordiskt land skulle vara tillräcklig för att hindra tvångslicens i något av de andra. Slutligen var syftet att hindra att bestämmelserna om tvångslicens skulle komma i konflikt med ”de förpliktelser de nordiska länderna kan påtaga sig i samband med de större marknadsbildningarna”. (Prop. 1966:40 s. 165 ff.)

Vid remissbehandlingen av förslaget till patentlag kritiserade bl.a. Patentverket huvudregeln om utövning inom riket. Patentverkets kritik grundade sig på att det i lagen såsom huvudregel togs in en bestämmelse som var principiellt oriktig, i huvudsakligt syfte att använda bestämmelsen som ett förhandlingsobjekt gentemot utlandet. Några andra remissinstanser ansåg att kravet på utövning inom landet inte stod i överensstämmelse med utvecklingen mot en rationell produktionsfördelning.

Möjligheten för Kungl. Maj:t och senare regeringen att under förutsättning av ömsesidighet förordna att utövning i en främmande stat skulle jämföras med utövning i Sverige fanns kvar till år 2004. Något sådant förordnande meddelades dock aldrig. År 2004 gjordes i stället den förändringen att med utövning av en uppfinning skulle jämföras införsel av uppfinningen till Sverige från en stat inom EES eller en stat som är ansluten till eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO). Lagändringen var en följd av att EG-domstolen i två domar (mål C-30/90 och C-235/89) hade slagit fast att det strider mot EG-rätten att meddela tvångslicens till följd av utebliven utövning när införsel till staten från en annan medlemsstat tillgodoser behovet av uppfinningen.

Att införsel från vissa stater och områden jämföras med utövning i Sverige innebär att det är den totala utövningen – lokal tillverkning och erbjuden eller faktisk införsel – som ska vara avgörande för bedömningen. Om det utifrån en sådan helhetsbedömning inte finns en rimlig tillgång till uppfinningen i Sverige, kan det alltså finnas förutsättningar att meddela en tvångslicens enligt bestämmelsen. (Prop. 2003/04:55 s. 150)

Överväganden

Enligt sin nuvarande lydelse är 45 § patentlagen tillämplig på europeiska patent med enhetlig verkan. Enligt paragrafen förutsätts att uppfinningen inte utövats i tillräcklig utsträckning *i Sverige*. Om målet gäller ett europeiskt patent med enhetlig verkan, och utövning av uppfinningen bara sker i någon annan deltagande medlemsstat än Sverige, är det inte givet hur domstolen skulle beakta den utövning som sker. En möjlighet är att domstolen konstaterar att hela territoriet för de deltagande medlemsstaternas territorier är relevant för bedömningen och alltså jämför den utövning som sker i den andra medlemsstaten med utövning i Sverige. För det fall en sådan tolkning är önskvärd skulle det finnas skäl att uttryckligen ange detta i lagtexten.

Bestämmelserna om tvångslicens vid utebliven utövning har sin grund i Pariskonventionen och motiveras av att staterna har ett allmänt intresse av att få tillgång till uppfinningar. Det intresset gör sig lika starkt gällande oavsett om en uppfinning skyddas av ett europeiskt patent med enhetlig verkan, ett europeiskt patent som har validerats här eller ett svenskt patent.

Som redogjorts för i det föregående ifrågasattes redan vid patentlagens tillkomst att kravet på utövning skulle gälla utövning i Sverige. Även med beaktande av den lagändring som senare skett, nämligen att införsel till Sverige i vissa fall jämföras med utövning här, skulle samma argument fortfarande kunna anföras. Argumenten har dock samma aktualitet för alla typer av patent, inte bara för europeiska patent med enhetlig verkan.

Det bör också framhållas att en tvångslicens på grund av utebliven utövning inte bara förutsätter att uppfinningen inte utövas i skäligen utsträckning i Sverige, det ska också ha gått viss tid från det att patentet meddelades eller patentansökan gjordes och det ska saknas godtagbara skäl till den uteblivna utövningen. Som allmän förutsättning gäller också enligt nuvarande 49 § patentlagen att den som vill få en tvångslicens måste visa att han eller hon utan framgång har vänt sig till patenthavaren för att få ett licensavtal på skäliga villkor. Att samtliga dessa förutsättningar ska vara uppfyllda innebär att det finns en balans mellan patenthavarens intressen och intresset av att få tillgång till uppfinningen i Sverige. Det innebär

också att förutsättningarna för tvångslicens vid utebliven utövning inte är uppfyllda särskilt ofta.

Slutligen ska det också framhållas att en tvångslicens vid utebliven utövning endast kan meddelas för *utövning i Sverige*. Det följer både av patentlagen och av skäl 10 i EU:s patentförordning, där det anges att tvångslicenser för europeiska patent med enhetlig verkan bör regleras av de deltagande medlemsstaterna vad gäller deras respektive territorier. Innehavaren av en tvångslicens får alltså inte med stöd av tvångslicensen utöva uppfinningen i andra deltagande medlemsstater även om den avser ett europeiskt patent med enhetlig verkan. Uppfinningen kan inte heller spridas med stöd av reglerna om fri rörlighet (C-19/84).

Sammanfattningsvis är det alltså utredningens uppfattning att europeiska patent med enhetlig verkan inte ska undantas från bestämmelserna om tvångslicens vid utebliven utövning.

11.8 Några registreringsfrågor

Utredningens bedömning: Berörda parter har möjlighet att hos EPO begära att en anteckning görs i registret för enhetligt patent-skydd om en tvångslicens meddelas till ett europeiskt patent med enhetlig verkan eller om tilläggsskydd meddelas i Sverige när grundpatentet är ett sådant patent. Det finns därför inte någon anledning att ålägga svenska myndigheter och domstolar någon underrättelseskyldighet.

Utredningens förslag: Europeiska patent med enhetlig verkan ska undantas från tillämpningen av bestämmelsen om anteckningar om tvångslicenser i det svenska patentregistret. Domar från den enhetliga patentdomstolen som Patent- och registreringsverket underrättas om ska antecknas i patentregistret. Patent- och registreringsverket får därutöver ett ansvar att dels se till att uppgifterna i patentregistret blir rättvisande om en validering blir utan verkan, dels underrätta den som har panträtt i en ansökan om europeiskt patent eller ett meddelat sådant patent om ordningen för pantsättning av europeiska patent med enhetlig verkan.

Anteckningar i registret för enhetligt patentskydd

Som framgått i föregående avsnitt ska nationell rätt som utgångspunkt reglera frågor om tvångslicens även i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan. På begäran kommer EPO i informations-syfte att registrera uppgifter om tvångslicenser i europeiska patent med enhetlig verkan i registret för enhetligt patentskydd. Det förutsätter att EPO får uppgifter om att sådana tvångslicenser meddelats.

Nationella patentmyndigheter får också meddela nationella tilläggskydd även när grundpatentet är ett europeiskt patent med enhetlig verkan. EPO kommer med stor sannolikhet även att i informationssyfte registrera uppgifter om sådana tilläggskydd. Även den registreringen förutsätter att EPO får information om att nationella tilläggskydd meddelats.

Underrättelseskyldighet föreskrivs i vissa fall i den nuvarande patentlagen. Domstolen är enligt nuvarande 70 § skyldig att underrätta Patent- och registreringsverket om domar i patentmål. Den underrättelseskyldigheten grundar sig på att det finns ett intresse att det svenska patentregistret ska innehålla all nödvändig information. När det gäller annat än domar i patentmål gäller i stället i många fall, exempelvis vad gäller tvångslicenser, att anteckningar i registret kan påkallas av en part.

Enligt vad som nu är känt kommer anteckningar i registret för enhetligt patentskydd om bl.a. tvångslicenser och meddelade tilläggs-skydd att kunna göras inte bara till följd av underrättelser från domstolar och myndigheter. Anteckningar kommer också att kunna påkallas av berörda parter. I de två aktuella fallen har innehavaren av tvångslicensen respektive tilläggskyddet det starkaste intresset av att en anteckning faktiskt görs. Det är därför tillräckligt att berörda parter har den möjligheten, och någon författningsreglerad underrättelseskyldighet för svenska domstolar och myndigheter bör inte införas.

Anteckningar om tvångslicenser i det svenska patentregistret

Beträffande tvångslicenser finns det i dag en reglering i 44 § patent-lagen som innebär att en anteckning om tvångslicens på begäran ska göras i det svenska patentregistret. Enligt samma paragraf ska

registreringen avförs om det visas att tvångslicensen upphört att gälla.

I utredningens direktiv har frågan väckts om inte europeiska patent med enhetlig verkan bör undantas från tillämpningen av bestämmelsen om anteckningar om tvångslicenser i det svenska patentregistret. Eftersom parterna har möjlighet att få en anteckning om tvångslicensen i registret för enhetligt patentskydd är det utredningens uppfattning att någon anteckning i det svenska patentregistret inte bör ske.

I förslaget till ny patentlag och patentförordning har bestämmelser om anteckningar i patentregistret som kan göras på begäran av någon part flyttats från lagen till förordningsnivå. I förordningen framgår det också direkt att bestämmelserna om patentregistret inte gäller för europeiska patent med enhetlig verkan. Det behövs därför inte något särskilt undantag för tvångslicenser som meddelas till europeiska patent med enhetlig verkan.

Uppdraget i den här delen omfattar dock även att redovisa förslag till författningsändringar med utgångspunkt i den nu gällande patentlagen. Regleringen i nuvarande 44 § innebär knappast något större problem i praktiken. Det lär i regel saknas anledning för en part att begära en anteckning i det svenska patentregistret om en tvångslicens till ett europeiskt patent med enhetlig verkan. För ordningens skull bör tvångslicenser till europeiska patent med enhetlig verkan ändå undantas från möjligheten till registrering i patentregistret.

Övriga registreringsfrågor

När det gäller domar som Patent- och registreringsverket under rättas om enligt nuvarande 70 § patentlagen följer det av nuvarande 43 § patentkungörelsen att dessa ska antecknas i patentregistret. Detsamma ska gälla om verket underrättas om domar från den enhetliga patentdomstolen.

Om ett europeiskt patent valideras i Sverige ska det föras in i det svenska patentregistret. För det fall patentet får enhetlig verkan blir dock valideringen utan verkan (82 a § patentlagen i den beslutade lydelsen enligt SFS 2014:434). Registeruppgifterna blir i så fall missvisande. Patent- och registreringsverket har åtagit sig ett ansvar för

att se till att patentregistret får ett rättvisande innehåll i förhållande till den beslutade 82 a § patentlagen. Detta ska framgå av patentkungörelsen och den nya patentförordningen.

Pantsättning av europeiska patent med enhetlig verkan måste registreras av EPO för att få sakrättsligt skydd. Det innebär att en pantsättning av en ansökan om europeiskt patent som registrerats i Sverige inte automatiskt övergår till en sakrättsligt giltig pantsättning av patentet om det får enhetlig verkan. Precis som regeringen påpekade i sin proposition (prop. 2013/14:89 s. 36) ska bestämmelsen om pantsättning av ansökningar om europeiskt patent kompletteras för att underlätta för panthavaren att bevaka sin rätt. Det ska ske genom att Patent- och registreringsverket i samband med att ett avtal om pantsättning av en ansökan om europeiskt patent eller ett meddelat europeiskt patent registreras informerar panthavaren om hur sakrättsligt skydd uppnås vid pantsättning av ett europeiskt patent med enhetlig verkan.

12 Genomförandet

12.1 Ikraftträdande

Utredningens förslag: Författningsförslagen ska träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

De lagändringar som har beslutats med anledning av införandet av det enhetliga patentskyddet i EU och inrättandet av den enhetliga patentdomstolen (SFS 2014:434) träder i kraft den dag regeringen bestämmer. De fortsatta anpassningar som föreslås i det här betänkandet, och som redovisas med utgångspunkt i gällande rätt, får av förklarliga skäl hanteras på samma sätt i fråga om ikraftträdandet.

Förslaget till ny patentlag och ny patentförordning bygger på att ändringarna som avser det enhetliga patentsystemet genomförs. De kan alltså träda i kraft samtidigt med dessa ändringar eller vid en senare tidpunkt. Det sistnämnda skulle kunna bli aktuellt om lagändringarna i fråga om det enhetliga patentskyddet träder i kraft inom den närmaste framtiden. Den nya patentlagen och patentförordningen kräver nämligen en del förberedelsearbete för att kunna träda i kraft. Det gäller främst i de delar där sakliga ändringar föreslås, eftersom det innebär att Patent- och registreringsverket behöver uppdatera sina föreskrifter och ändra i material och information som verket tillhandahåller. Även i de delar där förslaget bara innebär en språklig och redaktionell översyn krävs mycket förberedande arbete, bl.a. för att anpassa databaser och datasystem. Verkets patentavdelning tillhandahåller i dag 650 mallar och blanketter som utgår från det gällande regelverket.

Också andra som regelmässigt tillämpar patentlagstiftningen, t.ex. advokater och patentbyråer, kan behöva tid för att ändra sina rutiner och i övrigt anpassa sig till den nya regleringen. Uppdragsgivare, ofta från andra länder, behöver informeras om de nya

reglerna. Sammantaget behövs det alltså ganska mycket tid för det förberedande arbetet innan förslaget kan träda i kraft.

Även oaktat detta går det inte, som inledningsvis konstaterades, att låta den nya patentlagen och patentförordningen träda i kraft vid en tidigare tidpunkt än de redan beslutade lagändringarna i fråga om det enhetliga patentskyddet. Eftersom ikraftträdandet är beroende av att det enhetliga patentskyddet införs är det inte möjligt att ange någon bestämd tidpunkt för detta. Även den nya patentlagen och patentförordningen föreslås därför träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

12.2 Övergångsbestämmelser

Utredningens förslag: Den nya patentlagen ska vara tillämplig även på patent som har meddelats före ikraftträdandet. Äldre föreskrifter ska dock gälla i fråga om intrång eller försök eller förberedelse till intrång som begåtts före ikraftträdandet och om rättigheter och skyldigheter som förvärvats före ikraftträdandet. Äldre föreskrifter ska med något undantag också tillämpas i fråga om ansökningar som inte har avgjorts före ikraftträdandet.

Genom den nya patentlagen upphävs den nu gällande patentlagen (1967:837). Då uppkommer frågan hur rättigheter som har sökts eller förvärvats enligt äldre föreskrifter ska behandlas när den nya lagen träder i kraft.

Det är en allmän princip inom immaterialrätten att en ny lag blir tillämplig också på rättigheter som har uppkommit dessförinnan (se t.ex. prop. 1996/97:128 s. 105 f., prop. 2001/02:121 s. 105 f., prop. 2006/07:56 s. 131 f. och prop. 2009/10:225 s. 387 f.) På detta sätt undviker man att två skyddssystem parallellt blir gällande för lång tid framöver. Denna princip bör vara utgångspunkten även när det gäller den nya patentlagen. Det innebär att den nya patentlagens bestämmelser som huvudprincip ska tillämpas på patent som har meddelats enligt äldre föreskrifter. Det bör införas en övergångsregel som klargör detta.

Däremot ska äldre bestämmelser tillämpas i fråga om intrång eller försök eller förberedelse till intrång som har begåtts före ikraftträdandet. Det innebär inte bara att harmoniseringen av patent-

lagens bestämmelser om ensamrätten slår igenom först på intrång efter ikraftträdandet. Det innebär också att övergångsbestämmelser till den nu gällande patentlagen kan bli tillämpliga på äldre intrång.

När det gäller patentansökningar som ännu inte har avgjorts när den nya patentlagen träder i kraft finns det olika sätt att hantera frågan. Ett är att låta i vart fall huvuddelen av bestämmelserna i den nya lagen bli tillämpliga även på sådana ansökningar som vid ikraftträdandet inte är avgjorda. Då undviker man så långt det är möjligt dubbla regelverk. Samtidigt medför det osäkerhet för sökande vars ansökningar kommer att handläggas och avgöras enligt ett annat regelsystem än det som gällde när ansökan gavs in. Utredningens förslag är därför att ineliggande patentansökningar som inte är avgjorda när den nya patentlagen och patentförordningen träder i kraft ska handläggas enligt de äldre bestämmelserna. Av det följer att övergångsbestämmelser till den nuvarande patentlagen som innebär att vissa bestämmelser inte ska tillämpas på patent som sökts före ikraftträdandet också blir tillämpliga. Det innefattar internationella patentansökningar som fullföljts och ansökningar om europeiskt patent som omvandlats före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser som gäller krav på uppvisande av fullmakt ska dock inte tillämpas.

En annan princip som vanligen tillämpas inom immaterialrätten är att nya regler inte bör tillämpas såvitt gäller åtgärder som har vidtagits eller rättigheter som har förvärvats före ikraftträdandet (se t.ex. prop. 1996/97:128 s. 106 f., prop. 2004/05:110 s. 373 och prop. 2009/10 225 s. 389). Även denna princip bör tillämpas i förhållande till den nya patentlagen. En särskild övergångsbestämmelse om detta ska finnas. En effekt av bestämmelsen är att de nya reglerna inte påverkar ingångna avtal, t.ex. licensupplåtelse.

Bestämmelser om återbetalning av avgifter ska tillämpas på betalningar som sker efter ikraftträdandet.

När det gäller förutsättningarna för upprätthållande av patent i ändrad lydelse respektive patentbegränsning bör de nya reglerna tillämpas i mål och ärenden som inte avgjorts före ikraftträdandet. För detta behövs inte någon särskild övergångsbestämmelse.

12.3 Följdändringar i andra författningar

Den nya patentlagen och patentförordningen medför ett behov av följdändringar i andra författningar som hänvisar till den nuvarande patentlagen och patentkungörelsen. Det handlar inte om ändringar i sak utan om ändringar som blir en följd av de nya författningarnas namn, SFS-nummer och paragrafnumrering.

Hänvisningar till den nuvarande patentlagen finns i lagen (1949:345) om rätten till arbetstagares uppfinningar, lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar, lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten, växtförädlarrättslagen (1997:306), offentlighets- och sekretesslagen (2009:640) samt lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen. Därutöver finns hänvisningar i några förordningar.

I vissa fall är det hänvisningar till särskilda lagrum eller kapitel i patentlagen. I andra fall är det bara hänvisningar till den nuvarande patentlagen som helhet med angivande av dess SFS-nummer.

När en ny författning medför många följdändringar händer det att man i den nya lagen tar in en övergångsbestämmelse som innebär att om det i en lag eller någon annan författning hänvisas till en föreskrift som har ersatts med en bestämmelse i den nya lagen, tillämpas i stället den nya bestämmelsen. Här är det dock inte fråga om fler följdändringar än att varje annan författning som hänvisar till patentlagen bör kunna ändras.

Med tanke på att flertalet ändringar kommer att innebära enbart en ändring av patentlagens SFS-nummer skulle det tynga författningsförslaget i det här betänkandet på ett onödigt sätt att ta med dessa. En stor del av de aktuella ändringarna rör dessutom lagen om patentbesvärsrätten, som omfattas av det föreliggande förslaget till lag om patent- och marknadsdomstolar (Ds 2014:1). Om det förslaget genomförs blir eventuella ändringsförslag i den delen genast inaktuella. Eftersom nyttan med att ange alla följdändringar i författningsförslaget inte uppväger att det gör författningsförslaget i det här betänkandet onödigt omfattningsrikt avstår utredningen från att lämna dessa författningsförslag.

12.4 Konsekvenser

Utredningen bedömning: Utredningens förslag till ny patentlag och ny patentförordning innebär en redaktionell översyn och en språklig modernisering av det nu gällande regelverket som ökar reglernas tillgänglighet för enskilda näringsidkare.

De föreslagna sakliga ändringarna bedöms inte medföra några eller enbart små ekonomiska konsekvenser. De bedöms inte medföra några andra konsekvenser som ska redovisas.

Den moderniserade patentlagen och patentförordningen

Utredningens förslag till ny patentlag och ny patentförordning är till största delen endast en redaktionell översyn och en språklig modernisering av det nu gällande regelverket. Moderniseringen syftar till att göra reglerna lättillgängliga och överskådliga, vilket allmänt sett gynnar rättssäkerheten. Detta är särskilt viktigt för att enskilda näringsidkare ska kunna tillgodogöra sig regelsystemet. Betydelsen av detta ska dock inte överdrivas, eftersom patentsökande och patenthavare i de flesta fall företräds av specialiserade ombud. Detsamma gäller parter i olika typer av patentmål.

Flertalet innehavare av patent med verkan i Sverige är redan i dag utländska aktörer. Att förslaget till sin struktur närmar sig EPC innebär en rationalisering i och med att sökande, ombud och patenthavare inte behöver arbeta i helt skilda system.

Utredningen har föreslagit att bestämmelserna i patentlagen om ensamrättens omfattning och begränsningar i patentskyddet ska harmoniseras med domstolsavtalet. Det är en generell fördel att dessa regler blir så likartade så möjligt för olika typer av patent som har verkan i Sverige. Det ökar förutsebarheten i systemet och ger i förlängningen ökad rättssäkerhet för användarna.

Att det svenska patenträttsområdet utvecklas ger också förutsättningar att bevara kompetensen i landet. En ökad tillgänglighet till det svenska patentsystemet kan verka positivt både på investeringsviljan och på det svenska innovationsområdet som helhet.

Förslag som gäller det enhetliga patentskyddet

Det enhetliga patentsystemet kan i sig antas få stora konsekvenser. Systemet som sådant är dock ett resultat av EU-rättsakter och ett mellanstatligt avtal. Utredningen har i betänkandet lämnat endast förslag som syftar till att det enhetliga patentsystemet ska fungera på ett tillfredsställande sätt. Alla tänkbara konsekvenser av dessa förslag är ytterst begränsade i jämförelse med konsekvenserna av det enhetliga patentsystemet i sig.

Förslag som består i en förlängning av fristen för att validera ett europeiskt patent i Sverige för det fall en begäran om enhetlig verkan avslås kan få viss betydelse. Avslag på en begäran om enhetlig verkan ska bara kunna inträffa i undantagsfall, och bestämmelsen kommer följaktligen inte att aktualiseras särskilt ofta. För det fall att det sker innebär det dock en vinst för en patenthavare som annars skulle berövas möjligheten att få verkan för ett i övrigt giltigt patent. Den stora vinsten för majoriteten av användarna ligger i att det enhetliga patentsystemet inte bedöms som riskabelt.

Förslaget att tvångslicenser till europeiska patent med enhetlig verkan ska undantas från registrering i det svenska patentregistret är endast en ordningsfråga som inte medför några konsekvenser.

Förslaget att utmönstra grundhandlingsbegreppet

Förslaget att utmönstra grundhandlingsbegreppet kan i vissa fall få kostnadsmässiga konsekvenser. Om en ingiven översättning överensstämmer med ansökan på ingivningsdagen, vilket den som utgångspunkt ska göra, medför det dock inga konsekvenser. Det är ändå rent allmänt en fördel att regelsystemet kommer att likna EPC, även om det kan innebära vissa övergångsproblem innan alla känner till att det är ansökan på ingivningsdagen som gäller.

För Patent- och registreringsverket blir det inte någon större skillnad i praktiken, då ingivna översättningar kommer att vara arbetsmaterial så länge det inte visas att de är felaktiga.

För sökande kommer det att vara en fördel att kunna korrigeras en felaktig översättning och på så sätt inte riskera att tappa sitt patentskydd.

För en tredje man som vill vara helt säker på patentskyddets omfattning kan det dock medföra kostnader att kontrollera en

översättning mot den ingivna ansökan eller låta göra en egen översättning. Kostnaden i det enskilda fallet är helt beroende av patentets eller patentansökans omfång och vilken grad av säkerhet som vill uppnås. Det finns också en marginellt ökad risk för tvister om översättnings överensstämmelse med ansökan på ingivningsdagen.

Övriga förslag till sakliga ändringar

Förslaget att Patent- och registreringsverket inte ska behöva påbörja handläggningen och därmed inte heller vidta några åtgärder för offentliggörande innan ansökningsavgiften har betalats syftar till att verket inte ska behöva utföra arbete utan att kunna få ersättning för detta genom ansökningsavgiften. Detsamma gäller förslaget att sökanden mot avgift ska kunna få mer än en oberoende uppfinning granskad inom ramen för samma ansökan.

Offentliggörande av ansökningar utan att ansökningsavgiften har betalats sker ungefär 50 gånger per år. Med hänsyn till att granskningsavgiften enligt förslaget ska återbetalas när någon granskning inte utförs är det resterande del av ansökningsavgiften, 500 kr, som Patent- och registreringsverket går miste om i varje sådant ärende. Granskning av flera oberoende uppfinningar i en ansökan sker omkring fem gånger per år. I de fallen ska granskningsavgift om 2 500 kr plus eventuell tilläggsavgift för varje patentkrav utöver tio betalas för varje uppfinning utöver den först granskade.

Förslaget att ta bort kravet på att ge in skriftlig fullmakt i ansöknings- och invändningsärenden är ägnat att underlätta för sökandena. En fullmakt – muntlig eller skriftlig – måste fortfarande finnas men behöver inte skickas in i original. Det innebär att elektroniska rutiner underlättas, vilket är en fördel för sökande och invändare.

Förslaget om att ta bort ombudskravet för utländska sökande och patenthavare innebär en besparing för sökande som slipper anlita ett ombud med hemvist i Sverige trots att han eller hon kanske redan har ett ombud utomlands. För Patent- och registreringsverket väntas förslaget inte ha några konsekvenser, eftersom man i dag inte upplever några generella delgivningsproblem med utländska sökande eller patenthavare. Inte heller från domstolarnas sida har detta bedömts ha någon betydelse.

Förslaget att Patent- och registreringsverket ska kunna återbetala den del av ansökningsavgiften som avser granskning om ansökan avskrivs utan att någon granskning sker syftar till att granskningsavgift inte ska behöva betalas för utsiktslösa ansökningar. För en svensk patentansökan är granskningsavgiften 2 500 kr plus en tilläggsavgift för varje patentkrav utöver tio. Situationen aktualiseras omkring 35 gånger per år. Det är främst enskilda sökande som kan få nytta av bestämmelsen.

Förslaget att Patent- och registreringsverket inte ska behöva betala tillbaka belopp som understiger 300 kr syftar till att verket bara ska utföra transaktioner som är kostnadseffektiva. Det innebär en minskning av verkets administrativa kostnader, men det handlar om små belopp.

Förslaget att ta bort utbrytningsinstitutet väntas inte medföra några nämnvärda ekonomiska konsekvenser eftersom det är ett institut som knappast används i dag.

Förslaget om ändring av förutsättningarna för upprätthållande av patent i ändrad lydelse efter invändning och patentbegränsning innebär att förutsättningarna anpassas till vad som gäller enligt EPC. Det innebär en ökad förutsebarhet och därmed också större rättssäkerhet.

Förslaget att ta bort straffsanktionen vid bristande uppgiftsskyldighet medför inte några nämnvärda konsekvenser då det är en bestämmelse som inte tillämpas i praktiken.

Inget av förslagen kan förväntas få några andra konsekvenser som ska redovisas enligt 14 eller 15 § kommittéförordningen (1998:1474).

13 Författningskommentar

13.1 Förslaget till patentlag

Den nya patentlagen ska ersätta den nuvarande patentlagen (1967:837), som varit i kraft sedan den 1 januari 1968. Den nya lagen ska enligt förslaget vara indelad i kapitel med paragrafnumrering för varje kapitel. De allmänna övervägandena om förslagets struktur har redovisats i 3 kap.

De flesta av bestämmelserna i förslaget har sin motsvarighet i den nu gällande patentlagen. När så är fallet anges detta för varje paragraf i författningsförslaget. För information om det omvända, dvs. var de olika paragraferna i den nuvarande lagen har placerats i förslaget hänvisas till översikten i bilaga 3 till betänkandet.

I många fall har paragrafer i den nu gällande patentlagen förts över till förslaget utan ändringar eller med endast mindre, redaktionella eller språkliga ändringar. Ett exempel på en sådan ändring kan vara att *skall* i den nu gällande bestämmelsen ändras till *ska*. Enligt sina direktiv har utredningen också gjort mer ingripande moderniseringar utan att sakliga ändringar har varit avsedda. Dessa typer av ändringar kommenteras i allmänhet inte. I sådana fall begränsas författningskommentaren till att ange var motsvarigheten finns i gällande lag.

Förutom upplysningar om bestämmelsers motsvarighet i den nuvarande patentlagen och, i förekommande fall, i patentkungörelsen, begränsar författningskommentaren sig i stort sett till de ändringar som författningsförslaget innebär i förhållande till gällande rätt. Även när det gäller bestämmelser som genomgår större förändringar – såväl sakliga ändringar som mer betydande språkliga eller redaktionella ändringar – är alltså utgångspunkten att det enbart är de föreslagna ändringarna som kommenteras.

Detta innebär att de egentliga motiven till många bestämmelser finns i tidigare förarbeten. Förarbetena till den nu gällande patentlagen och till ändringar som gjorts sedan dess tillkomst kan alltså även fortsättningsvis vara till vägledning vid lagtolkningen.

Riksdagen har under år 2014 beslutat om vissa ändringar i den nu gällande patentlagen (SFS 2014:434). Ändringarna träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Dessa ändringar har i utredningens arbete med en ny patentlag behandlats som gällande rätt trots att de ännu inte trätt i kraft. Förutom en upplysning om när en bestämmelse i det föreliggande förslaget motsvarar en bestämmelse som ändrats eller införts genom den lagändringen kommenteras inte dessa bestämmelser särskilt. För en närmare motivering av innehållet i dessa hänvisas till prop. 2013/14:89.

1 kap. Inledande bestämmelser

Uppfinnarrätt

1 §

Paragrafen motsvarar den del av 1 § i den nuvarande patentlagen där det anges att rätten att söka patent i första hand tillkommer uppfinnaren. I sak innebär den inga nyheter i fråga om uppfinnarens rätt. Det som är nytt är att uppfinnarens rätt lyfts ut ur den övriga regleringen och presenteras i inledningen av lagen, under en egen under rubrik. Ett syfte med detta är att uppfinnarens centrala roll i patenträtten ska markeras.

Att flera personer kan göra en uppfinning tillsammans gäller även i dag, fastän det inte framgår av den nuvarande patentlagen.

Rätten att söka patent på uppfinningen kan övergå till någon annan, vilket även anges i den nuvarande patentlagen.

Uppfinnarens rätt att få sitt namn nämnt i patentansökan och i det meddelade patentet framgår också i den nuvarande lagen, men då i form av krav på en patentansökan (8 §) respektive innehållet i en patentskrift (21 §). I den föreslagna paragrafen klargörs att detta är en ovillkorlig rättighet för uppfinnaren som inte kan överlåtas eller efterges.

Patenträttighet

2 §

Paragrafen motsvarar delvis 1 § första stycket i den nuvarande patentlagen. Den ger en introduktion till vad en patenträttighet innebär.

Av paragrafen framgår också att rätten bara gäller uppfinningen såsom den anges i patentkraven. Någon egentlig definition av begreppet patentkrav finns inte i lagen. Av de paragrafer som det hänvisas till framgår dock att patentkraven är den del av ansökan som anger den uppfinning som söks skyddad genom patentet och den del av det meddelade patentet som anger patentets skyddsomfång.

Lagens tillämpningsområde

3 §

Paragrafen är ny och saknar motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Syftet är att redan i lagens inledning klargöra att det finns olika typer av patent som kan ha verkan i Sverige. Särskilt viktigt är detta när det gäller de europeiska patenten, som kan få verkan i Sverige antingen genom att de valideras enligt bestämmelserna i 10 kap. eller genom att de får enhetlig verkan i enlighet med EU:s patentförordning.

Svenska patent

4 §

Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Av paragrafen framgår det att svenska patent kan meddelas inte bara till följd av ansökningar om svenska patent som görs enligt bestämmelserna i 4 kap. En ansökan om svenskt patent kan också göras genom en internationell patentansökan som fullföljs i Sverige enligt 9 kap. 5 § eller en ansökan om europeiskt patent som omvandlas enligt 10 kap 17 §.

Internationella patentansökningar

5 §

Paragrafen motsvarar 28 § första stycket i den nuvarande patentlagen och innehåller en definition av vad som avses med internationella patentansökningar.

I paragrafen, liksom i lagförslaget i övrigt, har konventionen om patentsamarbete också benämnts med förkortningen av konventionens namn på engelska, Patent Cooperation Treaty, PCT. Utgångspunkten är att svensk lagstiftning ska innehålla svenska benämningar på internationella rättsakter, vilket förslaget också gör. Förkortningen PCT är dock så inarbetad att det för läsaren är svårt att genomskåda vilken konvention det handlar om när enbart det svenska namnet används. För att underlätta har därför det svenska namnet kompletterats med den internationellt använda och väletablerade förkortningen PCT.

Europeiska patent

6 §

Paragrafen motsvarar 80 § första stycket patentlagen i den nuvarande patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. Paragrafen innehåller definitionen av europeiska patent samt information om att ansökningar om europeiskt patent görs enligt den europeiska patentkonventionen (EPC). Eftersom den europeiska patentkonventionen och det europeiska patentverket (EPO) vanligen benämns med förkortningarna av sina namn på engelska har dessa förkortningar lagts till efter konventionens och verkets namn på svenska. Övervägandena är desamma som för förkortningen PCT i 5 § ovan.

7 §

Paragrafen motsvarar 80 § tredje stycket i den nuvarande patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. Här ges informationen om att europeiska patent kan ha enhetlig verkan och att det sker i enlighet med EU:s patentförordning.

Lagens innehåll

8 §

Paragrafen, som ger en översikt över lagens innehåll, saknar motsvarighet i den nu gällande patentlagen förutom den hänvisning som i nuvarande 1 § första stycket finns vad gäller europeiska patent.

Arbetstagares uppfinningar

9 §

Paragrafen är ny och saknar motsvarighet i den nuvarande lagen. Syftet är att upplysa om att bestämmelsen i 2 § om uppfinnarens rätt till uppfinningen inte är uttömmande, utan att det finns relevanta bestämmelser i annan lagstiftning när uppfinningen gjorts inom ramen för en anställning.

Försvarsuppfinningar

10 §

Paragrafen motsvarar 79 § i den nuvarande patentlagen. De bestämmelser som det syftas på i nuvarande 79 § är lagen om försvarsuppfinningar (1971:1078), vilket därför anges direkt i den nya bestämmelsen.

2 kap. Patenterbara uppfinningar

Kapitlet innehåller bestämmelser om det patenterbara området och begränsningarna av detta, samt om patenterbarhetsvillkoren nyhet, uppfinningshöjd och industriell tillämpbarhet.

I kapitlet har uttrycket ”patent meddelas” i den nuvarande lagen genomgående ersatts av ”patent beviljas”. Syftet är att göra en åtskillnad mellan beviljandet, som är resultatet av en prövning, och meddelandet, som inträffar när beslutet att bifalla patentansökan har kungjorts, jfr 4 kap. 25 § (20 § andra stycket i den nuvarande patentlagen).

I 1 § finns bestämmelser om vad som inte anses utgöra en uppfinning. I de följande paragraferna finns sedan en del andra bestämmelser som begränsar det patenterbara området. I den nuvarande lagen finns bestämmelser som anger att vissa företeelser kan respektive inte kan utgöra en patenterbar uppfinning, medan andra bestämmelser bara anger vad patent inte meddelas på. Det är inte tydligt om avsikten med dessa olika uttryckssätt är att det ska göras en åtskillnad mellan vad som inte kan patenteras därför att det inte utgör en uppfinning, och vad som i och för sig utgör en uppfinning men där patent av andra skäl inte kan beviljas. I praktiken har det dock ingen betydelse om anledningen till att ett patent inte kan beviljas är att det inte är fråga om en uppfinning eller att det är fråga om en uppfinning som av något skäl inte får patenteras. Det viktiga är i stället att det tydliggörs när patent kan respektive inte kan beviljas. I förslaget har därför genomgående uttrycken ”patent kan beviljas på...” respektive ”beviljas inte på ...” använts.

Det patenterbara området

1 §

Första stycket saknar motsvarighet i den nuvarande lagen. Övriga bestämmelser om det patenterbara området gäller i huvudsak begränsningar av detta, nämligen bestämmelser om vad som inte anses utgöra en uppfinning eller vad som av andra anledningar inte kan vara föremål för ett patent. Någon definition av själva uppfinningsbegreppet finns inte i den nuvarande patentlagen och har heller inte ansetts kunna föras in i förevarande förslag. Syftet med det nya stycket är därför inte att tillföra någonting nytt materiellt sett. Utgångspunkten att patent kan beviljas på uppfinningar inom alla teknikområden gäller även nu, och utgör en viktig förutsättning för förståelsen av de begränsningar som tas upp såväl i andra stycket som i de följande paragraferna i kapitlet.

Paragrafens andra stycke motsvarar 1 § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

Växter och djurraser

2 §

Paragrafen motsvarar 1 a § första stycket i den nuvarande patentlagen.

Biologiskt material

3 §

Paragrafen motsvarar 1 a § tredje stycket i den nuvarande patentlagen. Termen *alster* i den nuvarande patentlagen har dock i denna och följande paragrafer ersatts av ordet *produkt*. Detta innebär inte någon saklig skillnad.

Biologiska och mikrobiologiska förfaranden

4 §

Paragrafen motsvarar 1 a § andra stycket i den nuvarande patentlagen. Den ändring som har gjorts är endast redaktionell och avser att förenkla läsningen genom att en upprepning undviks.

Människokroppen

5 §

Paragrafen motsvarar 1 b § i den nuvarande patentlagen.

Kirurgisk och terapeutisk behandling samt diagnostisering

6 §

Paragrafen motsvarar 1 d § i den nuvarande patentlagen.

Utnyttjanden som strider mot allmän ordning eller goda seder

7 §

Paragrafen motsvarar 1 c § i den nuvarande patentlagen.

Patenterbarhetsvillkoren

8 §

Patenterbarhetsvillkoren – nyhet, uppfinningshöjd och industriell tillämpbarhet – framgår av 1 och 2 §§ i den nuvarande patentlagen. Av de tre kriterierna, som gäller även i dag, är det dock bara industriell tillämpbarhet (1 §) och nyhet (2 §) som är tydligt angivna i den nuvarande lagtexten. Villkoret om uppfinningshöjd framgår däremot endast genom uttrycket i 2 § andra stycket sista meningen om att uppfinningen väsentligen ska skilja sig från vad som är känt före dagen för patentansökan. Genom att lyfta ut patenterbarhetsvillkoren och placera dem i en egen paragraf tydliggörs vad som ska gälla och som gäller även enligt den nuvarande patentlagen. Det innebär också att lagtextens utformning anpassas till artikel 52.1 i den europeiska patentkonventionen (EPC).

Nyhet

9 §

Precis som i den europeiska patentkonventionen (EPC) finns det i patentlagen närmare bestämmelser om de patenterbarhetsvillkor som presenterades i 8 §. I paragrafen, som delvis motsvaras av nuvarande 2 § första stycket, anges när en uppfinning ska anses uppfylla nyhetsvillkoret. I paragrafen tydliggörs också att uppfinningen definieras av det som anges i ansökans patentkrav. Nyhetsvillkoret relaterar till vad som anses tillhöra *känd teknik*. Det begreppet definieras i 12 §.

10 §

Paragrafen motsvarar 2 § fjärde stycket i den nuvarande patentlagen. För att göra paragrafen mer lättläst har den delats upp i olika punkter som reglerar de två situationer där nyhetsvillkoret inte hindrar att patent beviljas på ett ämne eller en blandning av ämnen som tillhör känd teknik. Begreppet *känd teknik*, som definieras i 12 §, har också förts in i paragrafen.

Uppfinningshöjd

11 §

Som konstaterades i anslutning till 8 § regleras inte villkoret om uppfinningshöjd på ett tydligt sätt i den nuvarande patentlagen. Innehållet i paragrafen är avsett att utgöra en kodifiering av den praxis som gäller vid bedömningen av uppfinningshöjd, nämligen att uppfinningshöjd förutsätter att uppfinningen inte ligger nära till hands för en fackman. Den fackman som avses är inte närmare definierad i lagtexten. Någon skillnad i förhållande till rådande rättspraxis avses dock inte i fråga om vem som är fackmannen och vilka kunskaper och egenskaper denne ska ha.

Känd teknik

12 §

Paragrafen motsvarar 2 § andra stycket första meningen i den nuvarande patentlagen. I den nuvarande patentlagen används bara ordet *känt*. Eftersom det är ett ord som används i dagligt tal kan det dock felaktigt leda tanken till att det handlar om sådant som någon rent faktiskt känner till. Användningen av begreppet *känd teknik*, som ska motsvara det engelska uttrycket *prior art* och uttrycket *the state of the art* i EPC, syftar till att tydliggöra att det handlar om ett rättsligt begrepp. En annan ändring i förhållande till nuvarande lagstiftning är att tidpunkten när någonting ska anses tillhöra känd teknik förs in här, i stället för att den anges i kraven på nyhet och uppfinningshöjd.

13 §

Paragrafens första stycke motsvarar 2 § andra stycket andra och tredje meningarna i den nuvarande patentlagen.

Begreppet känd teknik har relevans både för bedömningen av om uppfinningen är ny och om den har uppfinningshöjd. Det finns dock en skillnad när det gäller i vilken mån tidigare patentansökningar anses tillhöra känd teknik. Paragrafen har formulerats så att detta blir tydligare. Det anges också tydligare att den tidigare ansökan ska vara gjord före ansökningsdagen för den ansökan som ska prövas.

Andra stycket motsvarar 2 § tredje stycket i den nuvarande patentlagen. Endast redaktionella ändringar har gjorts.

Offentliggöranden som inte hindrar patent

14 §

Paragrafen motsvarar 2 § femte stycket i den nuvarande patentlagen.

Industriell tillämpbarhet

15 §

Paragrafen saknar direkt motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Den har tillkommit huvudsakligen för att de närmare bestämmelserna om patenterbarhetsvillkoren ska harmoniera med motsvarande bestämmelser i EPC. Sakligt sett gäller även i dag det som anges i paragrafen, nämligen att uppfinningen ska anses vara industriellt tillämpbar om den kan tillverkas eller användas i något slag av industri. Det ska då anmärkas att industri här är ett vidare begrepp än i dagligt tal, och innefattar exempelvis även jordbruk.

3 kap. Ensamrätten

I kapitlet har bestämmelserna om ensamrättens innebörd och omfattning samlats. Först regleras föremålet för ensamrätten, dvs. patentets skyddsomfång. Därefter regleras vilka utnyttjanden som

omfattas respektive inte omfattas av ensamrätten. Sist i kapitlet regleras ensamrättens utsträckning i tiden. Här ges också en upplysning om möjligheten att få ett tilläggskydd.

Reglerna om ensamrättens omfattning har harmoniserats med artiklarna 25–27 och 29 i domstolsavtalet. Ändringarna behandlas i 4 kap., och innebär att de aktuella artiklarna har tagits in i svensk rätt med enbart minimiändringar.

Patentets skyddsomfång

1 §

Paragrafen motsvarar 39 § i den nuvarande patentlagen. Uttrycket *patentskyddets omfattning* har ersatts av *patentets skyddsomfång* för att det klart ska framgå att det handlar om föremålet för patentet och inte om de olika utnyttjanden som omfattas av ensamrätten.

Biologiskt material

2 §

Paragrafen motsvarar 3 a § i den nuvarande patentlagen.

Utnyttjanden som omfattas av ensamrätten

Direkta utnyttjanden

3 §

Paragrafen motsvarar artikel 25 i domstolsavtalet. Motsvarande bestämmelser finns i 3 § första stycket i den nuvarande patentlagen.

Indirekta utnyttjanden

4 §

Paragrafen motsvarar artikel 26 i domstolsavtalet och 3 § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

Utnyttjanden som inte omfattas av ensamrätten

5 §

Paragrafen motsvarar artikel 27 i domstolsavtalet. Motsvarande bestämmelser finns i 3 § tredje stycket, 3 b, 5 och 7 §§ i den nuvarande patentlagen. Punkterna 3 och 11 saknar dock motsvarighet i den nuvarande patentlagen.

Konsumtion av ensamrätten

6 §

Paragrafen motsvarar artikel 29 i domstolsavtalet. En motsvarande bestämmelse finns i 3 § tredje stycket 2 i den nuvarande patentlagen.

Föranvändarrätt

7 §

Paragrafen motsvarar 4 § i den nuvarande patentlagen. Det kan noteras att föranvändarrätt också kan finnas vid återställande av förlorade rättigheter, se 10 kap. 9 § och 18 § kap 10 §.

Skyddstiden

8 §

Paragrafen motsvarar 40 § första stycket i den nuvarande patentlagen. Det ska påpekas att det finns faktorer som kan förkorta skyddstiden, exempelvis bristande avgiftsbetalning eller avstående av patentet.

Tilläggskydd

9 §

Paragrafen saknar direkt motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Den syftar dock till att på samma sätt som 40 § andra stycket i den nuvarande patentlagen ge information om att ensamrätten kan utsträckas i tiden om ett tilläggskydd meddelas.

4 kap. Patentansökan och meddelande av patent

Kapitlet behandlar patentansökan och dess handläggning. Den första delen av kapitlet reglerar kraven på en patentansökan. Innehållet i ansökan regleras i två generella paragrafer, 2 och 3 §§. Närmare bestämmelser om ansökans olika delar finns sedan under separata underrubriker. Den andra delen av kapitlet handlar om handläggning av ansökan till och med det att beslut meddelas.

I den nuvarande lagen används ordet patentmyndigheten när Patent- och registreringsverket avses. Det finns sedan en bestämmelse i 7 § om att med patentmyndigheten avses i lagen patentmyndigheten i Sverige, om inte något annat sägs. Det anges vidare att patentmyndigheten i Sverige är Patent- och registreringsverket. I författningsförslaget används i stället genomgående myndighetens namn, Patent- och registreringsverket. Om någon annan patentmyndighet avses anges det i stället vilken.

Patentansökan och meddelande av patent

Var ansökan ska göras

1 §

Paragrafen motsvarar 8 § första och femte styckena i den nuvarande patentlagen.

Ansökans innehåll

2 §

Paragrafen motsvarar 8 § andra stycket, tredje stycket första meningen samt fjärde stycket första och andra meningarna i den nuvarande patentlagen. I paragrafen anges vad en patentansökan ska innehålla. För att göra det tydligare vilka olika delar den ska ha anges dessa i förslaget i separata punkter. Att det i första styckets tredje punkt anges att ansökan ska innehålla ritningar som det hänvisas till i beskrivningen betyder inte att ritningar alltid ska bifogas. Det är bara om det hänvisas till ritningar i beskrivningen eller, vilket undantagsvis kan inträffa, i patentkraven, som ritningar måste bifogas ansökan.

Det som sägs i nuvarande 8 § andra stycket andra meningen om att en bestämd användning inte måste anges i patentkravet när ansökan avser en kemisk förening har flyttats till förordning.

3 §

Paragrafen motsvarar 8 a § i den nuvarande patentlagen. Det undantag som hänvisningen till förordningen i den nuvarande lydelsen syftar på har tagits bort till följd av övervägandena angående grundhandlingsbegreppet, se avsnitt 7.1.

Beskrivningen

4 §

Paragrafen motsvarar den näst sista meningen i nuvarande 8 § andra stycket. Bestämmelsen om beskrivningen har brutits ut till en egen paragraf med artikel 83 i EPC som förebild. Det har också lagts till att beskrivningen inte bara ska vara tydlig utan också utförlig. Detta är inte avsett att innebära någon saklig skillnad, utan syftar endast till att paragrafen språkligt sett ska ligga närmare EPC, där uttrycket "sufficiently clear and complete" används. Den fackman som åsyftas i paragrafen är, liksom i nuvarande lagtext, inte närmare definierad. Precis som i fråga om villkoret om uppfinningshöjd avses inte några skillnader i förhållande till rådande rättspraxis

när det gäller vem fackmannen är i det aktuella fallet och vilka kunskaper och egenskaper han ska ha.

5 §

Paragrafen motsvarar 8 b § i den nuvarande patentlagen. Upplysningarna om regeringens möjlighet att meddela närmare föreskrifter om depositionen har utgått i enlighet med vad sagts i avsnitt 3.4.

Patentkraven

6 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om patentkraven. Som angavs i inledningen till det här kapitlet innebär förslaget – med EPC som förebild – att de olika delarna i patentansökan behandlas var för sig under olika underrubriker.

I den nuvarande patentlagen definieras patentkrav i 8 § andra stycket, där det anges att ansökan ska innehålla bestämda uppgifter om vad som söks skyddat med patentet (patentkrav). I förslaget saknas en egentlig definition, men begreppets innebörd förstås genom 3 kap. 1 § och den här paragrafen. Paragrafen har utformats med inledningen till regel 43.1 i tillämpningsföreskrifterna till EPC som förebild.

Sammandraget

7 §

Paragrafen motsvarar 8 § tredje stycket andra meningen i den nuvarande patentlagen.

Ansökans enhetlighet

8 §

Paragrafen motsvarar 10 § i den nuvarande patentlagen. Paragrafen har dock formulerats som ett krav på ansökan och inte, som i nuva-

rande lag, som ett förbud. Om ansökan inte anses uppfylla paragrafens krav har ju sökanden möjlighet att dela ansökan i flera ansökningar i enlighet med 9 §.

I paragrafen klargörs också när det godtas att en ansökan omfattar en grupp av uppfinningar, nämligen när uppfinningarna har ett sådant tekniskt samband att de inte kan anses omfatta av varandra oberoende uppfinningar.

Delning

9 §

Paragrafen motsvarar delar av 22 och 24 §§ i den nuvarande patentkungörelsen. Av den nuvarande patentlagen framgår det inte direkt att en patentansökan kan delas. Trots detta används begreppet delning på andra ställen i lagen. Det finns också en bestämmelse i nuvarande 11 § om ansökningsdagen för ansökningar som har tillkommit på detta sätt. Mot den bakgrunden har delar av bestämmelser om delning tagits in i lagen.

Eftersom grundhandlingsbegreppet har utmönstrats ur förslaget (se avsnitt 7.1) har detta i paragrafen ersatts med ”ansökan på ingivningsdagen”. Den egentliga innebörden är visserligen ”ansökan utom sammandraget”, men då det följer av 7 § att sammandraget inte får tillmätas någon betydelse i det här avseendet behöver det inte skrivas ut i paragrafen. Beträffande utbrytning, se avsnitt 6.3.

Ingivningsdagen för en ansökan

10 §

Paragrafen motsvarar 8 c § första stycket i den nuvarande patentlagen.

11 §

Paragraferna motsvarar delvis 11 § i den nuvarande patentlagen samt en del av 22 § i den nuvarande patentkungörelsen. De villkor som hänvisas till i den nuvarande lagen innebär inte annat än att en

avdelad ansökan på begäran av sökanden ska anses gjord samtidigt med den ursprungliga ansökan. Detta sägs därför direkt i paragrafen. Eftersom grundläggande bestämmelser om delning har förts in i lagen i 9 § används nu detta begrepp.

Ändring av en patentansökan

12 §

Paragrafen motsvarar 13 § i den nuvarande patentlagen

Handläggningen av patentansökningar

13 §

Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Syftet är främst att Patent- och registreringsverket inte på sökandens begäran ska behöva offentliggöra ansökan innan ansökningsavgiften har betalats, se avsnitt 6.4.

Bestämmande av ingivningsdag

14 §

Paragrafen motsvarar 8 c § andra–fjärde styckena i den nuvarande patentlagen. Bestämmelsen om att Patent- och registreringsverket i sitt föreläggande ska upplysa om konsekvenserna av att föreläggandet inte följs har dock flyttats till förordning.

15 §

Paragrafen motsvarar 8 d § första och andra styckena i den nuvarande patentlagen.

16 §

Paragrafen motsvarar 8 d § tredje och fjärde styckena i den nuvarande patentlagen.

*Andra brister i ansökan**17 §*

Paragrafen motsvarar 15 § i den nuvarande patentlagen. Patent- och registreringsverkets skyldighet att upplysa om konsekvenserna av att inte komma in med yttrande eller vidta åtgärder för att avhjälpa en anmärkt brist inom förelagd tid har dock lyfts ut ur paragrafen och flyttats till förslaget till patentförordning.

*Avslag**18 §*

Paragrafen motsvarar 16 § i den nuvarande patentlagen.

*Kungörande av beslut om avskrivning eller avslag**19 §*

Paragrafen motsvarar 23 § i den nuvarande patentlagen.

*Granskning av flera uppfinningar i en ansökan**20 §*

Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Den hindrar att Patent- och registreringsverket mot en och samma ansökningsavgift ska behöva granska flera uppfinningar i en ansökan. Paragrafen har motiverats i avsnitt 6.2 vad avser ansökningar som innehåller mer än en oberoende uppfinning. Den kan också tillämpas om en sökande gett in en översättning som avser en helt annan uppfinning än den som anges i patentkraven och Patent- och registreringsverket granskat den i översättningen angivna uppfinningen.

Internationell nyhetsgranskning

21 §

Paragrafen motsvarar 9 § i den nuvarande patentlagen. Hänvisningen till föreskrifter som meddelas av regeringen har dock tagits bort.

Enligt uppgifter från Patent- och registreringsverket kommer verket att kostnadsfritt erbjuda en service som till viss del motsvarar den internationella nyhetsgranskningen. Det kan innebära att intresset för att begära internationell nyhetsgranskning minskar. Den nuvarande regleringen skulle också kunna leda till att någon begär internationell nyhetsgranskning i enlighet med paragrafen och får betala avgift för detta trots att verkets kostnadsfria service hade varit tillräcklig. Möjligheten till internationell nyhetsgranskning grundar sig emellertid på konventionen om patentsamarbete (PCT) och en eventuell service från Patent- och registreringsverket som inte i alla delar är likställd med denna kan inte ersätta den nuvarande regleringen.

Bättre rätt till en patentsökt uppfinning

22 §

Paragrafen motsvarar 17 § i den nuvarande patentlagen. I första stycket har bestämmelsen om föreläggandets innehåll dock lyfts ut och flyttats till förordning. I stället anges vad som ska ske om föreläggandet inte följs, nämligen att påståendet om bättre rätt lämnas utan avseende.

23 §

Paragrafen motsvarar 18 § i den nuvarande patentlagen.

Meddelande av patent

24 §

Paragrafen motsvarar 19 § i den nuvarande patentlagen. Eftersom återupptagningsavgiften följer av förordning har det angetts att det är en föreskriven avgift, till skillnad från meddelandavgiften som fastställs av Patent- och registreringsverket.

25 §

Paragrafen motsvarar 20 § första och andra styckena i den nuvarande patentlagen.

Patentskriften

26 §

Paragrafen motsvarar 21 § första stycket i den nuvarande patentlagen. Andra stycket i nuvarande 21 § har flyttats till förslaget till patentförordning.

5 kap. Offentlighet i patentansökningsärenden

Bestämmelserna om offentlighet i patentansökningsärenden har samlats i ett eget kapitel. Det omfattar både bestämmelserna som gäller ansökans offentlighet och bestämmelserna om rätt att få tillgång till deponerat biologiskt material.

När handlingarna blir offentliga

1 §

Paragrafen motsvarar 22 § första–tredje styckena i den nuvarande patentlagen.

I andra stycket har en språklig förenkling gjorts för att uttrycka att handlingarna blir tillgängliga senast 18 månader efter ansökningsdagen.

I tredje stycket anges att handlingarna på begäran av sökanden ska hållas tillgängliga tidigare än vad som följer av första och andra styckena. Patent- och registreringsverkets åtgärder för offentliggörandet omfattas av handläggningen av patentärendet. Det följer därför av den föreslagna 4 kap. 13 § att några sådana åtgärder inte behöver vidtas förrän sökanden har betalat ansökningsavgiften. Se avsnitt 6.4.

Fjärde stycket i nuvarande 22 §, som infördes genom en författningsändring år 2014, har flyttats till förslaget till patentförordning.

Kungörande

2 §

Paragrafen motsvarar 22 § femte stycket i den nuvarande patentlagen.

Handlingar som innehåller företagshemligheter

3 §

Paragrafen motsvarar 22 § sjätte stycket i den nuvarande patentlagen.

Deponerat biologiskt material

4 §

Paragrafen motsvarar 22 § sjunde stycket i den nuvarande patentlagen.

5 §

Paragrafen motsvarar 22 § åttonde stycket i den nuvarande patentlagen. Upplysningen om regeringens kompetens att meddela föreskrifter har dock tagits bort, se avsnitt 3.4.

6 §

Paragrafen motsvarar 22 § nionde stycket i den nuvarande patentlagen.

6 kap. Prioritet

Förutsättningar för prioritet

1 §

Paragrafen motsvarar 6 § i den nuvarande patentlagen. För att underlätta läsningen har dock en punktuppställning förts in i paragrafen.

2 §

Paragrafens första stycke motsvarar 6 g § i den nuvarande patentlagen. Andra stycket motsvarar nuvarande 6 a § sjätte stycket.

3 §

Paragrafen motsvarar 6 d § i den nuvarande patentlagen.

Partiell prioritet

4 §

Paragrafen motsvarar 6 e § första stycket i den nuvarande patentlagen.

Prioritet från flera ansökningar

5 §

Paragrafen motsvarar 6 e § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

Prioritet vid delade ansökningar

6 §

Paragrafen motsvarar 6 a § femte stycket i den nuvarande patentlagen. Hänvisningen i den nuvarande lydelsen till 11 § har tagits bort då lagförslaget nu innehåller uttryckliga bestämmelser om delning i 4 kap. 9 §.

Begäran om prioritet för en ansökan om svenskt patent

7 §

Paragrafen motsvarar 6 a § första och andra styckena i den nuvarande patentlagen. Den del av nuvarande 6 a § första stycket som anger vilka uppgifter sökanden ska lämna har dock flyttats till förslaget till patentförordning.

Begäran om prioritet för en internationell patentansökan

8 §

Paragrafen motsvarar 6 a § tredje och fjärde styckena i den nuvarande patentlagen. Den del av nuvarande 6 a § tredje stycket som anger vilka uppgifter sökanden ska lämna har dock flyttats till förslaget till patentförordning.

Handlingar som ska ges in

9 §

Paragrafen motsvarar 6 b § i den nuvarande patentlagen.

10 §

Paragrafen motsvarar 6 c § i den nuvarande patentlagen. I andra stycket har sökandens alternativ till att ge in en kopia av den tidigare ansökan till Patent- och registreringsverket lagts i två punkter för att underlätta läsningen.

7 kap. Invändnings- och begränsningsförfarandena

Kapitlet behandlar två olika ärenden som kan aktualiseras för ett meddelat patent. Det första gäller invändningar mot ett meddelat patent och det andra begränsning av ett patent på patenthavarens begäran. Det ska dock noteras att patentbegränsning även kan ske inom ramen för ett mål om ogiltighet, som ett alternativ till ogiltigförklarande av ett patent som bara är ogiltigt till viss del.

I den nuvarande patentlagen behandlas patentbegränsning och upphävande på patenthavarens egen begäran i ett sammanhang (40 a §–40 d §). Det har sin förklaring i att båda sakerna regleras i artiklarna 105 a och 105 b i EPC, som ligger till grund för den här lagstiftningen, och att många av reglerna är gemensamma för upphävande och patentbegränsning. Systematiskt hör dock upphävande av patentet närmare samman med övriga bestämmelser om patentets upphörande. I förslaget har i stället bestämmelserna om patentets upphörande, där upphävande på patenthavarens egen begäran alltså ingår, samlats i nästa kapitel.

Invändningar mot ett meddelat patent

Hur förfarandet inleds

1 §

Paragrafen motsvarar 24 § första–tredje styckena i den nuvarande patentlagen.

Invändning mot patent som upphört att gälla

2 §

Paragrafen är ny och innebär att den praxis som nu gäller, att ett invändningsärende får handläggas även om patentet upphört att gälla, kommer till direkt uttryck i lagtexten. Se avsnitt 6.8.

Återkallade invändningar

3 §

Paragrafen motsvarar 24 § fjärde stycket i den nuvarande patentlagen.

Invändningsgrunder

4 §

Paragrafen motsvarar 25 § första stycket i den nuvarande patentlagen. Vad gäller kravet på beskrivningens tydlighet hänvisas till den bestämmelse i 4 kap. där detta krav finns. Andra stycket i nuvarande 25 § har inte förts över till den nya lagen. Skälet är att de invändningsgrunder som räknas upp är uttömmande. Det saknas därför anledning att ha en bestämmelse som säger att ansökan ska avslås om något av de uppräknade hindren mot att patentansökan upprätthålls inte finns.

Upprätthållande av patentet i ändrad lydelse

5 §

Paragrafen motsvarar 25 § tredje stycket i den nuvarande patentlagen. Som en förutsättning för att patentet ska få upprätthållas i ändrad lydelse har lagts till att även de ändrade patentkraven ska vara klara och koncisa samt ha stöd i beskrivningen. Ändringen har motiverats i avsnitt 7.2.

Sista meningen i nuvarande 25 § tredje stycket har flyttats till förslaget till patentförordning.

Kungörande m.m.

6 §

Paragrafen motsvarar 25 § fjärde stycket i den nuvarande patentlagen.

Patentbegränsning

Begäran om patentbegränsning

7 §

Paragrafen motsvarar 40 a § första stycket 1 och femte stycket i den nuvarande patentlagen samt 40 a § sjätte stycket i lydelsen enligt SFS 2014:434.

8 §

Paragrafen motsvarar 40 a § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

Handläggningen av ärenden om patentbegränsning

9 §

Paragrafen motsvarar 40 a § tredje stycket i den nuvarande patentlagen. De situationer där en begäran om patentbegränsning ska avslås tas i förslaget upp i separata punkter.

10 §

Paragrafen motsvarar 40 a § fjärde stycket i den nuvarande patentlagen.

11 §

Paragrafen motsvarar 40 b § i den nuvarande patentlagen. I stället för att hänvisa till ogiltighetsgrunderna skrivs i paragrafen ut vilka förutsättningar som gäller för patentbegränsning. Förutsättningarna för patentbegränsning skiljer sig också något från vad som anges i nuvarande lagtext. Ändringen har motiverats i avsnitt 7.3.

12 §

Paragrafen motsvarar 40 c § första stycket första meningen och andra stycket.

Kungörande m.m.

13 §

Paragrafen motsvarar 40 c § första stycket andra meningen i den nuvarande patentlagen.

8 kap. Patentets upphörande och överföring

I kapitlet har alla bestämmelser om patentets upphörande samlats. Det innebär, som konstaterades i inledningen till föregående kapitel, att bestämmelserna om upphävande på patenthavarens begäran brutits ut ur regleringen av patentbegränsning och lagts in här. Eftersom handläggningsreglerna för ärenden om patentbegränsning och upphävande på patenthavarens begäran i dag är delvis gemensamma innebär det att snarlika bestämmelser kommer att finnas i båda kapitlen.

Utöver patentets upphörande finns det i kapitlet bestämmelser om överföring av patent. Överföring leder visserligen inte till att patentet upphör, men då det är ett patenträttsligt alternativ till en ogiltighetstalan hör det sakligt sett närmast hemma bland dessa bestämmelser.

Upphävande på patenthavarens begäran

Begäran om upphävande

1 §

Paragrafen motsvarar 40 a § första stycket 2 och femte stycket i den nuvarande patentlagen samt 40 a § sjätte stycket i lydelsen enligt SFS 2014:434.

Handläggningen av ärenden om upphävande

2 §

Paragrafen motsvarar 40 a § tredje stycket i den nuvarande patentlagen. De situationer där en begäran om upphävande ska avslås tas i förslaget upp i separata punkter.

3 §

Paragrafen motsvarar 40 a § fjärde stycket i den nuvarande patentlagen.

4 §

Paragrafen motsvarar 40 c § i den nuvarande patentlagen.

Utebliven årsavgift

5 §

Paragrafen motsvarar 51 § i den nuvarande patentlagen.

Ogiltighet*Ogiltighetsgrunder*

6 §

Paragrafen motsvarar 52 § första och tredje styckena i den nuvarande patentlagen. Liksom när det gäller invändningsgrunderna i 7 kap. 4 § anges inte vilka krav som ställs på beskrivningen, utan hänvisning görs till den paragraf i 4 kap. där bestämmelsen om beskrivningens tydlighet finns.

Patentbegränsning vid partiell ogiltighet

7 §

Paragrafen motsvarar 52 § andra stycket i den nuvarande patentlagen. I stället för att hänvisa till ogiltighetsgrunderna skrivs här ut vilka förutsättningar som gäller för patentbegränsning. Förutsättningarna i paragrafen skiljer sig också i viss mån från vad som anges i nuvarande lagtext. Ändringen har motiverats i avsnitt 7.3.

Talan om ogiltighet

8 §

Paragrafen motsvarar 52 § fjärde och femte styckena i den nuvarande patentlagen. Förfångsrekvisitet i den nuvarande lagen har dock inte förts över till förslaget. Rekvisitet följer av den allmänna, processrättsliga principen om att den som vill föra en talan måste yrka något för egen del.

Överföring av patent

9 §

Paragrafen motsvarar 53 § i den nuvarande patentlagen. Uttrycket ”med bibehållande av dess allmänna art” har ersatts med ”inom ramen för den påbörjade eller planerade utnyttjandeformen”. Syftet är att bestämmelsens innebörd ska framgå tydligare. Någon ändring i sak är inte avsedd. Jfr bestämmelsen om för användarrätt i 3 kap. 7 §.

Avstående från patent

10 §

Paragrafen motsvarar 54 § i lydelsen enligt SFS 2014:434. Den beslutade ändringen innebär att paragrafen inte ska tillämpas på europeiska patent med enhetlig verkan. Möjligheten att avstå sådana patent behandlas i avsnitt 11.4.

Kungörande m.m.*11 §*

Paragrafen motsvarar 55 § i den nuvarande patentlagen.

9 kap. Internationella patentansökningar**Var ansökan ska ges in***1 §*

Paragrafen motsvarar 28 § andra stycket första och tredje meningarna i den nuvarande patentlagen. Andra meningen, som i den nuvarande lydelsen anger att Patent- och registreringsverket är mottagande myndighet i enlighet med vad regeringen föreskriver har brutits ut till nästa paragraf.

Patent- och registreringsverket som mottagande myndighet*2 §*

Paragrafen motsvarar 28 § andra stycket andra meningen i den nuvarande patentlagen samt 51 § första stycket första meningen och andra stycket patentkungörelsen. Paragrafen motiveras av att lagtexten i den nuvarande lydelsen blir innehållslös utan upplysningen om regeringens föreskrifter. I stället för att låta den utgå helt har de aktuella förordningsbestämmelserna lyfts in i lagen så att det här framgår i vilka fall Patent- och registreringsverket är mottagande myndighet.

3 §

Paragrafen motsvarar 51 § första stycket andra meningen patentkungörelsen, och är en följd av att övriga delar av paragrafen förts över från kungörelsen till lagen.

Verkan av en internationell patentansökan

4 §

Paragrafen motsvarar 29 § i den nuvarande patentlagen. Begreppet känd teknik har förts in i paragrafen, se 2 kap. 12 och 13 §§.

Fullföljd av ansökan i Sverige

5 §

Paragrafen motsvarar 31 § första och andra styckena i den nuvarande patentlagen.

Handläggningen av fullföljda ansökningar

6 §

Paragrafen motsvarar 33 § första och femte styckena i den nuvarande patentlagen. Andra stycket i nuvarande 33 § faller bort till följd av att kravet på utländska patentsökande att utse ombud tas bort, se avsnitt 5.2.

Ansökans offentlighet

7 §

Paragrafen motsvarar 33 § tredje och fjärde styckena i den nuvarande patentlagen. Av det som anges i nuvarande 33 § fjärde stycket har bara en hänvisning till 5 kap. 1 § i första stycket tagits med. Genom den klargörs att handlingarna blir tillgängliga i enlighet med just den paragrafen.

8 §

Paragrafen motsvarar den del av 35 § i den nuvarande patentlagen där det anges att Patent- och registreringsverket inte får offentliggöra ansökan förrän WIPO har publicerat den.

När ansökan ska anses återkallad

9 §

Paragrafen motsvarar 30 § och 31 § tredje stycket i den nuvarande patentlagen.

10 §

Paragrafen motsvarar 37 § i den nuvarande patentlagen.

Tidpunkten för meddelande av patent eller beslut om avslag

11 §

Paragrafen motsvarar 34 § i den nuvarande patentlagen och 58 § i den nuvarande patentkungörelsen. Nuvarande 34 § patentlagen hänvisar till en förordningsreglerad frist, och utan hänvisningen blir paragrafen tämligen innehållslös. Fristen har därför förts in i lagen.

12 §

Paragrafen motsvarar den del av 35 § i den nuvarande patentlagen där det anges att patent inte får meddelas före det att WIPO har publicerat ansökan.

Överprövning av vissa beslut

13 §

Paragrafen motsvarar 36 § första stycket i den nuvarande patentlagen.

14 §

Paragrafen motsvarar 36 § andra och tredje styckena i den nuvarande patentlagen.

15 §

Paragrafen motsvarar 38 § första–tredje styckena i den nuvarande patentlagen.

16 §

Paragrafen motsvarar 38 § fjärde stycket i den nuvarande patentlagen. Begreppet känd teknik har förts in i paragrafen, se 2 kap. 12 och 13 §§.

10 kap. Europeiska patent

Var ansökan ska göras

1 §

Paragrafen motsvarar 80 § andra stycket patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

Rättsverkan av europeiska patent och ansökningar om europeiskt patent

2 §

Paragrafen motsvarar 81 § andra meningen patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. Första meningen i den beslutade 81 § utgår då det saknas anledning att i svensk rätt reglera när ett europeiskt patent är meddelat. I de fall där en frist enligt svensk rätt löper från det att EPO kungjort beslutet att bifalla patentansökan anges detta i stället i lagtexten.

3 §

Paragrafen motsvarar 87 § i den nuvarande patentlagen.

Validering i Sverige

Åtgärder för validering

4 §

Paragrafen motsvarar 82 § första och andra styckena patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. Termen validering har förts in i lagen. Den används redan i dag för att benämna de åtgärder som krävs för att ett europeiskt patent ska få verkan nationellt, men termen har tidigare inte funnits i lagtexten. Åtgärderna för validering i Sverige är att ge in översättning och betala en avgift i enlighet med paragrafen. Validering har skett när de båda åtgärderna har vidtagits, och patentet får då enligt artikel 64.1 i EPC verkan från meddelandetidpunkten.

5 §

Paragrafen är ny och saknar motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Den innebär att en patenthavare som begärt men fått avslag på en begäran om enhetlig verkan ges möjlighet att validera patentet även efter tidsgränsen i 4 §. I ett sådant fall ska de tre månaderna nämligen räknas först från det att avslagsbeslutet vunnit laga kraft. Se avsnitt 11.5.

Förhindrande av dubbelt patentskydd

6 §

Paragrafen motsvarar 82 a § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. Eftersom termen validering har förts in i lagen används den även i den här paragrafen.

Översättningar vid validering

7 §

Paragrafen motsvarar 82 § tredje stycket patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

Kungörande m.m.

8 §

Paragrafen motsvarar 82 § fjärde och femte styckena patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. Eftersom termen validering har förts in i lagtexten för att beskriva åtgärderna enligt 4 § används den termen även här.

Återställande av förlorade rättigheter

9 §

Paragrafen motsvarar 83 § i den nuvarande patentlagen.

Provisoriskt patentskydd

10 §

Paragrafen motsvarar 88 § i den nuvarande patentlagen.

Översättningars rättsverkan

11 §

Paragrafen motsvarar 90 § i den nuvarande patentlagen.

Verkan av beslut av det europeiska patentverket (EPO)*Beslut om upphävande och patentbegränsning*

12 §

Paragrafen motsvarar 85 § i den nuvarande patentlagen.

Beslut om återställande enligt den europeiska patentkonventionen (EPC)

13 §

Paragrafen motsvarar 92 § första och andra styckena i den nuvarande patentlagen.

Undanröjande av besvärskammarens beslut

14 §

Paragrafen motsvarar 92 § tredje stycket i den nuvarande patentlagen.

Avslag

15 §

Paragrafen motsvarar 89 § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

Återkallelse av en ansökan

16 §

Paragrafen motsvarar 89 § första stycket i den nuvarande patentlagen.

Omvandling av en ansökan om europeiskt patent

17 §

Paragrafen motsvarar 93 § i den nuvarande patentlagen.

Utebliven årsavgift

18 §

Paragrafen motsvarar 86 § andra stycket första meningen i den nuvarande patentlagen. I stället för att hänvisa till bestämmelsen som anger att ett svenskt patent upphör att gälla vid utebliven årsavgiftsbetalning anges detta direkt i paragrafen.

11 kap. Licens

1 §

Paragrafen motsvarar delar av 43 och 50 §§ i den nuvarande patentlagen. Genom paragrafen klargörs redan i kapitlets inledning att licens kan uppkomma på avtalsrättslig grund eller meddelas av en domstol i form av en tvångslicens.

Licensavtal

2 §

Paragrafen motsvarar en del av 43 § i den nuvarande patentlagen.

3 §

Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Enligt nuvarande 102 § andra stycket gäller att licensavtal består om ett pantsatt patent eller en pantsatt patentansökan säljs vid utmätning eller i konkurs, förutsatt att licensavtalet slutits före ansökan om registrering av pantavtalet. Någon reglering av den situationen att det är patenthavaren som i strid med ett ingånget licensavtal säljer eller på nytt licensierar patentet finns i dag inte, trots att det är befogat. Att licensen består innebär att licenstagarens rätt att utnyttja uppfinningen består. Det kan finnas andra delar av licensavtalet som inte fortsätter att gälla.

Tvångslicenser

Tvångslicens vid utebliven utövning

4 §

Paragrafen motsvarar 45 § i den nuvarande patentlagen. När det gäller tillämpningen av bestämmelsen i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan, se avsnitt 11.7.

Tvångslicens för beroende uppfinningar

5 §

Paragrafen motsvarar 46 § i den nuvarande patentlagen.

Tvångslicens för växtförädlare

6 §

Paragrafen motsvarar 46 a § första och andra styckena i den nuvarande patentlagen. *Sökanden* i den nuvarande lydelsen har i paragrafen ersatts med *växtförädlaren*. Eftersom den som vill få en tvångslicens ska väcka talan i ett tvistemål skulle den rätta benämningen annars vara *käranden*, men då det i det här fallet enbart handlar om växtförädlare används det ordet i stället.

Tvångslicens av hänsyn till allmänt intresse

7 §

Paragrafen motsvarar 47 § i den nuvarande patentlagen.

Tvångslicens vid tidigare utnyttjande

8 §

Paragrafen motsvarar 48 § i den nuvarande patentlagen. För att paragrafen ska bli mer lättläst har förutsättningarna för en tvångslicens enligt paragrafen delats upp i två punkter.

Allmänna förutsättningar för tvångslicens

9 §

Paragrafen motsvarar 49 § första stycket i den nuvarande patentlagen. De allmänna förutsättningarna för tvångslicens har delats upp i två punkter för att paragrafen ska bli mer lättläst.

Hur förfarandet inleds

10 §

Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Den har till syfte att klargöra att mål om tvångslicens är tvistemål i allmän domstol där talan väcks genom stämning. Detta framgår bara indirekt av nuvarande 50 § patentlagen, där det anges att tvångslicens meddelas av rätten. Särskilt svårt är det att läsa ut av nuvarande lagstiftning när det i nuvarande 46 a talas om *sökanden* i stället för *käranden*.

Beslut och villkor

11 §

Paragrafen motsvarar 50 § i den nuvarande patentlagen. Att tvångslicens meddelas av rätten har brutits ut ur nuvarande 50 § och framgår i lagförslaget redan av kapitlets första paragraf.

Patenthavarens rätt när det finns en tvångslicens

12 §

Paragrafen motsvarar 49 § andra stycket första meningen i den nuvarande patentlagen.

Överlåtelse eller övergång till någon annan

13 §

Paragrafen motsvarar 49 § andra stycket andra och tredje meningarna i den nuvarande patentlagen.

Bestämmelser om tvångslicens för utnyttjande av en skyddad växtsort och för en gemenskapens växtförädlarrätt

14 §

Paragrafen motsvarar 46 a § tredje stycket i den nuvarande patentlagen.

Anteckningar i patentregistret

15 §

Paragrafen motsvarar 44 § första–tredje styckena i den nuvarande patentlagen.

12 kap. Pantsättning

I enlighet med övervägandena i avsnitt 3.3 har det här kapitlet utformats i nära anslutning till motsvarande kapitel i varumärkeslagen (2010:1877). Det gäller både paragraferna och underrubrikerna till dem.

Hur panträtten uppkommer

1 §

Paragrafen motsvarar 94 § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. I andra stycket har internationella patentansökningar som fullföljts eller tagits upp till handläggning i Sverige och ansökningar om europeiskt patent som omvandlats tagits bort ur punkterna, då dessa är att anse som ansökningar om svenskt patent enligt punkten 1. Utbrytning utgår, se avsnitt 6.3.

2 §

Paragrafen motsvarar 94 a § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

3 §

Paragrafen motsvarar 95 § första stycket och 104 § i den nuvarande patentlagen. Andra stycket i nuvarande 95 § har flyttats till patentförordningen.

Företrädesordning vid flera upplåtelser av panträtt

4 §

Paragrafen motsvarar 95 § tredje och fjärde styckena i den nuvarande patentlagen.

Vem som får ansöka om registrering

5 §

Paragrafen motsvarar 96 § första och andra styckena i den nuvarande patentlagen.

Hinder på grund av upplåtarens bristande behörighet

6 §

Paragrafen motsvarar 96 § tredje stycket i den nuvarande patentlagen.

När en upplåtelse av panträtt kan registreras

7 §

Paragrafen motsvarar 97 § i den nuvarande patentlagen. Eftersom termen validering har förts in i lagen används den även här.

Ogiltiga pantavtal

8 §

Paragrafen motsvarar 98 § i den nuvarande patentlagen.

Grunder för upphörande

9 §

Paragrafen motsvarar 99 § i den nuvarande patentlagen. Att uttrycket ”är förfallen” har ersatts av ”upphör” innebär inte något annat än en språklig modernisering.

Panträtten vid utmätning och konkurs

10 §

Paragrafen motsvarar 102 § första stycket i den nuvarande patentlagen.

Försäljning av panten

11 §

Paragrafen motsvarar 103 § i den nuvarande patentlagen.

Licenstagare

12 §

Första stycket motsvarar 101 § andra stycket och 102 § andra stycket i den nuvarande patentlagen. Andra stycket motsvarar 103 § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

13 kap. Straffansvar, vitesförbud, skadestånd m.m.

Straffansvar

1 §

Paragrafen motsvarar 57 § i den nuvarande patentlagen.

Förverkande av egendom och hjälpmedel vid brott

2 §

Paragrafen motsvarar 57 a § i den nuvarande patentlagen.

Vitesförbud

3 §

Paragrafen motsvarar 57 b § första–tredje styckena i den nuvarande patentlagen.

4 §

Paragrafen motsvarar 57 b § fjärde stycket i den nuvarande patentlagen.

5 §

Paragrafen motsvarar 57 b § femte och sjätte styckena i den nuvarande patentlagen.

6 §

Paragrafen motsvarar 57 b § sjunde stycket i den nuvarande patentlagen.

Skadestånd

7 §

Paragrafen motsvarar 58 § första och andra styckena i den nuvarande patentlagen.

Provisoriskt patentskydd

8 §

Paragrafen motsvarar 60 § i den nuvarande patentlagen.

Preskription av rätten till skadestånd

9 §

Paragrafen motsvarar 58 § tredje stycket i den nuvarande patentlagen.

Åtgärder med egendom och hjälpmedel

10 §

Paragrafen motsvarar 59 § första–fjärde styckena i den nuvarande patentlagen.

11 §

Paragrafen motsvarar 59 § femte–sjunde styckena i den nuvarande patentlagen.

Spridning av information om domar i mål om patentintrång*12 §*

Paragrafen motsvarar 57 h § i den nuvarande patentlagen.

Skadestånd vid åsidosatt uppgiftsskyldighet*13 §*

Paragrafen motsvarar 62 § tredje stycket i den nuvarande patentlagen. Första, andra och fjärde styckena i nuvarande 62 § utgår till följd av att uppgiftsskyldigheten inte längre ska vara straffsanktionerad, se avsnitt 8.3.

Hinder mot påföljd m.m.*14 §*

Paragrafen motsvarar 61 § första stycket i den nuvarande patentlagen.

Intrång i tilläggskydd*15 §*

Paragrafen motsvarar 106 § tredje stycket i den nuvarande patentlagen.

14 kap. Informationsföreläggande och intrångsundersökning

Bestämmelserna om informationsföreläggande och intrångsundersökning har, liksom i varumärkeslagen (2010:1877), samlats i ett kapitel. De har förts över till den nya patentlagen med mycket små ändringar. De ändringar som har gjorts består huvudsakligen av införande av underrubriker och uppdelning av paragraferna i fler och kortare paragrafer. Därutöver har endast mindre, språkliga ändringar gjorts.

Informationsföreläggande

Grundläggande bestämmelser

1 §

Paragrafen motsvarar 57 c § i den nuvarande patentlagen.

2 §

Paragrafen motsvarar 57 d § i den nuvarande patentlagen.

Handläggningen av frågor om informationsföreläggande

3 §

Paragrafen motsvarar 57 e § första stycket patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

Rätt till ersättning samt underrättelseskyldighet

4 §

Paragrafen motsvarar 57 f § i den nuvarande patentlagen.

Intrångsundersökning

Grundläggande bestämmelser

5 §

Paragrafen motsvarar 59 a § i den nuvarande patentlagen.

Handläggningen av frågor om intrångsundersökning

6 §

Paragrafen motsvarar 59 b § första stycket patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

Ställande av säkerhet och överklagande av beslut

7 §

Paragrafen motsvarar 59 c § i den nuvarande patentlagen.

Beslut om intrångsundersökning

8 §

Paragrafen motsvarar 59 d § i den nuvarande patentlagen.

Verkställande av ett beslut om intrångsundersökning

9 §

Paragrafen motsvarar 59 e § första stycket i den nuvarande patentlagen.

10 §

Paragrafen motsvarar 59 f § i den nuvarande patentlagen.

Juridiskt biträde och rätt att närvara vid intrångsundersökningen

11 §

Paragrafen motsvarar 59 g § i den nuvarande patentlagen.

Återgång av en åtgärd vid intrångsundersökning

12 §

Paragrafen motsvarar 59 e § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

Hantering av material från intrångsundersökningen

13 §

Paragrafen motsvarar 59 h § i den nuvarande patentlagen.

Hinder mot informationsföreläggande och intrångsundersökning

14 §

Paragrafen motsvarar 61 § första stycket i den nuvarande patentlagen.

15 kap. Årsavgifter

I den nuvarande patentlagen finns det också ett kapitel med rubriken årsavgifter. I det kapitlet finns bestämmelser om betalning av årsavgifter för svenska patent. Bestämmelser om avgiftsåret och om betalning av årsavgifter för europeiska patent och för tilläggskydd är däremot spridda i den nuvarande patentlagen. Bestämmelserna har här samlats i kapitlet om årsavgifter. Kapitlet begränsas dock till skyldigheten att betala årsavgifter samt när det ska göras.

1 §

Paragrafen saknar direkt motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Att det finns en skyldighet att betala årsavgift i de aktuella fallen framgår av, 40, 41, 86, och 105 §§ i den nuvarande patentlagen.

2 §

Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Den ger information om var följderna av att betalning inte sker i enlighet med kapitlet regleras.

Årsavgiften för svenska patent och ansökningar om svenska patent

3 §

Paragrafen motsvarar 8 § sjätte stycket i den nuvarande patentlagen. Som ansökningar om svenskt patent räknas även internationella patentansökningar som fullföljs i Sverige och ansökningar om europeiskt patent som omvandlats (se 1 kap. 4 §).

4 §

Paragrafen motsvarar 41 § första stycket i den nuvarande patentlagen. Att uttrycket ”årsavgiften förfaller” har ersatts med att betalningsskyldighet för årsavgiften inträder är enbart en språklig modernisering. Att betalningsskyldighet inträder innebär inte att avgiften ska betalas vid den tidpunkten. Det finns bestämmelser i 11 § om när avgiften tidigast och senast ska betalas.

5 §

Paragrafen motsvarar 41 § andra stycket första meningen i den nuvarande patentlagen. Eftersom bestämmelser om delning har tagits in i lagen anges det här direkt att paragrafen handlar om skyldigheten att betala årsavgift för en delad ansökan. Utbrytning, som omfattades av hänvisningen till 11 § i nuvarande 41 § andra stycket,

faller däremot bort till följd av att det institutet avskaffas, se avsnitt 6.3.

6 §

Paragrafen motsvarar 40 § andra stycket andra meningen i den nuvarande patentlagen.

7 §

Paragrafen motsvarar 41 § andra stycket andra meningen i den nuvarande patentlagen.

8 §

Paragrafen motsvarar 42 § i den nuvarande patentlagen. Av den nuvarande lagtexten framgår det inte tydligt att paragrafen bara gäller svenska patent och patentansökningar. När det gäller ansökningar om europeiskt patent ska dock årsavgiften betalas till det europeiska patentverket (EPO). Att paragrafen omfattar uppfinnare som kan vara sökande eller patenthavare har därför tolkats som att den bara omfattar svenska patent och patentansökningar. Den har därför fått en placering i kapitlet som tydliggör detta.

Årsavgifter för europeiska patent

9 §

Paragrafen motsvarar 86 § första stycket och andra stycket andra meningen patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. I andra stycket har fristen för betalning av den första årsavgiften ändrats till tre månader efter kungörandet. Det har också lagts till ett nytt, tredje stycke som innebär att om en begäran om enhetlig verkan har avslagits, ska fristen räknas från det att avslagsbeslutet vunnit laga kraft. Se avsnitt 11.5.

Årsavgifter för tilläggsskydd

10 §

Paragrafen motsvarar 105 § andra stycket andra meningen i den nuvarande patentlagen.

När årsavgift tidigast och senast får betalas

11 §

Paragrafen motsvarar 41 § första stycket sista meningen och tredje stycket i den nuvarande patentlagen.

16 kap. Överklagande, rättegången m.m.

Kapitlet innehåller regler om överklagande av Patent- och registreringsverkets beslut och om rättegången i tvistemål. Som konstaterats i avsnitt 3.2. omfattas många av bestämmelserna i kapitlet av förslagen i departementspromemorian Patent- och marknadsdomstol (Ds 2014:21). Dessa bestämmelser har i många fall förts över till den nya patentlagen med enbart mindre, språkliga och redaktionella ändringar.

Överklagande

1 §

Paragrafen motsvarar 26 § i den nuvarande patentlagen.

2 §

Paragrafen motsvarar 27 § i den nuvarande patentlagen.

3 §

Paragrafen motsvarar 75 § i den nuvarande patentlagen.

Behandling av personuppgifter

4 §

Paragrafen motsvarar 57 g § i den nuvarande patentlagen.

Anmälan av talan i tvistemål

5 §

Paragrafen motsvarar 64 § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. Hänvisningen till 13 kap. 2 § rättegångsbalken är en följd av att specialreglerna i patentlagen om fastställsetalan tas bort, se avsnitt 10.1.

6 §

Paragrafen motsvarar 40 d § i den nuvarande patentlagen.

Vem som presumeras vara patenthavare

7 §

Paragrafen motsvarar 44 § i den nuvarande patentlagen.

Invändning om ogiltighet

8 §

Paragrafen motsvarar 61 § andra stycket i den nuvarande patentlagen. I paragrafen har det dock gjorts en ändring som innebär att begränsningen av möjligheten att göra invändning om ogiltighet inte gäller en tilltalad i ett brottmål, se avsnitt 8.2.

Mellandom och vilandeförklaring av mål

9 §

Paragrafen motsvarar 61 § tredje stycket och 63 § tredje stycket i den nuvarande patentlagen. Specialregler om fastställsetalan i nuvarande 63 § patentlagen tas bort, se avsnitt 10.1. Eftersom mål om patentintrång också kan vara en fastställsetalan om patentintrång omfattas det som anges i nuvarande 63 § tredje stycket av den här paragrafen utan att detta anges särskilt.

Behörig domstol

10 §

Paragrafen motsvarar 65 § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. Ett nytt, andra stycke har lagts till i paragrafen. Stycket har innebörden att domstolen är behörig att pröva en fråga om informationsföreläggande eller intrångsundersökning även om parterna har ingått skiljeavtal. Det innebär inte något egentligt avsteg från principen om att inte göra annat än nödvändiga ändringar i de paragrafer som omfattas av det remitterade förslaget till lag om patent- och marknadsdomstolar (DS 2014:21) (se avsnitt 3.2). En motsvarande bestämmelse finns nämligen i de övriga immaterialrättsliga lagarna, och det framstår närmast som ett förbiseende att den inte kommit att föras in i patentlagen tidigare.

11 §

Paragrafen motsvarar 65 a § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

Domstolens sammansättning

12 §

Paragrafen motsvarar 66 § i den nuvarande patentlagen.

13 §

Paragrafen motsvarar 67 § i den nuvarande patentlagen.

14 §

Paragrafen motsvarar 68 § i den nuvarande patentlagen.

Översättning i tvistemål*15 §*

Paragrafen motsvarar 68 a § i den nuvarande patentlagen.

Yttrande från Patentbesvärsrätten*16 §*

Paragrafen motsvarar 69 § i den nuvarande patentlagen.

17 kap. Handläggning av mål i den enhetliga europeiska patentdomstolen**Bestämmelser om domstolen***1 §*

Paragrafen motsvarar 93 a § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

Tillämplig lag*2 §*

Paragrafen motsvarar 5 a § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

Verkställande i Sverige av beslut och förelägganden

3 §

Paragrafen motsvarar 70 a § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

Skadeståndsansvar enligt avtalet om en enhetlig patentdomstol

4 §

Paragrafen motsvarar 93 b § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

18 kap. Övriga bestämmelser

Ansökningar om tilläggsskydd eller förlängd giltighetstid för ett tilläggsskydd

1 §

Paragrafen motsvarar 105 § första stycket patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434.

Var registrering enligt lagen sker

2 §

Paragrafen saknar direkt motsvarighet i den nuvarande patentlagen. Behovet av paragrafen har motiverats i avsnitt 9.1 och 9.2.

Uppgiftsskyldighet

3 §

Paragrafen motsvarar 56 § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

4 §

Paragrafen motsvarar 56 § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

Delgivning med utländska patentsökande och patenthavare

5 §

Paragrafen motsvarar 12 § i den nuvarande patentlagen. Patent- och registreringsverkets möjlighet att förelägga sökanden att ställa ett ombud för sig har tagits bort. I paragrafen regleras därför endast möjligheten till delgivning i förenklad form när ett ombud saknas. Se avsnitt 5.2.

6 §

Paragrafen motsvarar 71 § patentlagen i lydelsen enligt SFS 2014:434. Ombudskravet i den nuvarande patentlagen har tagits bort. I stället anges bara hur delgivning får ske när ombud saknas. Se avsnitt 5.2.

Återställande av förlorade rättigheter

För sent vidtagna åtgärder

7 §

Paragrafen motsvarar 72 § i den nuvarande patentlagen.

Försening beroende på avvikelser från normal postgång

8 §

Paragrafen motsvarar 73 § i den nuvarande patentlagen. Det sakliga innehållets aktualitet har behandlats i avsnitt 10.2. Skriftlighetskravet har tagits bort, jfr 7 §.

Kungörande

9 §

Paragrafen motsvarar 74 § första stycket i den nuvarande patentlagen.

Föranvändarrätt

10 §

Paragrafen motsvarar 74 § andra och tredje styckena i den nuvarande patentlagen.

Bemyndiganden*Föreskrifter om avgifter*

11 §

Paragrafen motsvarar 76 § i den nuvarande patentlagen.

Föreskrifter om utlämnande av handlingar till utlandet

12 §

Paragrafen motsvarar 77 § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

Föreskrifter om granskning utomlands

13 §

Paragrafen motsvarar 77 § tredje stycket 1 i den nuvarande patentlagen.

Föreskrifter om skyldighet att redovisa granskningsresultat

14 §

Paragrafen motsvarar 77 § tredje stycket 2 i den nuvarande patentlagen.

Föreskrifter om undantag från skyldigheten att ge in bevis och kopior vid begäran om prioritet

15 §

Paragrafen motsvarar 6 f § andra stycket i den nuvarande patentlagen.

Expropriation

16 §

Paragrafen motsvarar 78 § i den nuvarande patentlagen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Att äldre föreskrifter ska tillämpas i fråga om intrång, eller försök eller förberedelse till intrång, som har begåtts före ikraftträdandet innebär att även övergångsbestämmelser till den nu gällande patentlagen blir tillämpliga. Förslaget till övergångsbestämmelser har motiverats avsnitt 12.3.

13.2 Förslaget till lag om ändring i patentlagen**6 kap. Licens, överlåtelse m.m.**

44 §

Ett tillägg har gjorts i paragrafens tredje stycke. Ändringen innebär att tvångslicens till europeiska patent med enhetlig verkan som meddelas i Sverige inte ska antecknas i det svenska patentregistret. Ändringen har motiverats i avsnitt 11.8.

11 kap. Europeiskt patent

82 b §

Paragrafen är ny och innebär att en patenthavare som fått avslag på en begäran om enhetlig verkan ges möjlighet att validera patentet i Sverige även om det gått längre tid än tre månader från meddelandet. I sådana fall ska tremånadersfristen för validering nämligen löpa från det att avslagsbeslutet fått laga kraft. Paragrafen har motiverats i avsnitt 11.5.

86 §

Ändringen innebär att en patenthavare som fått avslag på en begäran om enhetlig verkan för ett europeiskt patent och i stället väljer att validera patentet i Sverige får längre tid på sig att betala den första årsavgiften till Patent- och registreringsverket. Den generella fristen för att betala den första årsavgiften har också ändrats från två till tre månader. Ändringarna har motiverats i avsnitt 11.5.

Kommittédirektiv 2012:99

Ett enhetligt patentskydd i EU och en ny patentlag

Beslut vid regeringssammanträde den 4 oktober 2012

Sammanfattning

En särskild utredare ska föreslå de författningsändringar som behövs till följd av införandet av det enhetliga patentskyddet i EU och inrättandet av den enhetliga europeiska patentdomstolen.

Utredaren ska också lämna förslag till en ny patentlag och en ny förordning som ska vara överskådliga och lättillgängliga. I uppdraget ingår dessutom att utreda vissa begränsade sakliga frågor.

Uppdraget som avser ett förbättrat europeiskt patentsystem ska redovisas i ett delbetänkande senast den 17 juni 2013. Uppdraget om en ny patentlag m.m. ska redovisas senast den 3 juni 2014.

Ett förbättrat europeiskt patentsystem

Ett enhetligt patentskydd

EU-förhandlingarna om förbättringar av det europeiska patent-systemet är i ett slutskede. Reformen avser dels införandet av ett enhetligt patentskydd i EU, dels inrättandet av en enhetlig europeisk patentdomstol för såväl det enhetliga patentskyddet som övriga europeiska patent.

Införandet av det enhetliga patentskyddet sker i form av ett s.k. fördjupat samarbete mellan 25 av EU:s medlemsstater. Det fördjupade samarbetet ska genomföras genom dels en EU-förordning om det enhetliga patentskyddet (patentförordningen), dels en EU-

förordning om det enhetliga patentskyddets översättningsarrangemang.

När de båda förordningarna träder i kraft ska ett europeiskt patent som beviljats av Europeiska patentverket (European Patent Office, EPO) enligt den europeiska patentkonventionen (European Patent Convention, EPC) kunna ges enhetlig verkan. Enhetlig verkan innebär att patentskyddet utsträcks till de medlemsstater som deltar i det fördjupade samarbetet och som ratificerat avtalet om den enhetliga patentdomstolen (artiklarna 3 och 22.2 i patentförordningen). En ansökan om enhetlig verkan ska ges in till EPO av innehavaren av det europeiska patentet senast en månad efter det att beslutet att bevilja patentet publicerats i den europeiska patenttidningen (artikel 12.1). Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som behövs för att se till att dubbelt patentskydd inte uppstår (artikel 4.2).

Genom patentförordningen ger de medlemsstater som deltar i det fördjupade samarbetet i uppdrag åt EPO att administrera det enhetliga patentskyddet. EPO ska bl.a. ta emot och behandla ansökningar om enhetlig verkan, upprätta och upprätthålla ett patentregister samt samla in och administrera årsavgifterna för det enhetliga patentskyddet (artikel 12.1). Medlemsstaterna ska se till att de administrativa beslut som EPO fattar om det enhetliga patentskyddet ska kunna prövas av en domstol som är behörig i en eller flera av de deltagande medlemsstaterna (artikel 12.3). Avsikten är att den enhetliga patentdomstolen ska handlägga dessa ärenden (se artikel 15 g i utkastet till domstolsavtal).

Förordningarna blir direkt tillämpliga i Sverige. Medlemsstaterna gör dock vissa åtaganden. Vidare kan det behövas kompletterande bestämmelser för att systemet ska fungera på avsett sätt.

Utredaren ska analysera och ta ställning till vilka åtaganden som följer av förordningarna samt lämna de författningsförslag som behövs med anledning av dessa eller för att systemet annars ska fungera på avsett sätt.

En enhetlig europeisk patentdomstol

Parallellt med införandet av det enhetliga patentskyddet ska de 25 medlemsstater som deltar i det fördjupade samarbetet samt Italien inrätta en enhetlig specialdomstol för patenttvister. Domstolen ska

ges exklusiv behörighet att avgöra tvister inte bara om det nya enhetliga patentskyddet utan även om andra europeiska patent, dvs. patent utan enhetlig verkan. Under en övergångsperiod kommer dock de nationella domstolarna att fortsatt kunna avgöra tvister om de europeiska patent som inte har enhetlig verkan.

Den enhetliga patentdomstolen ska inrättas genom ett avtal som är öppet för EU:s medlemsstater. Domstolen blir gemensam för EU:s medlemsstater och en del av EU:s system för domstolsprövning (artikel 1). Domstolen kommer alltså att kunna, och i vissa fall vara skyldig att, begära förhandsavgörande av EU-domstolen om tolkningen av EU-rätten.

Domstolen ska bestå av en förstainstans, en överklagandeinstans och en registrator (artikel 4). Domstolens förstainstans ska ha lokala och regionala avdelningar samt en central avdelning. Varje medlemsstat kan själv bestämma om den vill inrätta en lokal avdelning eller delta i en regional avdelning (artikel 5).

Domstolen ska tillämpa avtalet om inrättande av domstolen, unionsrätten (inklusive förordningarna om det enhetliga patentskyddet och dess översättningsarrangemang), EPC, bestämmelser i internationella avtal som är tillämpliga på patent och bindande för alla medlemsstater samt nationell rätt (artikel 14 e 1). I avtalet om inrättandet av domstolen finns det särskilda bestämmelser om skadeståndsansvar vid överträdelse av unionsrätten (se artikel 14c och 14d). Det finns även lagvalsregler för vissa andra typer av skadeståndskrav (se artikel 3b).

Den enhetliga patentdomstolen får behörighet när det gäller mål om de europeiska patent som är giltiga i Sverige. Dessa mål faller i dag under svenska domstolars behörighet (Stockholms tingsrätt i första instans). Ändringar kommer mot denna bakgrund att krävas i patentlagen (1967:837) och andra relevanta författningar. Även andra aspekter av avtalet kan komma att kräva författningsändringar.

Utredaren ska analysera och ta ställning till vilka författningsändringar som behövs för en svensk ratifikation av avtalet och lämna förslag till sådana. Utredaren ska även analysera vilka rättsliga och praktiska åtgärder, inklusive organisatoriska, som behöver vidtas för att Sverige ska kunna delta i en regional avdelning i domstolens första instans alternativt upprätta en egen lokal avdelning. Frågan om Sverige ska ingå i en regional avdelning eller upprätta en egen lokal avdelning ingår dock inte i uppdraget.

Ytterligare frågor med anknytning till införandet av det enhetliga patentskyddet

För att europeiska patent ska bli giltiga i Sverige krävs i dag att patenthavaren översätter delar av, eller i vissa fall hela, patentskriften till svenska. Utredaren ska mot bakgrund av resultatet av det pågående lagstiftningsarbetet om nationella patent på engelska (Patentspråksutredningens betänkande Nationella patent på engelska?, SOU 2012:19) analysera och ta ställning till om bestämmelserna om krav på översättning i fråga om europeiska patent bör ändras. Utredaren ska föreslå de författningsändringar som i så fall bedöms motiverade.

För att Patent- och registreringsverket, PRV, ska kunna delta fullt ut i arbetsbesparande projekt som pågår inom EPO och Världskonventionen för den intellektuella äganderätten (World Intellectual Property Organisation, WIPO) kan det behöva införas en möjlighet för PRV att lämna ut granskningsresultat till EPO innan en ansökan om patent har offentliggjorts samt en möjlighet att förlänga fristen för att ge in prioritetshandlingar. Frågorna har samband med det enhetliga patentskyddet (jfr skäl 20 i patentförordningen). Utredaren ska därför, inom ramen för övervägandena rörande införandet av det enhetliga patentskyddet och den enhetliga europeiska patentdomstolen, analysera och ta ställning till om det är lämpligt att genomföra förändringar som gör det möjligt för PRV att på detta sätt lämna ut granskningsresultat och förlänga fristen att ge in prioritetshandlingar.

En ny patentlag m.m.

Patentlagen trädde i kraft den 1 januari 1968. Lagen har ändrats flera gånger, bl.a. till följd av Sveriges tillträde till konventionen om patentsamarbete (Patent Cooperation Treaty, PCT) och till EPC i ursprunglig och reviderad lydelse samt till följd av genomföranden av vissa EU-direktiv. Däremot har det aldrig gjorts någon heltäckande översyn av patentlagen ur redaktionell och språklig synvinkel. Det har inte heller gjorts någon samlad översyn av både patentlagen och patentkungörelsen (1967:838). Därför är det nu aktuellt att göra en sådan samlad översyn.

Utredaren ska lämna förslag till en ny patentlag som ska vara mera överskådlig och lättillgänglig från redaktionell synpunkt samt innehålla ett modernare språk än den nuvarande. Om det bedöms lämpligt ska utredaren, vid utformningen av förslagets struktur, hämta ledning från tillämpliga delar av framför allt EPC men även varumärkeslagen (2010:1877).

I uppdraget ligger att lämna förslag till en ny patentförordning som kan ersätta patentkungörelsen. Utredaren ska uppmärksamma om patentkungörelsen innehåller bestämmelser som i stället bör finnas i lag, liksom om patentlagen innehåller bestämmelser som hellre bör finnas i förordning eller i myndighetsföreskrifter. Översynen ska bl.a. syfta till att formkrav, så långt möjligt, inte regleras på lagnivå. Ett annat syfte ska vara att så långt lämpligt möjliggöra elektroniska och andra nya rutiner.

I detta sammanhang ska utredaren även behandla vissa sakliga frågor. PRV föreslår vissa begränsade ändringar i patentlagen och patentkungörelsen i en skrivelse till Justitiedepartementet (se Ju/2012/3666/L3). Förslagen avser bl.a. offentliggörande av ansökan om patent på sökandens begäran, domstols skyldighet att underätta PRV om domar och beslut samt skyldighet att betala ansökningsavgift för varje uppfinning som granskas av PRV. Utredaren ska analysera och ta ställning till PRV:s förslag och lämna de förslag som anses motiverade.

Det ligger i sakens natur att en översyn av detta slag kan föranleda vissa förtydliganden och smärre sakliga ändringar. Om utredaren i samband med arbetet därutöver ser behov av andra, begränsade sakliga ändringar får utredaren även föreslå sådana under förutsättning att det ryms inom tiden för uppdraget.

Uppdraget omfattar även att vid behov föreslå följdändringar i andra författningar.

Arbetets bedrivande och redovisning av uppdraget

Utredaren ska följa de inom Regeringskansliet pågående arbetena om nationella patent på engelska (SOU 2012:19) och om domstolsprövningen av immaterialrättsliga, konkurrensrättsliga och marknadsföringsrättsliga mål och ärenden.

Utredaren ska hålla sig informerad om förhandlingar och arbete i EU, WIPO och EPO i den mån det är relevant för uppdraget.

I den omfattning utredaren behöver det ska synpunkter inhämtas från berörda myndigheter och organisationer.

Patentlagen bygger på ett nordiskt samarbete, och motsvarande lagar finns i andra nordiska länder. Utredaren ska under arbetets gång utbyta information med ansvariga departement i övriga nordiska länder.

Utredaren ska redovisa ekonomiska konsekvenser och andra effekter av framlagda förslag för företag och enskilda samt för det allmänna. Utredaren ska bedöma förslagets påverkan på företagets administrativa kostnader. Om förslagen kan förväntas leda till intäktsminskningar eller kostnadsökningar för det allmänna, ska utredaren föreslå hur dessa ska finansieras.

Uppdraget som avser ett förbättrat europeiskt patentsystem ska redovisas i ett delbetänkande senast den 17 juni 2013.

Uppdraget som avser en ny patentlag m.m. ska redovisas senast den 3 juni 2014.

(Justitiedepartementet)

Kommittédirektiv 2014:67

Tilläggsdirektiv till Patentlagsutredningen (Ju 2012:12)

Beslut vid regeringssammanträde den 15 maj 2014

Tilläggsuppdrag och förlängd utredningstid

Utöver det som följer av det nuvarande uppdraget (dir. 2012:99) ska utredaren analysera och ta ställning till om svensk rätt bör anpassas ytterligare till det enhetliga patentsystemet i vissa avseenden, bl.a. i fråga om sekretess hos Justitiekanslern och avstående av patent. Utredaren ska också kartlägga och analysera tillämpningen av patentlagens straffbestämmelse. Där det behövs ska utredaren lämna författningsförslag.

Utredningstiden förlängs. Slutbetänkandet ska i stället redovisas den 31 mars 2015.

Uppdrag och utredningstid enligt de nuvarande kommittédirektiven

Regeringen beslutade i oktober 2012 att en särskild utredare ska föreslå de författningsändringar som behövs till följd av införandet av det enhetliga patentsystemet. Utredaren fick också i uppgift att föreslå en ny patentlag och en ny patentförordning samt att utreda vissa sakfrågor (dir. 2012:99). Utredningen tog namnet Patentlagsutredningen (Ju 2012:12). Uppdraget i fråga om det enhetliga patentsystemet redovisades i juni 2013 i delbetänkandet Patentlagen och det enhetliga europeiska patentsystemet (SOU 2013:48). Uppdraget

om en ny patentlag m.m. ska redovisas i ett slutbetänkande senast den 3 juni 2014.

Tilläggsuppdrag om det enhetliga patentsystemet

Behövs det ytterligare anpassningar?

Till följd av delbetänkandet beslutade regeringen den 6 mars 2014 propositionen Ett enhetligt patentskydd i EU (prop. 2013/14:89). Propositionen innehåller lagförslag som behövs för att anpassa svensk rätt till det enhetliga patentsystemet. Frågor som kan medföra behov av ytterligare anpassning har väckts av vissa myndigheter och organisationer i samband med remissbehandlingen av delbetänkandet (se Ju2013/4951/L3), av Lagrådet (se prop. s. 335 f.) samt under de pågående europeiska förberedelserna av systemet (se Ju2013/346/L3). Frågorna bör behandlas av utredningen.

Sekretess hos Justitiekanslern i överträdelseärenden

Avtalsstaterna inklusive Sverige är enligt avtalet om en enhetlig patentdomstol (domstolsavtalet) solidariskt ansvariga för skada som uppstår genom att den enhetliga patentdomstolens överinstansrätt begär en överträdelse av EU-rätten (artikel 22). I propositionen föreslås en ny paragraf i patentlagen (1967:837) som innebär att en enskild i vissa fall får rikta ett sådant ersättningsanspråk mot Sverige. Prövningen sker vid s.k. frivillig skadereglering eller i domstol. I båda fallen bevakar Justitiekanslern statens rätt.

Den enhetliga patentdomstolen kommer enligt rättegångsreglerna att vara skyldig att tillgodose en behörig nationell myndighets begäran att få tillgång till relevanta handlingar och annan information. Justitiekanslern är dock tveksam till att myndigheten enligt gällande rätt kan garantera sekretess i ett sådant fall. Enligt Justitiekanslern är det i gränsöverskridande situationer svårt att få information, om sekretess inte kan garanteras.

Utredaren ska därför analysera och ta ställning till om den svenska offentlighets- och sekretessregleringen behöver ändras. Om det finns ett sådant behov, ska utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Avstående av enhetspatent

I propositionen föreslås ett undantag för europeiska patent med enhetlig verkan från patentlagens bestämmelse om avstående av patent (54 § första stycket). Undantaget innebär att Patent- och registreringsverket (PRV) inte får förklara att ett sådant patent har upphört. Den sakrättsliga skyddsregel som gäller för avstående som riktas till PRV (54 § andra stycket) behövs alltså inte för sådana patent. Undantaget avser därför även skyddsregeln.

Undantaget är en följd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2012 av den 17 december 2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patent-skydd (EU:s patentförordning). Däri finns det ett krav på att europeiska patent med enhetlig verkan ska ha enhetlig karaktär och därför får upphöra endast avseende alla medlemsstater som omfattas av det enhetliga patentskyddet (deltagande medlemsstater).

Lagrådet ställer frågan om en innehavare av ett europeiskt patent med enhetlig verkan kan avstå från patentet med verkan i alla de deltagande medlemsstaterna, trots att patentet är utmätt.

Efter Lagrådets behandling av frågan har ett förslag diskuterats under de europeiska förberedelserna med innebörden att innehavare av sådana patent ska kunna få avstående registrerade av det europeiska patentverket (EPO). Det är mycket sannolikt att förslaget antas. En sådan registrering kommer dock bara ske i informations-syfte; enligt EU:s patentförordning ska sakrättsliga förhållanden regleras av nationell rätt (artikel 7).

Utredaren ska därför analysera och ta ställning till om det i svensk rätt behöver införas sakrättsliga eller andra bestämmelser i fråga om avstående av europeiska patent med enhetlig verkan. Om det finns ett sådant behov, ska utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Begäran om enhetlig verkan som avslås efter valideringsfristen

Även om proceduren för begäran om och registrering av enhetlig verkan är enkel, kan det hända att EPO undantagsvis måste avslå en begäran. Om det sker sedan fristerna för att validera eller betala den första årsavgiften för ett europeiskt patent (se 82 och 86 §§ patentlagen) har löpt ut, förlorar patenthavaren möjligheten att få

verkan för ett i övrigt giltigt europeiskt patent i de länder där det finns sådana frister. Det kan framstå som en orimlig rättsförlust. Av den europeiska patentkonventionen (EPC) följer att den tre-månadersfrist för validering som gäller enligt svensk rätt får förlängas (artikel 65). Även i fråga om fristen för betalning av den första årsavgiften för ett europeiskt patent finns det en flexibilitet.

Utredaren ska därför analysera och ta ställning till om det svenska regelverket bör ändras för att en innehavare av ett europeiskt patent som begär men inte får enhetlig verkan ska ha möjlighet att i stället validera patentet. En sådan ändring kan t.ex. innebära en förlängd frist för validering eller för betalning av den första årsavgiften. Om regelverket bör ändras, ska utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Tidigare patentansökningar som nyhets hinder för enhetspatent

En tidigare patentansökan kan enligt patentlagen utgöra nyhets hinder för ett europeiskt patent, under förutsättning att ansökan blir allmänt tillgänglig (2 § andra och tredje styckena patentlagen). Liknande bestämmelser kommer att finnas i andra deltagande medlemsstater (jfr artikel 139.2 i EPC). Enligt EU:s patentförordning ska ett europeiskt patent med enhetlig verkan ha enhetlig karaktär och får begränsas eller ogiltigförklaras endast med avseende på samtliga deltagande medlemsstater (artikel 3.2). En oro finns för att den enhetliga patentdomstolen därför, med verkan för alla deltagande medlemsstater, kan komma att ogiltigförklara ett sådant patent trots att nyhets hindret åberopas bara i förhållande till någon eller några deltagande medlemsstater. Detta skulle kunna avhålla patenthavare från att begära enhetlig verkan.

Som en lösning på problemet har det under de pågående europeiska förberedelserna föreslagits att en innehavare av ett europeiskt patent med enhetlig verkan ska ha möjlighet att validera och betala årsavgift för patentet, även om fristerna har löpt ut när en nyhets hindrande tidigare patentansökan upptäcks.

Utredaren ska därför analysera och ta ställning till om det svenska regelverket bör ändras för att en innehavare av ett europeiskt patent med enhetlig verkan mot vilket ett sådant nyhets hinder åberopas ska ha möjlighet att i stället validera patentet. En sådan ändring kan

t.ex. innebära en förlängd frist för validering eller för betalning av den första årsavgiften. Om regelverket bör ändras, ska utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Ombudskravet för patenthavare som saknar hemvist i Sverige

Enligt patentlagen ska en patenthavare som inte har hemvist i Sverige ha ett ombud som är bosatt här. Ombudet ska antecknas i det svenska patentregistret (71 §). Ett skäl till kravet är att det ska vara lätt att delge patenthavaren. I propositionen föreslås att innehavare av europeiska patent med enhetlig verkan ska undantas från kravet. Ett skäl till undantaget är att enhetlig verkan registreras i registret för enhetligt patentskydd, inte det svenska patentregistret. Utredaren, Kommerskollegium, Svenskt Näringsliv och Teknikföretagen ifrågasätter om kravet är förenligt med EU-rätten. De anser att det bör övervägas att avskaffa kravet även i fråga om andra patent.

I tidigare lagstiftningsärenden har behovet av att säkerställa delgivning bedömts vara ett sådant tvingande skäl av allmänt intresse som gör det objektivt försvarbart med avsteg från EU-rätten. Av delbetänkandet framgår dock att det inte längre har någon praktisk betydelse om patenthavaren har en adress i Sverige eller utomlands.

Utredaren ska därför analysera och ta ställning till om ombudskravet bör avskaffas helt eller ändras. Om det bör avskaffas eller ändras, ska utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Tvångslicenser och enhetspatent

Enligt EU:s patentförordning bör nationell rätt reglera frågor om tvångslicenser avseende europeiska patent med enhetlig verkan (skäl 10). Regeringen bedömer dock att en invändning eller ett genkärsmål om en tvångslicens i fråga om ett europeiskt patent (eller ett tilläggsskydd med ett sådant grundpatent) omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet (jfr artikel 32.1 a i domstolsavtalet).

På begäran kommer EPO i informationssyfte också att registrera uppgifter om tvångslicenser i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan i registret för enhetligt patentskydd. Det förutsätter att de nationella myndigheter som beslutar i fråga om sådana tvångs-

licenser lämnar uppgifter om dem till EPO. En sådan förpliktelse kan därför behöva införas i svensk rätt.

Enhetlig verkan kommer att registreras i registret för enhetligt patentskydd. Frågan är därför om inte sådana patent bör undantas från kravet enligt patentlagen på att anteckningar om tvångslicenser ska göras i det svenska patentregistret (44 §).

Enligt patentlagen får tvångslicens meddelas om den patentskyddade uppfinningen inte utövas i skäligen utsträckning i Sverige (45 §). Frågan är om det är rimligt att upprätthålla ett sådant nationellt användningstvång i förhållande till europeiska patent med enhetlig verkan.

Utredaren ska därför analysera och ta ställning till om den svenska tvångslicensregleringen behöver anpassas till det enhetliga patentskyddets införande. Om det finns ett sådant behov, ska utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Tilläggskydd och enhetspatent

Nationella patentmyndigheter får i enlighet med EU:s tilläggskydds-förordningar (nr 1610/96/EG och 469/2009/EG) meddela nationella tilläggskydd även när grundpatentet är ett europeiskt patent med enhetlig verkan. EPO kommer med stor sannolikhet att i informations-syfte registrera uppgifter om sådana tilläggskydd i registret för enhetligt patentskydd. Registreringen förutsätter att de nationella patentverk som beslutar i fråga om tilläggskydden lämnar uppgifter om dem till EPO. En sådan förpliktelse kan därför behöva införas i svensk rätt.

Utredaren ska därför analysera och ta ställning till om den svenska tilläggskyddsregleringen behöver ändras för att EPO ska kunna registrera uppgifter om svenska tilläggskydd vars grundpatent är europeiska patent med enhetlig verkan. Om det finns ett sådant behov, ska utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Ensamrättens innehåll

I artiklarna 25–30 i domstolsavtalet finns bestämmelser om vilka handlingar som omfattas av ensamrätten och ensamrättens begränsningar. I propositionen föreslås en ny paragraf som innebär att artik-

larna gäller som svensk lag när den enhetliga patentdomstolen prövar mål om europeiska patent med enhetlig verkan. Samtidigt finns det i patentlagen snarlika bestämmelser som tillämpas på andra patentkategorier med verkan i Sverige. Patentbesvärshöjden, Svenskt Näringsliv, Linköpings universitet, Svenska Föreningen för Immaterialrätt och Teknikföretagen ställer sig frågande till att regleringen skiljer sig åt för olika patentkategorier.

Av EU:s patentförordning följer endast att artiklarna ska tillämpas i fråga om europeiska patent med enhetlig verkan. Även regeringen kan dock se den generella nyttan av att bestämmelser för olika patentkategorier är så likartade som möjligt.

Utredaren ska därför analysera och ta ställning till om generella bestämmelser i enlighet med artiklarna 25–30 i domstolsavtalet bör införas i patentlagen. Om sådana bestämmelser bör införas, ska utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Följderna av att straffrätt inte omfattas av domstolsavtalet

Domstolsavtalet reglerar inte straff och förverkande som följd av patentintrång. Svensk domstol är därför behörig att pröva sådana frågor, även när det gäller patent och tilläggsskydd som i princip omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet. I propositionen gör regeringen bedömningen att svensk domstol i samband med ett åtal om intrång i ett sådant patent eller tilläggsskydd får pröva intrångsfrågan (men inte en talan om ogiltighet eller ett enskilt anspråk om skadestånd eller vitesförbud). Som Sveriges advokatsamfund påpekar kan konsekvenserna av att straffrätt inte regleras i domstolsavtalet behöva analyseras vidare.

Avsikten med EU:s patentförordning och domstolsavtalet har inte varit att reglera vilka bestämmelser i fråga om handlingar som omfattas av ensamrätten och ensamrättens begränsningar som en nationell domstol ska tillämpa när den prövar intrångsfrågan i ett brottmål. Samtidigt förefaller varken förordningens ordalydelse (artikel 5) eller ändamål tala emot att innehållet i artiklarna 25–30 i domstolsavtalet tillämpas även i brottmål och då i princip i fråga om alla patent och tilläggsskydd som omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet.

Utredaren ska därför analysera konsekvenserna av att straffrätt inte omfattas av domstolsavtalet och ta ställning till om det patenträttsliga regelverket för den skull behöver ändras. Om det finns ett behov av ändringar, ska utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Annat med anledning av det enhetliga patentsystemet

Om utredaren som en följd av de pågående europeiska förberedelserna eller annars ser ett behov av ytterligare anpassning av svensk rätt med anledning av det enhetliga patentsystemet, får utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Om en fråga har väckts i de pågående europeiska förberedelserna och utredaren anser att svensk rätt behöver eller annars bör ändras, ska utredaren beakta intresset av att de deltagande medlemsstaternas regleringar så långt det är möjligt harmoniseras.

Tilläggsuppsdrag om patentlagens straffbestämmelse

I mål om patentintrång är det normalt enskilda som tvistar med hjälp av specialiserade ombud. Målen handläggs då inom ramen för en civilprocess. Där finns det olika sanktioner samt skydds- och säkerhetsåtgärder tillgängliga både före och efter att ett intrång har fullbordats, t.ex. informationsföreläggande, vitesförbud och skadestånd.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet har gjort, försökt göra eller förberett ett patentintrång kan dömas till böter eller fängelse inom ramen för en straffprocess. En förutsättning för att en åklagare ska få väcka åtal för brottet är att målsäganden gör åtalsanmälan och att åtal är påkallat från allmän synpunkt (57 § patentlagen). I olika sammanhang har uppfinnare ifrågasatt att straffbestämmelsen inte tillämpas mer än den gör. För regeringen är det viktigt att bestämmelsen är tydlig och att allmänt åtal väcks när det är motiverat.

För att öka kunskapen om hur situationen ser ut ska utredaren kartlägga och analysera tillämpningen av patentlagens straffbestämmelse. Om det finns ett behov av ändringar, ska utredaren lämna de författningsförslag som behövs.

Arbetets bedrivande och förlängd utredningstid

Utöver det som framgår av de nuvarande kommittédirektiven om arbetets bedrivande ska utredningen följa de pågående europeiska förberedelserna av det enhetliga patentsystemets införande.

Författningsförslag som lämnas med anledning av tilläggsuppdraget om det enhetliga patentsystemet ska även redovisas separat, med utgångspunkt i gällande rätt.

Utredningstiden förlängs. Slutbetänkandet ska i stället redovisas senast den 31 mars 2015.

(Justitiedepartementet)

Jämförelsetabeller

Nedanstående tabeller ger en översikt över hur bestämmelser i patentlagen och patentkungörelsen placerats i förslaget till ny patentlag och ny patentförordning. Översikten utgår från patentlagen i dess lydelse enligt SFS 2014:434.

Tabell 1: Bestämmelserna i patentlagen (1967:837)

Patentlagen	Förslaget till patentlag (PL) och Förslaget till patentförordning (PF)
1 § 1 st	1 kap. 1 och 2 §§ samt 2 kap. 8 § PL
1 § 2 st	2 kap. 1 § PL
1 a § 1 st	2 kap. 2 § PL
1 a § 2 st	2 kap. 4 § PL
1 a § 3 st	2 kap. 3 § PL
1 b §	2 kap. 5 § PL
1 c §	2 kap. 7 § PL
1 d §	2 kap. 6 § PL
2 § 1 st	2 kap. 8 och 9 §§ PL
2 § 2 st	2 kap. 12 och 13 §§ PL
2 § 3 st	2 kap. 13 § PL
2 § 4 st	2 kap. 10 § PL
2 § 5 st	2 kap. 14 § PL
3 § 1 st	3 kap. 3 § PL
3 § 2 st	3 kap. 4 § PL
3 § 3 st	3 kap. 5 och 6 §§ PL
3 a §	3 kap. 2 § PL
3 b §	3 kap. 5 § PL
4 §	3 kap. 7 § PL
5 §	3 kap. 5 § PL

5 a §	17 kap. 2 § PL
6 §	6 kap. 1 § PL
6 a § 1 och 2 st	6 kap. 7 § PL och 3 kap. 21 § PF
6 a § 3 och 4 st	6 kap. 8 § PL och 3 kap. 21 § PF
6 a § 5 st	6 kap. 6 § PL
6 a § 6 st	6 kap. 2 § PL
6 b §	6 kap. 9 § PL
6 c §	6 kap. 10 § PL
6 d §	6 kap. 3 § PL
6 e § 1 st	6 kap. 4 §
6 e § 2 st	6 kap. 5 § PL
6 f § 1 st	Utgår
6 f § 2 st	18 kap. 15 § PL
6 g §	6 kap. 2 § PL
7 §	Utgår
8 § 1 st	4 kap. 1 § PL
8 § 2 st	4 kap. 2 och 4 §§ PL och 3 kap. 1, 2 och 11 §§ PF
8 § 3 st	4 kap. 2 och 7 §§ PL
8 § 4 st	4 kap. 2 § PL och 4 kap. 2 § PF
8 § 5 st	4 kap. 1 § PL
8 § 6 st	15 kap. 3 § PL
8 a §	4 kap. 3 § PL
8 b §	4 kap. 5 § PL
8 c § 1 st	4 kap. 10 § PL
8 c § 2–4 st	4 kap. 14 § PL, 4 kap. 5 § PF
8 d § 1 och 2 st	4 kap. 15 § PL
8 d § 3 och 4 st	4 kap. 16 § PL
9 §	4 kap. 21 § PL
10 §	4 kap. 8 § PL
11 §	4 kap. 11 § PL
12 §	18 kap. 5 § PL
13 §	4 kap. 12 § PL
15 §	4 kap. 17 § PL samt 3 kap. 15 § och 4 kap. 5 § PF
16 §	4 kap. 18 § PL
17 §	4 kap. 22 § PL
18 §	4 kap. 23 § PL
19 §	4 kap. 24 § PL
20 § 1 och 2 st	4 kap. 25 § PL

20 § 3 st	7 kap. 5 och 11 §§ samt 8 kap. 7 § PL
21 § 1 st	4 kap. 26 § PL
21 § 2 st	4 kap. 16 § PF
22 § 1–3 st	5 kap. 1 § PL
22 § 4 st	5 kap. 2 § PF
22 § 5 st	5 kap. 2 § PL
22 § 6 st	5 kap. 3 § PL
22 § 7 st	5 kap. 4 § PL
22 § 8 st	5 kap. 5 § PL
22 § 9 st	5 kap. 6 § PL
23 §	4 kap. 19 § PL
24 § 1–3 st	7 kap. 1 § PL
24 § 4 st	7 kap. 3 § PL
25 § 1 och 2 st	7 kap. 4 § PL
25 § 3 st	7 kap. 5 § PL och 6 kap. 4 § PF
25 § 4 st	7 kap. 6 § PL
26 §	16 kap. 1 § PL
27 §	16 kap. 2 § PL
28 § 1 st	1 kap. 5 § PL och 4 kap. 11 § PF
28 § 2 st	9 kap. 1 och 2 §§ PL
28 § 3 st	Utgår
29 §	9 kap. 4 § PL
30 §	9 kap. 9 § PL
31 § 1 och 2 st	9 kap. 5 § PL
31 § 3 st	9 kap. 9 § PL
33 § 1 st	9 kap. 6 § PL
33 § 2 st	Utgår
33 § 3 och 4 st	9 kap. 7 § PL
33 § 5 st	9 kap. 6 § PL
34 §	9 kap. 11 § PL
35 §	9 kap. 8 och 12 §§ PL
36 § 1 st	9 kap. 13 § PL
36 § 2 och 3 st	9 kap. 14 § PL
37 §	9 kap. 10 § PL
38 § 1–3 st	9 kap. 15 § PL
38 § 4 st	9 kap. 16 § PL
39 §	3 kap. 1 § PL
40 § 1 st	3 kap. 8 § PL

40 § 2 st	15 kap. 1 och 6 §§ PL
40 § 3 st	Utgår
40 a § 1 st	7 kap. 7 § och 8 kap. 1 § PL
40 a § 2 st	7 kap. 8 § PL
40 a § 3 st	7 kap. 9 § och 8 kap. 2 § PL
40 a § 4 st	7 kap. 10 § och 8 kap. 3 § PL
40 a § 5 st	7 kap. 7 § och 8 kap. 1 § PL
40 a § 6 st	7 kap. 7 § och 8 kap. 1 § PL
40 b §	7 kap. 11 § PL
40 c §	7 kap. 12 och 13 §§ PL samt 6 kap. 6 § PF
40 d §	16 kap. 6 § PL
41 § 1 st	15 kap. 4 och 11 §§ PL
41 § 2 st	15 kap. 5 § PL
41 § 3 st	15 kap. 11 § PL
42 §	15 kap. 8 § PL
43 §	11 kap. 1 och 2 §§ PL
44 § 1–3 st	11 kap. 15 § PL och 2 kap. 13 § PF
44 § 4 st	16 kap. 7 § PL
45 §	11 kap. 4 § PL
46 §	11 kap. 5 § PL
46 a § 1 och 2 st	11 kap. 6 § PL
46 a § 3 st	11 kap. 14 § PL
47 §	11 kap. 7 § PL
48 §	11 kap. 8 § PL
49 § 1 st	11 kap. 9 § PL
49 § 2 st	11 kap. 12 och 13 §§
50 §	11 kap. 1 och 11 §§
51 §	8 kap. 5 § PL
52 § 1 och 4 st	8 kap. 6 § PL
52 § 2 och 3 st	8 kap. 7 § PL
52 § 5 och 6 st	8 kap. 8 § PL
53 §	8 kap. 9 § PL
54 §	8 kap. 10 § PL
55 §	8 kap. 11 § PL
56 §	18 kap. 3 och 4 §§ PL
57 §	13 kap. 1 § PL
57 a §	13 kap. 2 § PL
57 b § 1–3 st	13 kap. 3 § PL

57 b § 4 st	13 kap. 4 § PL
57 b § 5 och 6 st	13 kap. 5 § PL
57 b § 7 st	13 kap. 6 § PL
57 c §	14 kap. 1 § PL
57 d §	14 kap. 2 § PL
57 e §	14 kap. 3 § PL
57 f §	14 kap. 4 § PL
57 g §	16 kap. 4 § PL
57 h §	13 kap. 12 § PL
58 § 1 och 2 st	13 kap. 7 § PL
58 § 3 st	13 kap. 9 § PL
59 § 1–4 st	13 kap. 10 § PL
59 § 5–7 st	13 kap. 11 § PL
59 a §	14 kap. 5 § PL
59 b §	14 kap. 6 § PL
59 c §	14 kap. 7 § PL
59 d §	14 kap. 8 § PL
59 e § 1 st	14 kap. 9 § PL
59 e § 2 st	14 kap. 12 § PL
59 f §	14 kap. 10 § PL
59 g §	14 kap. 11 § PL
59 h §	14 kap. 13 § PL
60 §	13 kap. 8 § PL
61 § 1 st	13 kap. 14 § och 14 kap. 14 § PL
61 § 2 st	16 kap. 8 § PL
61 § 3 st	16 kap. 9 § PL
62 § 1, 2 och 4 st	Utgår
62 § 3 st	13 kap. 13 §
63 §	Utgår
64 §	16 kap. 5 § PL
65 §	16 kap. 10 § PL
65 a §	16 kap. 11 § PL
66 §	16 kap. 12 §
67 §	16 kap. 13 §
68 §	16 kap. 14 § PL
68 a §	16 kap. 15 §
69 §	16 kap. 16 §
70 §	10 kap. 4 § PF

70 a §	17 kap. 3 § PL
71 § 1, 3 och 4 st	Utgår
71 § 2 st	18 kap. 6 § PL
72 §	18 kap. 7 § PL
73 §	18 kap. 8 § PL
74 § 1 st	18 kap. 9 § PL
74 § 2 st	18 kap. 10 § PL
75 §	16 kap. 3 § PL
76 §	18 kap. 11 § PL
77 § 1 st	Utgår
77 § 2st	18 kap. 12 § PL
77 3 st	18 kap. 13 och 14 §§ PL
77 § 4 st	18 kap. 14 § PL
78 §	18 kap. 16 § PL
79 §	1 kap. 10 § PL
80 § 1 st	1 kap. 6 § PL
80 § 2 st	10 kap. 1 § PL
80 § 3 st	1 kap. 7 § PL
81 §	10 kap. 2 § PL
82 § 1 och 2 st	10 kap. 4 § PL
82 § 3 st	10 kap. 7 § PL
82 § 4 och 5 st	10 kap. 8 § PL
82 a §	10 kap. 6 § PL
83 §	10 kap. 9 § PL
85 §	10 kap. 12 § PL
86 § 1 st	15 kap. 1 och 9 §§
86 § 2 st	10 kap. 18 § och 15 kap. 9 § PL
86 § 3 st	Utgår
87 §	10 kap. 3 § PL
88 §	10 kap. 10 § PL
89 § 1 st	10 kap. 16 § PL
89 § 2 st	10 kap. 15 § PL
90 §	10 kap. 11 § PL
92 § 1 och 2 st	10 kap. 13 § PL
92 § 3 st	10 kap. 14 § PL
93 §	10 kap. 17 § PL
93 a §	17 kap. 1 § PL
93 b §	17 kap. 4 § PL

94 §	12 kap. 1 § PL
94 § 4	12 kap. 2 § PL
95 § 1 st	12 kap. 3 § PL
95 § 2 st	2 kap. 14 § PF
95 § 3 och 4 st	12 kap. 4 § PL
96 § 1 och 2 st	12 kap. 5 § PL
96 § 3 st	12 kap. 6 § PL
97 §	12 kap. 7 § PL
98 §	12 kap. 8 § PL
99 §	12 kap. 9 § PL
100 §	2 kap. 14 § PF
101 § 1 st	12 kap. 3 § PL
101 § 2 st	12 kap. 12 § PL
102 § 1 st	12 kap. 10 § PL
102 § 2 st	12 kap. 12 § PL
103 § 1 st	12 kap. 11 § PL
103 § 2 st	12 kap. 12 § PL
104 §	12 kap. 3 § PL
105 § 1 st	18 kap. 1 § PL
105 § 2 st	15 kap. 1 och 10 §§ PL
106 §	13 kap. 15 § PL

Tabell 2: Bestämmelserna i patentkungörelsen (1967:838)

Patentkungörelsen	Förslaget till patentlag (PL) och Förslaget till patentförordning (PF)
1 § 1 st	Utgår
1 § 2 st	7 kap. 2 § PF
1 § 3 st	7 kap. 1 § PF
1 § 4 st	1 kap. 2 § PF
2 § 1 st	Utgår
2 § 2 och 3 st	3 kap. 1 § PF
2 § 4 st	Utgår
2 a §	3 kap. 2 § PF
3 §	3 kap. 3 § PF
4 §	Utgår
5 §	4 kap. 4 § PF

5 a §	3 kap. 4 § PF
7 § 1 st	2 kap. 1 § PF
7 § 2 st	Utgår
7 § 3 st	2 kap. 17 § PF
7 § 4 st	2 kap. 18 § PF
9 § 1 st	2 kap. 19 § PF
9 § 2 st	Utgår
10 §	3 kap. 20 § PF
11 §	10 kap 5 § PF
12 §	10 kap. 5 § PF
14 §	3 kap. 11 § PF
15 §	3 kap. 12 § PF
16 §	3 kap. 14 § PF
17 § 1 st	3 kap. 6 § PF
17 § 2 st	3 kap. 7 § PF
17 a §	3 kap. 8 § PF
17 b §	3 kap. 9 § PF
17 c §	3 kap. 10 § PF
18 § 1 st	3 kap. 15 § PF
18 § 2 st	3 kap. 16 § PF
19 § 1 och 2 st	3 kap. 17 § PF
19 § 3 st	4 kap. 9 § PF
19 § 4 st	3 kap. 19 § PF
20 §	3 kap. 18 § PF
21 §	Utgår
22 §	4 kap. 9 och 11 §§ PL
23 §	Utgår
24 § 1 st	Utgår
24 § 2 st	4 kap. 9 § PL
25 § 1 st	5 kap. 1 § PF
25 § 2–4 st	5 kap. 3 § PF
25 § 5 st	5 kap. 4 § PF
25 a §	5 kap. 5 § PF
25 b §	5 kap. 6 § PF
25 c §	5 kap. 7 § PF
25 d §	5 kap. 8 § PF
26 § 1 och 2 st	4 kap. 1 § PF
26 § 3 st	10 kap. 5 § PF

26 a §	4 kap. 3 § PF
27 §	4 kap. 6 § PF
28 §	4 kap. 7 § PF
29 §	4 kap. 8 § PF
29 a §	4 kap. 13 § PF
30 §	4 kap. 14 § och 10 kap. 5 § PF
31 §	4 kap. 15 § PF
32 §	4 kap. 17 § PF
33 §	6 kap. 1 § PF
34 §	Utgår
35 §	6 kap. 2 § PF
36 §	4 kap. 10 § PF
36 a §	6 kap. 5 § PF
37 §	10 kap. 5 § PF
38 §	2 kap. 1 § PF
38 a §	2 kap. 1 § PF
38 b §	2 kap. 2 § PF
38 c §	2 kap. 3 § PF
38 d §	2 kap. 4 § PF
38 e §	2 kap. 5 § PF
38 f §	2 kap. 6 § PF
38 g §	Utgår
39 §	2 kap. 7 och 14 §§ PF
40 § 1 st	2 kap. 8 § PF
40 § 2 och 3 st	2 kap. 9 § PF
41 §	6 kap. 3 § PF
42 §	2 kap. 11 § PF
43 §	2 kap. 12 § PF
44 § 1 st	2 kap. 13 § PF
44 § 2, 4 och 5 st	2 kap. 15 § PF
44 § 3 st	2 kap. 14 § PF
45 §	9 kap. 1 § PF
46 §	9 kap. 2 § PF
47 §	9 kap. 3 § PF
47 a §	9 kap. 5 § PF
48 §	9 kap. 6 § PF
49 §	10 kap. 2 § PF
50 §	10 kap. 3 § PF

51 §	9 kap. 2 § PL
52 § 1 st	7 kap. 3 § PF
52 § 2 och 3 st	7 kap. 4 § PF
52 § 4 st	10 kap. 5 § PF
52 a §	7 kap. 5 § PF
53 §	7 kap. 6 § PF
54 §	7 kap. 7 § PF
56 §	7 kap. 8 § PF
57 §	7 kap. 9 § och 10 kap. 5 § PF
57 a §	7 kap. 10 § PF
58 §	9 kap. 11 § PL
58 a §	7 kap. 11 § PF
58 b §	7 kap. 12 § PF
59 §	8 kap. 4 § PF
60 §	8 kap. 5 § PF
61 §	8 kap. 6 § PF
62 §	8 kap. 7 § PF
64 §	9 kap. 4 § PF
65 §	8 kap. 2 § PF
66 §	8 kap. 3 § PF
67 § 1 st	10 kap. 1 § PF
67 § 2 st	10 kap. 5 § PF
68 §	2 kap. 16 § PF

Statens offentliga utredningar 2015

Kronologisk förteckning

---

1. Deltagande med väpnad styrka i utbildning utomlands. En utökad beslutsbefogenhet för regeringen. Fö.
2. Värdepappersmarknaden MiFID II och MiFIR. + Bilagor. Fi.
3. Med fokus på kärnuppgifterna. En angelägen anpassning av Polismyndighetens uppgifter på djurområdet. Ju.
4. Ett svenskt tonnageskattesystem. Fi.
5. En ny svensk tullagstiftning. Fi.
6. Mer gemensamma tobaksregler. Ett genomförande av tobaksprodukt-direktivet. S.
7. Krav på privata aktörer i välfärden. Fi.
8. En översyn av årsredovisningslagarna. Ju.
9. En modern reglering av järnvägstransporter. Ju.
10. Gränser i havet. UD.
11. Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2015. Kontroll, dokumentation och finansiering för ökad säkerhet. M.
12. Överprövning av upphandlingsmål m.m. Fi.
13. Tillämpningsdirektivet till utstationeringsdirektivet – Del I. A.
14. Sedd, hörd och respekterad. Ett ändamålsenligt klagomålssystem i hälso- och sjukvården. S.
15. Attraktiv, innovativ och hållbar – strategi för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring. N L.
16. Ökat värdeskapande ur immateriella tillgångar. N.
17. För kvaliteten – Med gemensamt ansvar. S.
18. Lösöreköp och registerpant. Ju.
19. En ny ordning för redovisningstillsyn. Fi.
20. Trygg och effektiv utskrivning från slutna vård. S.
21. Mer trygghet och bättre försäkring. Del 1 + 2. S.
22. Rektorn och styrkedjan. U.
23. Informations- och cybersäkerhet i Sverige. Strategi och åtgärder för säker information i staten. Ju Fö.
24. En kommunallag för framtiden. Del A + B . Fi.
25. En ny säkerhetsskyddslag. Ju.
26. Begravningsclearing. Ku.
27. Skatt på dubbdäcksanvändning i tätort? Fi.
28. Gör Sverige i framtiden – digital kompetens. N.
29. En yrkesinriktning inom teknikprogrammet. U.
30. Kemikalieskatt. Skatt på vissa konsumentvaror som innehåller kemikalier. Fi.
31. Datalagring och integritet. Ju.
32. Nästa fas i e-hälsoarbetet. S.
33. Uppgiftslämnarservice för företagen. N.
34. Ett effektivare främjandeförbud i lotterilagen. Fi.
35. Service i glesbygd. N.
36. Systematiska jämförelser. För lärande i staten. S.
37. Översyn av lagen om skiljeförfarande. Ju.
38. Tillämpningsdirektivet till utstationeringsdirektivet – Del II. A.
39. Myndighetsdatalag. Ju.
40. Stärkt konsumentskydd på bolånemarknaden. Ju.
41. Ny patentlag. Ju.

Statens offentliga utredningar 2015

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

- Tillämpningsdirektivet till
utstationeringsdirektivet – Del I. [13]
Tillämpningsdirektivet till
utstationeringsdirektivet – Del II. [38]

Finansdepartementet

- Värdepappersmarknaden
MiFID II och MiFIR. + Bilagor [2]
Ett svenskt tonnageskattesystem. [4]
En ny svensk tullagstiftning. [5]
Krav på privata aktörer i välfärden. [7]
Överprövning av upphandlingsmål m.m.
[12]
En ny ordning för redovisningstillsyn. [19]
En kommunallag för framtiden.
Del A + B. [24]
Skatt på dubbdäcksanvändning i tätort?
[27]
Kemikalieskatt. Skatt på vissa konsu-
mentvaror som innehåller kemikalier.
[30]
Ett effektivare främjandeförbud i
lotterilagen. [34]

Försvarsdepartementet

- Deltagande med väpnad styrka
i utbildning utomlands. En utökad
beslutsbefogenhet för regeringen. [1]

Justitiedepartementet

- Med fokus på kärnuppgifterna. En ange-
lägen anpassning av Polismyndig-
hetens uppgifter på djurområdet. [3]
En översyn av årsredovisningslagarna. [8]
En modern reglering
av järnvägstransporter. [9]
Lösöreköp och registerpant. [18]
Informations- och cybersäkerhet
i Sverige. Strategi och åtgärder för säker
information i staten. [23]
En ny säkerhetsskyddslag. [25]

- Datalagring och integritet. [31]
Översyn av lagen om skiljeförfarande. [37]
Myndighetsdatalag. [39]
Stärkt konsumentskydd på
bolånemarknaden. [40]
Ny patentlag. [41]

Kulturdepartementet

- Begravningsclearing. [26]

Miljö- och energidepartementet

- Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2015.
Kontroll, dokumentation och finansie-
ring för ökad säkerhet. [11]

Näringsdepartementet

- Attraktiv, innovativ och hållbar – strategi
för en konkurrenskraftig jordbruks-
och trädgårdsnäring. [15]
Ökat värdeskapande ur immateriella
tillgångar. [16]
Gör Sverige i framtiden – digital
kompetens. [28]
Uppgiftslämnarservice för företagen. [33]
Service i glesbygd. [35]

Socialdepartementet

- Mer gemensamma tobaksregler.
Ett genomförande av tobaks-
produktidirektivet. [6]
Sedd, hörd och respekterad. Ett
ändamålsenligt klagomålssystem
i hälso- och sjukvården. [14]
För kvalitet – Med gemensamt ansvar. [17]
Trygg och effektiv utskrivning från slutna
vård. [20]
Mer trygghet och bättre försäkring.
Del 1 + 2. [21]
Nästa fas i e-hälsoarbetet. [32]
Systematiska jämförelser. För lärande i
staten. [36]

Utbildningsdepartementet

Rektorn och styrkedjan. [22]

En yrkesinriktning inom teknik-
programmet. [29]

Utrikesdepartementet

Gränser i havet. [10]